

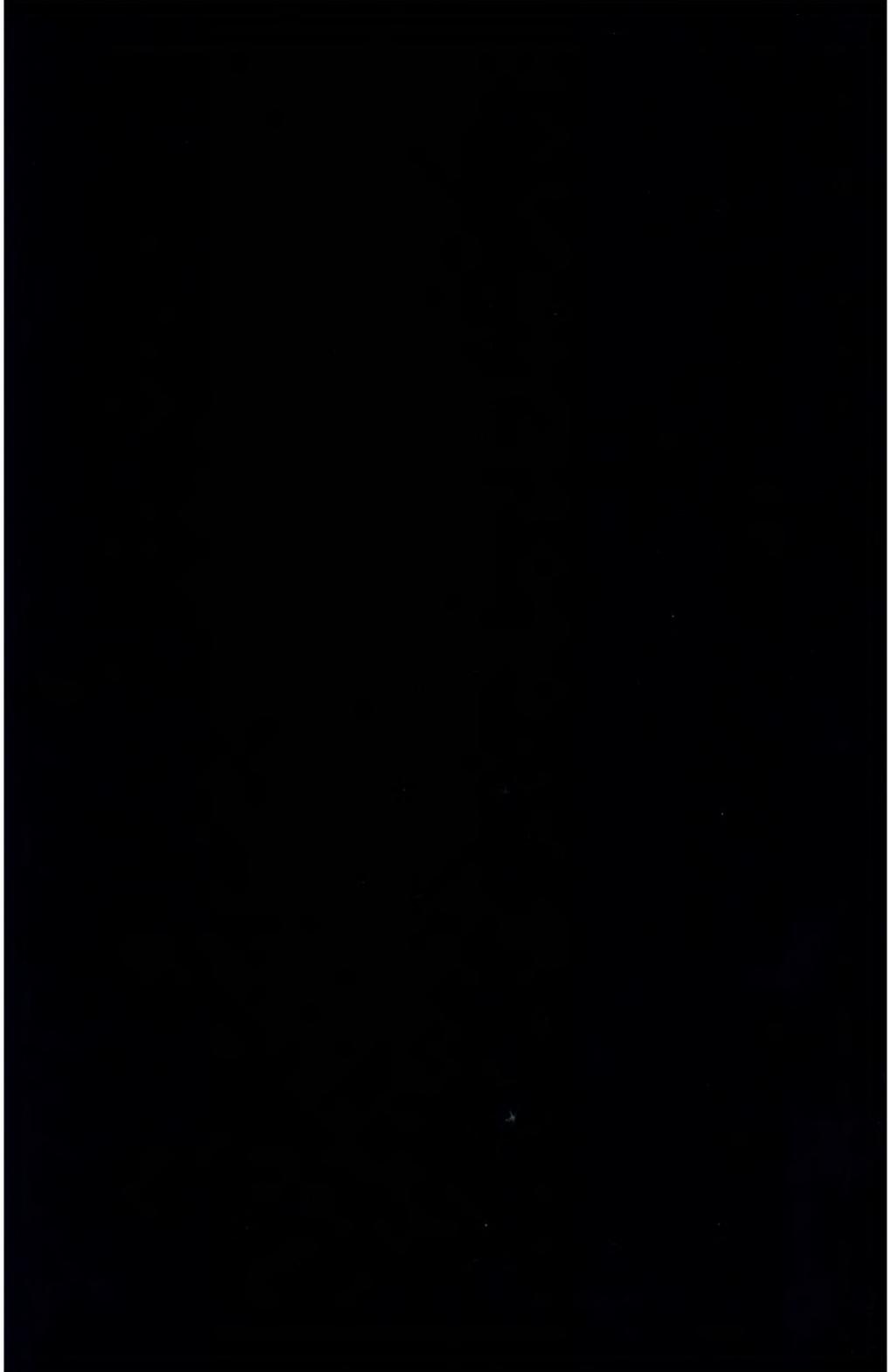
РУТ ВЕА

У ЛІСІ-ЛІСІ
ТЕМНОМУ

РУТ ВЕА
У ЛІСІ-ЛІСІ
ТЕМНОМУ

НАШ
формат

#книголав

RUTH WARE

IN A DARK
DARK WOOD

HARVILL SECKER · LONDON · 2015

Рут Вєа

У ЛІСІ-ЛІСІ
ТЕМНОМУ

Переклала з англійської
Оксана Дятел

Київ · «Наш ФОРМАТ» · 2016

УДК 811.111'06-312.4=161.2

ББК 84(4Вел)6-44

В26

Веа, Рут

В26 У лісі-лісі темному / Рут Веа ; пер. з англ. Оксани Дятел. — К. :

Наш формат, 2016. — 288 с.

ISBN 978-617-7279-66-1

Коли старанно приховані і запилюжені часом скелети таки вибираються зі старих шаф на світ Божий — чекай біди. Головна героїня — письменниця — не сподівано для себе отримує запрошення на дівич-вечірку шкільної подруги, з якою не спілкувалася років з десять. Вихідні мають промайнути весело — гучні посиденьки десь далеко від цивілізації поміж густих лісів англійської провінції у скляному будинку з веселою компанією. Проте щось пішло не так...

За дві доби вона, зранена та скалічена, приходить до тямі в лікарняній палаті й із жахом усвідомлює, що нічогісінько не пам'ятає... Хоча й відчуває: трапилося щось жахливе!

УДК 811.111'06-312.4=161.2

ББК 84(4Вел)6-44

Scanning & book-mastering

#КНИГОЛАВ

Літпред *Надія Кудринецька*, коректор *Лідія Дубиківська-Кальченко*, випусковий редактор *Галина Харук*, верстальник *Денис Піорко*, дизайнер обкладинки *Маргарита Вінклер*, техкер *Микола Климчук*, керівник проекту *Антон Мартинов*, відповідальна за випуск *Катерина Дем'янчук*

Надруковано в Україні видавництвом «Наш Формат» у типографії «Юнісофт». Тираж 3000 прим. Підписано до друку 17.08.2016. Термін придатності необмежений. Замовлення № 206/08 ТОВ «НФ», пров. Алиї Горської, 5, м. Київ, Україна, 01032, (044) 222-53-49, pub@nashformat.ua, www.nashformat.ua, свідоцтво ДК № 4722 від 19.05.2014. Висновок Державної санітарно-епідеміологічної експертизи № 05.03.02-04/51017 від 16.11.2015

Літературно-художнє видання
Серія «Художня література»

Всі права засторежено. All rights reserved

© Ruth Ware, 2015. First published as IN A DARK, DARK WOOD by Harvill Secker, an imprint of Vintage. Vintage is part of The Penguin Random House Group Ltd. Ruth Ware has asserted her right to be identified as the author of this Work in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988

© Дятел О., переклад з англійської, 2016

© ТОВ «НФ», виключна ліцензія на видання, оригінал-макет, 2016

ISBN 978-617-7279-66-1

Для Кейт та тих трьох із п'яти.
З любов'ю.

У темному-темному лісі був темний-претемний будинок.
А в тому темному-претемному будинку була темна-претемна кімната.
А в тій темній-претемній кімнаті була темна-претемна шафа.
А в тій темній-претемній шафі був... скелет.

Народна творчість

Я віжу.

Біжу крізь залиті місяцем ліси, гілки зачіплюються за одяг і рвуть його на клапті, ноги плутаються в засніженій папороті.

Ожина ранить руки. У горлі зшерхло. Болить. Болить геть усе.

Але я біжу. Принаймні я ще можу це робити.

Завжди, коли біжу, в голові рояться якісь слова. Час, що хочу наздогнати, чи розчарування, які хочу розтоптати об асфальт.

Але цього разу всередині лунає лише одне слово, єдина думка.

Джеймс. Джеймс. Джеймс.

Я мушу туди добігти. Я мушу добігти до дороги, перш ніж...

І ось нарешті чорна смужка асфальту, освітлена місячним сяйвом. Я чую гудіння мотора, воно наближається, білі лінії сяють. Вони такі яскраві, що ріжуть очі, чорні стовбури дерев — наче рубці на тлі фар.

Я запізно?

Я змушую себе подолати останні тридцять метрів, перечіплююся через колоди, серце стугонить у грудях.

Джеймс.

І я таки запізно — машина надто близько. Мені її не зупинити.

Я лежу на асфальті, витягнувши руки вперед.

— Зупинись!

Болить. Усе болить. Світло в очах, головний біль. У ніздрях тхне кров'ю, від неї липкі руки.

— Леоноро?

Десь крізь туман болю пробивається голос. Я намагаюся поворухнути головою, вуста не спроможні вимовити ні слова.

— Леоноро, ти в безпеці, ти у відділенні швидкої допомоги. Ми тебе веземо на рентген.

Голос жінки. Він звучить чітко і голосно. Від нього болить.

— Слід когось повідомити?

Я знову намагаюся похитати головою.

— Не рухайся, — відповідає вона. — У тебе травма голови.

— Норо, — шепочу.

— Зателефонувати Норі? Хто така Нора?

— Я... це мое ім'я.

— Гаразд, Норо. Не хвилюйся. Боляче не буде.

Проте це не так. Усе болить.

Що трапилося?

Що я зробила?

2

Щойно прокинувшись, я знала — сьогодні день для пробіжки парком по найдовшому моєму маршруту на п'ятнадцять кілометрів. Осіннє проміння пробивалося крізь плетені штори, вкриваючи позолотою постіль. Пахло дощем, що йшов уночі. За вікном кінчики листочків платана набувають золотаво-коричневого відтінку. Я заплющила очі, потягнулася, дослуховуючись до цокання та гулу опалення, приглушеного гуркотом машин, відчуваючи кожен м'яз і насолоджуясь новим днем.

Я завжди починаю ранок однаково. Можливо, через самітне життя, що дає можливість проростати твоїм звичкам. Жодного стороннього втручання, жодних сусідів по кімнаті, котрі випивають залишки молока, жодних котів із клубками їхньої шерсті на килимі. Ти знаєш, що річ, залишена вчора у шафці, вранці опиниться знову у шафці. Ти контролюєш усе.

А можливо, річ у роботі вдома. На відміну від звичного графіку, дні з легкістю перетворюються на хаотичні, змішуючись докупи. Таке буває, що о п'ятій вечора я ще досі у піжамі, а єдина жива душа, котру сьогодні бачила, — молочник. Бувають дні, коли не чую жодного людського голосу, окрім радіо. Але знаєте? Мені це навіть подобається. Нормальне життя письменника у всіх його барвах — ти наодинці з голосами у своїй голові та виліпленими тобою героями. Утиші вони оживають. Проте це не завжди найкорисніший спосіб жити. Що не кажи, а режим важливий. Він дає те, за що можна зачепитися, що відмежовує будні від свята.

Мій день починається так.

О 6:30 вмикається опалення, і гул бойлера мене будить. Перевіряю телефон, аби переконатися, що вночі світові не

настав гаплик. Потім просто лежу, дослуховуюся до тріску та скрипу обігрівача.

О 7.00 вмикаю радіо, де вже спіймана хвиля ранкового шоу на «Радіо 4». Дотягуюся до кавоварки, вмикаю її. Вода та кава — мелена «Карт Нуар», загорнута у фільтрувальний папір — ще звечора у кавоварці. Розмір моєї квартири має чимало переваг. Однією з них є те, що, сидячи на ліжку, легко можу дотягнутись і до холодильника, і до кавоварки.

Зазвичай кава готова після того, як по радіо повідомлять останні новини. Піднімаю себе з-під теплої ковди, п'ю каву з кількома краплинами молока та грінкою, з намазаним малиновим джемом «Бонн Маман» (без масла, і річ не в дієті, просто не люблю таке поєднання).

А от що буде далі, залежить від погоди. Якщо дощ, чи не хочеться бігати — приймаю душ, перевіряю пошту і беруся до роботи.

Але сьогодні прекрасний день, мені вже кортить вибрatisя надвір, відчути листя під ногами та вітер на обличчі. Душ буде після пробіжки. Одягаю футболку, легінси, шкарпетки, засовую ноги в кросівки там, де лишила їх, біля дверей. Потім пробігаю три сходові марші, і ось я внизу, з'явилася на світ.

Повернулася розгарячілою, спіtnілою та зігнутою від вторими. Довго стояла в душі, обдумуючи список справ на сьогодні. Треба було скupитись онлайн, бо ѹкі майже не лишалося, подивитися правки до моєї книжки, котрі пообіцяла повернути редакторові до кінця тижня, проте ще навіть не відкривала їх. Ще потрібно було переглянути листи, що надійшли з моого сайту через форму зворотного зв'язку. Я вже роками за це не сідала, все відкладаючи якнайдалі. Звісно, більшість листів — спам. Хоч яке підтвердження став, все одно від спамерів не захиститися. Проте іноді там буває і корисне — запити на рекламу чи матеріали для рецензії. А іноді... а іноді надходять листи від читачів. Якщо люди тобі і пишуть, то найчастіше тому, що їм сподобалася книжка. Хоча були й такі, хто розповідав, яка ж я жахлива людина. Але навіть коли відгуки хороші, якось дивно та незручно чути реакцію людей на твої особисті

думки. Складається враження, ніби читаєш думки стороннього про свій щоденник. Не впевнена, що колись звикну до цього відчуття, хоч би скільки писала. Можливо, саме через це мені доводиться готуватися, перш ніж розпочати цей процес.

Одяглась, увімкнула ноутбук, почала повільно проглядати листи і видаляти спам. «Віагра». Обіцянка задовольнити жінку в мені. Російські кралі.

А потім...

Кому: Мелані Чо; kate.derby.02@DPW.gsi.gov.uk; Т. Доксма; Ліз Кімао; info@LNShaw.co.uk; Марія Татібует; Айріс П. Вестевей; Кейт Овенс; smurphy@shoutlinemedia.com; Ніна да Соуза; Кріс Френч

Від: Флоренс Клай

Тема: Дівич-вечірка Клер!!!

Усім вітаннячко!!!

Для тих, хто мене не знає, — моє ім'я Фло, я найкраща подружка Клер іще з універу. А також — барабаний дріб — дружка!!! Отже, за давньою доброю традицією, я організатор її дівич-вечірки!!!

Ми з Клер пошепотілися, ну, і як ви, власне, здогадалися, вона не хоче жодних там гумових членів чи нагрудної медалі «Наречена», тому ми влаштуємо щось цікавіше — поїдемо на вихідні до Нортумберленда, вподобаного нами ще з університетських часів. Проте, думаю, декілька пустотливих іграшок ми таки прихопимо.

Щодо дат: 14–16 листопада. Знаю, що часу майже не лишилося, у всіх робота, Різдво на носі й таке інше. Тому чекаю на вашу якнайшвидшу відповідь.

Цьомки. Дуже сподіваюся зустрітися з давніми, щирими друзями найближчим часом!!!

Фло xxx

Повідомлення висіло декілька днів, перш ніж я його побачила. Фло, хоч ким би вона була, надіслала його на мою адресу, де воно мало не потонуло у тонні спаму.

— Клер? Та не знаю я ніяких Клер, окрім...

Але це не може бути вона. Ми не бачилися близько десяти років.

На якусь там мить мій палець завмер над кнопкою «видавати». Потім таки клікнула і відкрила лист.

Сиділа, гризучи нігті, мрежилася в екран і намагалася скласти те докупи.

У копії стояло з десяток людей, з-поміж них було лише одне відоме мені ім'я: Ніна да Соуза.

О, здається, є. Це Клер Кавендіх. Це могла бути лише вона. Мені було відомо, точніше, здавалося, що пам'ятаю. Вона вчилися в Даремі, а може, у Ньюкаслі? З Нортумберлендом сходиться.

Але чому? Чому Клер Кавендіх запросила мене на цю вечірку?

Можливо, це помилка? Чи ця Фло залізла до її скриньки і надіслала листа всім, кого вдалося знайти?

Проте лише дванадцять осіб... Тож мою адресу не могли включити помилково. Еге ж бо?

Так і сиділа, вступивши в екран, наче пікселі могли відповісти на запитання, що шаленіли в голові. Потім швиденько, поки ще не встигла про це пожалкувати, почала друкувати листа.

Кому: Ніна да Соуза

Від: Нора Шоу

Тема: Дівич-вечірка???

Люба Н, сподіваюся, у тебе все гаразд. Мушу сказати, що дещо здивована побачити нас обох у переліку запрошених на вечірку Клер. Ти будеш? xx

А далі я чекала на відповідь.

Сіла за роботу — я вже й так проштрафилась із чорновим варіантом нової книжки, проте повідомлення від Флоренс не давало спокою. Час від часу перевіряла пошту, проте пра-порець «непрочитане» так і висів, ніби мовчазний докір.

Декілька днів по тому за сніданком я ліньякувато проглядала Твіттер на телефоні, аж раптом замиготіло «Нове повідомлення».

Воно було від Ніни.
Відсьорнула кави.

Від: Ніна да Соуза

Кому: Нора Шоу

Тема: У відповідь на: Дівич-вечірка???

Вітаю! Скільки літ, скільки зим! Щойно отримала твоє повідомлення. Тільки-но з лікарні. Відверто кажучи, я найменше мрію про якісь там посиденьки. Отримала оце запрошення на весілля, але дуже сподіваюся відкараскатися від дівичечірки. Ти будеш? Домовомся, що я піду, якщо ти підеш?

H x

Пила каву, вдивляючись в екран. Палець завис над «відповісті». Я сподівалася, що Ніна хоч трохи розжene туман у моїй голові.

Коли те весілля? Чому мене запросили на вечірку, а на весілля — ні? За кого вона виходить заміж?

«*Привіт, ти знаєш?..*» — саме взялася друкувати, проте потім видалила. От якраз про це не можна було запитувати. Це наче визнати, що я не мала жодного уявлення про перебіг подій.

Мені завжди важко давалося визнання своєї непоінформованості. Страх як не люблю такі ситуації.

Поки милася в душі та одягалася, намагалась якнайглибше заштовхати це запитання у підвал своїх думок, проте, коли знову ввімкнула комп, у поштовій скриньці виявилося два непрочитаних листи.

Перший — жаліслive «ні, дякую» від однієї з подружок Клер, котра відмазувалася днем народження когось із сімейства.

Другий — від Фло. Нині — з прикріпленим повідомленням про прочитання листа.

Кому: info@LNShaw.co.uk

Від: Флоренс Клай

Тема: У відповідь на: дівич-вечірка Клер!!!

Шановна Лі!

Перепрошую за таке переслідування, лише хотіла би дізнатися, чи ти отримала моого листа. Знаю, що минуло

чимало часу від вашої останньої зустрічі з Клер, проте вона дуже сподівається — ти приїдеш. Вона так часто згадує тебе і страшенно шкодує, що після школи ви загубилися. Через що так склалося, мені не відомо, проте вона ну аж надто хоче, щоб ти завітала. Отже, твоя відповідь — ТАК? Це було би просто чудово!

Фло xxx

Я зітхнула. Лист мав би мене потішити — Клер так хоче, щоб я була на тій вечірці, стільки всього зробила, щоб мене знайти. Натомість я відчула лише відразу. До мене чіпляються. Здавалося, хтось нахабно вліз у мою приватність отим повідомленням про прочитання листа. Нагадувало якесь переслідування чи шпигунські штучки. Невже вона не вірить, що я таки відповім, коли буде вільна хвилинка?

Я згорнула повідомлення, знову відкрила документ, над яким працювала. Сиділа над ним, намагаючись приборкати думки про вечірку, однак одне речення Фло приклейлося до мене, як смола до чобота. *Через що так склалося, мені не відомо.* Звучало воно якось жалісливо. Ні, подумалося гірко, нічогосінько ти не знаєш. Лізти в мое минуле — зась!

Я присяглася більше туди не повернатися.

Ніна — то інша річ. Вона саме жила в Лондоні, і ми частенько зустрічалися в районі Гекні. Вона була частиною моого життя в Лондоні, так само, як і в Редінгу.

А от Клер — це безумовно минуле, яке я не хотіла би більше ворушити і збираюся лишити десь далеко.

Хоча десь глибоко в душі мене мучив сумнів. Клер була моєю подругою. Моєю найкращою подругою упродовж доволі тривалого часу. Але я втекла... Утекла не озираючись, не лишивши навіть тонкої нитки. І яка ж я тоді подруга?

Підвelasя, щось не давало спокою. Нічого ліпшого на думку не спало, аніж зварити горнятко кави. Кавоварка пихкотіла та гуркотіла, я гризла нігті й думала про ті десять років, що минули від нашої останньої зустрічі. Нарешті приготувався напій, прихопила його з собою, сіла за стіл, проте роботу відклала. Відкрила Гугл і ввела: «Клер Кавендіх Фейсбуک».

Як виявилося, таких Клер Кавендіх ціла купа. І поки я, здавалося, знайшла свою, кава вже геть вихолола. На аватарці була зображена парочка в костюмах геройів серіалу «Доктор Хто». Червона перука дещо заважала чітко вирізнати особу, проте вираз обличчя і те, як дівчина закинула голову, привернули мою увагу й змусили зупинити пошук серед того нескінченного переліку. Чоловік був одягнений, як Метт Сміт. Розкійовдане волосся, рогові окуляри, краватка-метелик. Я клікнула на фотографію, щоб збільшити, якийсь час уважно роздивлялася, намагаючись розглядіти риси дівчини, що ховалася за волоссям. Що довше я вдивлялася, то чіткіше розуміла: це Клер. Чоловіка я не знала, жодних сумнівів.

Потім клікнула на «Інформація». З-поміж «Спільні друзі» вигулькнула Ніна да Соуза. Точно — Клер. Статус: «Зустрічається з Вільям Пілігрим». Ім'я змусило мене трохи замислитись. Дивно, проте видавалося знайомим. Але ж єдиним Вільямом, який вчився з нами, був Віл Майлз. Пілігрим. Ні, нікого з прізвищем Пілігрим я не знаю. Я клікнула на фото профілю, проте переді мною з'явилося зображення напівнаповненого келиха пива, невідомого автора.

Повернулася до фото профілю Клер, ще раз уважно придивилася, намагаючись визначити, що ж робити далі. Словеса з листа Фло й далі відлунювали в голові: «*Вона дуже сподівається — ти приїдеш. Вона так часто згадує тебе.*»

Щось стукало в моє серце. Якесь дивне почуття провини.

Я пішла не озираючись; невротична, розірвана на шмаття, так довго я намагалася сконцентруватися на тому, як жити далі, продовжувала рухатися вперед, лишаючи минуле далеко позаду. Гнала геть усі думки про егоїстичність свого вчинку, про друзів, яких лишаю. Самозбереження — єдине, що було тоді до снаги.

І ось очі Клер зустрілися з моїми, вони грайливо зиркають на мене з-під рудої перуки. Мені здалося, я читаю у них щось благальне і докірливе.

Накотили спогади. Пригадалося, як їй вдавалося змусити тебе почуватися на всі сто, просто витягнувши з дому.

Її низький мелодійний сміх, цидулки, що пускала класом, почуття гумору з нотками гріховності.

Пригадала, як очувала, шестилітня, у неї вдома. То було вперше, коли я зосталася в когось на ніч. Я лежала на підлозі і слухала, як вона дихала уві сні. Мені наснівся страшний сон, ліжко потонуло піді мною. А Клер, Клер обійняла мене, дала свого ведмедика, а потім полізла до шафи, щоб дістати чисті простирадла й закинути мокрі у прання.

Я чула голос її матері на сходах, низький та хмільний:

— Що там у вас?

— Лі розлила молоко на ліжко, матусю.

На якусь мить знову була там, минуло двадцять років, коли я була тією маленькою наляканою дівчинкою. Я й досі відчуваала запах її спальні — важкий наш сонний подих, перлинни для ванної на підвіконні, свіжий аромат чистих простирадл.

— Тільки нікому не кажи, — я попросила, коли ми заправляли чисту постіль. Мокрі піжамні штанці я склава в сумку. Вона похитала головою.

— Звісно, не скажу.

Обіцянки вона дотримала.

Так і просиділа, аж раптом щось дзенькнуло з комп'ютера — нове повідомлення. Від Ніни.

То що робитимемо? Фло не здається. Чинимо, як домовилися? Ні

Я глибоко вдихнула. Поки ще не встигла передумати, надрукувала: «*Ок. Згода xx*».

Відповідь Ніни надійшла за годину.

Домовилися. Навіть не думай мене кинути. Я лікар. Мені відомо принаймні три способи, як тебе вбити, не лишивши жодного сліду. Ні

Знову глибокий вдих. Ще раз відкрила перший лист від Фло і почала друкувати.

Люба Флоренс (Фло?)
Я залюбки приєднаюся. Переказуй Клер, мені приємно,
що вона про мене думає.
Із нетерпінням чекаю нашої зустрічі в Нортумберленді,
радо погомоню з Клер.
З найкращими побажаннями Нора (проте для Клер – Лі).
Р.С. Якщо будуть якісь новини, пиши на цю адресу. Стару
скриньку перевіряю нечасто.

I посыпалися листи... Ціла купа засмучених відповідей «ні»,
щось на кшталт:

— Саме на ці вихідні не зможу...
— Мушу працювати...
— Поминки... (Ніна: «Поминки точно будуть, якщо ще
хтось натисне „відповісти всім“».)
— Їду до Корноулу займатися підводним плаванням. (Від-
повідь Ніни надійшла мені за кілька хвилин: «Підводне пла-
вання? Невже не могла щось ліпше вигадати? Якби знала, на-
писала б, що застягла в шахті десь у Чилі».)

Ще кілька відмовок щодо роботи та домовленостей, серед
них і від тих, що погодилися. Нарешті перелік присутніх:

Клер

Фло

Мелані

Том (трохи здивувало — у відповідь на це Ніна мені наді-
слала: «???»)

Ніна

Я

Лише шестero. Малувато для такої зірки, як Клер. Принай-
мні як для тієї, шкільної. Проте все було так спонтанно.

Може, тому вона мене й запросила? Зібрати хоч когось із
залишків? Та Клер, котру я знала, запросила б *виключно* тих,
кого хотіла, зробила б з того закриту ексклюзивну вечірку
лише для обраних.

Тоді чому? Чому запросили мене?

3

Листопад настав на диво швидко. Докладала максимум зусиль, щоб не думати про всю цю пригоду і сконцентруватися на роботі. І ось чотирнадцяте листопада, з валізою в руці виходжу з потяга у Ньюкаслі назустріч похмурому, холодному ранку. Ніна позаду димить самокруткою, скаржиться на Англію. Я купую в кіоску каву. Це вже її третя дівич-вечірка цього року (затягується). Вона витратила майже п'ятсот фунтів на останню (затяжка), а ця потягне навіть на більше, якщо рахувати ще їй весілля (видих). Якщо вже цілком відверто, то простіше було б виписати чек на сто фунтів, а решту приберегти для відпустки. Тицяючи цигарку об свій тоненький підбор, Ніна запитувала, чому їй не дозволили приїхати з Джес?

— Бо це дівич-вечірка, — повторювала їй. Кава в руці, я шкандибаю за Ніною до паркувального майданчика. — У тому ж і сіль — хвости залишаємо вдома. Бо тоді чому не запросити б того триклятого нареченого і не замутити б з ним?

Намагаюся не лаятися, але з Ніною даю слабинку. З нею мое лихослівне ество вистрибує назовні.

— Досі не водиш? — питає Ніна, поки ми намагаємося запхати валізи в багажник орендованого Форда.

— Так і не набула цієї життєво необхідної навички. Вибач, — стенаю плечима.

— За що? — вона схрестила свої довгі ноги на сидінні водія, ляслула дверцятами, дісталася ключі. — Ненавиджу бути пасажиром. Водити машину — це як співати в караоке. Для самого себе — ти неперевершений, а іншим видаєшся смішним та тривожним.

— Просто... Знаєш... у Лондоні машина — це більше розкіш, ніж необхідність. Що скажеш?

— Сама до батьків трамваєм їжджу.

— Ну що ж, — я дивилася у вікно, поки Ніна заводила машину. Автівка трішки почхала на майданчику, поки Ніна розібралася що до чого. — Австралійці відстають із Вольво.

— От дідько. Я забула, що твоя мама емігрувала. Як його там звати? Твого вітчима?

— Філіп, — і чому щоразу, коли промовляю його ім'я, я почуваюся набурмосеним підлітком? Звичайне собі ім'я.

Ніна допитливо зиркнула на мене, потім перевела погляд на навігатор.

— Наліпи його, будь ласка, та введи адресу, що надіслала Фло. Це наш єдиний шанс вибратися з Ньюкасла живими.

Вестергоп, Троклі, Стенгейт, Голтвісл, Ворк... Знаки населених пунктів мигтили за вікном. Стежити за дорогою не було сенсу, читати в машині не можу — нудить, тому я заплющила очі. Ніна та звуки радіо лишилися десь далеко, і я зосталася наодинці з власними думками: Клер, чому я? Чому саме зараз?

Можливо, весілля лише привід відновити стару дружбу? Але якщо так, чому не запросила на саме весілля? Ніну запросили, значить, ясна річ, це не закрита церемонія.

У моїй уяві виникла картинка, де Клер киває мені, просять бути терплячою і зачекати. Вона завжди любила секрети. А особливо — знайти щось цікавеньке про тебе й потім тим шпиняти. Жодних чуток, лише дрібні згадки в розмові, хитромудрі слівця, які все ставили на місця, проте розуміли їх лише вона й ти.

Ми зупинилися в Гексемі, щоб пообідати. Ніна ще й з насолодою затяглась цигаркою. Далі рушили сільськими доріжками до Кілдерівського лісу. Попереду розіпнуло своє широке простирадло небо, дорога вужчала, а дерева, що стирчали з торф'яного болота, все ближче і ближче підкрадалися до нас, аж поки не досягли узбіччя.

Зайхали в ліс, і навігатор почав барахлити, а потім і зовсім перестав працювати.

— Зачекай, — я взялася порпатися в сумці. — Я роздрукувала карту з листа Фло.

— Ну ти справжній скаут! — з полегшенням відповіла Ніна. — Що з цим айфоном?

— Те, що й з усіма, — мій телефон досі завантажував карти з Гуглу, — живуть своїм життям, — я тим часом вивчала роздруківку. *Скляний Будинок, Стейнбрідж Роад*. — Усе гаразд, ще один поворот, потім праворуч, от-от має бути... — за вікном промайнув поворот. — О, це був він!

— Бісів з тебе навігатор!

— Що?

— Про поворот попереджають завчасу, а не коли ми вже проїхали, — вона заговорила наче голос з навігатора, — через п'ятдесят метрів поверніть ліворуч. Рухайтесь тридцять метрів, потім розверніться. Якщо так і вчините, поворот ви проїдете.

— Бери розвертайся, панночко. Якщо так вчините...

— До біса правила, — Ніна натисла на гальма і зробила швидкий, скажений поворот у три прийоми. Я заплющила очі.

— Що ти там казала про караоке?

— Капут, ніхто не прийде.

— Окрім кількох запрошених на цю вечірку?

Я обережно розплющила очі, ми мчали у зворотному напрямку.

— О, це тут. На карті позначенено як стежка, проте Фло її відмітила.

— Та це і є стежка!

Ніна повернула кермо, і ми звернули, маленьке авто застрибало по грязьких коліях.

— Думаю, це називається ґрунтовая дорога, — затамувавши дух, буркнула Ніна, яка намагалася втримати машину, що ковзала в багнюці. Дорога скидалася більше на канаву для купелю гіпопотамів; ще один поворот.

— Це що — їхня під'їзна дорога? Тут же десь із півкілометра!

Остання роздруківка, величезна, як справжній аерофотознімок. Відмічено лише один будинок.

— Якщо це їхня під'їзна дорога, — голос Ніни підскочив разом з машиною на ще одній вибійні. — Треба ж хоч якось її в нормальному стані підтримувати. Якщо щось трапиться з ходовою, подам у суд. Не знаю на кого, проте приемного мені буде мало, якщо доведеться платити.

Останній поворот — і нарешті ми на місці. Заїхали через вузенькі ворота, припаркували машину. Ніна заглушила мотор, ми вийшли з автівки, уважно розглядаючи будинок по-переду.

Не знаю, на що очікувала, але точно не на це. Сподівалася побачити невеличкий будиночок з очеретяним дахом, можливо, з балками та низькою стелею. Проте на галявині стояло щось незвичне зі скла та сталі, воно нагадувало мінімалістичні цеглинки, котрими гралося дитя, а потім недбало кинуло на землю. Цю сюрреалістичну картину я і Ніна споглядали з роззявленими ротами.

Перш ніж ми змогли рушити з місця, почувся металевий скрігіт високих сталевих дверей. На порозі стояла дівчина, що надзвичайно нагадувала Клер. Якусь секунду мені подумалось, що то *справді* Клер, серце впало у п'яти. Але потім зрозуміла: це не вона, навіть ці десять років не могли змити рис, які так чітко врізались у пам'ять.

Клер завжди була красунею, навіть ще зовсім дитиною. Звісно, десять років могли перетворити її на ховрашку, додавши декілька зайвих кілограмів і стерти гостре підборіддя й високі вилиці, але перетворити блакитні очі на зелені... Це вже точно ні.

Знаєте, як воно трапляється, коли бачиш сестру чи брата відомої особи. Складається враження, що бачиш їхнє відображення у кривому дзеркалі. І зауважуєш, що є якась відмінність, але в чому саме вона полягає, визначити важко. Суть втрачено, десь є фальш. Те саме було й з тією дівчиною на порозі. Якби я не знала, що Клер у батьків одна, точно подумала б, що вона сестра.

Коли вона заговорила, мої здогадки цілком розвіялися. Її низький голос не мав нічого спільногого з високим та розкішно дівочим голосом Клер.

— Привіт!!! — сказала вона, якимось чином її тон додав до привітання три знаки оклику. Я одразу здогадалася, хто це. — Я — Фло! Господи, як чудово, що ви приїхали! Ви, мабуть...

Фло подивилася на мене, потім на Ніну й почала з найпростішого. Ніна — метр вісімдесят та ще й бразилійка. Її батько бразилець, мати англійка. Ніна народилася в Редінгу, в неї орлиний профіль і волосся Єви Лонгорії.

— Ніна, так?

— Саме так, — Ніна простягнула руку. — Фло, еге ж?

— Угушки.

Я ледве стрималася, щоб не засміятися від Ніниного погляду. Що це за «угушки»? Не чула, щоб частенько це слівце вживали, проте хто її знає, цю Фло.

Фло радо потиснула Ніні руку, потім повернулася до мене. Усмішка сяяла на її обличчі.

— У такому разі, ти... Лі, чи не так?

— Нора, — машинально їй відповіла.

— Нора? — Фло здивовано насупилася.

— Мене звати Леонора, в школі мене називали Лі, проте зараз більш звичним є Нора.

Мені ніколи не подобалося бути Лі. По-перше, це хлопчаче ім'я, а по-друге, воно дає поле для глумливих рим. У *Лі* — шмарклі злиплі. У *Лі* — ноги чаплі. А ще в поєднанні з прізвищем Шоу. *Ми бачили Шоу Лі на шоу коноплі.*

— Ой, звісно ж. У мене самої є сестра Леонора! Ми називаємо її Лео.

Я намагалася тримати себе в лапах.

Тільки не Лео. *Ніколи Лео.* Так називала мене лише одна людина.

Зависла пауза, яку перервав сміх Фло.

— Гаразд, домовилися. Славно погуляемо! Клер ще поки не приїхала, проте, як дружка, я вирішила, що мушу прибути сюди першою.

— Які потайні тортури чекають на нас? — запитала Ніна, перетягуючи валізу через поріг. — Медалі «Наречена», боа з пір'я? Шоколадні пеніси? Попереджаю, у мене на них алергія. Надто чутлива я до цих штук, не змушуй удаватися в крайності.

Фло нервово засміялася. Вона зиркнула на мене, потім на Ніну, намагаючись угадати, що в Ніни на думці. Якщо не знаєти, то й справді важко здогадатися, що саме означають Нінині слова. Ніна уважно придивлялася, наче прикидала, як глибоко заковтнути наживку.

— Нічогенький будиночок, — мовила я, рятуючи ситуацію.

— Подобається? — Фло полегшено всміхнулася, знову відчувши ґрунт під ногами. — Це заміський будинок моєї тітки, однак вона нечасто буває тут узимку — надто відлюдно. Вітальня ось там.

Наши кроки відлунювали холом заввишки з будинок. Одна зі стін кімнати була цілком зроблена зі скла, крізь яке було видно ліс. Чогось тут бракувало. Здавалося, наче ми на сцені, кожен грає свою роль перед публікою, що сидить десь там у лісі. Я почала тремтіти, повернулася спиною до скляної стіни і роззирнулася довкола. Окрім довгих м'яких диванів, нічого більше не було, якось дивно і порожньо. За мить я зрозуміла чому: не тому, що тут не було всіляких дрібниць, і не через мінімалізм в оздобленні — два горщики на полиці біля комінка й одна картина Марка Ротко. У приміщені не було жодної книжки. Жодного відчуття, що це літній заміський будиночок. Скрізь, де я до того зупинялася, полиці вгиналися від книжок Дена Брауна та Агати Крісті. Будинок більше нагадував виставковий зал чи декорації для кіно.

— Стационарний телефон ось там, — Фло вказала на старенький телефон, що губився серед сучасного антуражу. — З мобільним зв'язком тут проблеми, тому користуйтесь скільки завгодно...

Проте мою увагу привернув не телефон. Над захололим комінком виблискувало щось унікальніше — дерев'яні підпори тримали рушницю. Здавалося, вони перенесли її сюди із заміського пабу. Цікаво, вона справжня?

Намагалася відірвати від неї погляд, зрозумівши, що Фло й досі вела своє.

— ...а нагорі спальні, — закінчила вона фразу. — Допомогти з валізами?

— Та ні, все гаразд, — заперечила я.

— Ну якщо твоя ласка, — тієї ж миті кинула Ніна.

Фло дещо здивувалася, але легко підхопила величезну Нінину валізу й потягla холodними скляними сходами.

— Як я вже казала, — Фло важко дихала. — Тут чотири спальні. Я з Клер, ви — в наступній, Том, звісно, окремо.

— Звісно, — без жодної емоції запевнив Нінин голос.

— Ну і лишається для Мел — Мелані як виняток. У неї малюк, лише шість місяців. Думаю, якщо брати до уваги нас усіх, то вона якраз і заслуговує на окрему спальню!

— Що? Вона ж не збирається його сюди везти? — на Ніниному обличчі відбилася паніка.

Фло гучно засміялася, потім прикрила рот рукою, намагаючись приборкати веселоці.

— Звісно ж, ні! Я думаю лишень, що вона потребує сну чи не найбільше зпоміж нас.

— Тоді гаразд, — Ніна зазирнула до однієї з кімнат. — Котра із них наша?

— Дві крайні — найбільші. Якщо хочете, ви з Лі можете заселіся до тієї, що праворуч. Там два окремих односпальні ліжка. В іншій — одне двоспальне, проте я не проти пообійтися трохи з Клер.

Вона зупинилася наприкінці сходів. Важко дихаючи, вказала на білі двері праворуч.

— Вам сюди.

У кімнаті стояло два охайніх білих ліжка й невеличкий туалетний столик. Наче у безіменному готельному номері. На-впроти ліжок — моторошна скляна стіна, що височіла з північного боку над сосновим лісом. Сповнювало дивне відчуття. Біля будинку красу псуvalа багнюка, а тут усе на вигляд інакше. Але замість легкості, атмосфера пригнічувала — природна темно-зелена стіна швидко темніла на тлі призахідного сонця.

По кутках висіли щільні кремові штори, насили себе стримала, щоб не заховати цю величезну глибу скла.

Позаду Фло випустила з рук Нінину валізу, й та загуркотіла по підлозі. Я обернулася — вона усміхалася, широка усмішка на мить перетворила її на таку ж красуню, як і Клер.

— Іще щось?

— Так, — мовила Ніна. — Нічого, якщо я тут куритиму?

Обличчя Фло спохмурніло.

— Не думаю, що тітці це сподобається. Але у нас тут є балкон. — Фло боролася зі скляними дверима, а коли нарешті відчинила, додала: — Можете курити тут, якщо бажаєте.

— Супер, — відповіла Ніна. — Дякую.

Фло повогтузилася з дверима і зрештою таки зачинила їх. Випростала плечі, витерла об спідницю пилоку:

— От і добре, розбирайтесь з валізами. До зустрічі внизу, угушки?

— Угушки, — завзято рубанула Ніна. Я намагалася пом'якшити її різкість простим «дякую», проте не вдалося. Воно прозвучало дивно і навіть дещо агресивно.

— Тоді домовилися, — відповіла непевно Фло, підійшла до дверей і зникла.

— Ніно... — мое звертання звучало як попередження, поки вона наблизялася до стіни, щоб роздивитися ліс.

— Що? — поцікавилася подруга, думаючи про своє. Потім додала:

— Відповідно до розселення Фло й ізоляції Y-хромосом від нас, жіночок, — Том — точно чоловік.

От і як тут стриматися?.. У тому й уся Ніна, їй пробачаєш те, що ніколи б не дозволив іншим.

— Гадаю, він гей. Що скажеш? Як інакше можна пояснити його присутність на вечірці?

— Не згодна з тобою, гомосексуальність не змінює статі. Я вважаю, ні, чекай, — вона уважно оглянула себе. — Ні, ну ми чудові. Все на місці.

— Та я не про те, і ти це знаєш, — я підсунула валізу більше до ліжка, згадавши про косметичку, почала відкривати її

обережніше. — Дівич-вечірки — це, власне, нагода оцінити та помилуватися чоловіками. Це й об'єднує жінок та гейв.

— Господи, і ти туди ж. Чудове виправдання, раніше ти про це мовчала. У відповідь на наступне моє запрошення на дівич-вечірку, напиши, будь ласка, всім: «*Перепрошую, Ніна не зможе прийти, оскільки вона не надто високо оцінює чоловіків та їхні принади*».

— Заради Бога, я ж не кажу про цілковите захоплення.

— Усе гаразд, — вона повернулася до вікна, вдивляючись у ліс. Стовбури дерев стирчали чорними ломаками в зелені сутінок. Її голос прозвучав надломано: — Я вже звикла до свого виключення з гетеронормативного суспільства.

— До біса їх, — роздратовано буркнула їй. Ніна обернулася до мене, сміючись.

— Хоч би як там було, чому ми тут? — запитала вона, знімаючи черевики та вмощаючись на одному з односпальних ліжок. — Не знаю, як ти, але я не бачила Клер близько трьох років.

Я мовчала, мені нічого було відповісти.

Чому я приїхала? Чому Клер мене запросила?

— Ніно, — почала я. У горлі пересохло, серце загупало. — Ніно, хто...

Перш ніж я встигла закінчити фразу, в коридорі залунали кроки, хтось ішов до кімнати.

Несподівано я відчула, що геть не готова почути відповіді на свої запитання.

4

Ми з Ніною перезирнулися. Серце шалено калатало, наче церковні дзвони. З усіх сил намагалася не подавати знаку.

Десять років? Вона змінилася? Я змінилася?

Я насилу ковтнула згірклу слину.

З коридору долинули звуки кроків Фло. Заскрипіли відчиняючись металеві двері, у будинку почулося бурмотіння гостей.

Прислухалася уважно. Ні, голос не як у Клер. Серед сміху Фло чітко прорізувалися низькі тони... Чоловік?

— Еге ж бо... запакований Y-хромосомами Том щойно прибув.

— Ніно, — мовила я з пересторогою.

— Що? Чого на мене так дивишся? Що, може спустимося вниз і зустрінемо півня у нашему курнику?

— Ніно! Hi!

— Що ні? — вона опустила ноги на підлогу і підвелається.

— Не сором нас.

— Якщо ми курочки, тоді він півень. Використовую це лише з точки зору біологічної класифікації.

— Ніно!

Проте вже не було й сліду її, я чула лише ляскання п'ят по скляних сходинках, вона привіталася:

— Добриден, не думаю, що ми знайомі.

Не думаю, що ми знайомі. Отже, це точно не Клер. Я глибоко вдихнула і пішла й собі вниз. Там стояла нечисленна група людей. Попереду — дівчина з гладеньким, зачесаним у пучок волоссям — найімовірніше, Мелані. Вона усміхалася і кивала Фло у відповідь, у руках тримала телефон.

Не зважаючи на промови Фло, вона і далі безтязно тицяла по його кнопках.

По інший бік стояв тип із сумкою «Барбері» у руках. Каштанове волосся, бездоганно одягненій: біла сорочка, яку, мабуть, ще й прали та прасували спеціалісти, бо жодна нормальнна людина не змогла б напрасувати такі стрілки на рукавах, сірі вовняні штани від Пола Сміта. Він підвів погляд, зачувши мої кроки, й усміхнувся.

— Привіт, мене звати Том.

— Привіт, я — Нора, — спустившись із останньої сходинки, я простягла йому руку. Щось надзвичайно знайоме було в його обличчі. Поки ми тиснули одне одному руки, я намагалася визначити, що ж саме, проте нічого на думку не спадало. Повернулася до брюнетки:

— А ти, певно... Мелані?

— Так, привіт, — вона підвела погляд і дещо схвильовано усміхнулася. — Вибачте, я залишила свого шестимісячного малюка вдома з татом. Це вперше. Я лише хочу зателефонувати додому і дізнатися, чи все гаразд. Тут є зв'язок?

— Не зовсім, — вибачалася Фло. Чи то від хвилювання, чи з нервів, але її обличчя густо почервоніло. — Перепрошую, іноді ловить у кухні, в саду та на балконах, залежно від оператора. Проте у вітальні є стаціонарний телефон. Ходімо покажу.

Дівчата пішли до вітальні, а я повернулася до Тома. Відчути, що ми раніше бачилися, не відпускало. Але це неможливо, тепер уже точно.

— Як ти познайомився з Клер? — запитала в нього.

— Театральні кола. Усі про всіх знають. Нас, власне, познайомив мій чоловік, він — режисер.

Ніна саркастично підморгнула мені за його спиною, я у відповідь лише насупила брови, що геть спантеличило Тома.

— Вибач, кажи далі.

— У будь-якому разі, ми зустрілися з Клер під час збирання коштів для Королівського театру. У Брюса був там якийсь проект, так і розговорилися.

— Ви актор? — запитала Ніна.

— Ні, драматург.

Зазвичай при зустрічі з іншим письменником виникає дивне відчуття маленького співтовариства. Братство масонів. Цікаво, чи відчуває слюсар те саме, здибавши іншого слюсаря? Чи кивають таємниче одне одному бухгалтери? Можливо, так відбувається саме тому, що ми зустрічаємося доволі нечасто. Письменники проводять більше часу з видавцями та власними агентами, а у випадку Тома — з режисерами та акторами, ніж з іншими письменниками.

— Нора — письменниця, — додала Ніна і окинула нас поглядом, так, наче ми два невеличкі борці перед виходом на ринг.

— Справді? — Том зиркнув на мене, ніби я оце щойно перед ним з'явилася. — Що ти пишеш?

Оф-ф. Питання, яке я ненавиджу. Завжди ніяковіла від розмови про мої книжки — так і не змогла перебороти відчуття, що хтось нишпорить у моєму щоденнику.

— Художня література, — відповіла, трохи повагавшись. Насправді мала уточнити: детективна література. Але як сказати про це людям? Миттю завалюватимуть сюжетами про вбивства.

— Справді? Псевдонім?

Ввічливий спосіб запитати: «Я чув про Вас?». Здебільше люди не такі тактовні.

— Л. Н. Шоу, «Н» нічого не означає. У мене не подвійне ім'я. Я його додала, бо Л. Шоу звучить якось дивно, а Л. Н. Шоу ніби простіше, якщо розумієш, про що я. Отже, ти пишеш п'еси.

— Так. Відверто кажучи, я навіть трохи заздрю письменникам. Ви маєте контроль над усім. Жодних тобі акторів, які нищать найкращі рядки, — він усміхнувся. Неприродно ідеальні зуби. Може, покрив їх порцеляною?

— Але працювати з людьми, мабуть, цікаво? Спільна справа, відповідальність. Вистава — це ж добрячий шмат роботи.

— Мабуть, так. Доводиться ділити славу, але принаймні коли обливають брудом, дістаеться усім.

Я хотіла щось додати, проте Мелані дзенъкнула у вітальні — розмову завершено. Том обернувся на звук, нахил його голови та вираз обличчя одразу підказали, де я його бачила.

Оте фото. Фото профілю Клер із Фейсбуку. Це був він. Отже, людина на її фото зовсім не її партнер.

Я все ще блукала у своїх думках, коли до нас підійшла всміхаючись Мелані.

— Хух, нарешті додзвонилася до Білла. На домашньому фронті все гаразд. Перепрошую, я була занурена у свої переживання. Ніколи не залишала їх самих на ніч, тому якось моторошно. Не те, щоб я не довіряла Біллу, впевнена, все буде добре. Досить мені бідкатися. Ти Нора, еге ж бо?

— Ходіть до вітальні! — гукнула Фло з кухні. — Зараз буде чай!

Слухняно простуючи до неї, я не зводила очей з Тома та Мелані: цікаво, як вони відреагують на велику скляну кімнату.

— Краєвид за вікном — це щось, — нарешті прокоментував Том.

— Ага, — я витріщилася на ліс. Він стояв темною стіною, здавалося, тіні на крок наблизилися до будинку, викресливши небо. — Таке враження, що ти експонат, правда ж? Думаю, це через відсутність штор.

— Так наче твоя спідниця задерлася вище трусів, — раптом промовила Мелані і засміялася.

— А мені подобається, — додав Том. Таке враження, що ти на сцені.

— А ми глядачі? — поцікавилася Мелані. — Щось нуднушата постановка. Актори, немов дерев'яні, — вона вказала на дерева, щоб точно переконатися, що ми її розуміємо. — Ну дерева, ліс...

— Та зрозуміли, — обірвала її Ніна. — Але я думаю, Тім не це мав на увазі.

— Том, — дещо зверхнью зауважив хлопець. — Але ні, я думав про це інакше. Ми актори, — він повернувся до скляної стіни. — А глядачі... глядачі там.

Сама не знаю чому, проте від його слів у мене мурашки пробігли по спині. Можливо, це через стовбури дерев за вікном, а може, винна затяжна прохолода, яка потрапила до будинку з приходом Тома та Мелані. Хоч би як там було, коли я залишала Лондон, у повітрі ще відчувалась осінь, але що далі на північ, виникало відчуття, що минулої ночі сюди увірвалася зима. І це не через височезні сосни, котрі ховали у своїх гілках світло, і не через холодне морозяне повітря. Ніч потроху стелилася над землею, а будинок дедалі більше скидався на скляну клітку, яка світить і губиться в сутінках, як ліхтарик у темряві. У моїй уяві кружляли тисячі метеликів, які пурхали навколо її третмілі від холоду — вони сліпо летіли на її сяйво, розбиваючись об холод непривітного скла.

— Я замерзла, — сказала, щоб змінити тему.

— І я, — Ніна потерла руки. — Ми можемо запалити цю штуковину? Працює на газу?

Мелані стала навколішки біля пічки:

— На дрова, — вона щосили смикала за ручку, поки дверцята самі не відчинилися. — У мене вдома схожа. Фло! — вона намагалася докричатися на кухню. — Ми можемо запалити пічку?

— Угу, — почувся крик Фло. — Подивіться сухе паливо в горщику біля комінка. Якщо не впораєтесь, підійду за мить.

Том і собі підійшов до комінка і взявся зазирати до мінімалістичних горщиків. Потім його погляд заціпенів через ту-таки картинку, що й мене раніше змусила припинити свої пошуки.

— Господи! — це був дробовик, підвішений за дерев'яний ствол, саме на рівні Томових очей. — Вони тут що — не читали Чехова?

— Чехова? — запитав голос із коридору. Фло зайшла до кімнати з тацею. — Росіянин? Не хвилюйтесь, він заряджений сліпими набоями¹. Тітка тримає дробовик, щоб лякати зайців. Вони їдять цибулю та копирсаються в городі, а вона по них цілиться з вікон.

¹ Сліпий набій — патрон, який не містить кулі. Призначений для створення звукового та світлового ефекту стрільби. (Тут і далі примітки редактора.)

— Схожий на техаський... наче ж так? — поцікавився Том і пішов, щоб допомогти Фло з тацею. — Ти ж знаєш, я не люблю подібні фокуси, а коли воно ще й простісінько перед очима... Для тих, хто намагається гнати якнайдалі хворобливі думки, це може стати проблемкою.

— Здогадуюся, про що ти, — кивнула Фло. — Тітці годилося би тримати його у шафі чи окремій кімнаті. Проте це дідів дробовик, щось на кшталт родинної реліквії. Окрім того, грядка якраз за цими дверима. Що не кажи, а влітку, якщо вмієш ним користуватися, це дуже допомагає.

Мелані розпалювала потроху пічку, Фло розливала чай та розкладала по тарілках печиво. Розмова плавно перетікала з однієї теми на другу... Ціни на оренду машини, житла... Чи додавати молоко в чай. Десь загублена серед своїх думок, я мовчала.

— Чаю?

Якусь мить я не рухалася, на її запитання нічого не відповіла. Фло поплескала мене по плечу.

— Лі, чаю?

— Нора, — відповіла з приkleеною посмішкою. — Вибач. А є кава? Я, власне, чай не дуже люблю.

Обличчя Фло похмурніло.

— Вибач, мені слід було... Ні. Нема. І вже запізно, до найближчого населеного пункту не менше 40 хвилин, магазин до того часу зачиниться. Вибач, я думала про Клер, коли купувала їжу, а вона обожнює чай. Я навіть не задумувалася...

— Усе гаразд, — моя усмішка спинила її тираду. — Чесно, — я взяла в неї горнятко і зробила ковток. Пекло, а на смак цілковита гидота — гаряче молоко з бурою підливкою.

— Вона ось-ось має бути тут. — Фло зиркнула на свій годинник. — Мені пробігтися по переліку, щоб усі знали, що до чого?

Ми всі закивали, Фло дісталася папірець. Я не вслухалася, але зітхання Ніни до мене таки долинуло.

— Отже, Клер має бути о шостій, думаю, можемо щось випити. У холодильнику є шампусик, можемо приготувати мохіто, маргариту й таке інше. Подумала, що обійдемо-

ся без вечері за столом зі свічками, — Нінине обличчя по-смутніло, — обмежимося піцою та закусками. І поки ми все розставлятимемо на маленькому столику, пропоную трішки краще одне з одним познайомитися. Звісно ж, усі ми знаємо Клер, проте одне одного — не дуже. Тому давайте швиденько кожен розкаже щось про себе, поки наша красуня ще іде.

Усі уважно оглянули одне одного, вичікуючи, у кого більше сміливості, щоб почати. Вперше я намагалася зіставити Тома, Мелані та Фло з тією Клер, яка мені була знайома, і мушу віднати — то була справа не з легких.

Звісно ж, Том з його дорогим вбранням і театральним підґрунтам мав чимало спільногого з Клер. Вона завжди обожнювала привабливих людей, як жіночої, так і чоловічої статі, й надзвичайно пишалася зовнішністю своїх друзів. Це почуття не було фальшивим, вона була вродливою, тому красу інших загрозливо не сприймала. Клер, навпаки, допомагала іншим відчути власну привабливість, і моя жалюгідна персона не була винятком. Я пам'ятаю, коли перед тим, як вилігтися у світ, вона тягала мене по магазинах, напинаючи купу суконь на мое пласке худорляве тіло. Губи Клер дивно рухалися, даючи оцінку вбранню, аж поки ми не знаходили саме ту — ідеальну — сукенку. Її око відразу підмічало те, що підкреслювало особистість. Саме вона якось сказала, що мені слід підстригти волосся. Тоді я не дослухалася до її поради, проте десять років по тому таки зробила коротку стрижку. Тож знаю, вона мала рацію.

Щодо Мелані та Фло, тут уже складніше. Листи Мелані підказали мені, що вона працювала юристом чи фінансистом і навіть щось згадувала про роботу. Від неї пахло діловим костюмом, і їй у тому було зручно. Взуття та сумка дорогі, проте джинси (колись Клер такі назвала б «матусині штанці») — звичайні сині, мішкуватого покрою, з поясом на рівні талії.

А от у Фло джинси дизайнські, але вона так дивно їх носить, ніби їй у них незручно. Дивлячись на її вбрання, складається враження, що під час розпродажу все те згребли з вітрини магазину «Ол Сейнст», навіть не задумуючись

над розміром чи фасоном. Фло час від часу смикала кофтинку, намагаючись натягнути її на м'які випуклості, де пояс джинсів упивався в стегна. Здавалося, ніби це саме те вбрання, яке Клер обрала би для себе, проте запропонувати одягнути це Фло міг лише якийсь злий дядько.

Фло та Мелані разюче контрастували з Томом. Важко навіть уявити Клер, якою я її знала, з однією з них. Може, вчилися разом в університеті та й досі підтримують стосунки? Знаю я таких приятелів, ви стаєте друзями упродовж першого ж тижня навчання, проте з часом розумієш, що нічого спільногого, окрім стін універу, у вас нема. Але попри це, ти й далі надсилаєш листівки, лайкаєш фото у Фейсбуці. Минуло десять років відтоді, як я чула щось про Клер. Хто його знає, можливо, Мелані, Фло та Клер — це і є нині щось справжнє?

Вивчаючи наше коло, я зрозуміла, що й інші роблять те саме. Оцінювати гостей, яких не знаєш, порівнювати незнайомців із власним образом Клер. Я піймала Томів погляд, що зі щирою цікавістю (на межі з ворожістю) пильно вивчав мою персону. Потупила очі в підлогу. Охочих починати дійство не знайшлося. Запала дивацькататиша.

— Я почну, — мовила Мелані. Вона відкинула з обличчя темне волосся і почала теребити дрібну прикрасу на шиї. Як вдалося роздивитися — то був невеличкий срібний хрестик на ланцюжку, такий зазвичай отримують на хрестинах. — Мене звати Мелані Чо, тепер, власне, Мелані Блейн-Чо, але спробуй ще це вимовити, тому на роботі я залишила ім'я без змін. Під час навчання я, Фло та Клер жили разом. Я вступила до університету через два роки після закінчення школи, тому трішки старша за вас... Хоча щодо тебе Том, я не знаю. Мені двадцять вісім.

— Двадцять сім, — додав Том.

— То я ваша бабця. У мене народилося немовлятко шість місяців тому. Я годую малого грудьми, тому одразу перепрошую, якщо вибігатиму з кімнати з величезними плямами на одязі.

— Ти зціджуєшся? — доброзичливо запитала Фло, за її плечем Ніна поводила очима, насилу стримуючись. Я відвела очі, щоб не втратити на її гачок.

— Так, я думала зцідживатися та виливати молоко поки тут. М-м-м... Що ще? Я живу в Шефілді, працюю юристом, але зараз у декретній відпустці. Сьогодні з Беном зостався мій чоловік. Бен — це наш малюк. Він, ой, ну, мабуть, не грузитиму вас. Він просто золотко.

Вона усміхнулася, її схвильоване обличчя засяяло, на щоках з'явилися ямочки. Під серцем закололо. Ні, це були не материнські інстинкти, мені анітрохи не хотілося будь-якого з проявів вагітності. Штрикнуло від того цілковитого, простого щастя.

— Та показуй фотки, — запропонував Том. Мелані знову широко усміхнулася і дістала телефон.

— Ну якщо просите, то продовжу. Дивіться, це коли він тільки народився...

Перед очима було фото Мелані на лікарняному ліжку, яка схилилася над білим згортком у своїх руках: вицвіле жовтувате обличчя, скуювджені чорні пасма волосся на плечах і втомлена усмішка.

— А це ось він усміхається — це не перша усмішка, її я прогавила. Білл був у Дубаї, тому наступну я вже пильнувала, щоб піймати її та надіслати чоловікові. А ось це він такий зараз — обличчя погано видно. Натягнув на голову миску, от і маєш.

Упізнати дитину було неможливо. Той злий темно-синій погляд із першого фото й це товстеньке радісне личко. Половину обличчя ховала помаранчева пластмасова миска, а по щоках стікала якась зелена гуща.

— Боженько, — вигукнула Фло. — Та він же Біллова копія, хіба ні?

— Боже милостивий, — здивовано та перелякано дивився Том. — Вітаємо у царстві батьків. Одразу забудьте про чисті й охайні речі.

Мелані схovalа телефон, проте усмішка й досі грала на її губах.

— Так воно і є. Проте на диво швидко до цього звикаєш. Тепер для мене є нормою — перш ніж вийти з будинку, перевіряти, чи немає бризок каші у волоссі. Ну все, годі балачок про малюка, бо я вже сумую. Не ускладнюватимемо. Ніно, що розкажеш ти? — вона обернулася до Ніни, що сиділа біля комінка, обійнявши коліна. — Пам'ятаю, ми якось зустрічалися в Дурремі. Чи у мене буйна уява?

— Ні, це правда. Якось я там бувала. Гадаю, це було дорогою до Ньюкасла. Не пам'ятаю, чи ми бачилися із Фло, проте нашу зустріч в університетській кафешці я не забула. Нічого не наплутала? — Мелані кивнула. — Для тих, хто мене не знає, я Ніна. Ми з Клер та Норою знайомі зі школи. Я лікар. Училася на хірурга. Власне, після трьох місяців практики з «Лікарями без кордонів» я дізналася про вогнепальні рани більше, ніж годі було уявити. Що б там нам не розповідали газети, реальна картинка жителям лондонського Гекні не відома.

Вона потерла обличчя. Уперше, відколи ми виїхали з Лондона, я помітила, як на її масці з'явилася тріщина. Знаю, Колумбія безжалісно вплинула на неї, проте ми бачилися з того часу лише двічі. Жодної згадки, окрім жартів про їжу, від неї не пролунало. На хвилину я спробувала уявити, як то: зшивати людей, намагаючись їх врятувати... Але не все завжди вдається.

— Хоч би що там було, — Ніна спромоглася на усмішку. — Тім, Тіммі-хлопчику, Тімко, твоя черга!

— Гаразд... — невдоволено вів Том. — Отже, перше, що вам варто про мене знати: моє ім'я Том. Том Доксма. Я драматург, як уже було попередньо сказано. Я не велике цабе, проте чимало працював з маленькими театрами й маю декілька нагород. Я одружений з театральним режисером Брюсом Вестерлі, найімовірніше, про нього ви чули. — Пауза. Ніна похитала головою, Том шукав очима підтримки, нарешті вони зупинилися на мені. З цілковитим спокоєм я кивнула у відповідь. Дурна ситуація, але трішки брехні зараз не завадить. Том злегка усміхнувся. — Ну, власне, якщо ви не надто тісно дружите з театром, то на режисерів увагу навряд чи звертає-

те. З Клер ми познайомилися завдяки її співпраці з Королівським театром. Брюс тісно працює з ними, постановка «Коріолану» — звісно ж, його рук справа.

— Точно! — щиро кивнула Фло. Після моїх нещодавніх промахів мені видалося доцільним вдати, що я в курсі. Почала кивати разом із Фло, можливо, навіть занадто завзято, аж волосся сповзло наперед. Ніна позіхнула, підвелася і мовчки вийшла з кімнати.

— Ми живемо в Кемдені... Що ще? У нас є пес на ім'я Спартак, якщо коротко, то Спаркі. Це лабрадор. Два роки. Такий няшка, проте не найкраще надбання для двох трудоголіків, які ще й чимало подорожують. На щастя, маємо чудового помічника, він його вигулює. Я вегетаріанець. Що додати? Боже милостивий, якась кара. Дві хвилини, а мені вже нічого розповісти про себе. О, у мене є татування на лопатці — серце. На цьому все. Норо, а що скажеш ти?

З якоїсь невідомої причини я відчула, що червонію. Пальці ослабли, чай хлюпнув на коліно. Почала витирати його кутиком хустинки. Підвела очі — Ніна знову прокралася до кімнати. В одній руці тримала кисет, другою робила самокрутку й пильно роздивлялася мене темними очима.

Я змусила себе заговорити.

— Та що там розповідати... Я знаю Клер ще зі школи, як і Ніна. Ми...

Ми за десять років не перемовилися одна з одною ані словом.

Я не знаю, чому сюди приїхала.

Я не знаю, чому сюди приїхала!

Болісно ковтнула згірклу слину.

— Ми трохи загубилися, — обличчя пекло вогнем, тепло від пічки вже відчувалося. Я взялася заправляти за вуха волосся, проте забула, що його підстригли. Пальці ледве торкалися до коротких пасом, шкіра стала воловогою. — Я письменниця, закінчила Університетський коледж Лондона. Після навчання працювала в журналі, проте нічого путнього з того не вийшло. То, власне, моя вина, витрачала майже весь час на написання

книги, замість того, щоб збирати матеріал та налагоджувати зв'язки. Хоч би як там було, у двадцять два я продала свою першу книжку, і відтоді це стало моїм основним родом зайнятості.

— І ти утримуєш себе лише книжками? — Том здивовано звів брови. — Поважаю.

— Не зовсім. Я підробляю вчителюванням, роблю редакційні звіти й таке інше. І мені пощастило, — пощастило? Кортіло прикусити собі язика. — Гаразд, може не пощастило, не зовсім правильне слово. Мій дід помер, коли я була ще підлітком, тому мала трохи грошенят, щоби придбати невеличку квартирку в районі Гекні. Вона геть крихітна, лише кімната для мене та ноутбука, проте не треба платити за оренду.

— Гадаю, це чудово, що ви й досі підтримуєте стосунки, — зауважив Том. — Я маю на увазі Клер та Ніну. Не думаю, що зміг би так дружити з кимось зі школи. Нічого спільногого з більшістю шкільних приятелів. Це не найщасливіші роки моого життя, — він уважно поглянув на мене, я знову почervоніла. Почала смикати за волосся, потім опустила руку. Це моя уява, чи щось зловісне криється в тому погляді? Йому про щось відомо? Якусь мить я намагалася знайти відповідь, проте відшукати щось іще, окрім брехні, не змогла. Поки я вагалася, тиша ставала дедалі болючішою. Жалюгідність ситуації муляла мені очі чимраз нестерпніше. Якого дідька я тут? Десять років. *Десять років.*

— Упевнена, всім було непереливки в школі, — зрештою сказала Ніна, розриваючи тишу. — Принаймні мені точно.

Я подивилася на Ніну з вдячністю, вона підморгнула у відповідь.

— У чому ж тоді таємниця? — запитав Том. — Такої затяжної дружби. Як ви зуміли зберегти її впродовж усіх цих років?

Я знову зиркнула на нього, проте цього разу в'їдливо. Він щось знає? От дідько, чому він присікався до цього? І що ж йому на це відповісти, щоб не виглядати цілковитою дурепою.

— Я не знаю, — відповіла зрештою, намагаючись бути привітною, проте усмішка була нещирою. Могла лише молитися, щоби вираз обличчя був природним. — Гадаю, везіння.

— А половинка? — поцікавилася Мелані.

— Ні. Сама-самісінька. Навіть лабрадора нема, — моя відповідь мала би їх розсмішити, так і трапилося. Тоненький, тъмяний смішок із нотками жалю. — Фло, — озвалася миттю я, намагаючись відвести світло прожектора від своєї персони.

Фло одразу заусміхалася.

— Отже, я познайомилася з Клер в універі. Разом вивчали образотворче мистецтво, крім того, жили в одному гуртожитку. Пригадую, як зайдла до студентської кімнати відпочинку, а там вона, сидить перед тими, хто з Іст-Енду, жує волосся, ви ж знаєте, як кумедно вона накручує пасмо навколо пальця, а потім його гризе. Так мило.

Я намагалася пригадати. Хіба Клер колись так робила? Це здавалося бридким. Якась нечітка картинка вимальовувалася в голові — Клер сидить у кафе біля школи й накручує косу на палець. Може, вона так і робила.

— На ній були блакитні джинси — думаю, вони й досі у неї є, проте не вірю, що й зараз на неї налаязять. У мене з універу десь із мішок лишніх кілограмів. У будь-якому разі, я підійшла й привіталася, а вона у відповідь *похвалила мій шарф*. Звідтоді ми — найщиріші подруги. Я лише хочу на-голосити, вона просто чудова, знаєте? Вона так надихає, так вміє підтримати. У світі так мало людей, які б, — Фло глибоко вдихнула, спинилася, намагаючись упоратися з хвилюванням. На свій страх, я помітила, як навернулися на очі слізи. — Не звертайте уваги. Вона — моя фортеця, заради неї зроблю *що завгодно*. Що завгодно. Знаєте, я хочу, щоб у неї була найкраща дівич-вечірка. Я хочу, щоби все було ідеально. Для мене це означає *все*. Кров із носа мушу це зробити, розумієте?

У її очах зблиснули слізози, в голосі було стільки напруженості та криці, стало аж лячно. Оглядаючи наше коло запрошених, я помітила, що це вразило не лише мене. Том виглядав спантеличеним, а Нінні брови складалися під чубчиком. Лише Мелані й далі залишалася спокійною, так ніби це загальноприйнята норма почуттів до друзів.

— Вона виходить заміж, а не сідає за ґрати, — зауважила сухо Ніна. Можливо, Фло не почула цих слів, а можливо — їй проігнорувала. Вона кашлянула і витерла сльози.

— Перепрошую, я сентиментальна дурепа. Гляньте лишень!

— А чим ти зараз займаєшся? — поцікавився Том. Лише після його запитання я зрозуміла, що Фло розповідала лише про Клер, але про себе майже нічого.

— Ой, — Фло потупила очі долу. — Та, власне. Трохи те, трохи се. Після університету вирішила зробити паузу. Не було мені спокою. Клер була неперевершена. Коли я була... не зважайте. Найголовніше — вона найкраща подруга, яку лишень можна уявити. Господи, ви тільки погляньте на мене, — Фло висякалася, потім підвела. — Кому ще чаю?

Усі заперечно захитали головою, вона взяла тацю й пішла на кухню. Мелані дістала знову телефон, щоб перевірити, чи є зв'язок.

— Це було трохи дивно, — мляво додала Ніна.

— Що? — підвела погляд Мелані.

— Фло і ця у лапках ідеальна вечірка, — пояснила Ніна. — Вам не здається, що вона трішки... напруженна?

— Ой, — зронила Мелані. Вона поглянула на двері кухні, потім тихо розтлумачила. — Не знаю, чи слід про це говорити, проте сенсу ходити околяса не бачу. На третьому курсі у Фло був стрес. Не знаю, що саме трапилося, проте вона пішла з університету перед випускними іспитами. Наскільки мені відомо, вона так і не закінчила навчання. Тому, як вам сказати, дещо *вразлива* стосовно тих часів. Фло не дуже любить розповідати про цей період.

— А, все зрозуміло, — мовила Ніна. Проте я здогадувалася, які думки крутилися в її голові. Щодо Фло, то викликало страйженість не її життя після універу — це якраз хвилювало найменше. А все інше, саме воно й бентежило.

5

Я хочу спати, проте вони світять мені просто в очі. Беруть аналізи, роблять знімки, знімають липкий від крові одяг. Що трапилось? Що я зробила?

Мене везуть довгими тьмяними коридорами вздовж палат, де сплять пацієнти. Деякі з них прокидаються, я бачу відображення мого стану на їхніх заціпнілих обличчях, які відвертаються від мене так, ніби я згусток жахіття й мерзенності.

Мені ставлять запитання, на котрі не знаю відповіді, розповідають те, чого не пам'ятаю. Нарешті мене під'єднують до монітора й залишають саму, напхану наркотиками та примарними думками.

Проте таки не одну.

Важко повертаєшся на бік і бачу ось таку картину: жінка-поліціянтка терпляче чекає на стільчику.

Мене охороняють. Але я не знаю чому.

Так і лежу, вирячившись у скляне вікно із сіткою, де видніється голова жінки. Мені страшенно хочеться підійти й запитати, проте я не наважуюся. І не лише тому, що не впевнена, чи донесуть до дверей ватні ноги, а й тому, що не знаю, чи зможу стерпіти відповіді.

Я лежу; здається, минуло чимало часу. Слухаю гудіння обладнання, клацання шприцевого насоса з морфіном. Біль у голові та нозі стихає, він потроху зникає. Урешті-решт, я засинаю.

Мені сниться кров — вона розливається і заповнює усе довкола, просочується крізь мене. А я стою навколошки в крові, намагаючись її зупинити, проте не можу. Кров просякає крізь піжаму, ллється по вицвілій підлозі.

Я прокидаюся.

Якусь секунду просто лежу, моє серце вискачує з грудей, очі звикають до нічного напівмороку кімнати. Страшенно хочеться пiti, біль у міхурі.

Біля моєї голови на столику стоїть пластмасове горня. Я роблю надзусилля, щоб дотягнутися та схопити його тремтливими пальцями, тягну до себе.

Щось, позбавлене смаку, відгонить пластиком, проте, Боже, ще ніколи в житті не було так від того добре. Я випиваю до останньої краплі, опускаю голову на подушку. Вона труситься, сотні зірочок починають танцювати в сутінках.

Лише зараз я розумію, що з-під простирадл стирчать дроти, що з'єднують мене з чимось на кшталт монітора. Він ме-рехтий зеленими промінчиками, які розсіюються по всій палаті. Один дріт під'єднаний до пальця лівої руки. Я хочу його роздивитися і піднімаю руку, вона геть здерта та кривавить, а покусані нігти зламані.

Я пам'ятаю... Я пам'ятаю машину... Я пам'ятаю, як перечепилася об розбите скло... один чобіт спав...

Під простирадлами я намагаюся зімкнути ноги, одна болить, з-під простирадла стирчить шматок перев'язки. Гомілки теж перев'язано. Я відчуваю, як поперек однієї ноги наліплею стрічку.

Випадково торкаюся до плеча, моого правого плеча. Здригаюся і дивлюся вниз. Величезний синець виповзає з лікарняної сорочки і тягнеться через усю руку. Просуваю плече через горловину — з темної розпухлої цятки над пахвою лізе здоровенна фіолетова маса. Від чого може бути такий дивний синець лише з одного боку? Таке враження, що правда ширяє простісінко перед носом, проте її ніяк не вловити.

Я потрапила в аварію? Автомобільну аварію? Я... на мене напали?

Сповнена болю, я ховаю руку під простирадло і веду нею по животі, грудях, боку. Порізи впиваються в пальці, проте з тілом ніби все гаразд. Кладу руку на стегна, маючи між ногами. Там щось схоже на товстий підгузок, проте болю не від-

чуваю. Подряпин нема. Жодних ран на внутрішній частині стегон. Хоч би що зі мною сталося, проте не це.

Я випростовуюся і заплющаю очі. Виснажена, виснажена від спроб пригадати, виснажена від страху. Шприцевий насос клацає й шумить, аж ось раптом усе стає не таким і важливим.

Уже коли засинаю, спливає картинка: на стіні висить дробовик.

І тепер я знаю.

Цей синець через віддачу. Нещодавно я стріляла з рушниці.

6

Фло, — я просунула голову крізь кухонні двері. Вона саме складала горнятка до посудомийки. — Ти не мушиш робити це сама. Допомога потрібна?

— Ні, не мели дурниць. Усе готово, — вона грюкнула дверцятами. — Щось трапилося? Потрібна моя допомога? Вибач, що з кавою так вийшло.

— Що? Чесно, все чудово. Слухай, я оце тут подумала. А о котрій, ти казала, Клер повинна приїхати?

— Гадаю, десь о шостій, — Фло підвела очі на годинник. — Маємо з півтори години про запас.

— Гаразд, я оце ще надумала. У мене ж є час на невеличку пробіжку?

— Пробіжку? — спантеличено запитала Фло. — Власне, так, проте темніє.

— Я швиденько. Лише... — я переступала з ноги на ногу. Не могла їй пояснити, і собі теж не можу. Мені конче потрібно вийти.

Удома я бігаю майже щодня. Маю чотири маршрути, ясної днини шляхи варіюються уздовж парку Вікторії, а як мрячити чи темно, то в пригоді стають вулиці міста. Даю собі кілька вихідних упродовж тижня, кажуть, це необхідно, щоб м'язи відновилися, але потім знову виникає потреба, і я мушу бігти. Якщо це не зроблю, стаю... Навіть не знаю, як це описати. Роздратованою й нервовою, можливо. Щось схоже навіть на клаустрофобію. Учора не бігала, цілісінський день то пакувала речі, то намагалася звести докупи незавершені справи. І зараз, хоч плач, мушу вилізти з цього будинку-коробки, відчути вологу землю під ногами й прохолодне повітря, що оповиває мое обличчя.

Фізичні вправи тут ні до чого — принаймні не суто вони. Якось спробувала бігати в залі по доріжці, проте це геть інше.

Сіль у тому, щоб вийти надвір, де немає стін, де є можливість утекти.

— Маю надію, тобі вистачить часу, — мовила Фло, визирнувши у вікно. Сутінки дедалі густішали. — Проте повертайся якнайшвидше. Тут як темніє, то темніє *по-справжньому*.

— Я миттю, а є доріжка?

— М-м-м-м... Гадаю, найкраще придастися та, що веде вниз. Чекай, ходімо до вітальні, — вона провела мене до центральної кімнати з величезною скляною стіною і вказала на затінену галевину серед лісу. — Бачиш, ось стежка. Вона веде вздовж лісу вниз до головної дороги. Нею рухатися зручніше, там і багнюки менше, ніж на під'їзняй дорозі. Просто біжи нею, аж поки не побачиш асфальт, а потім праворуч уздовж головної дороги й до під'їзної. Повертаєшся лісом у темряві не варто. Стежка не огорожена, тому запросто можна заблукати. — Зачекай, — Фло нишпорила в кухонній шухлядці. Вона тримала щось схоже на набір недбало скрученіх підв'язок. — Візьми, це — ліхтарик на голову.

Подякувавши, полетіла в кімнату, щоб швиденько перевдягнутися. Ніна лежала на ліжку, розглядаючи стелю під звуки, що линули з айфона.

— Ну й скажений фрукт ця Фло, згодна? — Ніна витягнула навушники й, побачивши мене у кімнаті, кинула це доволі невимушено.

— Це такий медичний термін, лікарю да Соуза?

— Ага. Латинъ *Fruitus Lupus* — місячний фрукт. Існує в яичників вірування, що коріння божевілля проростає з купання під місячним сяйвом.

Я засміялася, зняла джинси й натягла легінси та спортивну кофтинку.

— Слово *lupus* латиною означає «вовк». А ти говориш про *luna*. Де мої кросівки?

— Ну в такому разі вовки перетворювалися на тварюк несповна розуму, коли місяць уповні. До слова про скажених, ти що — збираєшся на прогулянку?

— Так, — я нагнулася й зазирнула під ліжко. Ось і кросівки, хто їх туди пожбурив? Стала навколішки, намагаючись дістати їх рукою. Слова плуталися в постільній білизні. — А що?

— Поміркуймо, — Ніна почала перебирати аргументи. — Надворі темно, ти не знаєш місцевості, внизу їжа та вино, а я вже казала, яка глупа ніч надворі?

— Яка, до дідька, глупа ніч? — я визирнула у вікно, зашнурюючи кросівки. Справді сутеніло, проте не глупа ніч. Сонце сіло, але небо ще не встигло затягнутися темними барвами, лише на заході з'явилися перлинно-сірі тіні. Круглий білий місяць визирав із-за дерев на сході. — Тим паче місяць уповні, тому однаково буде видно, навіть коли сонце заховается цілком.

— А я справді, міс Леоноро Шоу, я те знаю, бо живу в Лондоні вісім років і за цей час не відходила від вуличних ліхтарів далі, ніж на п'ятдесят метрів.

— Еге ж, — я зав'язала кросівки на ще один вузол і підвела. — Ніно, не присікуйся, мені конче необхідно вийти, є там той місяць чи ні.

— Ого, що, все так погано?

— Звісно, ні, — проте насправді так воно й було. Не могла пояснити, чому саме. Не могла пояснити Ніні свій стан, коли незнайомці почали длубатися у моєму з Клер минулому там унизу. Наче рана, яка тільки-но почала затягуватися, а її знову взялися ятрити. Якою ж дурістю було сюди приїхати. Зараз я це знала вже напевне. Я тут застрягла, машини не було. Мушу чекати, поки й Ніні закортить поїхати. — Та ні, все гаразд. Просто хочу пройтися. Просто зараз. Побачимося за годинку.

До сходинок мене провів її глузливий смішок:

— Ти можеш побігти... проте не можеш втекти.

Я грюкнула дверима.

У лісі я вдихнула свіже, прохолодне повітря й почала розминатися. Гараж згодився для розминки. Поглянула на лісову гущавину. Відчуття внутрішньої небезпеки, схоже на клаустрофобію, минуло. Це через те, що скляні стіни могли схопити

вати будь-кого, хто намагався зазирнути до будинку. Чи через безликість кімнат, схожих на клітки в зоопарку, приміщення для дослідів чи лікарняну приймальню.

У лісі відчуття, що тебе розглядають, щезло.

Я побігла.

Це було просто. Так, це було просто. Жодних питань, підбурювань, докорів, лише різке солодкове повітря та глухий звук, що залишали кросівки на килимі із соснових голок. Пройшов невеликий дощик, на відміну від вузьких колійчастих доріжок, вода швидко всоталась у м'якеньку доріжку. Лише декілька калюж, схожих на болотисті клапті, і попереду кілометри чистої пружної доріжки, викладеної з тисяч хвойних голочок.

У моїй сім'ї бігаю лише я, принаймні я не знаю про інших спринтерів. Знаю, що бабуся чимало ходила. Вона розповідала, як ще маленькою дівчинкою, коли сердилася на друзів, малювала крейдою їхні імена на підошві та простувала, поки напис не зітреться. Казала, що коли крейда зникала, тікала їй злість.

Я так не чиню. Але в голові прокручую слова, біжу доти, доки їх не заглушують серцебиття та стукіт п'ят.

Сьогодні, хоч ані крихти злості в мені й не було, принаймні більше не було, я чула, як серце стугоніло її ім'я: *Клер, Клер, Клер, Клер*.

Униз, униз через ліс, під звуки ночі я біжу у світлі вечора, що поволі згасає. У сутінках помічаю кажанів, чую лисів, котрі вилазять із нір. Зовсім поруч зі стежкою зупиняється гордовитий лис, струнка голова видовжується, намагаючись ухопити мій запах, у напівмороку глухий стукіт підошов несе мене далі.

Ось і різкий спуск, він нагадує політ у невизначеність. Довкола темрява, проте мені не страшно. Тут дерева — не безмовні глядачі за склом, вони дружно запрошують мене завітати до лісу, розступаються переді мною, злегка погойдуються та зітхають уздовж стежки.

Перевірку підйомом витримано, тепер назад уздовж борозен брудної під'їзної дороги. Мені потрібно повернати на

дорогу, поки ще не зовсім стемніло і я бачу ями. Тому привидшуюсь і підганяю себе. Я не рахую час, не ставлю цілі, я навіть не знаю відстані. Ноги впораються, роблю широкі кроки. Перестрибую через повалену деревину, на мить заплющую очі — от дурість серед такої темряви — і я вже уявляю, як лечу, не торкаючись землі.

Нарешті бачу дорогу, блідо-сіра змія серед згустку тіней. Вибігаю з лісу і чую сову, чітко дотримуюся вказівок Фло: повернути праворуч і далі вздовж асфальту. Пробігла ще декілька хвилин, ревіння мотора. Я зупинилася і притиснулася щонайближче до узбіччя. Аж ніяк не хотілося потрапити під машину, водій якої навіть і не здогадувався зустріти бігуня у цей час.

Авто наближалося, безжалісно розрізаючи тишу, як пилка. Очі осліпли від яскравих фар, які одразу потонули серед ночі. Позаду горіли лише габарити, що нагадували червоні зіниці темряви.

Машина лишила мене майже сліпою, я кліпала, сподіваючись, що очі знову звикнуть до темряви, проте все навколо здавалося набагато чорнішим, ніж декілька хвилин тому. Мені стало страшно, а що, як я втраплю в рівчак чи перечеплюся за гілку. Дісталася з кишені ліхтарик Фло й надягнула на голову. Він завеликий і спадає, коли біжу, проте я принаймні бачу шматок асфальту поперед себе, білі смужки яскраво зблиснують у його променях.

Ось прогалина, я біля повороту. Сповільнююся і рухаюся уздовж нього. Надзвичайно вдячна за ліхтарик. Біг перетворюється на повільне й обережне балансування між ровами з брудом та ямами, щоби врятувати бідолашні щиколотки. Та попри це, багнюка обліпила кросівки, щокроху я тягла за собою цеглину — по півкілограма болота на підошві. От буде весело те відмивати.

Намагалася пригадати, наскільки це далеко — близько кілометра? Уже навіть шкодувала, що не верталася стежкою

через ліс, хай як темно було. Просто десь здалеку золотом виблизискували скляні стіни будинку.

Багнюка налипла на ноги так, ніби намагалася втримати мене в темряві. Зціпивши зуби, я примусила втомлені ноги ворушитися швидше.

Пробігла приблизно половину шляху, позаду з головної дороги долинули звуки. Машина. Сповільнюється.

Годинника з собою не було, телефон зостався в будинку. Але не може бути, щоб уже добігала шоста? Я не могла згадати годину, ні, бути такого не може.

Проте, як виявилося, може. Мотор притих на повороті, а потім заскрипів і заревів, доляючи пагорб і танцюючи між вибійнами.

Притиснулася до огорожі. Автівка наближалася, я стояла, ховаючись від засліпивого сяяння фар. Сподівалася, що машина не обілле мене баговинням з голови до ніг. На мій подив, вона зупинилася, випустивши білий клуб газів проти місяця. Вікно почало опускатися, пісня Бейонсе миттю стихла, програвач вимкнувся.

Підійшла ближче, серце калатало знову, ніби я пробігла вдвічі більше. Ліхтарик на голові світив на землю, щоб було зручніше бігти. Я марно намагалася його перекрутити, врешті-решт, зняла й тримала в руках, потім спрямувала на бліде обличчя дівчини, що сиділа в машині.

Але я могла цього й не робити.

Я знала, хто це.

Клер.

— Лі, — мовила вона так, ніби й сама не вірила своїм словам. Світло било їй у вічі, вона кліпала і намагалася сховатися від ліхтарика. — О Боже. Це ти? Я не... що ти тут робиш?

Xвилину стояла спантеличено. Трапилася жахлива по-милка? А що, як вона мене не запрошуvalа, і це лише безглаздий вибрик Фло?

— Я... я... вечірка, — заїкаючись, спромоглася я на відповідь. — Ти не?

— Дурненська, я знаю! — вона засміялася, біла пара знervовано вирвалася у повітря. — Я маю на увазі, що ти робиш тут? Готуєшся до експедиції в Арктику, чи що?

— Бігала, — я докладала зусиль, щоб фраза прозвучала пerekонливо, так, ніби то — найбуденніша з речей. — Воно й не дуже холодно, лише трішки морозяно, — проте отак стояти було таки холодно, мої останні слова прозвучали ледве чутно через конвульсійне тремтіння.

— Залазь, підвезу до будинку, — вона нахилилася й відчинила дверцята.

— Я, мої кросівки, вони до біса брудні.

— Не хвилюйся. Машину взяла напрокат. Сідай уже, поки ми обидві не задубли.

Я шумно плюхнулася на переднє сидіння. Тепло машини оповило холодний, мокрий від поту одяг. Бруд в'івся в кросівки, пальці на ногах заціпеніли, я тремтіла.

Клер перемкнула передачу, натисла на клавішу програвача, пісня Single Ladies стихла.

Оглушлива тиша.

— Отже... — вона оглянула мое відображення в дзеркалі. Гарнезна, як завше. Дурістю було б вважати, що десять років її змінить. Її краса була вродженою. Навіть у слабкому світлі салону, загорнута в старий светр та широчезний шарф, вона виглядала неперевершено. Волосся зібране у безладний

хвостик, що спадав на плечі. Яскраво-червоні нігті, трішки надлуплені — не дуже старанна, проте ніхто не міг їй в тому докоряти. Ідеальна, вона була на вигляд такою.

— Отже, — повторила я у відповідь. Завжди почувалася бідною родичкою у порівнянні з Клер. Я зрозуміла, що десять років нічого не змінили. Здобута сінома потами впевненість, як вести розмову з незнайомцями в барах, теревенити з літературними редакторами, агентами, проводити інтерв'ю, виголошувати щось на фестивалях, дотримуватися власної позиції під час дебатів... усе це як корова язиком злизала.

— Давно не бачилися, — Клер хитала головою, постукуючи пальцями по керму. — Але, Господи, я хочу сказати... знаєш? Лі, так приємно тебе бачити.

Я мовчала.

Мені так хотілося сказати, що я вже не та, якою була колись. Я Нора, не Лі.

Хотілося сказати, що то не її провина. Я зникла не через неї, а через саму себе. Тільки... це не зовсім правда.

Понад усе хотілося запитати, чому я тут.

— Так *приємно* тебе бачити, — вона повторила це знову. — Отже, ти письменниця, не помиляєшся?

— Саме так, — слова на диво фальшиво крутилися на язиці, так, ніби то все брехня або я розповідаю історію про якогось далекого родича. — Так, пишу. Детективи.

— Чула, навіть читала в газеті. Я так... так рада за тебе. Знаєш, це чудово. Думаю, ти маєш пишатися.

Я стиснула плечима.

— Це лише робота, — відповідь звучала холодно та різко, хоча я не мала того на увазі. Я знаю, що мені пощастило. Але я чимало працювала, щоб досягти цього. А мала би пишатися. Я пишаюся.

— А що ти? — нарешті насилу вичавила з себе запитання.

— Я в PR. Працюю з Королівським театром.

Так, PR. Це цілком їй підходило, я усміхнулася. Цього разу усміхнулася щиро. Клер завжди уміла майстерно склепати історію, навіть у дванадцять. Навіть у *n'ять*.

— Я... Ну, я задоволена, — м'яко відповіла вона. — Слухай, мені справді шкода, що ми не підтримували зв'язок... То були чудові часи, ти згодна? — вона поглянула на мене, підсвічена блідо-зеленим світлом панелі. — Пам'ятаєш, як уперше курили? — Клер засміялася. — Перший поцілунок... Близькість... Як прокралися в кіно для дорослих?

— Як нас витурили в три шії, — заперечила я, відразу шкодуючи, що моя відповідь звучала жалюгідно. Чому? Чому я боронюся?

Проте Клер лише усміхалася.

— Ой, яке приниження. Думали, що ми найрозумніші — відправили Ріка за квитками і прокралися через вбиральню. Звідки ж мені було знати, що вони перевірятимуть і перед входом до кінозалу?

— Рік! Я й забула про нього. Як він зараз?

— Дідько його знає! Скоріш за все, у в'язниці. За розбещення неповнолітніх, якщо ще хоч якась судова система працює.

Упродовж року зустрічався з Клер, коли нам було чотирнадцять чи п'ятнадцять. Двадцятидвохрічний блондин із брудним волоссям і золотим зубом, на мотоциклі. Мені він ніколи не подобався — навіть у чотирнадцять. Те, що Клер хотіла спати з чуваком такого віку, викликало лише подив та огиду, навіть попри те, що Рік міг дістати алкоголь та провести в клуб.

— Який же мерзенний він був, — я бовкнула, перш ніж подумала. Прикусила язика, проте Клер лише реготала.

— Ще й який мерзенний. Не можу повірити, що тоді я цього не зауважувала. Гадала, що я така загадкова, бо сплю з хлопцем, старшим за мене. Зараз це виглядає, як за крок до Джиммі Севіла, — вона фіркнула, а потім скрикнула, коли машина наскочила на вибоїну. — Ой-йо, вибач.

Останній, нарітій коліями шмат дороги їхали мовчки. Нарешті допхалися до гравію перед будинком і обережно припаркували машину поруч з орендованою Ніною та «лендрровером» Фло.

Клер вимкнула двигун, якусь мить ми ще сиділи в авто, розглядаючи будинок і акторів, які проходжалися сценою, все так, як казав Том. Фло клопочеться біля пічки на кухні. Мелані схилилася над телефоном у вітальні. Том простягнувся вздовж дивана навпроти скляної стіни й гортав журнал. Ніни не було. Найімовірніше, на балконі з цигаркою.

«Чому я тут? — знову болісно танцювало в голові. — Чому я приїхала?»

Потім Клер обернулася. Золотаве світло будинку освітлювало її обличчя.

— Лі, — мовила вона. Тієї ж секунди я сказала:

— Слухай.

— Що? — запитала вона. Я похитала головою.

— Ти перша.

— Ні ти, чесно, це не настільки важливо.

Але більше терпіти несила. Запитання висіло на кінчику язика. Натомість я мовила:

— Я більше не Лі. Я — Нора.

— Що?

— Мое ім'я. Я не називаюся тепер Лі. Ніколи не любила це ім'я.

— А, — Клер мовчки переварювала. — Гаразд, отже, зараз Нора, так?

— Саме так.

— Намагатимуся запам'ятати. Це буде не так просто, знаючи двадцять один рік тебе як Лі.

«Але ти ніколи мене не знала», — мимоволі подумала й спохмурніла. Та звісно ж, вона мене знала. Вона мене знала з п'яти років. У тому ѹ уся сіль — вона мене знала надто добре. Вона бачила крізь облицювання доросlostі маленьке налякане худорляве дівча.

— Чому, Клер? — несподівано вирвалося. Вона підвела очі, до мене було звернене її чисте й бліде обличчя.

— Чому що?

— Чому я тут?

— Господи, — вона потупила погляд на руки. — Я знала, що ти запитаєш. Припускала, ти не повіриш, якщо я скажу: *о, стільки років не бачились і таке інше.*

Я похитала заперечливо головою.

— Це ж не тому, еге ж бо? У тебе було десять років, щоб знайти мене, лише одне твоє бажання. Чому зараз?

— Тому що, — вона глибоко вдихнула. Мене приголомшило, що вона хвилюється. У це важко було повірити. Я ніколи не бачила її іншою, окрім самовпевненою, навіть у п'ятирічному віці. Її погляд міг розплакати найсуворіше вчительське серце. Я думаю, це ще одна з причин нашої дружби — у ній було те, чого я так прагнула — цілковите володіння собою. Навіть стоячи в її тіні, я почувалася впевненніше. Але більше ні.

— Тому що... — повторила вона. Її облуплені багрові нігті спалахнули, червоні, наче кров. Її пальці стиснулися в кулак, світло від будинку відстрибнуло від нігтів на машину. — Бо я вважаю, ти заслуговуеш на те, щоби знати. Щоб тобі сказали це у вічі. Я пообіцяла. Пообіцяла *собі*, що скажу, дивлячись тобі у вічі.

— Що? — я нахилилася ближче.

Мені не було страшно, лише діймала цікавість. Я забула про брудне взуття, запах поту від одягу. Забула все, окрім схвильованого обличчя Клер, сповненого вразливості, якої ніколи досі я не бачила.

— Весілля, — вона знову поглянула на руки. — Точніше, той, із ким я одружуюся.

— Хто? — я запитала, а потім, щоб зняти напруженість, що вщерть заповнила автомобіль, додала. — Це ж не Рік, я завжди знала...

— Ні, — Клер обірвала мої слова. Втупилася поглядом просто мені у вічі. Ні крихти сміху, лише вперта цілеспрямованість. Так, ніби мусиш учинити підлість, без неї ніяк... — Ні, це Джеймс.

8

Cпочатку я просто стояла, вирячивши очі, й сподівалася, що мені почuloся.

— Що?

— Джеймс. Я виходжу заміж за Джеймса.

Відповіді не було. Я сіла, вступившись у дерева-вартові, кров шуміла та глухо бухкала у вухах. Хотілося кричати, проте змовчала. Намагалася переварити почуте.

Джеймс?

Клер та Джеймс?

— Саме тому я тебе й запросила, — Клер говорила швидко, так, ніби знала, що має обмаль часу, бо будь-якої миті я можу вилетіти з машини. — Я не хотіла... я подумала, що не варто запрошувати тебе на весілля. Це було б занадто жорстоко. Проте не припускаю думки, що ти дізнаєшся про це від когось іншого.

— Але, дідько ухопи, хто такий Вільям Пілігрим? — слова вилетіли як обвинувачення. Клер спантельично глипнула на мене, потім зрозуміла, що до чого, вираз обличчя змінився. Тієї ж секунди я знала, де чула це ім'я. Ну що ж я за дурепа? Біллі Пілігрим. «Бойня номер п'ять, або Дитячий хрестовий похід»². Улюблена книжка Джеймса.

— Це його ім'я у Фейсбуці, щоб фанати не могли знайти особистий профіль. Ось чому в нього немає справжньої аватарки. Так?

Клер жалюгідно кивала.

Курт Воннегут. Бойня номер п'ять, або Дитячий хрестовий похід / пер. Володимир Діброва, Лідія Діброва. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2014. — 320 с.

— Я ніколи не прагнула обвесті тебе навколо пальця, — вона благала. Її тепла рука доторкнулася до моєї, закляклої та брудної. — Джеймс вважає, що ти повинна знати, перш ніж...

— Зачекай хвилину, — я різко забрала руку. — Ти говорила з ним про це?

Вона кивнула і закрила обличчя руками.

— Лі, мені так... — слова обірвалися. Глибокий вдих. Мені здалося, Клер намагалася зібрати себе докупи, добираючи потрібні слова. Вона заговорила знову, але вже зухваліше. Риса, яку я так добре пам'ятаю, — ата��уватиме, битиметься до смерті, проте ніколи не ляже під кулі звинувачень. — Слухай. Я не перепрошуватиму. Ми не зробили нічого поганого. Проте, будь ласка, дай своє благословлення.

— Якщо ви нічого поганого не зробили, — голос різвав, як ніж. — Нащо воно вам?

— Бо ти була моєю подругою. Найкращою подругою.

Була.

Минулий час ми обидві зауважили. Обличчя Клер — наче мое власне відображення.

Прикусила губу, ще й так сильно, що аж до болю. М'якенька ніжна шкіра рвалася між зубами.

Благословляю. Скажи це. Скажи це!

— Я.

Відчинилися двері будинку. У прямокутнику світла з'явилася Фло. Вона стояла навшпиньки, прикривала очі рукою, нахилившись, вдивлялася в темряву. Навколо неї літало збудження та хвилювання — дитина в очікуванні святкування свого дня народження, за крок до істерики.

— Ау-у-у-у, — дзвеніло в безмовному нічному небі. — Клер? Це ти?

Клер знервовано видихнула й відчинила дверцята машини.

— Флорс! — її голос тремтів, але помітити це сторонньому було не до снаги. Знову пригадалося, якою ж вона була чудовою акторкою. Не дивно, що, врешті-решт, Клер опинилася в театрі. Єдиною несподіванкою було лише те, що це не сцена.

— Клер-кошенятко! — заверещала Фло і миттю злетіла зі сходів. — Господи-божечку, це ти? Почула шум, подумала... але ніхто так і не з'явився, — вона швидко наближалася по доріжці до нас, капці-зайці перечіплювалися й шаруділи по гравію. — Що ти тут робиш саменька у темряві, чудо мое?

— Я розмовляла з Лі, тобто Норою, — Клер вказала на мене. — Наскочила на неї, підгірджаючи до будинку.

— Ти ж не буквально, сподіваєшся? Ой... — щось захруско-тіло, і Фло впала навколошки перед машиною. Вона підстрибнула, обтрусилася. — Усе гаразд, зі мною все гаразд.

— Заспокойся, — Клер засміялася. Обійняла Фло і прошепотіла щось, та кивнула. Слів я не чула. Клацнув замок, я насилу вилізла з машини — так заклякло тіло. Варто було пройти пішки ці останні метри до будинку, так різко переривати біг — помилка. М'язи аж скрутилися, тепер суцільна мука.

— Лі, з тобою все гаразд? — почувши, як я виласжу з машини, запитала Клер. — Ти накульгуеш?

— Усе добре, — намагалася підігрувати їй і промовила це грайливо. Джеймс. Джеймс. — Допомогти з речами?

— Дякую, проте у мене їх дріб'язок — вона відімкнула багажника і дісталася жіночую сумочку. — Ходімо. Фло, покажеш, де моя кімната?

З кросівками в руках я нарешті насили досунула ноги до кімнати. Ніни не було. Стягла з себе брудний та мокрий від поту одяг й залізла у спідньому під ковдру. Так і лежала, витрішившись у промені лампи, що стояла біля ліжка.

Яка ж помилка. Що я собі думала?

Я витратила десять років, щоб забути про Джеймса, будувала собі надійний кокон упевненості та самодостатності. І думала, що мені це вдалося. Я добре жила. Я чудово жила. Улюблена робота, власне житло, надійні друзі, які не знали про Джеймса та Клер, чи ще когось із моого старого життя в Редінгу.

Жодних зобов'язань — ні емоційних, ні фінансових, ніяких. І мені було добре. Абсолютно, дідько його забирай, чудово. Дякую за це.

І ось зараз таке.

Найгірше те, що звинувачувати Клер марно. Вона має рапцю. Ні вона, ні Джеймс нічого поганого не зробили. І ніхто мені нічого не винен. Ми з Джеймсом порвали десять років тому, бий його трясця. Ні. Єдину особу, яку можу звинувачувати — це виключно себе. Бо топчуся на тому самому місці я. Бо це я не можу рухатися далі.

Я ненавиділа Джеймсову владу наді мною. Я ненавиділа те, що кожного разу, зустрічаючи чоловіка, я порівнювалася його з ним. Востаннє, коли я спала з чоловіком — два роки тому, він розбудив мене посеред ночі, схрестивши руки на грудях.

— Тобі щось насnilося. Хто такий Джеймс? — коли він побачив моє здивоване обличчя, висунув ноги з-під ковдри, підвівся, одягнувшись і пішов з мого життя. Мені більше не телефонували.

Я ненавиділа Джеймса і ненавиділа себе.

І так, мені чудово відомо, що це робить із мене найбільшу дурепу у світі: дівчинка, що зустрічалася з шістнадцятирічним хлопчиком, одержима ним упродовж наступних *десяти* клятих років.

Повірте мені, ніхто не знає того ліпше за мене. Якби я зустрілася із собою в барі, я і сама себе зневажала б.

Унизу гомонять, сміються, аромат піци лине сходами. Я також збиралася піти вниз, базікати й радіти. Але натомість, згорнувшись калачиком, притисла коліна до грудей та міцно заплющила очі. Я кричу, мої думки тихо кричатъ.

Урешті-решт, випрямилася, м'язи пручалися. Вилізла з-під простирадл, ухопила верхній рушник з купи, яку Фло охайнно поклала на краєчок кожного ліжка.

Ванна була на сходовому майданчику. Зачинила двері, рушник упав на підлогу. Над ванною було ще одне вікно без фіранок.

Знову ліс, цей ліс, що дратує до сказу. Побачити, що відбувалося в кімнаті, можна було лише залізши на верхівку сосни. Проте коли я зняла білизну, ледве стрималася, щоб не прикрити груди рукою від підступної темряви.

Спочатку хотіла лише переодягнутися, проте я так втомилася і забруднилася, що гарячий душ піде на користь. Я зализла в кабінку, повернула кран, випрямилася. Величезна душова лійка двічі кашлянула — і на мене хлинула злива гарячої води.

Я стояла і дивилася у вікно, проте було надто темно, щоб щось розгледіти. Яскраве світло перетворило скло на дзеркало. Окрім примарного мерехтіння місяця, все, що бачила, — відображення власного тіла в склі. Намилилася, поголила ноги. Що за жінка — тітка Фло? Будинок для вуаєристів. Ні, це ж ті, які люблять споглядати за збоченнями. Хто їм на противагу? Ексгібіціоністи. Ті, що люблять виставляти все на показ.

Можливо, коли влітку світло заповнює усе навколо аж до пізна, воно інакше. Можливо, саме тоді будинок ставав зручним місцем, щоб спостерігати за лісом. Але зараз, у темряві, відчуття було геть інше. Скляна вітрина, де кишать усілякі дива, які так кортить побачити. Чи клітка в зоопарку. Огорожа з тигром, і нікуди звідти не втечеш. Я думала про тварин у клітках, які день за днем ходять повільно з одного кутка в другий, так минає тиждень за тижнем — і вони поступово скаженіють.

Помилася, обережно вилізла з кабінки, подивилась на себе у запітніле дзеркало. Витерла рукою крапельки.

Обличчя у дзеркалі злякало. Воно було готове до битви. Частково такого виразу додавало коротке волосся, яке після душу агресивно та зухвало стирчало, як у боксерів між раундами.

У яскравому свіtlі обличчя здавалося блідим та заціпенілим, темні очі були сповнені звинувачення, а навколо синці, так, ніби я билася.

Я зітхнула й дістала косметичку. Косметики зазвичай ношу мінімум, проте зараз із собою прихопила туш та бліск для губ — основу основ. Рум'ян не було, тому я нанесла на щоки трохи помади, намагаючись хоч якось приховати блідість. Чисті вузькі джинси, сіра кофтинка.

Унизу заграла музика. Біллі Айдол. «Чудовий день для весілля». Це хтось так жартує?

— Лі, тобто Норо! — голос Фло линув нагору по східцях, перекрикуючи Біллі Айдола, що пропонував розпочати все спочатку. — Ну що, перекусиш?

— Уже йду! — гукнула я у відповідь. Зітхнула, загорнула брудну білизну в рушничок, підняла косметичку. Відчинилися двері назустріч реальності.

Поки я приймала душ, вечірка набирала обертів.

У вітальні Том та Клер увімкнули айфон і пританцювали, Мелані споглядала це з дивана й сміялася.

На розкочегареній, наче в пеклі, кухні хтось вигрібав гори піци на таці та висипав хумус, соус гуакамоле, сир та цибулю-різанець у тарілки. Я спочатку подумала: то Клер — сірі джинси та срібляста кофтинка, точнісінько, як у Клер, що в сусідній кімнаті. Потім вона підвелається і прибрала волосся з лоба — це була Фло. Однаковісіньке вбрання.

Мої думки вже почали критикувати побачене, запах горілого їх зупинив.

— Щось горить?

— Господи! Піта! — залементувала Фло. — Лі, ти можеш її врятувати, поки не спрацювала пожежна сигналізація?

Я швидко побігла задимленою кімнатою до тостера. Витягнула хліб і викинула його до раковини. Побігла до дверей у протилежному кінці кімнати. Вони були зачинені, та ще й дивакуватий замок, проте, врешті-решт, я впоралася. Свіже морозяне повітря заletіло в дім, калюжі перед будинком замерзали.

— Обнишпорила винну шафу, проте так і не знайшла текіли, — почувся Нінин голос. — Трясця вам, тут же холодно. Ви що, хворі?! Зачиніть двері!

— Піта згоріла, — спокійно відповіла я й ляслула дверима. Принаймні в кімнаті температура тепер була більш-менш комфортною.

— У підвалі нема? — Фло випрямилася, прибираючи спіtnіле волосся з розчервонілого від спеки обличчя. — Де ж, у дідька, вона може бути?

— Холодильник? — запитала Ніна. Фло похитала головою.

— Морозильна камера? — запитала я. Фло ляслула себе рукою по лобі.

— Морозилка! Ну звісно! Тепер пам'ятаю. Думала, а раптом нам закортить холодненької маргарити. От дурепа.

Амінь! Ніна скривила гримасу, нахилилася та відчинила морозильну камеру.

— А ось і вона! — голос губився серед гулу морозильної камери. Підвелається, тримаючи скрижанілу пляшку. Схопила два лайми із тарілки з фруктами. — Норо, тягни дошку та ніж. О, і сільничку. Фло, а де ти казала чарки?

— За скляними дверима в кінці вітальні. Як гадаєш, нам варто почати з шотів? Може, розумніше почати з чогось більш збадьорливого — мохіто?

— До біса розум! — відповіла Ніна і вийшла з кухні. У коридорі тихенько прошепотіла мені, — мені варто випити щось максимально міцне, щоби це пережити.

Нашу появу у вітальні зустріли лементом. Клер танцювала довкола, взяла пляшку текіли у Ніни, у мене ніж, повернулася до столика й з гуркотом все це поклада. Її кофтина розсіювалася мерехтливе сяйво в напівтемряві кімнати.

— Настав час текіли! Востаннє нею бавилася у двадцять один. Саме час, бо те похмілля вже давно вивітрилося.

Ніна кинула лайми й пішла за чарками, Клер стала навколошки й почала нарізати цитрус.

— Наречена перша! — вигукнула Мелані, Клер усміхнулася. Ми всі спостерігали, як вона насипає дрібку солі на зап'ястя, бере шматочок лайма, Ніна наливає чарку по вінця й тицяє їй до рук.

Клер лиже зап'ястя, ковтає поспіхом текілу, міцно заплющує очі й кусає лайм.

Потім випльовує його на килим і гупає келихом по столі, здригається та сміється.

— Господи! Град слі! Якщо я вип'ю ще кілька, туш розплівиться по всьому обличчю.

— Панянки, — суворо промовила Ніна. — Це лише початок. Лі, тобто, Норо, — ти наступна!

— Агов, — втрутися Том, поки я ставала навколошки біля столика. — Якщо бажаєте щось елітарне, пропоную текілу роял!

— Текіла роял? — текіла в Ніниних руках вихлюпнулася з маленької чарки на скляну поверхню. — Це що таке? Шампанське?

— Можливо. Проте дещо інший спосіб приготування, — Том дістав із кишені маленький пакетик з білим порошком. — Щось цікавіше за сіль.

Дідько, ще й восьмої нема. З такою швидкістю до півночі лазитимемо по стінах.

— Кокс? — поцікалася Мелані. Вона схрестила руки й не зворушно поглянула на Тома, в голосі вчуvalися нотки відрахи. — Справді? Ми ж ніби більше не студенти. Дехто навіть уже й батьки. Не думаю, що зціджування може тому зарадити.

— А тебе ніхто й не примушує, — Том роздратовано повів плечима.

— Підкріпимося! — Фло розірвала тишу. Вона стояла на порозі, руки тримали від важелезної таці, вщерть заповненої гарячою піцою. Під рукою стирчала пляшка.

— Хтось може прибрати столик, поки я не розквецяла все по тітчиному килиму?

— Ось що, — підсумувала Клер, спостерігаючи, як Ніна звільняє місце для їжі. Вона дотягнулася до Тома й поцілуvalа солоними, цитрусовими вустами. — Давай прибережемо це на десерт.

— Без проблем, — відповів безтурботно Том і засунув торбинку знову до кишені. — Не маю жодного бажання втюхувати дороге зілля особам, що це не оцінять.

Мелані натягла усмішку, забрала пляшку у Фло. Нарешті тацю примостили.

— До речі, про шампанське...

— Отже, привід у нас сьогодні особливий, — мовила Фло, її губи розійшлися в усмішці. Вигляд у неї був дещо спантеличений через напруженість, що дзвеніла між Мелані та Томом. — Мел, відкорковий, а я дістану келихи.

Поки Мелані знімала обгортку, Фло відчинила скляну шафу й почала там нишпорити. Нарешті шість келихів, постріл, корок летить догори, відскакує від плаского екрана телевізора.

— Ой-йой, — Мелані затуляє рота рукою. — Фло, перепрошу.

— Нічого страшного, — спокійно відказує Фло. Проте поки Мелані наповнює чарки, господиня будинку ретельно оглядає екран та витирає його рукавом.

Ми беремо келихи, я намагаюся видавити із себе усмішку. Не люблю шампанське, від нього лише жахливе похмілля та розлад травлення. Напої з бульбашками — не мое, проте нема жодної можливості відмовитися.

Фло тримала келих, повернулася та оглянула наше невеличке коло й зупинила погляд на Клер.

— За чудову дівич-вечірку! *Ідеальну дівич-вечірку* для найкращої подруги, яку лише можна уявити. За мою фортецю. За моого бест-друга. За мою геройню та натхнення — за...

Клер!

— Та Джеймса, — усміхаючись додала Клер. — Інакше пити не буду. Я ж не егоїстка, щоб пити за себе.

— Ой, — Фло схаменулася. — Тобто... Я маю на увазі... Лише подумала, а чи не варто присвятити ці вихідні виключно тобі? Думала, сіль у тому, щоб хоч трішки забути про нареченого. Але якщо ти так бажаєш... За Клер та Джеймса!

— За Клер та Джеймса! — всі підтримали й пригубили шампанське.

Я пила також, бульбашки в'їдливо стрибали в горлянці. Ковтати було важко.

Клер та Джеймс. Клер та *Джеймс*. Я й досі не можу в це повірити — я не можу їх уявити разом. Невже він так змінився за десять років?

Я так і стояла, вступившись у келих, поки Ніна не штовхнула мене.

— Ти що — намагаєшся прочитати майбутнє в бульбашках шампанського? Не думаю, що з цього щось путнє вийде.

— Замислилася, — відповіла, намагаючись усміхнутися. Ніна здивовано звела брови. Заніміло все всередині від думки, що вона зараз гостро це прокоментує.

Проте, перш ніж вона встигла розтулити рота, Фло ляслуа у долоні.

— Так, а тепер — до піци!

Ніна взяла тарілку й почала навалювати туди їжу, я не пасла задніх. М'ясні піци з дешевою пепероні капали хімічною червоною олією на тацю. Після бігу я страшенно зголодніла, тому схопила шматок із пепероні, шматок зі шпинатом та грибами, зверху додала піту та хумус.

— Якщо знадобляться, серветки ось тут. Не хочу, щоб заляпався килим, — мовила Фло, бігаючи над нами. — І простежте, щоб для Тома зосталися шматки без м'яса.

— Фло, — Клер поклала руку їй на плече. — Усе гаразд. Том, якби й захотів, то сам би те не з'їв. А навіть якщо й так, то в морозильній камері є ще.

— Знаю, — відказала Фло, намагаючись прибрести волосся з розпашілого обличчя. Її срібляста кофтинка забруднилася від піци. — Це лише питання принципу. Якщо люди не хочуть їсти м'яса, нехай замовляють. Я не люблю, коли стромляють носи у вегетаріанську їжу, якщо не подобається страва з м'яса. У такому разі вегетаріанці лишаються голодними.

— Вибач, — мовила я. — Дивись, я взяла шматок із грибами. Мені його покласти?

— Ні, — роздратовано кинула Фло. Він же, мабуть, уже весь у пепероні.

Я хотіла їй тицьнути, що вже вся таця в ковбасі, тож якби вона аж так хвилювалася, то поклала б це на різні тарілки, проте прикусила язика.

— Усе гаразд, — сказав Том. На його тарілці височіли три шматки грибної піци та ціла купа хумусу. — Мені справді достатньо. Якщо я з'їм більше, Гарі змусить мене підтягуватися аж до Різдва.

— Хто такий Гарі? — поцікавилася Фло, вмостившись на дивані зі шматком пепероні. — Я думала, твого партнера звати Брюс?

— Гарі — мій особистий тренер, — Том самовдоволено поглянув на годинник. — Важка в нього робота, бідака.

— У тебе є особистий тренер? — подиву Фло не було меж.

— Любa, у будь-кого, хто хоч кимось себе вважає, є особистий тренер.

— А в мене нема, — обірвала Ніна, запихаючи шматок піци до рота. — Я просто тренуюся в залі. Я не потребую чиїхось криків над вухом, поки я займаюся, — вона проковтнула чималий кусень, — для цього у мене є айпод. Але я принайманні можу перемотати, коли звучить щось монотонне.

— Та годі вам, — Том сміявся. — Не вірю, що я один такий. Норо, а ти? Ти ж ніби не відсиджуєш булки?

— Я? — підняла очі й завмерла від неочікуваного прожектора уваги. — Ні, у мене навіть нема клубної карти. Лише бігаю. Єдині крики, що чую, — діти в парку Вікторії.

— Клер, ти? — Том благав. — Мелані? Нумо! Підтримайте мене, це ж звичайнісінька річ!

— У мене є тренер, — визнала Клер. — Проте, — вона підняла руку, коли Том почав радісно бурмотіти, — лише для того, щоб скинути кілька кілограмів, щоб влізти у весільну сукню.

— Ніколи не розуміла, чому люди це роблять, — зауважила Ніна, беручи ще один шматок піци. По підборіддю стікала крапелька олії, яку вона швиденько підібрала язиком. — Я про купівлю сукні на два розміри менше. Найімовірніше, мужик тобі освідчився, коли в тебе була стара величезна дупа.

— Прошу? — Клер сміялася, проте якось знервовано. — У мене не було тлустої дупи. І це не через Джеймса. Я лише для себе, бо мрію бути найкращою в цей день.

— Отже, лише худі люди виглядають добре?

— Я цього не казала!

— Ти ж сама сказала, що виглядати якнайкраще — це сукня, менша на два розміри.

— Мінус кілька кілограмів, — Клер жваво заперечувала. — Це *ти* сказала про два розміри. У будь-якому разі, чиє б нявчало, ти ж худа як тріска.

— Це випадковість, — гордовито зауважила Ніна. — Не моя мета, я за розмірами не женуся. Запитай у Джес.

— Господи, помилуй, — Клер поставила тарілку на стіл. — Так уже сталося, що *собі* я подобаюся з десятим розміром, не з дванадцятим. Гаразд? А все інше тут ні до чого!

— Ніно, — Фло мовила з пересторогою. Але Ніна саме почала смакувати дискусію й майстерно грала під здавлений Томів смішок та вдоволену усмішку Мелані.

— Ага, ну я розумію, — вона вела далі. — Це не має нічого спільногого з дурнуватою ідеалізацією на Заході анорексичних моделей та блиманням худорлявих палок по телебаченню. До того ж...

— Ніно, — Фло гнівно прикрикнула. Вона підвелається, грюкнула тарілкою. Ніна підняла очі, здивована, через те, що її обірвали на півслові.

— Прошу?

— Ти все чула. Я не знаю, що з тобою, але облиш це, добре? Це вечірка Клер, і я не дозволю тобі влаштовувати тут бійку.

— Хто влаштовує бійку? Я тарілками не гупаю, — Ніна відповіла спокійно, як удав. — Яка прикрість, ще ти так дбаеш про тітчині речі?

Ми повернули шії туди, куди було спрямовано її погляд, і помітили тріщину на тарілці Фло, якою вона грюкнула об стіл.

Мені навіть здалося, що переді мною розлючений бик, готовий розірвати будь-кого на шмаття.

— Послухай, — Фло шаленіла від люті. Кімната принишка серед тиші, шматки піци й надпіті келихі чекали на вибух, що ось-ось мав прогриміти.

— Усе гаразд, — мовила Клер, перервавши напруженість. Посадила Фло поруч із собою, сміючись. — Чесно, це ж Ніна зі своїм почуттям гумору. Ти звикнеш до неї. Вона не має нічого проти мене.

— Звісно, ні, — підтвердила Ніна, киваючи. — Вибач, я лише вважаю, що очікувати нереальної покаліченої статури від жінок — це дурість.

Фло уважно подивилася на Ніну, потім знову на Клер. Вона виглядала непевно, потім розсміялася, але якось непереконливо.

— Годі вам, — Том вирішив якось залагодити ситуацію. — Ця вечірка ще не достатньо хмільна та бешкетна, щоб насолоджуватися нею сповна. Кому наступну чарку? — він оглянув усіх й зупинився на мені. На засмаглому обличчі з'явилася гріховна усмішка. — Норо, ти щось надто твереза. Такого шоту, перш ніж розпочати трапезу, ти ще ніколи не пила.

Я важко зітхнула. Ніна захоплено кивнула й тицьнула повну чарку до рук, Том тримав шматочок лайма та сіль.

Нічого не вдієш. Потрібно перетерпіти, це як з ліками.

Том насипав сіль на мое зап'ястя, я її злизала, взяла в Ніни чарку й глитнула міцну рідину, зайлши те лаймом із Томових рук.

Сік вибухнув між зубами, а текіла тим часом обпікала стравохід. Почекала хвилинку, задихаючись від присмаку, що й досі зціplював зуби. І ось тепло покотилося судинами. Я помітила, як щось спало мені на очі — штора, що затінила реальність.

Можливо, ці вихідні будуть кращими, ніж я думала. Лише трішки хмільними.

Я зрозуміла, що всі дивилися на мене, на щось очікуючи. Чарку я й досі тримала в руці.

— Е! — я грюкнула нею по столику й виплюнула шкурку лайма на порожню тарілку. — Хто наступний?

— Спробуємо роял? — Том поцікавився лукаво, тримаючи білу торбинку.

Клер штрикнула мене в ребра.

— Нумо, згадаймо старі часи! Пам'ятаєш першу доріжку?

Я пам'ятала, проте була переконана, що то був не кокайн. Розтовчений аспірин, але й тоді мені не хотілося цього робити. Я тупо повторювала за Клер. Наче теля, що боїться зостатися без мамки.

— Усі будуть, — Клер обернулася до Тома. — І Ніна також. Вона теж скуштує, ви згодні, лікарю?

— Ви ж знаєте лікарів, — Ніна відповіла сухою усмішкою. — Самолікування — наше все.

Том став навколошки біля скляного столика з торбинкою та кредиткою в руках. Ми захопливо спостерігали, як він урочисто насипає, подрібнює та ділить порошок на чотири рівненькі доріжки. Потім підводить голову й здіймає допитливо брови.

— Я так розумію, Мелані зі зціджуванням до нас не приєднається. А ти, Флоренс, найкраща з найгостинніших господинь?

Дивлюся на червону як рак Фло. Таке враження, що вона вицідила значно більше, ніж бокал шампанського.

— Шановні, — манірно вела Фло. — Мені це не до вподоби. Це будинок моєї тітки. Що, як?..

— Флор, годі тобі, — Клер її цілує і затуляє рота рукою. — Ну не сміши, невже ти думаєш, що твоя тітка буде тут нишпорити із собаками і почне дощуковуватися до нас?

Фло почала трусити головою, відхилила руку Клер і пішла порядкувати з тарілками. Мелані й собі підвelasя.

— Я тобі допоможу.

— Нам більше дістанеться, — дещо агресивно підбадьорив Том. Він скрутів банкноту й нюхнув свою доріжку, витер носа, решту втер у ясна. — Клер?

Клер стала навколошки і майстерно зробила те саме. Стало цікаво, як часто вона таке чинить. Підвelasя, трішки похитуючись, а потім розсміялася.

— Не могло так швидко подіяти. Це все текіла! Ніно, — вона передала десятифунтову банкноту, Ніна скривилася.

— Дякую, проте — ні. Її мацали всілякі там шмаркліві руки. Я зі своїм добром, — вона відірвала смужку від обкладинки журналу «Вог лівін», що лежав біля комінка, й нюхнула третю доріжку. Я здригнулася через подерту обкладинку, сподіваючись, що Фло не помітить це неподобство, як повернеться з Мелані після кухонних клопотів.

— Норо?

Зітхнула. Саме так і було: першу смужку нюхнула з Клер. Проте вона була й остання. Не думайте, що я якась там овечка.

Я курила, пила й вживала інші наркотики в універі, проте ко-
каїн не подобався ніколи. Не розуміла його кайфу.

Я почувалася карикатурою, що незграбно всілася на ки-
лимок. Ще один акт вандалізму від Ніни, цього разу «Замісь-
ке життя». Сцена з фільму жахів — ось має з'явитися вбивця
й почати різати всіх на шматки. Бракувало лише дітлахів у ба-
сейні, які стали б першими жертвами.

Я нюхнула доріжку, підвелається, кров втекла від голови, а ніс
та рот потроху німіли.

Я виросла з цих штанів. Це ніколи не було моїм, навіть
у школі. Зробила тоді це з Клер, бо забракло сміливості від-
мовитися. Я пам'ятаю крізь п'ятьму часу, як Джеймс красно-
мовно виступав: «Ото сміх, допомагати „Оксфам”, бойкотувати
„Нестле”, а потім віддати всі гроші колумбійським нарко-
баронам. Ідіотки. Оце іронія! Пригостите якось домашньою
марихуаною?».

Я простяглася на дивані й заплющила очі. Текіла, шам-
панське та білий порошок робили свою справу. Увесь вечір
я намагалася зіставити хлопця, якого знала, з сьогодніш-
ньою Клер. Це ще більше вказувало на дивакуватість усього
навколо. Невже він так змінився? Невже вони сидять у своїй
лондонській квартирі й нюхають наркоту пліч-о-пліч? А чи
пам'ятає він ту іронію, іронію того, що зараз він точнісінько
такий самий ідіот, з якого десять років тому сміявся? Боліло,
як рана, яку безжалісно роздерли.

— Лі? — десь здалеку долинув голос Клер. Я неохоче роз-
плющила очі. — Лі, зосередься. Ти ж не наклюкалась?

— Hi, — я випрямилася, потерла обличчя. Потрібно якось
пережити. Тільки вперед, інакше ніяк. — Твереза, як скло.
А де текіла?

10

Я ніколи... — Клер розляглась на дивані, вмостила ноги Томові на коліна. Відблиски вогню грали на її волоссі. В одній руці тримала лайм, а в другій — чарку, роздумуючи, який же варіант обрати. — І ніколи не... займалася сексом у літаку.

У наше коло закралася тиша, яку розтрощив сміх Фло. Невдоволений Том повільно піdnіс чарку.

— Будь здорова, кралечко! — випив усе залпом, скривився і закусив лаймом.

— Ти та *Брюс!* — промовила Клер. Ця фраза — щось середнє між кепкуванням та реготом, проте без злості. — Мабуть, у першому класі!

— Робота, що вже вдієш, — він знову наповнив чарку. — Я що — один п'ю?

— Що? — Мелані відірвалася від телефона. — Вибачте, телефон показує одну поділку, намагалася додзвонитися Біллу, проте марно. Чесно зізнаватися чи виконувати ваші забаганки?

— Ні те, ні друге, рухаємося далі, — пробурмотів Том. Своєго часу він чимало чого утнув, а тепер настав час розплати. — Граємо в «Я ніколи не...». Останнє: «я ніколи не займалася сексом у літаку».

— Яка прикрість, — Мелані вицмутила чарку й обтерла рота. — Слухай, Фло, а можна мені ще раз скористатися стаціонарним телефоном?

— Ні, ні, ні, ні! — Клер похитала пальцем. — Так просто сухою з води не вийдеш.

— Дзуськи, — обурилася Фло. — Як і де? Розповідайте, пані.

— Медовий місяць. Нічний рейс. Зробила йому мінет у туалеті. Це рахується? Хай там що, а я вже випила.

— Якщо точніше, то *йому* пощастило, а ти, виходить, не займалася, — прокоментував Том. — Але, оскільки ти вже хильнула, то рахується. Йдемо далі. Моя черга. Я ніколи не... Дідько, що я ніколи не робив? О, знаю. Я ніколи не займався водним спортом³.

Усі розсміялися, ніхто не пив. Том почав скаржитися.

— Що? Я серйозно.

— Водний спорт? — Фло невпевнено перепитала. Її келих висів у повітрі, вона оглянула присутніх, щоб дізнатися, чому це викликало сміх. — Ти маєш на увазі дайвінг, акваланг? Я займалася вітрильним спортом, це рахується?

— Ні, сонечко, — заперечила Клер, нахилилася і прошепотіла щось на вухо. Вираз обличчя Фло свідчив про шок і огиду.

— Бути не може! Бридота!

— Годі вам, — благав Том. — Колітесь вже, тут усі дівчата, нічого соромитися.

Мовчанка. Клер сміялася.

— Вибачай, що вдієш, коли мусиш мати справу з такими безумцями, як ми. Давай, будь мужчиною!

Том випив ще одну чарку, налив знову. Упав на диван і закрив очі рукою.

— От дідько, наздоганяю далеке минуле. Кімната починає танцювати.

— Тепер ти, Лі, — промовляє Клер з дивана. Її обличчя розчервонілося, а золоте волосся безладно розсипалося по плечах. — Здивуй нас!

Усередині усе заціпеніло.

Ось і настав момент, якого я так боялася. Останнє коло я щосили намагалася пригадати минуле поміж текіли, рому та шампанського і знайти відповідні слова, проте всі мої думки зводилися до Джеймса. Я розмірковувала про те, що не ска-

³ Мається на увазі один із видів сексуального задоволення, пов'язаного з сечовипусканням на партнера; інша назва — золотий дощ.

зала, не зробила. Заплющила очі, кімната почала жити своїм життям.

Одна річ грати в цю гру з друзями, усі все знають, а от із незнайомцями та давніми друзьями — геть інша. Я ніколи не... Господи, що казати?

Не дізналася, чому він це зробив.

Не пробачила йому.

Не змогла його забути.

— Лі... — Клер підспівувала. — Давай, бо червонітимеш наступного кола.

У роті відчувався смак текіли та коли. Як вип'ю ще, точно знудить.

Я ніколи не знала, ким він був насправді.

Як він може одружитися з Клер?

— Я ніколи не робила собі тату, — вимовила нарешті. Я знала, що це непоганий варіант, адже Том про свою вже розпатякав.

— Дідько, — він застогнав, знову чарка. Фло гиготіла.

— Давай, так просто не зіскочиш. Розказуй і показай!

Том зітхнув, розстебнув сорочку, демонструючи засмагле та пружне тіло. Спустив рукав і повернувся. Іронічне серце, проколоте стрілою й розмальоване фігурним написом «*Не простак*».

— Ось таке от, — Том натягував сорочку. — А ви там що, не повірю, що я єдиний.

Не мовивши жодного слова, Ніна підтягнула штані й показала маленьку пташку, що летіла вгору по щиколотці.

— Що це? — Фло намагалася роздивитися. — Чорна пташка?

— Сокіл, — відповіла Ніна. Тему закрито, штані поправлено, чарку випито. — А ти?

Фло похитала головою.

— Я боягузка, проте у Клер точно є!

Клер вишкірила зуби й злізла з дивана. Повернулася до нас спиною і задерла сріблясту кофтинку, котра сяяла, як риб'яча луска. З джинсів до вузької талії плелися два кельтські візерунки.

— Наліпка на дупу, — фіркнула Ніна.

— Дурість юних років, — зітхнула сумно Клер. — П'яна поїздка до Брайтона у двадцять два.

— Уявляєш, яка то буде краса на старість, — Ніна вела далі. — Принаймні вони підкажуть шлях молодику, що захоче відшмагати твою дупку в будинку для пристарілих.

— Ото буде бідоласі на що поглянути, — Клер поправила кофтинку, розсміялася і знову впала на диван. Випила чарку. — Мел?

Мелані потягнула телефон до коридору, визначити, де вона, допомагали лише кабель та низький голос.

— ...і він узяв пляшечку? — долинало з коридору. — Скільки грамів?

— До біса, — рішуче мовила Ніна. — Залишимося поки без одного гравця. Так. Я ніколи не... я ніколи не... — її погляд блукав між мною та Клер, нарешті з'явилася лукавинка в очах. Звело шлунок. Хмільна Ніна — річ небезпечна. — Я ніколи не спала з Джеймсом Купером.

Кімнатою розлетівся непевний смішок. Клер стенула племчима й випила.

Потім її блакитні оченята та Нінині карі очі витріщилися на мене.

Тишу розірвала Florence and the Machine, яка розповідала про свого хлопця, що майстрував гроби.

— Дідько ухопи тебе, Ніно, — мої руки тремтіли, проте я випила. Потім підвилася і вийшла з кімнати. Обличчя пашіло, я відчула, що страшенно п'яна.

— На сніданок йому завжди можна давати половину банана, — вела Мелані. — Якщо даватимеш виноград, розріж його навпіл.

Прокралася повз неї і пішла нагору сходами. Фло стояла спантеличена.

— Що? Що трапилося?

Минувши сходи, я забігла до ванної кімнати, ляснувши за собою дверима. Я стала навколошки біля унітазу й блювала. Блювала доти, доки мої нутрощі не спорожніли.

Господи, я п'яна. П'яна настільки, щоб піти вниз і дати Ніні ляпаса. Стерво, так майстерно вилила на голову лайна. Вона не знала всього про мене з Джеймсом, проте мала достатньо інформації, щоб зрозуміти, в яку огидну ситуацію втягує мене та Клер.

Тієї миті я ненавиділа їх усіх. Ніну — за її дратівливі й колючі запитання, Фло та Тома — за те, що ледве не з'йшли мене очима, поки я пила. Я ненавиділа Клер за те, що вона змусила мене сюди приїхати. Проте найбільше я ненавиділа Джеймса. Ненавиділа за те, що він освідчився Клер і випустив усе назовні. Навіть бідолашну Мелані ненавиділа — лише за те, що вона тут.

Знову звело шлунок, проте він був порожнім. У роті вчувається мерзенний присмак текіли, я підвелася і сплюнула в унітаз. Змила за собою, підійшла до дзеркала, прополоскала рот і вмилася. На блідому обличчі зосталися сліди від плямистого гарячкуватого рум'янцю та ляпки туші.

— Лі? — стукіт у двері. Я впізнала голос Клер і заховала лицце в долоні.

— Ще х-хвилину, — я заїкалася. Не мала з тим проблем зі школи. Якимось чином мені вдалося це приховати разом із сумною й дивакуватою особистістю Лі, котра лишилася в Редінгу. Нора ніколи не заїкалася. Зараз я знову перетворювалася на Лі.

— Лі, пробач. Ніні не варто було...

«Іди до біса! — роїлося у думках. — Дай мені спокій».

З коридору долинали голоси. Туалетний папір тремтів як шалений, поки я намагалася щось зробити з чорними плямами від туші.

Як це жалюгідно. Ніби я знову в школі — дівчачі бійки та суперечки. Я присяглася більше не повернатися. Яка жахлива помилка. Яка страшнена, мерзенна помилка.

— Пробач, Норо, — суміш алкоголю та занепокоєння від Ніни. Принаймні так прозвучало. — Я й гадки не мала... будь ласка, виходь.

— Мені час спати, — відповіла їй. У горлі боліло від блювотиння.

— Лі-Норо, благаю тебе, — додала Клер. — Вилазь. Мені шкода, Ніні шкода.

Зробила глибокий вдих і клацнула замком.

У яскравому свіtlі ванної стояли дві підлі постаті.

— Лі, будь ласка, — Клер узяла мене за руку. — Ходімо вниз.

— Усе гаразд, — запевнила я. — Чесно. Я справді стомлена. Прокинулася о п'ятій, щоби встигнути на потяг.

— Гаразд, — Клер неохоче відпустила мою руку. — Тільки, якщо ти не лютуватимеш.

Зуби заскрипіли. Заспокоїся. Тобі цей гамір зараз ні до чого.

— Ні, не б-б-бууду я лютувати, — я спробувала додати голосу легкості. — Я лише втомилася. Чищу зуби, побачимося вранці.

Пропхалася повз них до спальні, щоб узяти косметичку, і повернулася до ванної кімнати. Ніна стукала ногою по паркету.

— Ти не жартуєш. Ти зістрибуєш? Господи, Лі, це ж був лише жарт. Єдина, хто мав би обуритись, — це Клер. Проте з нею усе гаразд. Ти що — втратила почуття гумору за ці роки?

Прокрутила в голові всі можливі варіанти відповіді. Це не був жарт. Вона пречудово знала, що це для мене означало, ѹ навмисне піднесла Джеймса на тарілочці саме тієї митті, коли я не змогла б ні ухилитися, ні вигадати щось, щоб зам'яти чи залагодити ситуацію.

Але навіщо? Як справжнісінка ідіотка, я заковтнула черв'ячок і по команді вибухнула. Справу зроблено.

— Я не зістрибую, — втомлено відповіла. — Уже по півночі. Я прокинулася о п'ятій. Будь ласка, я лише хочу спати.

Зрозуміла, що мої слова звучать благально. Так, ніби я виправдаюся, намагаюся виправдатися за те, що лишаю вечірку. Нерви були на межі. Нам уже не по шістнадцять. Ми не мусимо зависати, ніби нас пов'язує невидима пуповина. Кожен пішов своїм шляхом і вижив. Те, що я піду спати, не може безповоротно зіпсувати дівич-вечірку Клер. Не мушу аргументувати свої рішення так, ніби я в суді.

— Я йду спати, — повторила знову.

Пауза. Клер та Ніна подивилися одна на одну, Клер кивнула: *ок*.

Із незрозумілої на те причини, це єдине слово роздратувало над усе. Мені було відомо, що це не так згода, як дозвіл. По шкірі пробігли мурашки. *Я не твоя річ, щоб крутити нею, як тобі заманеться.*

— Добраніч, — проштовхалася між ними й зайшла до ванної кімнати. Крізь шум води та шерхіт зубної щітки я чула їхнє шепотіння. Навмисне не виходила в коридор. Стояла, змивала недбало туш. Голоси стихли, а за ними й тупотіння сходами.

Видихнула. Тільки тепер зрозуміла напруженість, яка весь цей час сиділа в мені. М'язи шій та плечей відпустило.

Чому? Чому вони й досі мають таку владу наді мною? Особливо Клер? Чому це я ім дозволяю?

Зітхнула, засунула щітку й пасту до косметички, відчинила двері. У коридорі було тихо та прохолодно, цілковита протилежність вітальні. Десь співав Джарвіс Кокер, проте у спальні його вже не було чутно. Я впала на ліжко. Яке полегшення... Заплющила очі. Мені навіть здалося, що я повернулася до своєї невеличкої квартирки в Гекні. Бракувало лише шуму машин та гудіння автомобілів.

Мені так сильно закортіло повернутися, що я навіть *відчула* м'якеньку квітчасту ковдру та пальмову шторку, яка ніжно розвівалася літніми ночами.

Постукали в двері. Розплющила очі, чорнота лісу пробивалася крізь скляні стіни.

Зітхнула, саме думала відповісти. Знову стукіт.

— Лі? Повірити не можу, що ти так чиниш стосовно Клер!

— Що? — раптово на мене навалилася страшеннна втома. — Роблю що? Сплю?

— Я доклада стільки зусиль, щоб зробити цю вечірку ідеальною. Я приб'ю тебе, якщо зіпсуєш усе ще в перший вечір!

— Я нічого не псую, Фло. Це ти робиш з муhi слона. Я просто хочу спати. Можна?

— Ні, не можна! Я не дозволю тобі зруйнувати все, про що я так клопоталася!

— Я хочу спати, — повторювала як манту.

— Ти... Гадаю, ти егоїстичне *стерво*, — вибухнула Фло. Обличчя пашіло, здавалося вона от-от заплаче. — Клер, Клер — найкраща! І вона заслуговує, вона заслуговує... — її підборіддя тряслося.

— Добре, — перш ніж хоч якось обдумати її слова, я грюкнула дверима перед її носом.

Якусь мить вона ще стояла біля кімнати, важко дихала. Мені здалося, вона схлипue. Треба піти й вибачитися. Не можу ж я так сидіти й слухати її розпач за дверима?!

Якимось чином Фло зібрала себе докути й пішла вниз, залишивши мене майже на межі істерики.

Не знаю, коли прийшла Ніна, проте було пізно, дуже пізно. Я не спала, лише вдавала, що сплю, згорнувшись калачиком під ковдрою з подушкою на голові. Ніна походжала по кімнаті, грюкала баночками й штовхала ногами валізу.

— Ти спиш? — поцікавилася вона, вмощуючись на друге односпальне ліжко.

— Ні. Ти ж грюкаєш усім, що потрапляє під руку.

— Пробач, — Ніна лягла під простирадлами. Позіхнула, її очі втомлено заблищають. — Слухай, вибач за те, що трапилося. Чесно, я не...

— Усе гаразд, — стомлено насили утиснула з себе. — І ти пробач. Я надто бурхливо відреагувала, — втомлена й п'яна, я навіть вирішила попросити вранці пробачення у Фло. Хоч би хто був винний, проте не вона — це точно.

— Це все через мене, — додала Ніна. Вона перевернулася на спину й поклала руки за голову. — Я, як завжди, до біса хочу поворушити лайню. Просто знаєш, десять років. Але я думала, мене пробачать, я ж думала... — вона вагалася. Проте я знаю, про що йшлося. Таке пробачають, адже будь-яка нормальна людина давно б ти пережила й рухалася би далі.

— Я знаю, — втома цілковито накрила мене. — Ти думаєш, що я — ні? Це ж жалюгідно.

— Норо, що трапилося? Очевидно, що щось трапилося. Твоя реакція підтверджує це. Ви не просто розбіглися.

— Та нічого. Він мене покинув. Усе.

— Я чула інше, — вона перевернулася, вступивши очі у моє обличчя. — Я чула, ти його кинула.

— У такому разі ти чула брехню. Це він мене кинув, лишивши карлючки, про які тобі чудово відомо. Я позбулася телефона. Проте привітне цвіркотіння есемески і далі жалило мої вуха.

— Гаразд... проте. Я ніколи не питала. Він...

Ніна спинилася. Я чула, як обертаються коліщатка в її голові, намагаючись підібрати потрібні слова. Я мовчала. Хоч би що вона там придумала, їй це не допоможе.

— От лайно, ніяк інакше це не скажеш. Він же не бив тебе... чи бив?

— *Що?*

Цього не чекала.

— Звісно ж, ні.

Ніна лягла на спину.

— Пробач. Але чесно, Лі...

— *Nora.*

— Вибач! Вибач, це через Клер. Ти маєш рацію. Сенсу в цьому нема. Але, чесно кажучи, твоя поведінка після розриву. Чого не придумаєш... Не будеш же звинувачувати людей за їхні вигадки...

— *Людей?*

— Слухай, нам було по шістнадцять — ти їдеш з міста, Джеймс ходить як неприкаяний. Пліткували.

— А трясця йому! — я витріщилася на стелю. Стояла цілковита тиша. Щось бубоніло за вікном. Схоже на дощ, проте дещо м'якше. — Люди базікали?

— Так. Це була найпоширеніша версія. Ще казали про венеричні болячки.

Господи. Бідний Джеймс. Навіть попри те, що він зробив, такого він не заслужив.

— Ні, — нарешті мовила. — Ні, Джеймс Купер не бив мене, і не було жодних венеричних хвороб. А тепер я спати. Добраніч.

— А що тоді? А що, як не це? Що сталося?

— Добраніч.

Я повернулася на бік, слухала тишку, роздратоване дихання Ніни та легке шурхотіння за вікном.

Нарешті я заснула.

Голоси. Вони пробиваються з коридору крізь сон, крізь туман морфію. Мені здається, я знову в скляному будинку. Клер та Фло шепочуться за дверима, рушниця тремтить у їхніх руках.

Нам слід було оглянути будинок...

Розплющую очі й пригадую, де ж я.

Лікарня. Люди за дверима — медсестри, санітарки... Можливо, й поліціянтка, яку я бачила раніше.

Лежу, кліпаю очима, намагаюся увімкнути втомлений, напханий ліками мозок. Котра година? Світло на ніч приглушили, можливо, зараз дев'ята вечора, а може — й четверта ранку.

Повертаю голову, щоб знайти телефон. Прокидаючись, завжди на телефоні перевіряю, котра година. Власне, це перше, що роблю. Проте в шухлядці пусто. Телефона там нема.

Одягу на стільчику біля вікна теж нема. Лікарняна сорочка без кишень. Телефон десь зник.

Так і лежу, оглядаючи ледве освітлену кімнату. Це одномісна палата. Дивно, може, мене поклали сюди, бо звичайні переповнені. Чи, може, тут такий порядок? Спитати нікого, годинника також не бачу. Навіть якщо невеличкий монітор біля голови показує час, побачити цифри не зможу.

Думала погукати поліціянтку за дверима й запитати, де я, що сталося.

Але потім зрозуміла, що вона з кимось розмовляє. Це їхні низькі голоси мне розбудили. Ковтаю згірклу слину, в роті пересохло й пече. Підводжу голову, яка страшенно болить, щоб видушити з себе хоч слово. Проте, перш ніж я встигла щось промовити, до мене долинули слова, від яких пересохло в роті.

— О Боже, — чую я, — отже, тепер ми шукаємо вбивцю?

12

ПРОКИДАЮСЯ від чистої, лункої тиші, яку сколихує Нині сопіння на сусідньому ліжку.

Трішки полежала, потягнулася, було б чудово, якби поруч опинилася склянка з водою. Прислухалася до лісового шуму: пташки, тріскотіння гілочок, що легенько падали донизу й нагадували шурхіт листочків, що стеляться на підлогу.

Подивилася на телефон — 6:48. Сигналу нема. Схопила кофтину й побрела до вікна. Відхилила штору й ледве не розсміялася. Усю ніч сипав сніг. Не сильний, проте його вистачило, щоб перетворити все довкола на красиву листівку Вікторіанської епохи. Так от що тарабанило вчора ввечері. Варто було б визирнути у вікно.

Небо іскрилося рожевими та блакитними барвами, купчилися залийті сяйвом персикові хмари. На білому м'якенському килимі, що встеляв землю, проглядався візерунок із хвойного гілляччя та пташиних лапок.

Ноги свербіли. Мені конче *необхідно* побігати.

Заквацяні кросівки стояли на обігрівачі. За ніч одяг та взуття встигли просохнути.

Натягнула термокофтину, мало би вистачити. Навіть коли морозяно, свого тепла зазвичай вистачає. Звісно, якщо немає вітру. Ранок стояв тихий. Навіть гілочки не ворушилися, лиш де-не-де опадали сніжинки.

З усіх кімнат долинало сопіння, шкарпетки тихенько шурхотіли по сходах. Взуваю кросівки на килимку біля входу. Усе, щоб уберегти підлогу тітки Фло. Вхідні двері обліплени купою замків та засувок, тому навшпиньки крадуся до кухні, де все простіше — лише ручка та замок. Повертаю ключ, натискаю на ручку.

Відчиняю двері й здригаюся. Може, саме зараз спрацює сигналізація? Проте ні — тиша, вислизаю в морозяний ранок непоміченою. Починаю розминатися.

Хвилин десь за сорок повільно повертаюся стежкою, на щоках виграє рум'янець від холоду та втоми, подих біліє на тлі ясно-блакитного неба. З будинку долинає гудіння, піdnімаю очі — котел випускає в повітря клуби диму. Хтось уже на ногах і хлюпочеться в гарячій воді.

Наближаюся біжче і помічаю, що вже не сплять, а ще й тиняються надворі. Хтось прочвалав із бокового входу до гаражу, а потім повернувся в дім. Дивно, машини припарковані на подвір'ї. Який сенс пхатися в гараж?

Мороз швидко проник крізь мокрий одяг. Пробіжку зачінено, кортіло кави. Повернула й пішла до задньої частини будинку. Хоч би хто це був, цьому має бути пояснення.

— Агов? — тихенько озвалася, відчиняючи двері, щоб нікого не збудити. — Це я.

Хтось сидів біля кухонного столу, схилившись над телефоном. Вона підвела голову, я побачила Мелані.

— Привіт, — вона усміхнулася, на персикових щоках засяяли ямочки. — Не знала, що ще хтось прокинувся. Ти оце бігала? Снігу стільки, от навіжена!

— Краса та й годі, — обтрусила сніг із кросівок на килимок перед дверима. Стягнула взуття й тримала за шнурки. — Котра година?

— Пів на восьму. Я вже на ногах хвилин двадцять. От трясця йому, мій єдиний шанс вилежатися без Бена, а я не можу спати.

— Тут усе інше, — відповіла я. Мелані зітхнула.

— Так і є. Чаю?

— Я б кави залюбки, якщо є, — і запізно пригадала слова Фло. — Хай йому, ми ж без кави?

— Ага. Я помираю. Страшенно люблю каву. В універі завжди пила чай, а от Білл мене підсадив. Намагалася напитися

забагато чаю, щоб заповнити організм кофеїном, проте, думаю, мій міхур фізично не спроможний це витримати.

Нічого не вдіш. Принаймні чай гарячий та мокрий.

— З радістю вип'ю чаю. Ти не проти, якщо я спершу швиденько прийму душ і переодягнуся? Учора також бігала в цьому одязі, мабуть, від мене тхне.

— Без проблем. Збиралася підсмажити грінки. Якраз встигну все приготувати.

За десять хвилин на кухні пахло смаженим хлібом, Мелані наспівувала дитячу пісеньку про автобус.

— Ось і ти, — зустріла мене Мелані. Я витирала рушником волосся. — Є марміт, мармелад та полуничний джем.

— Марміт, будь ласка.

Вона намостила пасту на грінки й передала тарілку. Нишком зиркнула на телефон, що лежав на столі. Я відкусила шматочок і поцікавилася:

— Зв'язок так і не з'явився?

— Ні, — усмішка на обличчі Мелані розтанула. — Мене це непокоїть. Маленькому лише шість місяців. Плюс відтоді, як почали переходити на суміші, нема йому спокою. Мені... Можливо, це прозвучить дивно, та я ненавиджу бути без нього.

— Розумію тебе, — я намагалася поспівчувати, проте це почуття поки мені не знайоме. Я порівнювала його з тugoю за домівкою, помноженою в рази через маленьке та безпорадне створіннячко, яке так чекає на твоє повернення. — Який він? — запитала, намагаючись її піdbадьорити.

— Він чудовий, — усмішка знову з'явилася на обличчі Мелані. Вона дісталася телефон і почала гортати фото. — Дивись, це в нього перший зуб.

На нечіткому знімку вабило зір круглошоке дитя без жодного натяку на зуб. Пошуки знімків тривали. Натрапила на один, що нагадував вибух гірчичної фабрики Колман. Мелані розсміялася.

— О, перепрошую.

— Що то було?

— Бен увесь у гівняшках, навіть волосся. Сфотографувала, щоб надіслати Біллу, коли він працював.

— Білл та Бен?

— Знаю, — вона сором'язливо засміялася. — Ми жартома почали називати малечу Беном, ще коли він був у животику. Якось приkleїлося само собою. Я іноді жалкую. Проте, гадаю, його не часто порівнюватимуть із батьком. О, диви на цю. Це наше перше плавання!

Цей знімок був нарешті чітким — шоковане маленьке обличчя в яскраво-блакитному басейні. Червоний ротик обурливо скрутлив бублик.

— Він милий, — намагаюся, щоби сказане звучало переконливо, приховуючи при цьому свої думки. Не можу пояснити, проте я не хочу дітей. Але коли бачиш цілковито щасливу сім'ю, дивне з'являється відчуття.

— Так і є, — відповідає Мелані, її обличчя аж сяє. — Я дуже щаслива, — не усвідомлюючи своїх дій, вона торкається до хрестика на ший й зітхає. — От якби тут був зв'язок. Чесно кажучи, думала, що вже готова залишити його самого... проте два дні — це занадто. Не можу не думати, а раптом щось трапилося, а Білл не може додзвонитися?

— У нього ж є номер стаціонарного? — кусаю грінку з пастою.

Мелані киває.

— Так, власне, — вона знову перевіряє час на телефоні, — це я пообіцяла зателефонувати вранці. Білл не хотів телефонувати, щоб не розбудити нас. Ти не проти, якщо я?..

— Звісно ж, ні, — відповіла. Мелані підвелася, спорожнила горнятко й поставила його на стіл. — До речі, — загадала несподівано, поки вона йшла до дверей. — Хотіла запитати, це ти ходила в гараж?

— Hi? — відповідь Мелані прозвучала, наче запитання. Вона мала здивований вигляд. — Як? Він відчинений?

— Не знаю, я не перевіряла. Бачила сліди.

— Дивно. Ні, я не ходила.

— Чудасія, — відкусила ще один шматок. Поки жувала, обмірковувала побачене. Сліди були свіжими, отже, хтось ходив після снігопаду. — Ти не думаєш... — почала я, проте урвала фразу.

— Що?

Відповідь не встигла обміркувати, тому озвучувати її не хотілося.

— Судячи зі слідів, хтось вийшов із будинку, попрямував до гаража, а потім повернувся. Проте, може, й навпаки.

— Ти думаєш, тут хтось нишпорить? У гаражі?

— Я не бачила. Проте гараж геть поруч із лісом, а сніг за- надто рихлий та розбитий.

Окрім того, — цього я вже не озвучила. — Якби й були якісь сліди на доріжці в лісі, я їх затоптала би, бігаючи.

— Не переймайся, — заспокоїла я Мелані, допиваючи чай. — Не варто через це тривожитися. Найімовірніше, щось знадобилося Фло.

— Твоя правда, — відповіла вона.

Мелані стенула плечима й вийшла з кімнати. За хвилину дзенькнув телефон. Проте замість того, щоб набрати номер, Мелані клацала слухавкою, а потім грюкнула нею щосили.

— Фло, до біса. Усе — це остання крапля. А що, коли щось трапилося з Беном?!

— Зачекай, — я поклала тарілку в посудомийку й пішла до вітальні. — Давай-но я спробую. Може, щось із його телефоном.

— Ні, це не з його телефоном, — вона простягнула слухавку. — Нема зв'язку. Мертво.

Вона мала рацію. Лінія мовчала, десь далеко щось клацало.

— Це, скоріш за все, через сніг, — пригадалися гілки в лісі, що провисали під вагою снігу. — Гілка впала на лінію й обрвала. Зрозуміло, це полагодять, проте...

— Проте коли? — питала Мелані. Її обличчя пашіло, в очах було стільки суму. — Не хочу псувати нічого Клер, але це моя перша така поїздка. І якщо чесно, то мені тут кепсько. Знаю, що я тут мала би стрибати, як коза. Ніч із дівчатами, гуляємо!

Проте я не хочу більше цього пиття та тусні. Мені начхати, хто з ким спав. Я лише хочу додому, я хочу пригорнути до себе Бена. Ти знаєш, чому я прокинулася так рано? Тому що в мене страшенно болять груди, вони тверді, як камінь, і страшенно болять. Я прокинулася, бо молоко струменіло по всьому ліжку, — вона плакала. — Мені д-довелося зціджуватися в умивальник. Я н-не знаю, чи з ними все гаразд. Я не хочу тут більше зоставатися.

Я уважно дивилася на неї, кусаючи губи. Десять глибоко в душі мені хотілося її обійняти, проте відчувала ще й відразу до її вкритого слізьми та шмарклями обличчя.

— Слухай, — непевно взялася її заспокоювати. — Якщо тобі тут непереливки...

Але потім спинилася.

Мелані мене не слухала. Вона уважно дивилася не на мене, а на засніжений ліс у вікні. Щось подумки перебирала. Схлипування стихло, дихання вирівнялося.

— Мелані? — звернулася я знову.

Вона повернулася до mnie, витерла щоки рукавом сорочки.

— Я іду.

Наче грім серед ясного неба, я не знала, що й відповісти.

— Фло мене вб'є, проте байдуже. Клер не буде проти. Не думаю, що для неї ця вечірка на першому місці. Це все дурна витівка Фло, і її нездорове бажання бути найкращою подругою. Гадаєш, я зумію вийхати під'їзною дорогою?

— Так, — відповіла їй. — Там лише купа багнюки. А Том? Ви ж разом приїхали?

— Тільки з Ньюкасла, — вона знову витерла обличчя. Мелані заспокоїлася, вона знала, що робити. — Впевнена, Клер чи Ніна його підвезуть. Усе нормально.

— Думаю, так, — я кусала губи, уявляючи реакцію Фло. — Ти впевнена, що не хочеш лишитися трішки надовше? Лінію скоро відремонтувати. Якось не хочеться, щоби ти пропустила решту гулянки.

— Ні, я вже вирішила. Я іду. Зачекаю, поки прокинеться Фло, а тим часом піду пакувати речі. Ура, яке полегшення!

Мелані усміхнулася. За кілька хвилин на її обличчі темні хмарі стерло сонце — і знову з'явилися ямочки.

— Дякую, що вислухала. Вибач, я трохи розгубилася. Дяка за підтримку. Ти маєш рацію, якщо мені тут зле, то який *сенс* зоставатися? Клер би не хотіла бачити, як я тут, нещасна, тиняюся.

Я дивилася, як Мелані піdnімається сходами, щоб, певно, поскладати речі, і розмірковувала над її словами: який сенс тут зоставатися?

І раптом зрозуміла: не хочу, щоби вона їхала. Не тому, що вона мені подобалася, чи я сумуватиму. Ми ще занадто мало знаємо одна одну, хоча вона здавалася пречудовою. А тому, що я сама мріяла про втечу. А ось тепер, без Мелані, на нас покладалося більше відповідальності, адже її відсутність теж доведеться залагоджувати.

Без машини й алібі-малюка, яку причину я могла б вигадати для втечі, щоб те не викрило моїх болючих ран від Джеймса та тієї правди, що краща за мене жінка виграла собі моого колишнього?

Я гадала, мені вже давно начхати було, що Клер Кавендіх думала про мене.

Повільно повертаючись на кухню, я зрозуміла, як сильно помилялася.

А з КЛЕР ми познайомилися так. Перший день у початковій школі. Я сиділа сама-самісінька за партою й ледве стримувалася, щоб не захникати. Усі ходили на підготовку, а я ні. Маленьке худорляве дівча з двома кісками, які мама мені заплела «від бліх».

Я вміла читати, проте не хотіла, щоб хтось про це дізнався. Мама казала, мовляв, не варто таке оголошувати, бо стану для однокласників зарозумійкою. Учителі самі розкажуть, як правильно читати, а не як я сама собі вигадала.

Так і сиділа одна, а діти мостилися парами й базікали. Потім зайшла Клер. Я ще ніколи не бачила такої краси. Довге і, попри шкільні правила, незаплетене волосся, що світилося, як у рекламі шампуню «Тімотей». Вона оглянула класну кімнату, дітей. Дехто навіть постукував по стільчию — пропонував сідати поряд.

А Клер обрала мене.

Не знаю, чи відомо вам, як це — бути обраним такими, як Клер. Це ніби яскравий прожектор обрав саме тебе і осяяв своїм теплом. Це лестить, уся увага публіки твоя. Усі дивляться на тебе й обсмоктують, чому обрали цю персону?

Клер сіла поруч, а я відчула, що з пересічної дівчинки перетворюється на особистість. Я та, з ким захочуть говорити, захочуть дружити.

Вона усміхнулася, я відповіла тим самим.

— Привіт, мене звати Клер Кавендіх. У мене таке довге волосся, що я навіть можу на ньому сидіти. Я буду Дівою Марією в шкільній виставі.

— Я, — намагалася відповісти. — Я Л-лі.

«Я — Леонора», — ось що я силувалася відповісти. Проте Клер лише усміхнулася.

— Привіт, Лі.

— Клер Кавендіх, — почувся голос учителя. Вона стукала ганчіркою по дошці, щоб привернути нашу увагу. — Чому в тебе незаплетене волосся?

— У мене болить голова, — відповіла Клер, її янгольське, залите сонцем обличчя світилося. — Так мама казала. У мене є довідка від лікаря.

От і все.

Невже в неї могла бути така довідка? Чи міг нормальний лікар дати папірчину, в якій дозволено п'ятирічній дитині не заплітати волосся?

Але все це не мало значення. Якщо Клер Кавендіх так сказала, отже, так воно й було. Вона таки стала Дівою Марією в шкільній виставі, а я стала Лі. Мишка-заїка Лі. Її найкраща подруга.

Я ніколи не забуду того, що Клер зробила того першого дня. Вона ж могла обрати будь-кого. З її козирями й популярністю могла сісти поруч із будь-яким дівчам у кліпсах «Барбі» та черевиках «Леллі Келлі».

Проте вона обрала дівчинку, котра сиділа собі тихенько, тим самим змінивши її.

Як найкраща подружка Клер я автоматично перетворювалася на учасницю будь-якої гри, більше не доводилося підглядати за її перебігом із протилежного боку майданчика, чекаючи на запрошення. Мене запрошували на святкування днів народження, бо Клер хотіла моєї присутності. А після візиту Клер до моєї оселі та схвалення гойдалки й лялькового будиночка, інші дівчата й собі почали приймати мої невпевнені запрошення.

П'ятирічні діти можуть бути неймовірно жорстокими. Вони говорять речі, котрі дорослі ніколи б не озвучили. Страхітливі зауваження щодо зовнішності, сім'ї, твоїх балачок, запаху, одягу. Якби таке сказали на роботі, відразу звільнили б за жорстоке ставлення до колеги, а в школі то найпростіша й найприродніша річ. У кожному класі є свій цап-відбувається, дитина, з якою всі відмовляються сидіти за партою, що винна

в усьому, а до командних ігор її обирають останньою. І, звісно, кожний клас має свою зірку. Якби довелося обирати, то в нашому класі нею стала б Клер. Без її дружби я б легко перетворилася на приблудну вівцю, котра до останнього дзвона так і просиділа б сама. Десь глибоко в душі те маленьке п'ятирічне створіння, яке живе під дорослою личиною, буде завжди вдячним їй за це.

Зрозумійте мене правильно, бути подружкою Клер — справа не з легких. Прожектор любові та тепла будь-якої миті міг вимкнутися ще швидше, ніж запалав. І тоді відразу замість захисту на тебе звалиться купа глуму та кепкувань.

А скільки було днів, сповнених сліз та розпачу через слова чи вчинки Клер. Проте вона була веселою та щедрою, її дружба нагадувала кисневу трубку, без якої мені не було життя. Тому я вибачала, врешті-решт, вибачала.

Водночас мама тієї дружби не схвалювала. Справжньої причини мені так і не вдалося дізнатися. Сенсу це не мало. Певною мірою Клер нагадувала ту доньку, яку моя маті зауважі хотіла б виліпити з мене — чарівна, красномовна, популярна, без заскоків із наукою. Коли настав час середньої школи, мама постійно торочила, що я навчатимуся далі в спеціалізованій школі, а от Клер — ні. Проте вона таки там навчалася. Так, Клер ніколи не була зубрилом, проте в її здібностях ніхто не сумнівався, і на іспитах вона те довела.

Тож мама пішла до вчителя і попросила перевести мене до іншого класу. Так я познайомилася з цілковитою противліжністю — цікавою шпичкою Ніною з худорлявими засмаглими ніжками та темними очима. Ніна — висока, я — маленька, вона могла пробігти 800 метрів за дві з половиною хвилини, а ще була чудернацькою й нікого не боялася.

У її компанії було небезпечно. Гострий язик не розрізняв друга та дурня. Перетворитися на мішень для її дотепності міг будь-хто. Але вона мені подобалася. З нею я почувалася набагато спокійніше, ніж із Клер.

Це кардинально не змінювало ситуації. Після уроків Клер не залишала мене в спокої. Ми обідали, тринькали гроши

на диски, які подобалися Клер, на блискітливі лаки для нігтів, заборонені в школі. Навіть разом прогулювали заняття. Якось нас спіймали за тим, було нам аж п'ятнадцять. Розлучене й сердите обличчя пана Бенінгтона з кафедри географії. Погрози виключити, розповісти батькам, посмертне відпрацювання після уроків...

Клер лише поглянула на нього своїми блакитними очима, сповненими правди.

— Вибачте, пане Бенінгтоне. У дідуся Лі день народження. Ну, в того, що жив з ними... — вона зупинилася й уважно поглянула на нього, даючи йому час переварити сказане. — Лі засмутилася й просто не змогла всидіти на заняттях. Вибачте, якщо ми вчинили неправильно.

Хвилину я намагалася зібрати докупи думки. Це справді був дідів день народження? Минув рік з його смерті. Невже я забула?

Потім я повернулася на землю, зі мною повернулася й злість. Ні, ну звісно ж, не був. Його день народження в травні, а зараз лише березень.

Пан Бенінгтон стояв із насупленими бровами й жував вуса. Потім поклав руку на моє плече.

— Гаразд, якщо так... Проте просто заплющити очі не можу, а що, коли пожежа? Ви не подумали, що вас могли розшукувати, ризикувати життям? Більше так не робіть. Лише за таких умов ні кому нічого не скажу. Цього єдиного разу.

— Ще раз перепрошуюмо, — Клер покірно та винувато опустила голову. — Я лише намагалася бути подругою. Лі складно, розумієте?

Пан Бенінгтон кашлянув, кивнув, повернувся й попрямував далі.

Я так розлютилася, що навіть не спромоглася промовити й слова дорогою додому. Як вона могла? Як вона могла?

Біля шкільних воріт Клер поклала руку на моє плече.

— Лі, слухай, сподіваюся, все гаразд? Нічого іншого на думку не спало. Знаєш що? Це ж я тебе змусила прогуляти, тому подумала, що сама тебе рятуватиму.

На моєму обличчі не відобразилося жодних емоцій. Я уявила мамину реакцію, якби мне вигнали, а Клер нас врятувала. Я подумала про травень, як пережити справжній день народження й не виказати себе.

— Дякую, — голос звучав неприродно грубо, без заїкань. Геть не схоже на мене.

У відповідь Клер усміхнулася. На мене полилися промені її тепла.

— Будь ласка.

Я розтанула, переступивши через себе, усміхнулася їй у відповідь.

Зрештою, Клер лише намагалася бути хорошою подругою.

— Ні.

— Фло.

— Ти нікуди не їдеш.

Якусь мить Мелані стояла посеред кухні, ніби намагалася знайти відповідь. Урешті-решт, вона просто розсміялася.

— Не повіриш, проте я таки їду, — перекинула сумку через плече й спробувала прошмигнути повз Фло до дверей.

— Ні, — мало не на межі істерики зарепетувала Фло. — Я не дозволю тобі все зруйнувати!

— Фло, годі з мене цирку, — Мелані кинула сумку. — Мені пречудово відомо, як це для тебе важливо. Але поглянь на себе! Клер по цимбалах, є я тут чи ні. Я розумію, що ти намалювала собі якусь картинку, проте не можеш змушувати людей бути її складовою. Отямся, Фло!

— Ти... — Фло тицьнула пальцем у Мелані. — Ти — *нікудишня* подруга. Ти *нікудишня* людина.

— Я не *нікудишня* подруга, — відповідала втомлено Мелані. — Я мати. Мое життя не обертається навколо Клер, дідько б її забрав, Кавендіх. А тепер прошу тебе, дай мені дорогу.

Вона протиснулася в коридор повз Фло, яка стояла з простиagnutimi руками. Підвела голову.

— Клер! Ти вже прокинулася!

— Що відбувається?

Клер спускалася сходами, загорнувшись у покривало. Сонце розливалося у неї за спиною, утворюючи німб над її волоссям.

— Чого лементуєте? Що відбувається? — перепитала вона знову.

— Я їду, — Мелані піднялася на кілька сходинок, швидко поцілувала майбутню наречену, закинула сумку на плече. — Вибачай, мені не варто було приїхдати. Я не була готова лишити Бена, а ситуація з телефоном ще більше все ускладнює.

— А що з телефоном?

— Лінія не працює, — відповідала Мелані. — Проте це не головне, не основна причина. Я лише... Я хочу додому. Мені не слід було сюди приїхдати. Ти ж не проти, якщо я?..

— Звісно ж, ні, — Клер позіхнула й прибрала з очей волосся. — Не верзи дурниць. Якщо тобі тут некомфортно, то їдь. У будь-якому разі, на весіллі побачимося.

— Так, — кивнула Мелані. Потім нахилилася ближче, швидко перевела погляд на Фло й прошепотіла. — Клер, зроби щось, їй треба прийти до тями, це ж якась хвороба. Зара-зить усіх.

Мелані відчинила двері, грюкнула ними, колеса заскре-готіли по гравію і поповзли по брудній дорозі.

Фло почала плакати. Якусь мить я стояла і думала, що мені слід чи до снаги зробити. Потім Клер підійшла до неї, позіхнула, взяла її за руку й повела на кухню. Кипів чайник, Фло ридала, хапаючи ротом повітря, голос Клер намагався її заспокоїти.

— Ти врятувала моє життя, — виривалося між схлипуваннями. — Як я можу це забути?

— Серденко, — бубнів сповнений любові голос Клер. — Скільки ще разів...

Я тихенько піднімалася сходами, виважуючи кожний крок. На сходовому майданчику швидко звернула до кімнати, я знала, що поводжуся як боягузка, проте впоратися з цим не мала сили.

Кімната була зачинена, саме збиралася повернути ручку та вдертися, аж долинув Нінін голос, сповнений незвичної

ніжності та смутку: «...і я сумую. Господи, як би мені хотілося бути зараз поруч з тобою. Ти в ліжку? — довга пауза. — Зв'язок переривається. Погано тебе чую. Намагалася вчора тобі зателефонувати, але не було сигналу. Зараз хоч грамина з'явилася, — ще одна пауза. — Та ні, лише якийсь чувак на ім'я Том. Він нічого так. Моя кохана, Джес, я тебе люблю».

Кашлянула. Не хотілося увірватися посеред розмови. Ніна рідко демонструє своє крихке єство, але коли робить це, то не любить, щоб хтось бачив. Знаю із власного досвіду.

«...Хочу пригорнути до тебе. Страшенно за тобою сумую. Тут нічого взагалі нема, тільки пагорби та дерева. Я все частіше й частіше думаю, як би втекти, проте не думаю, що Нора...»

Знову кашлянула, цього разу гучніше, grimнула ручкою. Вона замовкла.

Відчинила двері, Ніна усміхалася:

— ...А ось і Нора прийшла. Ми з нею в одній кімнаті. Що? Знову зв'язок обривається, — пауза. — Не хвилюйся, точно — ні. Гаразд, перекажу їй. Усе, час іти. Майже не чую тебе. І я тебе люблю. Тримайся. Люблю тебе, — Ніна поклала телефон й усміхнулася до мене з гори подушок. — Джес шле тобі вітання.

— Це чудово, що вам вдалося поговорити. У неї все добре? — люблю Джес. Дрібненька, цікава, приємна усмішка, що осяює все довкола, жодних дорікань чи глуму. Власне, повна протилежності Ніни. Чудова пара.

— Так, усе гаразд. Так сумую за нею, — Ніна витягнулася, захрускотіли кісточки, потім зітхнула. — Господи, як мені хочеться, щоб вона була тут. Чи щоб мене не було. Одне з двох.

— З'явилося вакантне місце. Нас на одного менше.

— Що?

— Мелані поїхала. Не працює стаціонарний телефон, остання її крапля. Вона поїхала додому.

— Це що — жарт? Це як клята Агата Крісті та «Десять маленьких ескімосів».

— Індіанців.

— Що?

— Десять індіанців, так книжка пише.

— Це ж були ескімоси.

— Які в дідька ескімоси? — я вмостилася на ліжко. — Повертаючись до історії. Спочатку там взагалі йшлося про негренят, потім перейменували на індіанців, потім солдатів, коли підняли питання меншин, етики й таке інше. Проте ескімосів там і близько не було.

— Хай йому грець, — Ніна махнула рукою. — Кава внизу є?

— Ні, лише чай, забула? — узяла кофтину, просунула через голову й поправила волосся. — Клер не п'є кави, тому ніхто не п'є кави.

— Клята Фло з її надлюдів'ю. Як вона відреагувала на втечу Мелані?

— Прислухайся, і ти зможеш... — я замовкла. З кухні долинули страшні ридання. Ніна закотила очі.

— Вона несповна розуму. Я справді так вважаю. Вона була дивацюватою ще з університету — ти помітила, як вона копіює стиль Клер? Вона ще тоді так поводилася. Але ж зараз...

— Не думаю, що вона скажена, — мені стало ніяково. — Клер сильна, і якщо тобі бракує упевненості...

Зупинилася, намагаючись передати словами відчуття, що переслідувало завжди. Відчуття, що моя особистість — це простір, вакум, який може наповнити хтось, схожий на Клер. Знаю, Ніна, з усіма її недоліками, того ніколи б не зрозуміла — на відсутність упевненості в собі вона не хворіє. Вона лежала в ліжку, уважно роздивлялася мене, потім стенула плечима.

— Клер — *ідеальна*. Ти розумієш, про що я? — нарешті витиснула я з себе. — Нема нічого особливого в бажанні й собі мати хоч частинку того. Імітування — один із кроків наблизити себе.

— Можливо, — Ніна підвелаася, поправляючи майку. — Я не вважаю її шикарною. Але суть не в тому. Я, власне, хочу сказати, що мені дуже шкода через учорашню ситуацію. Я не думала, що тобі й досі муляє ця болячка. Поясни, нашо тоді ти приїхала? Чому, якщо й досі воно тебе зачіпає?

Натягнула джинси, підвелається, кусала губи й пригадувала, що розповідала Ніні, а що ні. Це мій інстинкт самозахисту — тримати карти при собі, сама не знаю, чому так. Я ненавиджу давати людям, навіть друзям, привід володіти мною. Я завжди тримаю все при собі, ця звичка ще більше вкорінилася звідтоді, як я почала жити сама й працювати на себе. Проте мені було також відомо, якщо дати волю, ця звичка може звести в могилу, перетворити мене на таку ж божевільну, як Фло, проте у своїй стихії.

— Я приїхала, — глибоко вдихнула, змушуючи себе продовжити, — бо я й гадки не мала, що Клер одружується з Джеймсом.

— Що? — Ніна підвелається й поглянула на мене. Я зітхнула, стенула плечима. Голос звучав жалюгідно. — Це правда? Отже, Клер тебе сюди заманила, щоби вилити на голову цеберко лайнан?

— Н-н-не зовсім, — от чортівня, *припини* заїкатися. — Вона пояснила, що хотіла повідомити мені це, дивлячись у вічі. Стверджувала, наче винна.

— До біса! — Ніна одягала футболку, тому голос звучав нечітко. Вона висунула голову, щоки пашили від обурення. — Якби вона хотіла це сказати тобі у вічі, то мала би запросити на зустріч і розповісти, а не заманювати в богом забутий ліс. Про що вона собі думала?

— Я-я-я не думаю, що вона саме це мала на увазі, — чому я її захищаю? — Гадаю, вона не припускала...

— Ой, — Ніна підвелається й почала роздратовано розчісувати волосся. Воно аж рипіло, коли гребінець біг по ньому. — Як їй завжди вдається вилізти з гівна паухую та чистою?! Ти пам'ятаєш, як у десятому класі вона всім розпатякала, що мені подобається Деббі Гаррі? А потім торочила, що вчинила так, бо шкода було, що я веду подвійне життя. Усі поводилися так, ніби вона зробила мені величезну *послугу*.

— Я... — відповісти було нічого. Інцидент з Деббі Гаррі був жахливим. Я й досі пам'ятаю шокований вираз Ніниного обличчя, коли вона зайшла до класу, а Клер з характерною

усмішечкою підспівувала пісню, що розкривала усе: «Я не можу відірватись від тебе й покласти слухавку», а однокласники єхидно всміхалися.

— Це вона. Тє, як вона виглядає, як почувається. Тоді вона прагнула здаватися турботливою, вірною щирою подругою, але правда вилізла, і, хоч би що я казала, я стала бур'яном. І ось тепер знову, вона хоче втекти з Джеймсом назустріч ранковому сонцю — і щоб як з гусака вода. От вам, тримайте! Вигадала ситуацію, де вибору тобі ніхто не дасть, і все, що ти можеш зробити, — лише пробачити.

Така інтерпретація досі — до озвучення Ніною — не спадала на думку, проте чималий шмат правди в тому таки був.

— Я не засмучена через вчинок Клер, — відповіла їй, хоча серце підказувало, що це лише частково так. — Що мене хвилює найбільше...

— Що?

Але несподівано, щоб продовжити розмову, забракло сил. Почуття беззахисності повернулося, я кивнула й відвернулася, намагаючись одягнути шкарпетки.

Перш ніж втратити самоконтроль, я хотіла озвучити те, що насправді мучило весь цей час. Чи знає про це Джеймс? Він також доклав рук до плану?

— Ми можемо поїхати, — Ніна мовила спокійно, застібаючи джинси. Підвелається й випрямилася на повен чудовий зріст. — Поїдемо назустріч світанку, а Клер та Фло нехай скаженіють удвох.

— І Том.

— Ой, точно. І Том.

— Але ми не можемо.

— Чому ні?

— Тому що... — із хвилину намагалася підібрати слова, а потім вони самі злетіли з вуст. — Тому що я не хочу, щоб мою поведінку неправильно витлумачили. Розумієш, про що я? Якщо я поїду зараз, усі думатимуть, мовляв: *ой бідака Нора, їй настільки болить через Джеймса, що вона зітсувала вечірку Клер, бо не здатна просто порадити за подругу*. Я хочу бути

сильнішою за це. Ситуація не обмежиться лише фразою «йди до біса», як з Мелані. Якщо збиралася поїхати, то слід було зробити це ще вчора, одразу, як про все дізналася, проте я зосталася. Тому вибору нема — грати так грати.

Ніна дивилася на мене, довго та суворо, і кивнула.

— Гаразд. Чесно, мені здається, ти полюбляєш знущання. Проте, як скажеш.

— Попереду лише одна ніч, — цього разу я переконувала вже себе. — Ще одну ніч я витримаю.

— Гаразд. Лише одну ніч.

Якви. Якби ж я тоді поїхала.

Так хочеться заснути, проте я не можу. Не допомагає навіть ледь чутне клацання та гудіння шприца з морфієм. Я лежу, слухаю голоси з коридору, поліціянт та жінка шепочуться про те, що сталося. І лише одне слово пульсує в моїй голові. *Вбивство. Вбивство. Вбивство.*

Це правда? Невже це може бути prawdoю?

Хто мертвий?

Клер? Фло? Ніна?

Серце зупиняється. Ні, не Ніна. Тільки не вродлива, стрімка, сповнена життя Ніна. Будь ласка...

Я мушу пригадати. Я мушу пригадати, що трапилося далі. Я знаю, на світанку вони прийдуть сюди й почнуть ставити запитання. Вони чекають за дверима, поки я прокинуся. Вони чекають, щоб поговорити зі мною.

Що було потім? Події того дня блимають у голові, змішуються, переплітаються, правда і брехня — все розмазано. Залишилось лише декілька годин, щоб розкластити все по своїх поличках.

Крок за кроком. Що було далі?

Моя рука тягнеться до величезного синця на плечі.

15

Коли ми з Ніною спустилися вниз, Фло не заливала більше все слізми, взяла себе в руки. Сиділа й жувала грінку з джемом, вочевидь намагалася вдавати, ніби нічогісінько не сталося.

— Кава є? — невинно запитала Ніна, хоча з тону відчувається, що вона кепкує.

Фло мала жалюгідний вигляд, губа знову затрусила.

— Я-я забула, пригадуєте? Проте обіцяю, сьогодні дістану, коли пойдемо стріляти...

— Що?

Ніну заціпило. Ми обидві вирячилися на Фло, яка невіразно усміхалася.

— Саме так. Хотілося підготувати сюрприз. Поїдемо стріляти по тарілках.

Від шоку в мене вирвався короткий смішок. Ніна завмерла.

— Серйозно?

— Еге ж, серйозно, а що?

— Бо... дівич-вечірка. Стрілянина?

— Гадаю, це весело. Мій кузен ходив із чоловіками перед своїм весіллям.

— Розумію, проте... — Ніні не вдавалося дібрати слів. Я так чітко бачила, які думки рояться в її голові, ніби це було написано в неї на лобі: *чому ми не можемо піти до клятого spa, а потім посидіти в клубі з нормальними людьми? Але принаймні вона ж не зможе змусити нас надягти рожеве боа на стрільбище? Могло бути й гірше.*

— Ну гаразд, — нарешті відповіла Ніна.

— Це лише тарілки з глини, — щиро вела Фло. — Тому хвилюватися нема про що, навіть, якщо ви проти жорстокого спорту чи вегетаріанці.

— Я не вегетаріанка.

— Я знаю, але якби раптом була...

— Я не вегетаріанка, — Ніна закотила очі й пішла до хлібниці, щоб підсмажити грінки.

— Думала, якщо ми тут швиденько перекусимо, то, може, пограємо. Я підготувала вікторину.

Ніна театрально підморгнула.

— А потім поїдемо, повернемося вже куштувати напої та каррі.

— Каррі? — всі повернулися до Тома, який сповзав зі сходів у піжамі та розстебнутому халаті. Тер очі, штані він зав'язав лиш трохи вище тазу, тому назовні виперлася добряча купа вражуючих м'язів.

— Тіме, вибачай, що кажу, але, друже, здається, ти забув одягнути сорочку, — зауважила Ніна. — Думаю, тобі варто було б її пошукати. Не спокушай Нору, ти ж не хочеш, щоб бідолашна Нора подавилась слиною від такого ласого шматка.

Я кинула в неї грінкою. Ніна ухилилася, й та поцілила у Фло.

— Ой, перепрошую, Фло.

— Гей ви, ану припиніть! — обірвала вона. Том тільки рота розтулив, проте халат таки заправив і підморгнув мені.

— Які у нас плани на сьогодні? — запитав він, пригостившись грінкою з тарілки, що простягла йому Фло.

— Стрілянина, — без жодних емоцій відповіла Ніна. Брови Тома раптом схovalisя під чубом.

— Прошу?

— Стрілянина. Саме таке у Фло уявлення про веселощі.

Фло зиркнула на Ніну, чи то з докором, чи ні.

— Узагалі-то, ми збираємося постріляти по глинняних тарілках, — зухвало пояснила Фло. — Це весело!

— Як скажеш, — Том жував грінку й оглядав усіх по колу. — Я останнім прокинувся? Бачу, ні. Я так розумію, Мелані й досі в ліжку?

— Мелані, — почала Фло обурено, проте тієї миті з вітальні зайшла Клер і гучно відповіла, заглушаючи слова Фло.

— Мелані була вимушена поїхати. Сім'я, справи. Не хвильюйся, Tome. Я або Ніна підкинемо тебе до Ньюкасла. Проте тепер одним клопотом менше. Ми якраз поміщаємося в одну машину. Я за кермом, Фло знає куди їхати, отже, навігатор не знадобиться.

— Чудово, — зауважила Ніна. — Просто чудово. Можемо всі гуртом співати «Десять зелених пляшок» і гомоніти на задньому сидінні. Не можу дочекатися.

— Отже. Гадаю, настав час вікторини, — запропонувала Фло. Повернулася до нас і поглянула на мене, Ніну та Тома. Мене увіпхнули посередині, підступала нудота. Томів парфум лише підступно допоміг яскравіше насолодитися неприємним відчуттям. Хоча, можливо, і парфуми Клер відіграли свою роль. Мені хотілося відчинити вікно, проте надворі йшов сніг, пічка працювала на максимумі.

Отже, дві команди. Одна — Клер. Інша — ви, — вела Фло. — Барабани... Розпочинаємо перший тур.

— Чекай, чекай, — зарепетувала Ніна. — Тема вікторини? Приз?

— Вікторина про Джеймса, звісно ж, — відповіла Клер з водійського сидіння. — Я маю рацію, Флорсі?

— Аякож! — засміялася Фло. Нудота все дужче підступала до горла. — Приз... Не знаю. Слава? Ой ні, знаю! Команда, що програє, муситиме носити це цілісінський день!

Вона полізла в рюкзак і дісталася купу коротких штанців, на яких виднівся напис СЕРЦЕ ДЖЕЙМСА КУПЕРА.

Кожен м'яз моого тіла сповнився люттю. Ніна кашлянула й поглянула на мене співчутливо.

— Ну Фло... — вона непевно мовила, проте Фло було не зупинити.

— Не хвилюйся, поверх штанів, на голові, як завгодно. Отже, запитання перше для команди на задньому сидінні. Не відповідете ви — це може зробити Клер, і в разі правильної відповіді бал зарахується їй. Яке друге ім'я Джеймса?

Намагаючись побороти нудоту, я заплющила очі. Слухала суперечки Ніни та Тома.

— Я більш ніж упевнений, що починається на «ка», — приступив Том. — Тому, гадаю, Кріс?

Карл. На «ка».

— Я кажу тобі, — стояла на своєму Ніна. — Щось російське. Якийсь професор російської політології. Теодор? А як Сталіна звали?

— Йосип. Але я *точно* знаю, що не Йосип. Тим паче, хто б назвав дитину на честь *Сталіна*?

— Гаразд, отже, не Сталін. Ім'я відоме в Росії.

Я скреготіла зубами. Карл.

— Достоєвський? Ленін? Маркс?

— Маркс! — залементувала Ніна. Карл, я впевнена на всі сто!

Навіть попри страшенну нудоту, я усміхнулася через таке її бажання поборотися. Вона не могла почуватися переможеною, і не важливо через що — суперечку, настільну гру... Часто повторювала, що саме через це не займається ігровими видами спорту, просто не терпить комусь програвати, навіть якщо це Усейн Болт.

— Це ваша остаточна відповідь? — серйозно перепитала Фло. Я все ще сиділа із заплющеними очима, проте відчула, як поруч жваво киває головою Ніна.

— Карл. На «ка».

— Правильно! Питання друге. Який у Джеймса знак зодіаку?

— Він старший на рік, — одразу випалила Ніна. — Це я пам'ятаю. Народився або у вересні, або в жовтні.

— Ні, думаю, що в серпні, — вів Том. — Упевнений, у серпні.

Вони по-дружньому спекулювали думками, обмінювались фактами, аж поки Ніна не урвала:

— Норо, що ти... Чекай, з тобою все гаразд? Ти ж зелена.

— Мене трохи нудить, — коротко відповіла.

— Господи, — Ніна відсахнулася, проте далеко на вузькому задньому сидінні не втечеш. — Хтось відчиніть вікно. Томе,

Томе опусти і своє, — вона штовхнула мене під ребра, — розплющ очі. Дивись на дорогу, це допомагає. Так мозок отримує інформацію, що ти ідеш.

Неохоче розплющила очі. Фло вискалилася з переднього сидіння. Клер тихо вела машину, із дзеркала заднього виду я бачила її задоволену усмішку. Вона піймала мій погляд, я усмішка побільшала вдвічі. Тієї миті мені захотілося дати ляпаса її красивим, ідеальним вилицям.

— Упевнений, що в серпні, — знову відказав Том. — Я пам'ятаю, як ще колись із ним ходили на концерт, Брюс теж був.

— Я вас благаю, — урвала їхній лемент. — 20 вересня. Який це знак зодіаку — гадки не маю.

— Діва, — Том відреагував миттєво. На мою різкість він не зважав. — Норо, ти точно знаєш, що саме та дата? — я кивнула. — Гаразд. Діва. Це наша остаточна відповідь.

— Два бали команді на задньому сидінні! — задоволено вела Фло. — Ой Клер, доведеться поміжкувати, щоб наздогнати. Наступне запитання. Яка улюблена страва Джеймса?

Хотілося заплющити очі, проте я не насмілилася. Цілковиті тортури.

Потупила очі на коліна, подалі від Клер. Нігти врізалися в долоні, треба було щось робити, щоб відволіктися від нудоти, спогадів про Джеймса, які тинялися наче привиди. Промайнула чітка картина — Джеймс простягнуся на ліжку після школи, жує гору намазаних хлібних скибок, масло просоталося наскрізь. На мить аромат гостро засів у носі: теплі грінки, запах кімнати, м'ятих простирадл під ним.

— Пенанг-каррі? — непевно відповів Том, Фло скорчила гримасу.

— Майже, але за це лише півбала. Пенанг з?..

— Тофу, — швидко виправився Том. Фло кивнула.

— Три бали! Ще два запитання — і раунд Клер. Четверте. З якою п'есою дебютував Джеймс на Вест-Енд?

— Що ти маєш на увазі під Вест-Ендом? — запитав Том. — Ти зараховуєш Національний театр до Вест-Енду? Особисто я б не став.

Якась метушня виникла між Фло та Клер, потім Фло знову обернулася.

— Гаразд, я перефразую. Його Лондонський дебют.

Я гуглила Джеймса. Одного разу. Лише єдиний раз. Гугл майорів його світлинами: в костюмах, на сцені, публічні фото, Джеймс усміхається на благодійних заходах, прем'єрах. Ті, які не могла стерпіти: він дивиться прямісінько в камеру, прямісінько з екрану на мене. Потім знайшла ще одну, де він стоїть голий на сцені у виставі «Екуус». Затремтіли руки, я закрила браузер, ніби натрапила на щось жорстоке та паскудне.

Том та Ніна радилися над моєю головою.

— Ми думаємо, що він був дублером у виставі «Любителі історії», — врешті-решт, відповіла Ніна. Фло глибоко вдихнула.

— Ого-о-о-о. Близько. Шкода, проте це його друга роль. Спроба Клер.

— «Вінсент у Брікстоні», — відповіла Клер. — Один бал мені.

— Ніколи про таку й не чула, — відповіла Ніна. Том нахилився через мене й ущипнув її.

— Вона виграла премію Лоуренса Олів'є як нова п'єса *та* премію «Тоні»!

— Не чула ні про те, ні про друге. Хто цей Тоні?

— Господи, — Том ляснув у долоні. — Я в одній машині зі сліпими філістерами.

— Отже, — Фло намагалася перекричати його емоції. — Запитання п'яте, тобто останнє у вашому раунді. Коли і де Джеймс освідчився Клер?

Заплющила очі, дослухаючись до сперечки між Томом та Ніною.

— Це не чесно!

— Повинні ж бути хоч якісь запитання, які Клер може не знати.

— Він освідчився на її день народження, — відповів Том. — Це я знаю, бо наступного дня вони прийшли до нас із Брюсом на обід, а Клер вихвалялася обручкою. А де, Клер?

— Ой, я... — почулося від Клер, вона вовтузилася в кріслі, намагаючись перемкнути передачу: надто швидко увійшли в поворот. — Я залишила її вдома. Чесно кажучи, й досі ніяк не можу до неї звикнути. Починаю панікувати від думки, що можу її загубити.

— Так, а от де... — невдоволено мовив Том. — Або пан, або пропав — рибний ресторан «Джей Шікі».

— Майже в яблучко! — Фло зітхнула. — День народження — правильно, проте місце — бар у Саут-Бенк. Вибачайте, лише півбала дістаете. Підсумовуючи, у вас три з половиною бали, у Клер — півтора.

— Деякі з них підмахлювали, — бубонів Том. — Проте, чекайте реваншу!

— Домовилися. Другий раунд для Клер. Як звали першого домашнього улюбленаця Джеймса?

— Блімні, — невпевнено відповіла Клер. — Думаю, це був хом'як, проте, правду кажучи, не знаю.

— Заднє сидіння?

— Не маю жодного уявлення, — відказала Ніна. — Норо?

Господи, її слова звучали незграбно, так, ніби Ніна знала, як мені все боліло.

Відповідь я знала. Проте чорта з два б та сказала. Лише завертіла головою.

— Морська свинка на ім'я Мінді. Нуль балів. Питання номер два. Хто ідеальна жінка-знаменитість для Джеймса?

Клер вибухнула сміхом.

— Заради самоповаги скажу, що це жінка, яка якнайбільше схожа на мене. Отже, це... От блін. На кого я схожа? Хоч би що сказала, це все одно маячня. Так, він любить сильних жінок, дотепних. Тому скажу... Біллі Пайпер.

— Ти цілковита її противідженість, — заперечила Ніна. — За винятком того, що ви обидві блондинки.

— Ну це не Біллі Пайпер, — роздумувала Фло. — Це... вона уважно зазирнула до папірця, — Господи, й гадки не маю, хто це. Джин, як це вимовити, Морроу? Клер?

— Сама ніколи про неї не чула. Вона акторка театру, Томе?

— Тут праворуч, — перервала Фло, на повороті нас хитнуло, як на гойдалці.

— Жанна Моро, — пояснив Том. — Французька акторка. Гralа у фільмі Трюффо «Жуль і Джим», здається, я не помилляюся. Проте не знав, що вона улюблена Джеймсова акторка.

— Не знаю, чи її можна назвати знаменитістю, — бурчала Клер, поки нас гойдало на горбатому мосту, потім знову пришвидшилася. Нудота знову-таки дала про себе знати. — Наступне питання.

— Яка у Джеймса улюблена марка дизайнерського одягу?

Улюблена марка дизайнерського одягу? Джеймс, якого знала я, сміявся б із будь-якого варіанта. Я думала, може, це каверзне питання, на яке Клер заявити, мовляв, «Оксфам».

Клер таращила пальцями по керму, роздумуючи.

— Вагаюся між Александром МакКвін, — нарешті почулося від Клер, — та Ком де Гарсон. Але... обираю МакКвін. Через те, що він переважно одягається в МакКвін.

Трясця б вас побила.

— Правильно, — підтвердила Фло. — Відповідь, власне, така: якщо говорити про людей, яких я вважаю справді крутыми — це Вів'єн Вествуд. Але якщо йдеться про дизайнерів, одяг яких ношу, тоді МакКвін. Тому, гадаю, можемо зарахувати. Питання четверте. Тілесне, — Фло засміялася. — Яку частину тіла Джеймс випадково відтяг у десятирічному віці на уроці праці?

— Шкіру на кулаці, — миттю випалила Клер у відповідь. — У нього й досі там шрам.

Щосили стулила повіки. Як же чудово я пам'ятаю цей шрам. Біле коло на кісточці маленького пальця і довга срібна лінія, що тяглася до внутрішньої частини зап'ястка, така бліда на тлі його засмаги. Я пам'ятаю, як виціловувала її, цілувала передпліччя, м'який згин ліктя. Джеймс лежав, завмерши, і тримав, ледь стримувався від сміху, поки мої губи пестили його боязку до лоскоту м'яку шкіру рук.

— Так! — раділа Фло. — Чудова робота. Вищий рівень. Три з половиною бали в обох команд. Отже, вирішальне запитан-

ня. Якщо Клер дає відповідь, перемога в неї в кишені, а вам дістануться штаненята. Барабанний дріб, будь ласка. У якому віці Джеймс втратив невинність?

Нудота підкотила до горла, я розплющаила очі.

— Зупиніть машину.

— Що? — Клер зиркнула на мене із дзеркала заднього огляду. — Господи, Лі, ти зелена.

— Зупиніть машину, — я затулила рот рукою. — Я зараз... — Більше нічого не змогла додати. Стиснула губи й дихала носом, поки Клер різко не зупинилася. Продерлась через Нініні коліна на сніг. Скрутилася, поклавши руки на коліна, тримтіла від гидравлічного присмаку нудоти.

— З тобою все нормальню? — схвильовано допитувалася позаду Фло. — Чим тобі допомогти?

Не могла і слова вимовити, навіть рота розтулити. Лише різко крутила головою й понад усе хотіла, щоб вона пішла геть. Аби всі пішли геть.

— Лі, з тобою все гаразд? — долинув голос Клер із вікна.

Нора, злість нуртувала в голові. *Ти дурне стерво*. Нічого не відповіла. Чекала, поки мое уривчасте дихання повернеться до норми й міне нудота.

— Ти нормальню, Норо? — Ніна стола поруч, поклавши руку на мое плече. Я кивнула, потроху випросталася. Глибоко вдихнула. Холодне повітря залетіло в груди, чисте та свіже, справжній порятунок після задухи машини.

— Так. Вибач. Мені стало трохи... Певно, це через заднє сидіння.

— Я думаю, це через кляту вікторину Фло, — заперечила Ніна. Вона навіть не намагалася говорити тихіше. Кинула погляд на Фло, потім співчутливо на мене. Проте та чи не чула, чи вдала, що не чує. Безтурботно теревенила з Клер. — Фло, — мовила Ніна. — Гадаю, Норі краще сісти попереду, це нічого?

— Ой, ну звісно, жодних проблем. Жодних... Норо, от бідако. Треба ж було сказати, що тобі зле.

— Усе нормальню, — відповіла сухо. Сіла на переднє сидіння, яке звільнила Фло, і вмостилася біля Клер. Вона

осяяла мене співчутливим поглядом. Фло завзято гнула своє із заднього сидіння:

— Тож повернімося до вікторини!

Проте Клер її урвала:

— Не варто, обійдемося нічиєю. Гаразд, Флорсі? Думаю, раз із нас уже досить вікторини.

— Ой, — обличчя Фло спохмурніло. Мені стало її шкода. Хай чия була в тому провина, проте точно — не її. Єдиним її злочином було намагання лишатися хорошою подругою для Клер.

ЛЕОНОРО! — мене трясла чиясь рука, намагаючись розбудити. — Леоноро, курчатко, мушу тебе розбудити.

Я відчула, як пальці торкаються повік, а потім яскраве світло вривається й цілковито засліплює усе навколо.

— Ой, — закліпала, відсахнулася, рука відпустила підборіддя.

— Вибач, курчатко, ти прокинулася?

— Так. Так, я прокинулася.

Не знаю, коли й задримала. Здавалося, що більш ніж півночі пролежала з розплущеними очима, спостерігаючи за силуетами поліції через скло, перебирала думки в голові, намагаючись згадати бодай щось. Стрілянина по глиняних тарілках. Це й був синець од віддачі. Я мушу не забути це сказати поліції... Якби ж я могла контролювати думки у своїй голові.

Але що близче наближалася до подій, хоч би що там трапилося, дедалі більше їх затягувала пелена. Що трапилося? Чому я тут? Найімовірніше, останні слова я промовила вголос, бо медсестра співчутливо усміхнулася.

— Ти потрапила в аварію, сонечко.

— Зі мною все гаразд?

— Так, жодного перелому, — у неї був приемний нортамберлендський говір. — Але ти жахливо розшибла обличчя. У тебе два красені-синці під очима. Проте без серйозних травм. Це тому я тебе й розбудила. Що п'ять годин я мушу тебе оглядати. Це лише для того, щоб точно переконатися, що жодних ускладнень за ніч не вилізло.

— Я спала, — бовкнула їй якусь дурню. Потерла обличчя. Боліло так, ніби я врізалася в скло.

— Обережно, — зауважила медсестра. — Маєш кілька ран та синців.

Я потерла п'яти. Бруд, кров та гравій аж в'лися в стопи. Мені стало гайдко. Треба було сходити до вбиральні.

— Мені можна прийняти душ? — запитала я. Голова важка, все, як у тумані.

Я помітила, що до палати примикає ванна кімната. Медсестра подивилася вниз на табличку скраю ліжка.

— Я запитаю в лікаря. Не кажу тобі «ні», лише хочу перевонатися.

Вона повертається до дверей. Я помічаю силует крізь віконечко. На думку спадає вчорашия розмова. Щось схоже на кошмар. Невже це правда? Чи справді я це чула, чи думала, що чула? А може, мені насnilося?

— Заждіть. Чекайте, я вчора чула голоси за дверима.

Проте вона вже пішла, двері шурнули туди-суди. Долинули запахи їжі та звуки коридору. Медсестра вийшла, її вхопила за руку поліцянтка. Чую уривки розмови, бачу, як без жодної емоції медсестра заперечно круить головою.

— Ще ні, — чую її голос, — ... дозвіл від лікаря... треба зачекати.

— Гадаю, ви не розумієте... — голос поліцянтки низький, проте чіткий та зрозумілий, як у диктора новин. Її слова долинають із-за скла набагато чіткіше, ніж північний говір медсестри. — Тепер це розслідування вбивства.

— Ой, ні, — розплачено зітхає медсестра. — Але ж це дівча — не вбивця?

— Ні.

Отже, правда. Я й не уявляла. Це не ефект морфію чи моя розбиті голова. Це правда. Я обіперлася на подушки, серце відлунювало в горлянці, маленька зелена лінія на екрані ліворуч різко й уривчасто малювала мою паніку.

Хтось точно мертвий. Хтось *помер*. Проте хто?

ВІАЄМО в «Такеттському Лісі», — нас зустрів дещо знуджований чоловік із австралійським акцентом. Засмаглий, стрункий, мені він здався схожим на Тома Круза. Вирячкуваті, широко розтулені зелені очі Фло та її роззвілений від здивування рот свідчили, що не тільки я зауважила цю схожість. — Мене звати Гріг, сьогодні я ваш інструктор.

Спинився, здається, щоб порахувати присутніх, потім запитав:

— Зачекайте, в заявлі зазначено, що вас буде шестеро. Хтось гайнув у самоволку?

— Так, — натягнуто всміхнулася Фло. — Один таки точно втік. Здогадатися не важко, кого я уявлятиму замість мішенні.

— Отже, сьогодні вас п'ятеро? — невимушено зазначив інструктор, не помітивши роздратованості Фло. — Розпочнемо з інструктажу з техніки безпеки.

І розповів про протектори для вух, алкоголь, відповідальність за носіння зброї й таке інше. Потім ми пояснили, що всі новачки, жоден не мав ліцензії на носіння зброї, всі були старші вісімнадцяти, тверезі. Підписали довжелезну форму й потупцювали до іншої частини центру, де інструктор нас уважно оглянув.

— Усе, що можу сказати: дякувати Господові, що ви не в рожевих боа з пір'ям та в цяцьках. Навіть і гадки не маєте, що довелося пережити з цими дівич-вечірками. Ти, — він тицьнув пальцем у Фло, — Фло, я ж не помилляюся? Твоя курточка надто тонка. Думаю, тобі знадобиться щось товстіше, щоб уберегтись од віддачі. Поліз до шафи та дістав товсту куртку фірми «Барбур». Фло скривилася, проте одягнула.

— Перепрошую, проте мушу запитати, — кинула Фло, застібаючи блискавку. — Вас насправді звати Грігом? Це прізвисько?

— Так, Гріг, — це скорочено від Грігорі.

— Ой, Гріг, — надто гучно розсміялася Фло. Чоловік якось дивно на це поглянув.

— Так, Гріг. Саме так я і сказав. А зараз ще одне, що вам слід запам'ятати, — інструктор вів далі, дістаючи переламаний дробовик. — Зброю придумали, щоб убивати. Ніколи не забуйте цього. Поважайте її, і вона відповість вам тим самим. Спробуєте з нею жартувати — і фінальну витівку почуєте від неї. І найважливіше. Ніколи, ніколи не цільтеся в людину; з патронами чи без них. Різниці нема. Якщо зброя несподівано вистрелить, не варто зазирати в дуло, щоб вияснити, що ж трапилося. Усе ніби просто й зрозуміло, але ви навіть не уявляєте, як часто люди порушують ці елементарні заходи безпеки.

— Так, а тепер швиденько навчімося заряджати, прицілюватися, а потім підемо в ліс і спробуємо влучити по тарілках. Якщо є питання, кричіть. Ось патрони, якими сьогодні стріляти memo.

Усі мовчки слухали, поки він пояснював нам процес. Дурощі, що точилися дорогою сюди, зникли без сліду. Було приємно, адже з'явилася можливість сконцентруватися на чомусь іншому і не думати про Клер та Джеймса. Здавалося, решта компанії відчувала те саме, принаймні більшість. Ніна та Клер одразу перевели розмову на другу тему, коли Фло взялася допитуватися про медовий місяць. Том мовчав, решту подорожі він провів, уткнувшись поглядом у БлекБеррі. Я помітила, як він мигцем зиркнув на нас із Клер, знала, що Том усе мотає на вус.

«Якщо ти про це напишеш, — подумалося мені, — я, хай тобі трясця, тебе приб'ю». Проте вголос нічого не промовила, лише кивала у відповідь на Грігову розповідь про автоматичні пастки.

Нарешті інструктаж добіг кінця. Попрямували за Грігом до хатинки серед негустого соснового лісу. Дробовики висіли в переламаному положенні на плечі.

— О, слухай! Якщо тобі це до вподоби, то, може, додаси дробовик до списку подарунків на весілля? — звернулася Фло до Клер, гучно сміючись. — Просто таки скорострільне весілля, що скажеш?

Клер сміялася.

— Гадаю, Джеймс мене приб'є, якщо я знову візьмуся добватися зі списком. Ми й так витратили майже весь день у магазині «Джон Льюїс», щоб привести його до пуття. Ти навіть не уявляєш, як ми сперечалися — на вибір кавоварки пішло майже дві години. Смаколики від Гестона Блюменталя — плюс чи мінус? А нам потрібен молокозбивач? Обрати з функцією перемелювання зерен чи купити капсульну?

— Звісно ж, з перемелюванням зерен, — втрутівся в розмову Том. — Джордж Клуні має право говорити про свої смаки, проте капсульні кавоварки — це минулі часи. Віджили своє. Однак підкуповують насправді незручні та безглузді винаходи.

— Ти точно як Джеймс! — вигукнула Клер. — З перемелюванням зерен одна ліпша за другу. А що робити, коли поламається млинок? Це мій головний аргумент. Тобі лишається абсолютно непотрібна річ. От якщо млинок додається...

— Твоя правда, — кивнув Том. — То що ж ви обрали?

— Я ж чаєманка, ну ти знаєш. А Джеймс без кави — ні кроку. Тому право вирішального голосу передала йому, і він обрав кавоварку «Сейдж» від Гестона Блюменталя з помелом зерен, — Клер перечепилася через дровиняку, прийшла до тями і продовжила. — Як нам пояснив консультант, вона ще не цілком автоматизована, тому за бажанням її можна використовувати лише як кавоварку для еспресо. Тобто, розумію, що вони недешеві, проте сподіваюся, що інвестиції відіб'ються. Єдиний недолік — це неймовірні розміри. Мене аж трусить від думки, скільки ж місця вона вкраде на кухні.

— Брюс минулого року теж приглядався до однієї. Здоровenna, як лоша. Десь понад шестисот фунтів, якщо не помиляюся?

— Десь так, — погодилася Клер.

Ніна піймала мій погляд і закотила очі. Я докладала зусиль, щоб мій вираз обличчя залишався незворушним, але душею була з нею. Шістсот фунтів стерлінгів за кавоварку? Я люблю каву, проте шістсот фунтів?.. І список подарунків. Знаю, вона нічого поганого не мала на увазі, проте таки є щось обурливе, коли людина може витратити чи захотіти витратити на неї таку суму.

Чи, може, так вважає Джеймс. Від цієї думки стало неприємно.

— Отже, — озвався Гріг, а попереду вигульнула галевина з травою. На іншому боці стояла невелика стіна зі шлакоблоків. — Усе, чекаємо тут. І щодо патронів, — тепер розповідь нагадувала стару, сто разів переказану байку, — калібр 7,5. Має досить непоганий заряд, ідеально підходить для стрільби по різного типу мішенях, стенової стрільби.

— Це, — він тримав патрон у руці, — справжній патрон 7,5 калібр, заряд дробу розташований на самому кінчику, — Гріг поступав по округлій частині. — По центру — гільза, в кінці — заряд пороху та капсуль. Перш ніж підемо далі, зараз продемонструю вам його вплив на людське тіло.

— Вам потрібні волонтери?! — зголосилася Фло. Гріг спокійно глянув на неї.

Фло нерво захіхікала. На вигляд вона була дещо шокованою та схвильованою.

— Дякую за відвагу, юна пані.

— Першою мусить бути майбутня наречена! — Фло запротестувала, коли Гріг покликав її до себе, але попри це підійшла й стала поруч. Розчервонілася, корчила гримаси, намагаючись приховати страх.

— Отже, у нас є волонтер Фло, яка погодилася продемонструвати, на що здатна рушниця з близької відстані, — інструктор зупинився й підморгнув. — Не хвилюйтесь, під дулом вона не стоятиме. Ось що в мене тут є, — він дістав великий аркуш паперу з чорним силуетом. — Це паперова мішень. Найчастіше використовується на тренуваннях зі стрільби по мішенні.

Він щось пошукав у кишенях, дістав кнопки й прикріпив силует до найближчого дерева зі зраненою та вкритою шрамами корою. Що буде далі — здогадатися не важко.

— Усі назад. Фло, надягни навушники.

— Я ді-джей! — Фло усміхалася на всі тридцять два, надягаючи неонові навушники на голову.

— Зараз заряджаємо рушницю: засуваємо патрон у відповідне місце, потім закриваємо ствол — усе, як робили до цього в центрі. Фло, підійди сюди. Стань поперед мене. Так, рушницю до плеча, — він тримав зброю напроти дівчини, намагаючись знайти правильне положення. Фло істерично хихкала.

— А наш Г'ріг дуже спокусливий, еге ж? — Том зашепотів мені на вухо. — Я не протестуватиму, коли він трохи відкоригує положення моїх ніг. Здається, у Фло точно не виникло жодних заперечень.

— Тримай міцно, — зауважив Г'ріг. — Кладемо палець на курок. Жодних різких рухів...

Оглушилив гуркіт, Фло відскочила й зачепила Г'рігові груди. Паперовий силует попереду розлетівся на клапті.

— Господи, — почулося від Тома.

Я бачила в американському кіно стрілянину по мішенях — такі собі охайні дірочки навколо центра мішені. Проте це було геть інше. Патрон поцілив прямісінько в грудну клітку силуєта, тому середня його частина була цілком пошматована. Ноги тріпотіли на вітрі й легенько розвівалися поміж листя.

— Тихо, — Г'ріг забрав у Фло рушницю і підійшов до нас ближче. Фло йшла за ним, на обличчі відображене було щось схоже на суміш тривоги та захоплення, щоки пашили. Чи то воно від пострілу, чи то, як зауважив Том, ефект Г'рігової уваги — сказати було важко.

— Як бачите, — вів Г'ріг, — єдиний постріл на невеликій відстані, а які наслідки... Якби це була людина, до рятувального загону не дійшло б, але кілька днів у місцевій лікарні вам забезпечено. Тож висновок такий, панове: до зброї — з повагою. Домовилися. Питання?

Усі мовчки закивали.

Лише Фло світилася.

Ніна геть спохмурніла. Я пам'ятаю ті вогнепальні рани, що вона лікувала разом із «Лікарями без кордонів». Цікаво, про що вона зараз думає?

Гріг кивнув у відповідь, таке його влаштовувало. І ми тихенъко пішли услід за ним.

Славно з'їздили! — Фло впала на диван і почала знімати черевики. На ній були рожеві пухнасті шкарпетки. Струсила сніг із волосся, він саме повалив дорогою назад.

— Оце так клас! Томе, ти просто снайпер!

Том заусміхався задоволено і вмостився у кріслі.

— Ще підлітком займався стрільбою з лука. Думаю, принцип схожий.

— Стрільба з лука? — Ніна спантеличено зиркнула на нього. — Так наче Робін Гуд та його бандя? Колготки носив?

— Так, наче на Олімпійських іграх, — відповів Том. Вочевидь, до кепкувань він звик, тому через подібні крини особливо не переймався. — Колготи не носив. Ще було фехтування. Корисна штука, вимагає добрячої підготовки. Це зараз я вже втратив форму.

Він напружив біцепс, порозивлявся його (як йому хотілось здаватися) театрально пригніченим поглядом, проте нотки самовдоволення відчувалися.

Ніна скривила співчутливу гримасу.

— Лишенко, гадаю, це жахіття — мати м'язи на грудях, як у дівчинки-підлітка, а на доважок ще й пузо в кубиках. Навіть не знаю, як Брюс з тим ладнає.

— Ви обидві, припиніть негайно! — урвала їх Фло. Клер спостерігала за дійством із дальнього кутка дивана. Я зловила себе на тому, що й сама спостерігаю за нею. Пригадала, як вона полюбляла уважно за всім стежити, а потім кинути влучну фразочку, наче камінець у воду, а тоді й далі спокійно спостерігати за хвилями та людьми, які намагаються виділити його з дна. Я розумію це, самій подобається бути спостерігачем, а не експонатом.

Клер повернула до мене голову, помітила, що я пильную за нею, суперечкою Тома та Ніни, всміхнулася мені. Така маленька конспірація, я тебе бачу.

Я відвела погляд.

Чим вона керувалася, коли запрошуvalа сюди? Ніна вбачала в тому спробу вгамувати совість за мій рахунок — еквівалент чоловіка, що зрадив і зізнається дружині. Я була іншої думки.

Навряд чи Клер не спала ночами через інтрижку з Джеймсом. Мого схвалення вона в жодному разі не заслуговувала. Проте мені вона нічого не винна. Ми розійшлися багато років тому.

Проте ні. Можливо... Можливо, вона лише хотіла побачити мою реакцію. Можливо, тому вона й вивела Ніну з гри. Це як дитина, що бачить мурashник, де все вирує, і просто не може там не покопирсатися. Потім ступає крок назад і спостерігає за тим безладом.

— А тобі як, Лі? — несподівано запитала Фло. Я відвела погляд від Клер, відкинула геть думки.

— Прошу?

— Тобі сподобалося?

— Нічого так, — потерла плече, синець нагадував про себе. — Щось трохи плече болить.

— Ой, оце тебе й гепнуло після першого пострілу.

Віддача рушниці, стукнувші в лопатку, так мене здивувала, що аж дух забило.

— Рушницю необхідно тримати міцно — перше правило, — вів Том. — А ти зробила так, — він потягнувся і взяв до рук дробовик над комінком. Прикладав його навпроти плеча і показав положення, що й спричинило синець.

Дуло дробовика вказувало прямісінько на мене. Я завмерла.

— Гей, — різко кинула Ніна.

— Tome! — Клер утиснулася в подушки на дивані, переводила погляд з мене на Тома. — Поклади!

Том лише всміхнувся. Я знала, що він жартує, але мимово-лі я відчула, як кожна клітинка затремтіла від напруженості.

— Почуваюся Джейсоном Борном, — заявив він. — Просто-таки сила грає в мені, коли це кажу... м-м-м... допитаємо ще когось? Розпочнемо з... Норо, чому це за всі роки, що я знаю Клер, вона жодного разу про тебе не обмовилася?

— Томе! — різко озвалася Клер. — Ти можеш вважити мене хворою, проте після Грігових настанов, гадаєш, варто розмахувати тією клятою рушницею?

— Вона ж без патронів, — позіхнула Фло. — Тітка нею лякає зайців.

— Хай як, — відповіла Клер.

— Я жартую, — Том виправдовувався. Іще раз вищірив свої неприродно білі зуби, потім опустив дуло й повісив зброю.

Я простяглась на дивані, адреналін відступив. Закляклі пальці потроху розгиналися.

— Смішно, хоч падай, — звела брови Клер, вона абсолютно не розуміла, що в тому смішного. — Наступного разу, як захочеш пострибати з цією штуковою, переконайся, що навколо немає моїх друзів.

Я вдячно поглянула на неї, Клер закотила очі, ніби намагалася сказати: «От козляра!».

— Вибачте, — спокійно промовив Том. — Чесно, це ж лише жарт. Перепрошую, якщо когось образив, — і театрально вклонився мені.

— Гаразд, вибачайте, — докинула Фло, — мабуть, почну готувати вечерю.

— Допомога потрібна? — запропонувала Клер, обличчя Фло проясніло. Неймовірна усмішка цілком змінила вираз її обличчя.

— Справді? Це ж усе на твою честь, це ж ти сьогодні королева.

— Не вигадуй, я з радістю щось зроблю.

Клер злізла з дивана, і вони вийшли з кімнати, рука Клер привітно обіймала подругу за плече. Том уважно за тим спостерігав.

— Цікава парочка, — прокоментував він, коли вони зникли з очей.

— Що ти маєш на увазі? — поцікавилась я.

— Не можу зіставити Клер, яку я знаю, з Фло. Вони такі... різні.

Здавалося, зауваження не мало сенсу, адже зовні вони були надзвичайно схожі одна на одну, одягнені в однакову форму із сірих потертих джинсів та смугастих кофтинок. Проте значення його слів я розуміла. Ніна потягнулася.

— Але в них є одна спільна риса.

— Яка?

— Вони обидві думають, що Клер — бісів центр Всесвіту.

Том фіркнув, я ледве стрималася, щоб не розсміятыся. Ніна скоса поглянула темними очима, маленька крива усмішка зачайлася в кутиках її рота. Вона випрямилася, розправила плечі одним легким рухом.

— Ну гаразд. Треба зателефонувати, щоб не мати потім клопоту, — вона дістала телефон і скривилася. — Зв'язок відсутній. А в тебе, Лі?

Hora. Можна було на пальцях порахувати рази, коли мене не охоплювала одержимість виправити людей.

— Не знаю, — почала нишпорити по кишенях. — Дивно. Ніде нема телефона. Упевнена, що під час стрільби він був зі мною, я ще Твіттер перевіряла. Може, в машині забула. Проте не думаю, що в мене є зв'язок. Від моменту прибуття на телефоні не було жодної поділки. — У тебе ж ніби вранці щось ловило з нашої кімнати?

— Так, — Ніна підняла телефонну слухавку і натиснула кілька разів на важіль. — І досі не працює. Тоді піду нагору, може, на балконі вдастся спіймати кілька поділок. Чи при наймні відправити повідомлення.

— А чому виникла така гостра необхідність зателефонувати? — поцікавився Том.

Ніна заперечила:

— Та наче й не гостра. Просто... знаєш. Я сумую за нею.

— Чесна гра.

Ми обое провели її поглядом, довгі ноги долають дві сходинки одним кроком. Том зітхнув і розлігся на канапі.

— Брюсові не телефонуватимеш? — запитала в Тома. Він похитав головою.

— Якщо чесно, то ми трохи... як би це назвати. Посварилися. Саме перед моїм від'їздом.

— Ясно, — я спробувала зреагувати нейтрально.

Ніколи не знала, що казати в такі моменти. Ненавиджу, коли люди пхають носа в мої справи, тому вважаю, що й інші відчувають те саме. Але іноді їм хочеться поділитися, вони стають холодними та дивними, і впевненість кудись зникає. Я намагаюся нікого не засуджувати, не допитуватися, але й не відмахуватися від зізнань. Правду кажучи, глибоко в душі мені геть не хочеться слухати їхнє жалюгідне скиглення та розповіді про дивакувату одержимість, проте часом навпаки хочу їх до того змусити. Саме це відчуваю зараз: сиджу, киваю, коментую та обмізковую почуте.

Це наче відкрити капот автомобіля, щоб побачити, як працює механізм всередині. Банально до сліз, що й справді змушує людський механізм працювати, проте є щось захопливе в тому, як зубці та пружини трутися одне об одне.

Наступного дня проблемою стає цілковита відраза до себе, адже ти бачив його голим та незахищеним. Тому я все-таки намагаюся зоставатися стриманою і, скориставшись нагодою, вислизнути, уникнувши подальших одкровень.

Не завжди воно спрацьовує. Надто часто на вечірках мене приворюють кайданками, змушуючи вислуховувати довгі балади про всілякі перипетії: він сказав це, вона втекла з тим, потім колишня зробила ще щось...

Ви, мабуть, гадаєте, що люди зазвичай обережні, відкриваючи душу письменникові. Ви думаете, їм би варто *знати*, що ми, як ті хижаки, нишпоримось у трупах мертвих справ, пережовуємо рештки для своєї роботи, перетворюючи їх на живу матерію наших власних вигадок. Том, як ніхто, мав би те знати. Але його це не спинило. Томів монолог, хоча голос і звучав знуджено-протяжно, не міг приховати гнів на власного чоловіка.

— ...Те, що тобі варто знати: саме завдяки Брюсові Джеймс отримав свій шанс. Це він був його режисером у «Чорних

краватках, солодких брехнях»... ще тоді — сім чи вісім років тому. І, можливо, я не знаю, ніколи не запитував, що саме там відбулося, але Брюс ніколи не вирізнявся професійною невинністю. Звісно, тоді ми ще не були разом. Проте природно, він вважає, що за Джеймсом — боржок, а Джеймс, своєю чергою, можливо, відчуває, що нічого йому не винен. Я знаю, що Брюс злився, як чорт, через перипетії з «Коріоланом» та на Еймона, бо той захищав Джеймса... А потім усі ті чутки навколо нього та Річарда, і джерело тих пліток було чудово відоме. Брюс клявся, що ніколи не надсилає Кліву те повідомлення.

Том вів далі, потік імен та подій, що нічого для мене не значили, вистави, про які мала лише невиразне уявлення на тлі мого культурного виховання. Їхні ігри промчали повз мене, проте суть зрозуміти неважко. Брюс любився на Тома й не хотів, щоб той ішов на вечірку, а Том не послухався.

— Хай йому грець, до біса все! — врешті-решт, здався Том. Не знала, кого він має на увазі: Брюса чи Джеймса. Він підійшов до серванта, де стояла купа пляшок. Джин, горілка, жалюгідні залишки вчорашньої текіли. — Щось вип'еш? Може, джин-тонік?

— Дякую, ні. Хоча, тонік буду.

Том закивав, пішов за льодом та лаймом, повернувся з двома чарками.

— Хвости пістолетом! — його обличчя вкрилося зморшками, Том постарів років на десять. Зробила ковток і захлинулася. Тонік там був, проте й джину не бракувало. Могла б зчинити гвалт, проте Том так комічно звів брову, мені нічого не лишилося, от тільки всміхатися і съорбати далі.

— Кажи вже, — вів Том, вицмуливши свій келих й наливаючи другий, — що у вас було з Джеймсом? Що за дійство вчора відбувалося?

Спочатку нічого не відповіла. Зробила ще один великий ковток, цідила повільно, роздумуючи про відповідь. Інстинктивно хотілося звести все на жарт, проте він питатиме знову вже в присутності Клер та Ніни. Тому я почала думати, як подати відповідь.

— Джеймс це... був... — крутила чарку в руці, кубики льоду дзенькали, супроводжуючи мої думки. — Моїм колишнім, — нарешті вимовила. Це правда, проте лише дещо ії, що більше нагадувала брехню. — Ми зустрічалися в школі.

— У школі? — Том звів брови. — Господи, це ж як в іншому житті. Закохані діти?

— Так, десь так і є.

— Але ж ви й зараз товаришуєте?

Що я могла йому відповісти?

Ні, я не бачила його відтоді, як отримала від нього повідомлення.

Ні, я так і не пробачу йому те, що він зробив.

Ні.

— Та не зовсім. Ми якось загубилися.

Раптово запала тиша, її розірвали теревені Клер та Фло в сусідній кімнаті та шум душу нагорі. Найімовірніше, Нінині спроби достукатися до Джес виявились марними.

— Отже, ви познайомилися в школі?

— Десь так. Грали в одному спектаклі... — додала я повільно. Якось дивно було думати про те. У дорослому віці рідко спливають подробиці, як саме вам уперше розбили серце. Але цієї миті Том був найбільш підходящим анонімним незнайомцем. Навряд чи я коли-небудь його зустріну, і здавалося, що, довірившись йому, мені полегшає. — «Кішка на розпеченному даху», я була Merrі, а Джеймс — Бріком. Ось така іронія.

— Чому іронія? — запитав Том здивовано. Але відповісти йому я не могла. Розмірковувала над словами Merrі в останній дії п'єси: «Сьогодні вночі брехня стане правдою». І я знала, якщо прочитаю йому ці слова, він, як ніхто інший, знатиме, що саме Merrі мала на увазі.

Натомість я вкотре надпила зі свого келиха і сказала:

— Проста... іронія.

— Годі тобі, — він усміхнувся, засмаглі щоки вкрилися зморшками. — Ти мала інше на думці.

Я зітхнула. Я не збиралася розповідати йому всієї правди, принаймні не те, що нуртувало всередині. Час правди, проте іншої правди.

— Я була дублером, на роль Меггі обрали Клер. Власне, вона отримувала всі головні ролі у виставах, починаючи ще з початкової школи.

— І що ж трапилося?

— Вона захворіла, інфекційний мононуклеоз. Пропустила цілий навчальний семестр. Мене випхали на сцену, я завжди була дублером, хороша пам'ять та сумлінність лише посприяли цьому, — я відчула, як Том спантеличено розглядає мене, намагаючись уловити хоч крихту іронії.

— Іронія в тому, що саме Клер тоді мала би бути з ним, а раз вона з ним і є. Ти про це?

— Ні, не зовсім... Іронія в тому, що я не люблю уваги, не люблю, коли за мною спостерігають. І ось тобі маеш, головна роль. Може, це якась особливість письменників лишатись у тіні, а не в сяйві прожектора? Що скажеш?

Том не відповів. Він повернувся, перевів погляд на велике скляне вікно, кудись далеко в ліс. І я знала: він розмірковує над тими своїми словами про сцену, сказаними минулої ночі. Про глядачів. Нічних вартових.

За мить і я подивилась у його бік. Картина дещо відрізнялася від учорашньої: хтось увімкнув ліхтарі на вулиці. Виднілося біле простирадло галевини, ідеально рівний сніжний килим, дерева-вартові з голими й колючими стовбурами під білими шапками. Мене мусив би заспокоїти вигляд не помежованого слідами килима — як доказ того, що ми тут самі, і той, хто товкся тут уранці, більше не повертається. Проте певності це не додавало, навпаки, збурювало дивне відчуття. Ліхтарики скидалися на прожектори, що освітлювали сцену та ховали глядачів у тъмяному мороці поза золотим обідком, перетворюючи їх у темряві на невидимих сновид.

Якусь хвилину я навіть затремтіла, уявляючи незліченні вогні ночі: лиси з миготливими очима, білокрилі сови, на-

лякані землерийки. Проте вранішні сліди не схожі на лапи тварин, занадто вже людськими вони були.

— Уже не сніжить, — зауважив невпевнено Том. — Знаєш, мушу зізнатися, що радий. Якось не хочеться сидіти тут у заметах кілька діб.

— У заметах? — здивувалася. — У листопаді? Ти думаєш, це реально?

— Звісно ж, ні — почувся з-за спин голос Фло. Я аж підстрибнула. Дівчина неслала на таці картоплю та горіхи, затисла язик між зубами, поки все обережно клала на стіл. — У січні це трапляється дуже часто. Це одна з причин, чому тітка не живе тут узимку. Заважка машина, і все — дорогою не проїхати. Проте великих снігопадів у листопаді не буває, думаю, сьогодні нам не варто очікувати на заметіль. Принаймні синоптики не обіцяли. Але яка краса, еге ж?

Вона випрямилася, потираючи спину. Ми всі витріщилися у вікно на чорні, осілі від ваги снігу дерева та білий сніг. Краси жодної, лише неосяжна пустка. Я не коментувала. Тільки запитала про те, що не давало спокою увесь день.

— Фло, хочу спитати про сліди, що вели з гаража сьогодні вранці? Твої?

— Сліди? — Фло спантеличено дивилася на мене. — О котрій годині?

— Рано, я близько восьмої повернулася з пробіжки, вони там уже були. Може, й до того були, я не звернула уваги.

— Не я. А де ти кажеш помітила їх?

— Між гаражем і задніми дверима.

Фло звела брови.

— Ні, точно не я... якась дивина, — вона прикусила губу, а потім додала: — Слухай, якщо ти не проти, я зчиню їх разом, раптом потім забудемо.

— Що ти хочеш цим сказати? Ти думаєш, хтось міг сюди вдертися? Сторонній?

Привітне обличчя Фло раптово зніяковіло.

— Тітка мала трохи клопоту під час будівництва — чимало заперечень щодо планування. Місцевим було не до вподоби,

що це був уже другий будинок, плюс чимало скарг стосовно дизайну та ділянки.

— І не розказуй, — вів манірно Том. — Стародавній цвинтар індіанців? Угадав?

Фло кинула в нього рушником і скривила усмішку, намагаючись приховати хвилювання.

— Нічого такого. Десь у цій місцині колись ховали овечок, на тому все. Це ж *територія* заповідника. Не впевнена, чи будинок є *частиною* заповідника, чи лише прилегла місцевість — це не головне. Його затвердили, бо розміри не перевищували площин наявної будівлі старої ферми. Проте місцевим не подобався новий стиль... Коротко кажучи, під час будівництва його підпалили, констатували підпал, проте до кінця нічого не довели.

— Господи, — Том виглядав переляканим. Він визирнув у вікно, наче очікував появи запалених смолоскипів, що неслися з пагорба.

— Нема нічого страшного, — заспокоювала Фло. — Будівництво ще тривало, тут нікого не було. Тітка від того тільки виграла. Страхова не поскупилася, тому у фіналі будівля вийшла навіть більшою, ніж планувалося. Плюс не було вже необхідності дотримуватися оригінального плану, бо ферма згоріла дощенту, тож жодного приводу для хвилювань. Загалом їй зробили величезну послугу. Хоча це не могло не вплинути на її ставлення до сусідів.

— А тут є сусіди? — поцікавився Том.

— Так, десь за півкілометра звідси є хутірець, — Фло показала рукою, — і ферма внизу в долині.

— Знаєте, — мої думки линули вголос, — мене лякають не сліди. А те, що якби не сніг, ми навіть не знали би про них.

Усі поглянули на білий чистий килим між будинком та лісом. Мої сліди після пробіжки давно замело. Шанси дізнатися, чи тут хтось вештався, зводилися нанівець. Ми довго стояли мовчкі, обмірковуючи факти, миті, коли за нами могли стежити, а ми навіть про те не здогадувалися.

Фло підійшла до вікна, покрутила замок. Усе надійно зачинено.

— Добре! — жваво мовила вона. — Піду перевірю задні двері. Припиняймо ці сумні розмови й випиймо щось.

— Ось цей, — кинув Том тверезо. Узяв мою порожню чарку й приготував подвійний. Цього разу я не заперечувала.

Коли піднялася нагору, щоб перевдягтися перед вечерею, Ніна сиділа на ліжку, обійнявши голову руками. Вона підняла до мене сіре й змучене обличчя. Від звичного іронічного сарказму не лишилося й сліду, я ще раз уважно на неї поглянула.

— З тобою все нормальноП?

— Так, — вона відкинула назад блискуче темне волосся й підвелається. — Я лишень... мені вже бракує сил тут застоватися. Таке враження... Що ми знов у школі, я знову починаю загадувати все, що тоді ненавиділа в собі. Таке враження, що нас закинули на десять років назад. У тебе нема такого відчуття?

— Не знаю, — я сіла на ліжко, розмірковуючи над її словами. Учора в мене були точнісінько такі ж думки, проте сьогодні засвітла це не видавалося надважливим. Клер, яку я знала зі школи, нізащо б не морочилася з Фло без вагомої причини. Вона б кивала, реагуючи на дурнуваті ремарки Фло, водила б її за носа, провокуючи на ще більші дурощі, тримаючись остронь, кепкувала би та на сміхалася б. Нічого з колишньої жорсткості цими днями я не помітила. Навпаки, здивована її терпимістю. Воно, звісно ж, зрозуміло, що у Фло є певні проблеми, і намагання Клер допомогти викликало лише повагу. Не знаю, чи я змогла б витримати це дівча навіть десять днів, що вже говорить про десять років. Клер вочевидь була крашою людиною, аніж я вважала.

— Я думаю, Клер дещо змінилася, — вела далі. — Вона здається більш... — шукала потрібне слово. Можливо, його її не існувало. — Вона видається більш доброю, так мені здалося.

— Люди не змінюються, — гірко відповіла Ніна. — Вони лишень починають майстерно приховувати свою суть.

Кусала губи, переварюючи почуте. Це правда? Я змінилася, принаймні так я себе переконувала. Я стала впевненою у своїх силах, самодостатньою. У шкільні роки я постійно шукала підтримки та стверджувалася завдяки друзям, намагалася бути такою, як усі, прагнула догоditи. Але, врешті-решт, до мене дійшло, що це просто неможливо, що я щасливіша, коли одна.

Ймовірно, Ніна мала рацію. Можливо, я лише навчилася приховувати дивакувате розpacливe дитя, яким колись була. Можливо, нова я — це лише тонка кірочка, яку, придавивши, можна розколоти.

— Я не знаю, — мовила Ніна. — Я лише... Тобі не здається, що обід минув жахливо?

І це таки правда. Неперервні балачки лише про весілля. Місце для церемонії. Сукня Клер. Сукні дружок. Чи копчений лосось — це не занадто для закусок, чому для вегетаріанців завжди пропонують козячий сир?..

— У нас не наречена зациклена на весіллі, а дружка. Якщо ще раз доведеться слухати про весільні стрічки, воскову депіляцію, промову друга нареченого... Ти можеш серед цього всього уявити Джеймса?

Я навмисне уникала думок про Джеймса, весілля. Це як рана, яку боїшся зачепити. Я спробувала й чітко зрозуміла, що не могла. Джеймс, якого я пам'ятала, — з вибритою потилицею та волоссям, зібраним у вузол, порваною шкільною краваткою. Джеймс, що нализався батькового віскі, виліз на меморіал пам'яті жертв війни й вигукував вірші Вілфреда Оуена в нічне небо. Джеймс, який написав помадою текст пісні Пінк Флойд на вчителевому автомобілі останнього дня літнього семестру... Того Джеймса я не могла уявити у святковому костюмі, як він цілує батька Клер, поважно сміється з промови дружби.

Від усвідомлення цього було до нудоти боляче, Нінні приховані жалісливі погляди лише підливали олії у вогонь. Коли тобі болить, воно одне, а коли хтось це бачить, ситуація стає пекельною. Я завжди навкарачки виповзала з будь-якого

бруду сама і зализувала рани без стороннього ока. Проте Ніна мала рацію. У Клер не було нав'язливих ідей щодо весілля, навіть навпаки — вона сиділа навдивовижу тихо впродовж усього обіду. Метушні додавала Фло, Том підтримував. Клер якось навіть запропонувала змінити тему. Не думаю, що зі шкільних часів вона втратила любов до прожекторів уваги, скоріш за все, причина — в моїй присутності.

— Якби в мене було більше сміливості, я б відмовилася, — сумно додала Ніна. — Від весілля. Проте Джес мене приб'є. Вона обожнює весілля. Якесь таке нав'язливе порушення функцій організму. Вона вже навіть придбала нову прикрасу. Я тобі кажу! Клятого капелюшка.

— Вона б тебе пробачила, — відповіла невимушено. — Хоча тоді, можливо, тобі самій доведеться їй освідчитися.

— Воно до того йде. Ти прийдеш?

— Звісно, — я вщипнула її за руку. — І на твою дівич-вечірку теж, якщо, звісно, влаштуеш.

— Дулю вам, — відрубала Ніна. — Якщо, я повторюю, якщо я колись одружуся, гуляти memo цілісінку ніч у клубі. І на цьому доста. Жодних марнославних походеньок до будинків десь аж у дупі світу, — вона зітхнула й змусила себе підвистися. — Ти знаєш, що на сьогодні Фло нам підготувала?

— Що?

— Лише клята дошка уїджі. Обіцяю, якщо там будуть усілякі еротичні відповіді, візьму рушницю над комінком і засуну кудись глибоко, заряджена вона чи ні.

— Гаразд, це, — вела Фло, розкладаючи папірці на маленькому столику, — буде весело.

— Куля долі пророкує, не *надто вірте їй*, — пробурмотіла Ніна. Клер спопелила її поглядом. Чи то Фло не помітила, чи вдала, що не чує, старанно розкладала необхідний атрибут, ставила свічки перед напівпорожніх пляшок з-під вина.

— У кого є запальничка?

Ніна полізла до кишені короткої джинсової спідниці, дістала «Зіппо». Фло урочисто запалила гніт. Кожен новий вог-

ник свічки спалахував від дзеркаленням у вікні. Фло вимкнула ліхтарі на вулиці, темнів ліс за вікном, світився лише місяць. У напівмороці кімнати виднілися величезні силуети дерев, білий сніг та верхівки лісу на тлі блідо освітленого неба.

Здавалося, що серед дерев танцювали мандрівні вогнихи, їхні ніжні димні язики відбивалися в подвійних стеклах вікон.

Я підійшла до вікна, дмухнула на скло, склала руки човничком і притиснулася ближче, щоб зазирнути в ніч. Цілковитий спокій довкола. Знову пригадалися сліди від гаража, пошкоджена телефонна лінія. Я постійно перевіряла замок на великих французьких вікнах. Зачинені.

— Мел це точно не сподобалося би, — вдумливо промовила Клер, коли я приєдналася до столу. Фло запалила останню свічку. — Упевнена, вона тепер вірить іще фанатичніше, ніж в універі.

— Не бачу різниці між спілкуванням із одним наявним другом чи кількома з їхньої когорти, — роздратовано відповіла Ніна.

— Це її віра, не варто вдаватися до образу.

— Я нікого не ображаю. Як можна образити людину, якої тут навіть нема? Образу треба з'єсти, не лише випадково почути.

— Коли в лісі падає дерево, ви чуєте? — запитав сухо Том. Він лежав на дивані, усміхався і великими ковтками пив вино. — Оце маєш, сто років таким не займався. Моя тітка вірить у всіляких духів. Колись після школи часто заходив до неї, працювали зі спіритичною дошкою, справжньою, з літерами.

Я розуміла, про що йшлося: дошки уїджі, які найчастіше показують у кіно. Та, яку приготувала Фло, була інакшою, більше скидалася на ручку з коліщатками.

— Так буде простіше, — заявила Фло і почала вставляти ручку в тримач, затиснувши язик між зубами. — Я вже пробувала, проблема з планшеткою. Якщо працюватимеш не достатньо швидко, пропустиш половину літер. А так у нас безперервно вестиметься запис.

— І яким був результат попередніх спроб? — запитала Клер.

Фло серйозно кивала.

— Зазвичай я отримую всілякі повідомлення. Мама каже, що в мене вроджений зв'язок із позаземним.

— Ого, — відказала Ніна з удаваною серйозністю. Але саркастичні нотки в її голосі вчувалися.

— І що вона тобі сказала? — швидко запитала, щоб врятувати від чергового ляпсусу. — Минулого разу?

— Йшлося про діда, — відповіла Фло. — Він казав бабусі, що був щасливий, і вона може виходити заміж, якщо схоче. Так, усі готові? Розпочнемо?

— Готові, як ніколи, — відгукнулася Клер. Вона лигнула залишки вина і поставила келих. — Що робити?

Фло жестом попросила нас сісти ближче.

— Отже, покладіть руки на планшетку. Але обережно, не намагайтесь нею керувати, ви лише провідник для зовнішніх імпульсів.

Ніна закотила очі, але кінчики пальців поклала. Том і я приєдналися й собі. Останньою доторкнулася до ручки Клер. — Готові?

— Готові, — відповіла Клер.

Фло зробила глибокий вдих і заплющила очі. У сяйві свічок її обличчя пашіло, ніби його запалили десь ізсередини. Зіниці бігали в різні боки під повіками, шукаючи те, що вона побачити не могла.

— Чи є тут дух? Чи готовий він відповідати на запитання? — виразно промовила Фло.

Планшетка ледве-ледве провернулася, проте жодного руху, що мав би значення, здійснено не було. Ніхто її не штовхав, це точно.

— Чи є тут дух? — серйозно повторила Фло. Я бачила, як Ніна намагається приховати посмішку. Планшетка зарухалася більш спрямовано.

T.

— Bay! — Фло вхопила повітря. Підняла очі, її обличчя заливало світло. — Ви це бачили? Таке враження, що її штовхнув магніт. Хтось відчув?

Я відчула щось подібне, проте мені здалося, що хтось із нашого кола її туди потягнув. Я змовчала.

— Чи він той, за кого себе видає? — завзято вела далі Фло. Планшетка знову зарухалася.

Te... ki... пауза... te... ki...

— «*Ki*» означає «*хто*» французькою, — знову вдихнула Фло. — Можливо, наш дух із Франції?

L...

Том та Ніна вибухнули сміхом, коли нарешті планшетка показала *A*. Навіть *Клер* стримано гмикнула. Планшетка повернулася до краю папірця й полетіла на підлогу під наше гиготіння.

Фло роздивлялася аркушик якусь мить, не розуміючи жарту. Урешті-решт, до неї дійшло. Вона навколошки відлізла від столу, склавши руки на грудях.

— Ясно, — вона подивилася на *Клер*, Тома, потім перевела погляд на мене. Я намагалася виглядати серйозною. — Хто це зробив? Це вам не жарти! Тобто, так, це весело, проте якщо будете махлювати, ми не дізнаємося правди! Томе?

— Це не я, — Том простяг долоні. Ніна натягла на обличчя маску святенници, проте я підозрювала, що то її рук справа.

— Хоч би хто це був, — обличчя Фло палало від обурення, — я не вражена. Мені вже довелось пережити ваші спроби зруйнувати...

— Флорсі, ну що ти, — *Клер* поклала руку їй на плече. — Заспокойся, гаразд? Це ж лише жарт. Вони більше не будуть. Обіцяєте? — вона строго подивилася на кожного з нашого кола. Ми одразу посерйознішали.

— Гаразд, — напружено відповіла Фло. — Це остання спроба! Якщо влаштовуватимете бедлам, я все приберу й гратимемо... Гратимемо в настільну гру-вікторину.

— Оце так погроза, — серйозно зазначив Том, хоча кутики його рота тримтіли. — Обіцяю бути янголом. Не лякай мене рожевим сектором.

— Ок, — погодилася Фло, глибоко вдихнула й почекала, поки ми знову не вмостимо пальці на планшетці. Вона смикалася, я бачила, як Нінні плечі танцюють через намагання

стримати сміх, проте вона закусила губи й угамувалася лише після вбивчих поглядів Клер.

— Пробачте за легковажність декого з кола, — звернулася вдумливо Фло. — Чи тут дух? Чи готовий він відповісти на питання?

Цього разу планшетка рухалася повільніше, ніби пливла з власної волі. Без варіантів, вона знову окреслила *T*, потім зупинилася.

— Ви друг когось із присутніх? — Фло натужно дихала.

— ? — показала планшетка.

От тепер не думаю, що хтось штовхав. Мушу визнати, інші відчули те саме. Сміх стих. Навіть Клер дещо зніяковіла:

— Знаєш, Флорсі, я не певна... — Том погладив її руку.

— Сонечко, все гаразд, я купу разів робив це з моєю тіткою у дитинстві. Це не зовсім духи, це підсвідомість учасників, що творить слова. Іноді результати вражаютъ.

— Чи є тут хто? — Фло заплющила очі. Її пальці ледве торкалися планшетки. Вона її точно не контролювала. Планшетка знову ворухнулася, почала викручувати літери, ніхто її не тримав. Том читав їх уголос.

— *M... A*, може? Чи то була *H? K... C... B... E... L...* Отже, це слово. Максвел. Хтось знає Максвела?

Ми всі захитали заперечливо головою.

— Може, це дух колишнього господаря? — серйозно приступила Ніна. — Прийшов нас застерегти, щоб ми не швидяли по кістках похованіх овечок.

— Можливо, — відповіла Фло. Розплющила очі. У темряві вони виглядали широкими та зеленими. Обличчя геть бліде, рум'янець від зlostі безслідно зник. Вона знову заплющила очі і тихо й шанобливо мовила. — Чи готовий ти відповісти, Максвеле?

— *T.*

— Вам є що нам сказати?

— *T.*

— Кому з нас?

— *F... Фл... Ф...*

— Мені? — Фло миттєво розплющила очі. Вона дивилася спантеличено, десь на межі паніки. Здавалося, вона вже сама шкодувала, що почала це. — У вас повідомлення для мене?

— Т.

Фло зробила великий ковток. Я помітила, як вільна її рука так міцно вхопилася за краєчок столика, що суглоби пальців аж побіліли.

— Гаразд, — хоробро відповіла вона, проте планшетка вже рухалася.

— К... у... — вона повільно рухалася, а потім раптово щосили закрутилася: *ni kavi*.

Секундна пауза, а потім Ніна вибухнула від сміху.

— Іди до біса! — репетувала Фло. Ми всі підстрибнули, це було вперше, коли вона лаялася. Вона відскочила і кинула планшетку через стіл. Чарки та свічки полетіли на підлогу, віск заляпав килим. — Хто це зробив? Це не жарти! З мене досить! Ніно? Томе?

— Це я, — відповіла Ніна, її розривало від сміху, слізози градом котилися по щоках. Том силкувався стримати емоції, проте гиготів, тримаючи руки біля рота.

— Вибачте, — він безуспішно намагався виглядати серйозно. — Я перепрошую. Це н-не с-с... — проте договорити йому не вдалося.

Черга звинувачень дійшла й до мене. Я саме витирала з кілми вино.

— Ти щось занадто тиха, Лі. Сидиш, вдаєш із себе тишка.

— Що? — підвела погляд, нічогенькі докори. — Що ти сказала?

— Ти мене чула! Дісталася вже, сидиш собі, як зле сіре мишення й гигочеш за моєю спиною.

— Я не... — почала непевно, загадуючи, як не втрималася від Нініних коментарів, коли ми щойно приїхали. — Я не мала того на увазі.

— Гадаєте, ви такі ідеальні? — Фло аж задихалася. Я навіть думала, вона зараз розридається. — Ви думаете, ви такі чудові зі своїми роботами, квартирами в Лондоні?

— Фло... — мовила Клер. Узяла її за руку, проте Фло її відкинула.

— Годі тобі, — встряв у розмову Том. — Я не знаю, хто це зробив, проте обіцяю, це востаннє. Більше не будемо, — він поглянув на нас. — Правда ж? Ми обіцяємо, добре? Цього разу все по-справжньому.

Том намагався допомогти, проте неприємне відчуття засіло всередині. Нам варто було би прикусити язика ще після того першого разу. Утнути таке вдруге — нарватися на проблему, викликавши лише лютъ та обурення у Фло.

— Тобі не з-з-здається? — спитала я знервовано.

— Мені з-з-здається, що тобі краще стулити рота, — люто викрикнула Фло, імітуючи мое заїкання з неприхованою точністю. Мене настільки це вибило з колії, що я навіть... ну не змогла знайти відповідь. Стояла із роззявленим ротом, витріщившись на неї. Таке враження, що я отримала ляпаса від телепузика.

— Годі тобі, — втрутилася Клер. — Ще одна спроба, Флорсі? Цього разу я обіцяю — все серйозно. Якщо знову все спаскудять, матимуть справу зі мною.

Фло тремтячу рукою вхопила чарку і випила залишки вина. Важко сіла біля столу, поклала руку на планшетку.

— Остання спроба, — рубонула вона. Усі кивнули, я неохоче поклала пальці на планшетку.

— Запитаймо цього разу... — заспокійливо запропонував Том. — Спрямуємо процес у потрібне русло. Як щодо... Клер та Джейм житимуть разом довго та щасливо?

— Ні! — гучно заперечила Клер. Відповідь була настільки різкою, що ми від подиву навіть голови повернули. — Ні, слухайте, я лише... Я не хочу втягувати сюди ще й Джеймса. Гаразд? Дивне відчуття. Це, звісно, весело, проте не хочу, щоб якась там ручка мені наверзякала, що я розлучусь іще до тридцяти.

— Як скажеш, — м'яко відповів Том, проте я відчула його подив. — Як щодо мене тоді? Скільки років сімейного щастя відсвяткуємо ми з Брюсом?

Ми всі поклали пальці на дошку, і планшетка дуже повільно почала рухатися.

Цього разу все було інакше. Не різкі швидкі рухи, а довгі повільні написи, що спіраллю вимальовувалися на сторінці.

— *П... а... п... а...* — Фло прочитала по літерах. — Папа?.. Що це означає? Який зв'язок з річницею весілля?

— Папір, може? — Том звів брови над папірцем. — Проте і це не має жодного сенсу. Паперове, це ніби рік чи два. Ми торік вже святкували. Може, це означає Опал? Перша літера не «*pe*», а «*o*»?

— Можливо, дух нам намагається сказати своє ім'я, — Фло ледве дихала. Істерика припинилася, вона знову виглядала збудженою, навіть занадто збудженою процесом. Трьома великими ковтками вона видудлила бокал, поставила його непевно на підлогу. На рукаві її сірої кофтинки, точного дубліката кофтини Клер, з'явилось кілька плям від червоного вина.

— Духи не завжди поводяться так, як ми цього хочемо. Даайте запитаємо. Як тебе звати?

Ручка знову почала повільно витанцювати на сторінці, швидко зображаючи великі літери, що пожирали все вільне місце, ховаючи під собою попередні карлючки.

— *Pa*, — побачила я, потім сторінкою промайнуло *bі*. Пауза, Фло нахилила голову, щоб прочитати слова.

— *Papa Begebі*. Ого! Хто це в дідька такий?

Вона оглянула наше коло, всі зниizuвали плечима й заперечно хитали головами.

— Норо? — раптово запитала Фло. — Ти знаєш, хто це?

— Господи, ні! — рефлекторно відповіла їй. Правду кажучи, мене це починало діставати. До цього моменту все здавалося жартом, проте від останньої спроби повиступали сироти. Відчувалося, що інші також нервують, Клер жувала кінчики волосся. Ніна хоча й намагалася виглядати незворушною, але я бачила, як вона нервово грається запальничкою в кишенні, рефлекторно перекручуючи її під тканиною. Том точно був шокований, навіть у напівтемряві кімнати його обличчя виглядало надто блідим. Хвилювання впереміжку із захопленням сповнювало лише Фло.

— Йой, — вона важко дихала. — Справжній дух. Папа Бегбі. Можливо, це колишній власник ферми? Папа Бегбі... — Фло шанобливо мовила в повітря над нашими головами. — Папа Бегбі, у тебе є для нас сьогодні повідомлення?

Ручка знову зарухалася, але цього разу ривками.

— В... — прочитала я. Серце впало. Тільки ніяких більше жартів про каву.

— В... в... в...

Напис з'являвся все швидше й швидше, потім почувся хрускіт, планшетка раптово зупинилася, хоча й далі тремтіла. Клер підняла її й затулила рукою рот.

— Ой, Фло, вибач.

Я подивилась на стіл, ручка пробила папір і трохи зіпсувала основу під ним.

— Твоя тітка...

— Нічого страшного, — відповіла байдужо Фло. Вона відсунула планшетку й підняла листок. Вигнуті спіралі промовляли:

В... в... ввввбивцццццц...

— Боже, — Том теж прикрив рот долонею.

— Це не смішно, — завелася Ніна. Вона була бліда, як стіна. Ступила крок назад, уважно оглядаючи наші обличчя. — Хто це написав?

— Слухай, — узявся пояснювати Том. — Так, кава — моїх рук справа. Проте це не я, я б не наважився.

Ми всі поглянули одне на одного, шукаючи вину в чиїхось очах.

— Можливо, ви не тут шукаєте винного, — зауважила Фло. Її рум'янець повернувся, проте зараз у ньому відчувався радше тріумф, а не злість. — Ймовірно, це справжнє повідомлення. Зрештою, я знаю дещо про вас, про вас усіх.

— Ти про що? — запитав Том насторожено. — Клер, що вона має на увазі?

Відповіді не було, Клер лише захитала головою. Її обличчя геть зблідло, кров відступила від губ. Вона швидко та різко дихала, здавалося, легені вибухнуть від перенасичення киснем.

— Гей, — несподівано злякано мовила Ніна. — Агов, Норо, ти як?

— Усе добре, — відповіла я, принаймні спробувала відповісти. Не знаю, чи мої слова долинули до них. Кімната ніби зімкнулася, велике скляне вікно нагадувало розтулений рот із зубами-соснами, який ось-ось мав нас проковтнути. Я відчула, як мене хапають чиєсь руки, штовхають на диван, я тримаю голову між колінами.

— З тобою все гаразд? —чувся чіткий голос Ніни, я миттю згадала, що вона лікар, професійний медик, а не лише подруга, з якою випиваєш час від часу. — З тобою все гаразд? Несіть швидше пакет. Паперовий пакет.

— Актриса погорілого театру, — люто коментувала Фло, виходячи з кімнати.

— Я нормальню, — відповіла. Намагалася сісти, відштовхуючи Нінині руки. — Мені не потрібен пакет. Усе добре.

— Ти впевнена? — Ніна намагалася переконатися в цьому, розглядаючи мое обличчя. Я кивала й докладала зусиль, щоб виглядати переконливою.

— Уже все нормальню. Не знаю, чого мені стало зле. Можливо, забагато вина. Але все буде добре. Я обіцяю.

— Забагато драми, — видихнув Том. Він вимовив це тверезо, я знаю, що про мене не йшлося.

— Я лише... Гадаю, мені варто подихати свіжим повітрям. Тут надто душно.

Було й справді спекотно, пічка кочегарил на повну котушку. Ніна кивнула.

— Піду з тобою.

— *Ni*, — мовила різкіше, ніж хотіла. Заспокоїлася й додала, — чесно, мені краще побути самій. Я лише подихаю. Добре?

Стояла на вулиці спиною до скляних кухонних дверей. Наді мною простяглося темно-синє небо, білий місяць сяяв посеред того полотна, його прикрашало дикувате морозяне сяйво. Я відчула, як мене огортає холодне повітря ночі, вистуджуючи

гаряче обличчя та спіtnілі долоні. Стояла і слухала калатання серця, намагалася заспокоїтися та прийти до норми.

Панікувати було, звісно ж, безглуздям. Нішо не підтверджувало, що це повідомлення для мене. Проте, що мала на увазі Фло?

Зрештою, я знаю дещо про вас.

Що вона мала на увазі? Про кого з нас говорила?

Якщо про мене, то це стосувалося лише одного. Тільки Клер знала, що сталося. Вона розповіла це Фло?

Упевненості не було. Мені хотілося сподіватися, що ні. Намагалася згадати всі секрети, що довірила Клер за всі роки, вона не видала жодного.

Проте я згадала школу, випускний іспит із французької. Одна дівчинка поклала руку на моє плече: «*Мені шкода, — мовила вона, — ти така мужня*», — на обличчі з'явився непідробний жаль, проте й дивна радість, та, що з'являється у підлітків, коли в них беруть інтерв'ю щодо подробиць трагічної смерті друга. І сум е, і він справжній, хоча й наявне збудження довкола драми, що розігрується навколо, така вже істина того.

Я не знала, що саме вона має на думці. Можливо, вона натякала на наш із Джеймсом розрив. Проте реакція була аж за надто театральною. Я почала розмірковувати, чи не доклада до того руку Клер.

Не знаходила місця впродовж усього іспиту, після двох годин рішення прийшло. Я знала, що ці сумніви та думки заженуть мене на той світ.

Я більше не поверталася.

Зараз я заплющила очі, холод щипав обличчя, сніг в'їдався через тонкі шкарпетки. Я слухала м'які звуки ночі: tremтіння та потріскування глок під вагою білих шапок, крик сови, дивний вереск лисиць.

Ніколи не жила в селі. Виросла на околицях Редінга, а щойно виповнилося вісімнадцять, переїхала до Лондона. Звідтоді там і живу.

Проте життя тут уявити було не важко. Тиша, спокій, самотність, зустрінеш людей лише тоді, коли захочеш. Скліяну ко-

робку для житла я б, звісно, не обрала, а от щось маленьке, невиразне, яке б вдало вписувалося в пейзаж, мені підійшло б. Я думала про ферму, яка тут стояла, перш ніж згоріла дощенту. Уявлялася довга приземкувата будівля, що нагадувала тварину, принишкулу до землі, ніби заєць, що присів на траву. У такому будинку я б жила.

Я розплющила очі, світло будинку так яскраво відбивалося від снігу, що різало мені сітківку. Таке різке та зухвале, як золотий маяк, що сповіщає про себе на тисячі темних кілометрів. Проте... Маяк зазвичай слугує для попередження кораблів, щоб ті трималися подалі. А це місце більше нагадувало ліхтарик чи маячок, що манить до себе нічних метеликів.

Я тремтіла. Варто припинити мучити себе забобонами. Це прогарний будинок, нам пощастило, що ми тут зосталися, навіть якщо лише на кілька коротких днів. Ale він мені не подобався, я не довіряла Фло і не могла дочекатися ранку. Думала, о котрій буде більш-менш пристойно поїхати. Наш з Ніною потяг вирушав о п'ятій вечора, проте я могла помінати квиток.

— Ти як? — спитав голос із-за спини, а за ним — довгий струмінь диму. Обернулася, в одній руці Ніна тримала цигарку, іншою обіймала себе за ребра, прикриваючись від холоду. — Пробач, я знаю, ти хотіла побути сама. Я лише... Мені знадобилася нікотинова доза. Мусила вийти. Ця Фло. Мене від неї вже тіпає. Що це за дивні вигадки, ніби їй відомі наші таємниці?

— Не знаю, — мені стало якось некомфортно.

— Може, просто клята маячня, — Ніна затягнулася димом. — Мушу зізнатися, я сиділа там і прокручувала в голові, що довіряла Клер останніми роками. Думати, що вона могла розбовкati — відчуття не з приємних. Тома аж перекосило, помітила? Цікаво, що там за скелети в його шафі?

— Не знаю, — повторила. Холодне повітря почало пробирати до кісток, я тремтіла.

— Думаю, Мелані вчинила правильно, — врешті-решт, мовила Ніна. — Фло ненормальна. Її дивакувата поведінка щодо Клер — це якась хвороба, це очевидно. Її манера копіювати

одяг Клер... Тобі це не нагадує роман «Самотня біла жінка»? Якщо хочеш почути мою думку, вона за крок до відтворення сцени в душі з фільму Гічкока «Психо».

— Ради Бога, — мовила я різко. Фло дивна, проте це вже було занадто, — вона не псих, лише трохи невпевнена в собі. Я знаю, як воно — почуватися другосортною. Бути найкращою подругою Клер — не просто.

— Ні, навіть не думай її оправдовувати, Норо. Одяг, усілякі дрібниці — це ж дивно. Проте, якщо Клер це до вподоби, хай буде так. З вихватками, як оце сьогодні, я не миритимуся. Слухай, я оце подумала. Знаю, що ми бронювали квитки на п'яту, але...

— Але давай поїдемо раніше? Я саме про це думала!

— Чесно, з мене досить. Якби не пила, поїхали б сьогодні, проте в такому стані я не можу. Що думаєш, як поїдемо одразу після сніданку?

— Фло оскаженіє, — мовила сумно. На завтра ще були заплановані якісь дійства. Здається, згідно з інструкцією, ми мали би поїхати не раніше другої.

— Я знаю, просто подумала... — Ніна глибоко затягнулася. — Може, ми вислизнемо? Чи це боягузві?

— Так, — відповіла їй, — справжнісіньке.

— Ну добре, — вона зітхнула. — Спробую вигадати щось стосовно роботи. Увечері продумаю детальніше.

— А як тебе сповістять? Зв'язку ж тут нема.

— От халепа. Навіть якщо скажені місцеві жителі прийдуть сюди з лопатами та вилами, що робити?! Кидати в них сніжками?

— Без мелодрам. Нема тут ніяких скажених сусідів. Думаю, тітка сама підпалила будівлю для страхової, а звинуватила в тому селян.

— Сподіваюся, правду кажеш. Фільм «Звільнення» я дивилася.

— Рада за тебе, а тепер вернімося до наших баранів...

— О, я вдам, що отримала вночі повідомлення. Навіть якщо Фло не повірить, що вона на те скаже?

Чимало чого, проте зупинити Ніну вона зможе лише забарикадувавши двері. Трохи постоали мовчки. Ніна видувала кільця диму в застигле нічне повітря.

— Що там трапилося? — запитала, врешті-решт, Ніна. — Той дрібний напад паніки, це через повідомлення?

— Щось таке.

— Ти ж не думаєш, що це стосується тебе? — вона допитливо поглянула не мене, видуваючи ще одне кільце диму. — Тобто, що б ти могла такого утнути, щоб убити людину?

Я стенула плечима.

— Ні, нічого. Окрім того, це, можливо, було не *вбивця*, а *вбивство*. Стільки разів повторювалися букви, що я точно не впевнена щодо слова.

— Щось на кшталт попередження? — запитала Ніна. — Скажені місцеві жителі прийдуть із вилами? — я знову стенула плечима. — Не брехатиму, — вона видихнула ще одне кільце. — Мені здалося, що це стосувалося мене, адже через мене загинули люди. Я веду до того, що навмисне ніколи не вбивала, проте деякі загинули через мої помилки, це точно.

— Що? Ти думаєш, це повідомлення справжнє?

— Ні, — вона знову затягнулася. — Я в такі штуки не вірю. Але мені здалося, що хтось лише хоче мене завести. Це була точно Фло, її розлютили наші дурощі, от вона й вирішила поквитатися. *Текіла* — моїх рук справа. Вона, думаю, знає.

— Ти гадаєш? — я задивилася на безхмарне небо. Воно було темно-синє, такий чистий та яскравий колір, що аж очі запекло. Десь далеко супутник летів до місяця. Я прокручувала в думках вечір, обличчя Фло, коли вона читала слова, заплющені очі, захоплений вираз. — Не знаю. Я тут стояла, намагаючись усе розкладти по поличках, проте не впевнена, що це вона. Фло була насправді шокована. Окрім того, вона єдина, хто реально в це вірить. Не думаю, що вона гралася би з духами й підштовхувала планшетку.

— Отже, *ти* вважаєш, що це все насправді? — скептично запитала Ніна. Я захитала заперечливо головою.

— Хто залишається, Том та Клер? — Ніна кинула цигарку на землю. Вона зашипіла на снігу. — Так?

— Знаю, це мене й засмучує. Я думаю, це... — замовкла, прагнучи позбутися зніяковіння. — Це не було повідомлення, це наче озлобленість. Хоч би хто це зробив — людина чи ні — ці слова жахливі, і хтось добряче хотів нам промити мізки.

— Це вдалося.

Ми повернулися обличчям до будинку. У вікні я побачила, як Клер ходить вітальню, складає келихи та збирає горіхи з килима. Том десь подівся, найімовірніше, пішов нагору. Фло знервовано завантажувала посудомийку на кухні, чарки так голосно дзенькали, диво, як вони не побилися.

Не хотілося повертатися в дім. Якусь мить, навіть попри сніг та мінусову температуру, від чого я давно тримтіла, хотіла взяти в Ніни ключі від машини й піти спати туди.

— Ходімо, — нарешті мовила Ніна. — Не можемо ж ми тут стирчати всю ніч. Зайдемо до будинку, побажаємо доброї ночі й одразу нагору. З першим променем ноги на плечі — і гайда. Домовилися?

— Так.

Я попрямувала за нею до кухні, зачинила за нами двері.

— Візьми на замок, — коротко кинула Фло й виглянула із-за посудомийки. Обличчя, як у тумані, туш розплівлялася по ньому, волосся розсипалося по спині.

— Фло, облиш, — сказала Ніна. — Будь ласка, я ж пообіцяла, що допоможемо вранці.

— Усе добре, — напружено відповіла вона. — Обійдуся без допомоги.

— Як скажеш, — Ніна махнула руками. — Це твоє рішення. Побачимося за сніданком, — вона обернулася, і, вже виходячи з кімнати, додала: — Бісова мучениця.

20

Сон не йшов. Ніна заснула майже одразу, розвалилася на ліжку, як засмагла довгоніжка, й підсапувала.

Я ж лежала, намагалася заснути, але думки про вечір та дивну купику людей, яких Клер зібрала навколо себе цими вихідними, не давали спокою. Мені страшенно кортіло поїхати. Рахувала години під м'якеньке Нінине хропіння серед тиші будинку та лісу.

Хоча не така вже йтиша. Я вже куняла, аж раптом почулося скрипіння, а потім гуркіт. Не надто гучний, нагадував, швидше, стукання дверей від вітру.

Майже спала, коли двері знову нагадали про себе. Довге повільне *ік-к-к-к-к-к-к*, а потім коротке стакато — *клац*.

Дивно, здавалося, гуркотіло в будинку.

Я сіла, затамувала подих, намагаючись розчути звуки серед Ніниного сопіння.

Ік-к-к-к-к-к... клац!

Сумнівів не було, звук долинав не з вулиці, а йшов знизу по сходах. Я підвелалясь, взяла халат і навшпиньки пішла до дверей.

А коли відчинила їх, то мало не заверещала: фігура, схожа на привид, стояла на сходовому майданчику, перехилившись через поруччя.

Я не заволала, проте злякано зойкнула, бо фігура повернулася до мене і притулила палець до губ. Це була Фло, вдягнена в білий халат у рожеві квіточки, що здавалися блідими в сяйві місяця.

— Ти теж чула? — прошепотіла я.

Вона кивнула.

— Так, я спочатку подумала — то хвіртка в саду, проте ні. Це десь у будинку.

Позаду нас щось заскрипіло, ми обернулися і побачили Клер. Вона виходила з кімнати, потираючи очі.

— Що це?

— Тс-с-с, — зашепотіла Фло. — Щось унизу, послухайте.

Ми затамували подих.

Ік-к-к-к-к-к-к... клац!

— Це ж двері тарабанять від вітру, — позіхала Клер. Фло щосили захитала головою.

— Це в будинку. Який іще вітер у приміщенні? Хтось, маєть, не зачинив двері.

— Неможливо, — відрізала Клер. — Я перевіряла.

Фло обхопила руками горло, тепер вона виглядала наляканою.

— Варто спуститися вниз, як гадаєте?

— Давайте розбудимо Тома, — запропонувала Клер. — Він високий, виглядає загрозливо.

Вона навшпиньки підійшла до його кімнати. Чутно було, як Клер трясла його та тихенько промовляла:

— Томе! Томе! У будинку якийсь гамір.

Він вийшов до нас, сонний та блідий. Ми повільно скрадалися сходами донизу.

Двері були відчинені, це одразу відчувалося, щойно спустилися на перший поверх. Холодно, як на Північному полюсі, вітер із кухні гуляв коридором. Фло одразу зблідла.

— Я беру рушницю, — вона так тихо прошепотіла, що я ледве розчула слова.

— Ти ж ніби казала, — чітко промовила Клер, — що в ній сліпі набої.

— Так і є, — гнівно відповіла Фло. — Але він не знає цього, правда ж?

Вона різко попрямувала до дверей вітальні.

— Томе, ти перший.

— Я? — налякано прошепотів Том. Закотив очі, повернув голову й тихо рушив до кімнати. Він мовчки кивнув, ми зітхнули й поспішно посунули слідом. У кімнаті нікого не було, лише місячне сяйво падало на блідий килим. Фло дотягнула-

ся до рушниці над комінком і взяла її до рук. Обличчя бліде, проте рішуче.

— Ти *впевнена*, що вона не заряджена? — перепитала ще раз Клер.

— Цілковито. Проте якщо хтось тут таки є, це добряче його налякає.

— Якщо ти зі зброєю, я стоятиму позаду, — прошипів Том. — Сліпі там чи справжні.

— Гаразд.

Хоч би якої думки я була про Фло, у її мужності сумнівів не виникало. Якусь мить вона стояла в коридорі, її руки трясилися. Потім Фло глибоко та надривно вдихнула і щосили вдарила по кухонних дверях, вони аж відлетіли від вкритої плиткою стіни.

Нікого не було. Сяяв місяць, скляні двері кухні було відчинено, сніг залятив, вкриваючи плитку на підлозі.

Незважаючи на холодну плитку, Клер побігла до іншої частини кімнати.

— Сліди, погляньте, — вона вказала на галевину: великі сліди, як від чобіт чи ботів.

— Дідько, — Том зблід. — Що трапилося? — він повернувся до мене. — Ти ж виходила цими дверима. Ти що їх не зачинила?

— Я *впевнена*, що зачиняла, — намагалася згадати. Ніна пропонує допомогти, скажена Фло порядкує з посудом. Я чітко пам'ятала, що зачиняла на замок. — Я їх замкнула, я точно замкнула на замок.

— Може, ти просто погано замикала? — Фло напосілася на мене. У темряві місяця вона скидалася на статую з напруженим та непорушним мармуровим обличчям.

— Я *зачиняла*, — почала злитися. — У будь-якому разі, Клер, ти ж сказала, що все перевірила?

— Я погрюкала по всіх дверях, — вела Клер. Тіні навколо величезних очей нагадували синці. — Не перевіряла кожний замок. Якщо двері не відчинялися, отже, логічно, що вони замкнені.

— Я замкнула двері, — вперто повторювала. Фло видала якийсь лютий звук, що нагадував ричання. Потім вона засунула рушницею під руку і попрямувала нагору. — Я зачинила двері, — ще раз поглянула я на Тома та Клер. — Ви не вірите мені?

— Слухай, — мовила Клер, — ніхто не винен, — вона пішла до дверей і грюкнула ними, потім провернула ключ. — Зараз уже точно замкнені. Ходімо спати.

Ми потупцювали нагору, адреналін потроху спадав, на-томусть з'явилася нервозність. Я повернула на сходовий майданчик, Ніна стояла нагорі, спантеличено потираючи очі.

— Що трапилося? — запитала вона, коли я підійшла більше. — Чому це Фло тут гасає з тим триклятим дробовиком?

— Ми налякалися, — коротко відповів Том, ступаючи по-заду. — Хтось, — він глянув на мене, — не замкнув двері на кухні.

— Це не я, — вперто відказала.

— Нема різниці. Двері навстіж, ми почули гуркіт, на подвір'ї якісь сліди.

— Що за чортівня? — Ніна геть забула про сон, як і решта з нас. Вона потерла обличчя, відганяючи залишки сну. — Вони пішли? Щось пропало?

— Я нічого не помітив, — Том поглянув на нас із Клер. — Ви не помітили? Телевізор на місці. Усі громіздкі речі зосталися на своїх місцях. Гаманці не розкидали? Мій у мене в кімнаті.

— Моя сумка в кімнаті. Здається, — відповіла йому. Зазирнула до кімнати. — Так, он стоїть.

— Отже, на пограбування не схоже, — нервово підсумував Том. — Якби не сліди, можна було б з упевненістю стверджувати, що це несправний замок.

Проте сліди були. Жодних сумнівів.

— Нам слід повернутися до себе й спробувати заснути, — зрештою мовила Клер. Ми закивали.

— Якщо хочеш, тягни до нас матрац, — несподівано запропонувала Ніна Тому. — Мені б не хотілося зараз залишатися на самоті.

— Дякую, — відказав Том. — Це дуже приємно. Я нормально. Беру двері на замок, раптом комусь ще знадобиться моя сила, від якої небагато вже й зосталося.

— Це було люб'язно, — заявила я Ніні після того, як ми попрощалися з Томом та Клер і намагалися вмоститися в ліжку. — Те, що ти сказала Томові.

— Просто стало шкода бідачу. Окрім того, він хоч схожий на того, хто може захистити й дати в піку, якщо вдеруться, — вона зітхнула й скрутилася калачиком. — Мені залишити світло увімкненим?

— Ні, не треба. Двері зачинені — це найголовніше.

— Твоя правда, — вона клацнула світло, світився екран її телефона. — 02:12. От халепа. І жодної поділки. У тебе є зв'язок? Хоч щось ловить?

Я потягнулася за телефоном.

Його не було.

— Зачекай, увімкну світло. Не можу його знайти.

Я клацнула вмікач, оглянула все навколо, під ліжком, під тумбочкою. Потім зазирнула в сумку. Нема телефона. Його ніде нема. Лише зарядка валяється на підлозі. Спробувала згадати, коли востаннє його тримала в руках. У машині? Пам'ятаю, як під час обіду відправляла повідомлення. Після того не впевнена. Тут я його не перевіряла. За відсутності зв'язку, сенсу в тому не було. Я подумала, ніби пам'ятаю, що відносила його нагору, щоб підзарядити перед вечерею. Хоча, можливо, це було в п'ятницю. Мабуть, випав з кишені у машині.

— Його тут нема, — сказала вголос. — Думаю, зостався в машині.

— Не зважай, — відповіла Ніна й позіхнула. — Не забудь знайти його завтра до від'їзду, гаразд?

— Добре, добранич.

— Солодких снів.

Зашурхотіла ковдра, Ніна вмостилася. Я заплющила очі, спробувала заснути.

Що трапилося потім?
Господи, що трапилося потім?
Я не впевнена, що можу...

Я й досі тут сиджу, намагаючись упорядкувати безлад у думках. Відчиняються двері, заходить медсестра, вона штовхає тацю.

— Лікар хоче швиденько проглянути твої знімки, каже, що потім, наймовірніше, можна і ванну прийняти. Принесла тобі дещо поснідати.

— Послухайте, — я намагалася вмоститися серед слизьких подушок, що зісковзували. — Ви не знаєте, поліція за дверима, вони за мною?

Медсестра дивиться зніяковіло, розставляючи рисові пластівці та глечик молока, погляд сповзає на маленьку квадратну склянку.

— Вони ведуть розслідування аварії, — нарешті промовляє. — Я впевнена, схочут і з тобою поговорити, проте на це потрібен дозвіл лікаря. Я вже їм сказала, що вдиратися о цій годині до лікарні вони не можуть. Треба почекати.

— Я чула, — насилу ковтнула слину. Так боліло в горлі, здавалося, зараз звідти вистрибне зойк чи крик. — Я чула, говорили про смерть.

— Ой, — вона здавалася роздратованою. Якось надто сильно grimнула шухлядкою. — Їм не слід тебе нервувати, ще й у твоєму стані.

— Це правда? Хтось помер?

— Я не можу про це говорити. Я не можу обговорювати справи інших пацієнтів.

— Це *правда*?

— Будь ласка, заспокойся, — вона робить заспокійливий жест, від якого хочеться кричати. — У твоєму стані не можна хвилюватися.

— Хвилюватися? Один із моїх друзів, ймовірно, мертвий, а ви мені кажете не засмучуватися? Хто? Ради Бога — хто? Чому я не можу згадати, що трапилося перед аварією?

— Це звична річ, — її голос і далі заспокоює. Так дивно, вона ніби говорить із дитиною чи з людиною, яка насилу розуміє очевидні речі. — Ти травмувала голову. Поки твоєму мозкові важко переключитися з коротко- на довготривалу пам'ять. Природний процес порушено, потрібен час, щоб усе наздогнати.

— Господи, я *мушу* згадати. Я повинна згадати, бо хтось помер. Поліція за дверима, вони прийдуть і почнуть запитувати. Як я знатиму, як я знатиму, що казати? Що їм розповідати, якщо я не знаю, що трапилося?

Я бачу себе: я біжу, біжу через ліс; руки, одяг, обличчя — все у крові.

— Я вас дуже прошу, — голос на межі, він майже благає, ненавиджу себе за цю слабкість та безвихідь. — Будь ласка, допоможіть мені. Що трапилося? Що трапилося з моїми друзями? Чому я вся заляпана кров'ю? Рана на голові не така страшна. Звідки стільки крові?

— Я не знаю, — м'яко відповідає медсестра. Цього разу її слова сповнені непідробного жалю. — Я не знаю, курчатко. Покличу-но я лікаря, можливо, він розповість більше. А поки я хочу, щоб ти поснідала. Тобі потрібно набиратися сил, лікарю потрібен твій хороший апетит.

Вона виходить із тацею, зачинивши двері. Я зостаюся на одинці з пластиковою тарілкою пластівців, що тріщать та клацають, потопаючи в цукровій гущі.

Треба підводитися, маю змусити мої слабкі кінцівки працювати. Треба викинути їх з ліжка і йти в коридор, вимагати відповіді від поліціянтів.

Але я лишаюся. Сиджу, сльози течуть по обличчю й капають із підборіддя в тарілку. Дізнатися, хто помер.

Але я не рухаюся. І не лише тому, що тріщить голова, болять ноги та м'язи слабкі, як ганчір'я.

Я не рухаюся, бо боюся. Бо я не хочу почути озвучене мені ім'я.

І через те, що мене сповнює страх, що вони прийшли за мною.

Мозок погано працює. Він розповідає байки. Заповнює прогалини, використовуючи ці вигадки як спогади.

Я мушу спробувати дізнатися факти...

Я не знаю, чи пам'ятаю події, що відбулися насправді, чи це те, що я хочу сприймати як події. Я письменник. Професійний брехун. Знаєте, іноді так важко дізнатися, де саме варто зупинитися. Ти бачиш дірку в розповіді, хочеш заповнити її причиною, мотивом, правдивим поясненням.

Що далі я себе змушу, то більше спогадів витікає крізь пальці.

Я знаю, що прокинулася, бо здригнулася. Не знаю, котра була година, проте довкола ще стояла темрява. Ніна сиділа на сусідньому ліжку, її широко розплющені темні очі блищають.

— Ти чула? — прошепотіла вона.

Я кивнула. Почулися кроки на сходовому майданчику. Двері тихенько відчинилися.

Серце стрибнуло в п'яти, я скинула ковдру і схопила халат. Згадалися розчахнугti двері кухні, сліди на галевині.

Нам треба було оглянути решту будинку.

Секунду стояла біля дверей і слухала, потім дуже обережно відчинила. Клер та Фло стояли в коридорі, бліді обличчя та здивовані від страху очі. Фло тримала рушницю.

— Ви щось чули? — якомога тихіше прошепотіла я. Клер різко кивнула, показала на сходи, палець вказував на перший поверх. Я слухала, намагаючись угадувати уривчасте дихання та глухе бухкання серця. Щось заскрипіло, а потім почувся чіткий *стукіт*, здавалося, зачинили тихенько двері. Хтось був унізу.

— Томе, — мовила я, проте його двері вже відчинилися. З них визирнуло Томове обличчя.

— Ви... звук? — Том шепотів, Клер похмуро кивнула.

Це вже не були відчинені двері. Жодного вітру. Ми всі прекрасно чули: чіткі кроки, хтось ступав плиткою на кухні, потім паркетом по коридору, а потім заскрипіла перша сходинка. Незрозумілим чином ми згуртувалися докупки. Чиясь рука шкребла мою. Фло стояла по центру зі зведеню рушницею, дуло страшенно трусилося. Вільною рукою я намагалася його стримати. Від ішо одного скрипіння у нас перехопило дихання, а потім біля поручнів вималювалася фігура, силует стояв якраз на тлі дзеркального скляного вікна зі сторони лісу.

— Іди до біса і дай нам спокій, — заверещала Фло й гrimнув постріл.

Пролунав оглушливий, страшений, громовий дзенькіт, скло полетіло в різні боки. Рушниця різко відскочила. Я пам'ятаю... я пам'ятаю, що людина впала.

Я пам'ятаю, що підвелася й побачила розбите вщент величезне дзеркальне скло біля сходів, скалки розлетілися по снігу й дзвеніли на дерев'яних сходах.

Я пам'ятаю, як чоловік на сходах крикнув, задихаючись, — більше від шоку, ніж від болю, принаймні так здавалося. Потім він раптово впав і повільно покотився сходами, як каскадер у кіно.

Я не знаю, хто ввімкнув світло. Воно так яскраво запала-ло в коридорі, що я затулила очі рукою і якусь мить кліпала. А потім я побачила.

Я побачила бліді дубові сходи, залиті кров'ю, розбите вікно, тонкі поздовжні сліди запеченої крові від тіла, що повільно котилася на перший поверх.

— Господи! — завила Фло. — Рушниця, рушниця була заряджена!

Медсестра повертається, я плачу.

— Що трапилося? — насилу промовила. — Хтось помер, будь ласка, скажіть, будь ласка, скажіть, хто мертвий?

— Я не можу це сказати, серденъко, — їй справді школа. — Якби ж я могла. Але зі мною лікар Міллер, він тебе огляне.

— Доброго ранку, Леоноро, — вітається лікар по той бік ліжка. Його голос м'який та сповнений жалю. Мені хочеться його вщипнути через ту кляту жалість. — Ой, сьогодні у нас купа сліз.

— Хтось помер, — чітко промовляю, намагаючись дихати рівно, і стримую себе від сопіння та схлипування. — Хтось помер, а мені не кажуть, хто саме. За дверима поліція. Чому?

— Не варто нам зараз про це хвилюватися...

— А я хвилююся, — викрикую їм. Голови в коридорі повертаються. Лікар заспокійливо гладить рукою мене по плечу, ніби хоче притиснути до себе й обійняти. Я вся в синцях. Мені боляче. Я одягнена в лікарняну сорочку з відкритою спиною, я втратила все, а водночас і гідність. Та, в дідька, не чіпай ти мене, турботливий козел.

— Слухай, — веде він. — Я розумію, що тобі гірко, і сподіваюся, поліція дасть відповіді на питання, проте мені потрібно тебе оглянути й переконатися, що ти з таким станом здоров'я готова до бесіди. Я зможу це зробити лише тоді, коли ти заспокоїшся. Леоноро, ти це розуміеш?

Я мовчки киваю, повертаю обличчя до стіни, поки оглядують пов'язку на голові, міряють пульс, тиск, звірюють результати з показниками апарату. Я заплющую очі, відпускаючи припинення. Відповідаю на запитання.

Мене звати Леонора Шоу.

Мені двадцять шість.

Сьогодні... а тут мені потрібна допомога, проте медсестра підказує. Сьогодні неділя. Я тут перебуваю менше дванадцяти годин. Тож сьогодні 16 листопада. Мені здається, ще більше дезорієнтація, ніж втрата пам'яті.

Кемерон — прем'єр-міністр.

Ні, не нудить. Зір чудовий, дякую.

Так, мені важко відновити деякі спогади. Певні речі взагалі не варто пам'ятати.

— Можу сказати, ти добре тримаєшся, — нарешті підсумовує лікар Міллер. Вішає стетоскоп на шию, ховає маленький ліхтарик до кишени. — Результати ранкового огляду хороши, знімок теж досить оптимістичний. Мене трохи хвилює пам'ять — це досить типово не пам'ятати кілька хвилин до зіткнення, проте ти ж не пам'ятаєш події тривалішого періоду?

Я неохоче киваю, а в голові вистукують спалахи картинок, що сновигали в голові всю ніч. Дерева. Кров. Ковзання вогнів.

— Найімовірніше, спогади повернуться. Причиною втрати пам'яті, — я помічаю, як він навмисне оминає слово амнезія, — не завжди є лише фізична травма. Чимало проблем виникає... через стрес.

Уперше за цей час підводжу погляд і дивлюся прямісінько йому в очі.

— Що ви маєте на увазі?

— Я не фахівець у цій сфері, ти ж розумієш, мое діло — травми та поранення. Проте іноді... проте іноді мозок приходить події, з якими ми ще не готові мати справу. Я припускаю, це... механізм самозахисту.

— Які події? — мій голос різкий. Лікар усміхається, знову кладе руку на плече. Ледь стримуюся, щоб не ухилитися.

— Тобі добряче дісталося, Леоноро. А зараз скажи, нам потрібно когось сповістити? Може, є хтось, хто захоче до тебе приїхати? Твою матір повідомили, проте вона ж в Австралії, правильно?

— Саме так.

— Ще хтось? Хлопець? Партнер?

— Ні, дякую, — ковтаю гіркий клубок. Сенсу відкладати вже нема. Безумство *невідання* стає все нестерпнішим. — Будь ласка, я хотіла б поговорити зараз із поліцією.

— М-м-м-м, — він встає, дивиться на записи. — Не маю певності, що ти готова, Леоноро. Їх уже повідомили, що твій стан поки цьому не сприяє.

— Я хочу бачити поліцію.

Вони єдині, хто може дати відповіді на запитання. Я муশу їх побачити.

Уважно дивлюся на лікаря, поки він роздумує, вдаючи, що роздивляється записи поперед себе.

Урешті-решт, видихає, дещо розчаровано зітхає, засовує записи у футляр і відходить від ліжка.

— Чудово. Медсестра МакІнтір залишиться. У них не більше тридцяти хвилин. Сестричко, я не хочу тут стресів, щойно пані Шоу відчує, що їй зле...

— Ясно, — жваво відповіла вона.

Лікар Міллер простяг руку, я її потиснула, намагаючись не дивитися на подряпини та кров.

Повертається, щоб піти.

— Ой, зачекайте, вибачте, — випалюю я, коли він уже у дверях. — Я можу спершу прийняти душ? — поліцію я побачити хочу, але не кортіло б, щоб вони мене зустріли такою.

— Ванну, — пан Міллер коротко киває. — У тебе на голові пов'язка, яку бажано не чіпати. Якщо не мочитимеш голову, ванну дозволяю.

Він повертається і виходить.

Чималу часу ми витрачаємо, щоб від'єднати мене від апарату — сенсори, голки. Здоровенний підгузок між ногами, від якого мене кидає то в жар, то в холод, коли, опускаючи ноги на підлогу, я відчуваю його вагу. Я ходила під себе вночі? Жодного запаху сечі, проте не впевнена.

Медсестра подає мені руку, щоб я змогла піднятися. Хоча й кортить її відштовхнути, розумію, як жалюгідно вдячна їй за це. З кожним кроком я вже сильніше спираюся на неї.

Світло автоматично вмикається, медсестра допомагає із зав'язками на сорочці.

— З рештою я впораюся, — кажу їй, проте вона хитає головою.

— Я не можу тебе залишити саму, поки не опинишся у ванній. Вибач, а як підсковзнявся?.. — вона недоговорила. Проте я її розуміла: ще один додатковий удар...

Я кивнула, вилізла з огидного дорослого підгузка (медсестра його прибрала, навіть не давши шансу глянути, чи я

мочилася), сорочка впала на підлогу. Хоча в кімнаті стояла задушлива спека, я тремтіла.

Понюхала, на свій сором зрозуміла. Це був запах страху, поту та крові.

Медсестра тримала мене за руку, поки я непевно залазила у ванну. Хапаючись за ручки, опустилася в пекучу воду.

— Занадто гаряче? — швидко зреагувала медсестра на мій тихенький зойк від водяного жару. Я заперечно хитаю головою. Вона не така вже й гаряча. *Нічого* не може бути надто гарячим. Якби могла очиститись окропом, я б це зробила.

Нарешті лежу у воді, тремчу від напруженості.

— Я можу... я хотіла би зостатися сама, б-будь ласка, — зніяковіло промовляю. Медсестра зітхає, я навіть бачу, що вона хоче відмовити, і несподівано в мене зносить дах. Я не можу більше витримувати їхнє співчуття, доброту, постійний нагляд. — Будь ласка, — слова вириваються різкіше, аніж я того хочу. — Ради Бога, я не втоплюся в кількох літрах води.

— Гаразд, — вона неохоче погоджується. — Проте навіть не думай вилазити сама. Коли будеш готова, поклич. Прийду і допоможу.

— Домовилися, — я не хочу визнавати програш, проте в душі знаю, що самій вибиратися з води небезпечно.

Медсестра виходить, залишаючи щілину у дверях. Я заплющаю очі й зануррююся у воду, що активно парує. Намагаюся не зважати на пильного наглядача за дверима, запахи та шум лікарні, гудіння флуоресцентних ламп.

Поки лежу у ванній, руки намацуєть порізи, рані, синці. Я відчуваю, як невеличкі згустки та струпи розчиняються під долонями. Намагаюся згадати, що змусило мене бігти через ліс із заюшеними кров'ю руками. Я намагаюся згадати, проте не впевнена, що зможу стерпіти правду.

Медсестра допомогла вилізти, я насухо себе витираю, роздивляюся тіло з незнайомими слідами ран та швів. На гомілках довгі порізи. Вони глибокі, постягаються через усю передню частину кістки. Таке враження, що я бігла через ожину

чи колючий дріт. Порізи на стопах та руках від бігу по склу, від того, що закривала обличчя від скажених скалок.

Нарешті йду до дзеркала, витираю його запітніле скло і бачу себе вперше після аварії.

Від моєї зовнішності ні в кого дах не зносило так, як від Клер. Її вроду важко не помітити. Чи як від Ніни, чия краса, не зовсім традиційна, проте по-своєму розкішна — така собі струнка амазонка.

Але й опудалом ніколи не була. Тієї миті роздивлялася себе в запрілому дзеркалі й розуміла: якби побачила себе на вулиці, точно відвернулась би чи то від жалю, чи то від жаху.

Величезна пов'язка на голові не допомагала. Таке враження, що мій мозок ледве тримався на місці, а маленькі подряпини та порізи, що заплямували щоки та лоб, то не найгірше. Найжахливіше — це очі. Два бронзові синці, що розросталися з перенісся, утворювали чорні кола під нижніми повіками, а потім вицвітали жовтим на вилицях. Правий надзвичайно великий, лівий трохи менший. Таке враження, що мене били кулаком по обличчю. Проте я жива, а хтось ні.

— Милуєшся красенями? — медсестра заспокійливо смеється. — Не хвилюйся, оглянули всі знімки, базилярного перелому нема. Удар в лицце, можливо, не один раз.

— Б-базилярного?

— Це один з переломів черепа. Може мати жахливі наслідки. Але його нема, отже, не переживай. Синці під очима — не така вже й дивина після аварії, вони зйдуть за кілька днів.

— Я готова, — мовила їй. — Для поліції.

— Курчатко, ти переконана, що готова? Ти не мусиш.

— Готова, — впевнено сказала.

Я знову в ліжку, тримаю в руках горнятко, як стверджувала медсестра, кави. Проте, звісно, якщо травма голови не відбилася смакові відчуття, це не кава. Стукіт у двері.

Різко піdnімаю голову. Серце калатає. За дверима стоїть поліціянтка, вона усміхається через скляне, затягнуте дро-

том віконце. Й близько сорока, вона дуже худа, нагадує одну з панянок, що прогулюються подіумом. Я відчуваю жахливу невпевненість, але чому? Чому? Чому в поліціантів не зовнішність дружини Девіда Бові?

— З-заходьте, — кажу їй. *Припини заїкатись. Дідько.*

— Добриден, — вона відчиняє двері й заходить до кімнати, всміхаючись. Худорлява фігура нагадує бігуну на довгі дистанції. — Я детектив-констебль Ламарр, — голос лився плавно, голосні звучали м'яко. — Як самопочуття?

— Ліпше, дякую. — Ліпше? Ліпше, ніж що? Я в лікарні, в сорочці без спини та двома синцями під очима. Я не знаю, куди вже гірше.

Проте потім виправляю себе. Мене від'єднали від апарату й зняли підгузок.

Отже, мені довірили ходити в туалет самій. Що не кажи, а краще.

— Говорила з вашими лікарями, кажуть, ви готові до кількох запитань. Проте якщо потребуватимете спокою, ми миттю припинимо. Лише скажіть, гаразд?

Я киваю у відповідь.

— Минулої ночі... Ви б не могли розповісте те, що пам'ятаєте?

— Нічого, я нічого не пам'ятаю, — слова злітають із вуст суворіше та стисліше, ніж я прагну. Як на ту біду, відчуваю, що в горлі засіла брила. Щосили глитаю слізози. Я не буду плакати! Ради Бога, я доросла жінка, не дівча, яке подерло коліно на майданчику і квилить за татом.

— Це не так, — промовляє вона без звинувачень. Її голос нагадує вчителя чи старшого брата, що підбадьорює. — Лікар Міллер каже, що ви чудово пам'ятаєте події до аварії. Може, розпочнемо з самого початку?

— З початку? Дитячі травми й таке інше вам же не потрібно?

— Можливо, — вона вмощується в ногах ліжка, попри лікарняні правила. — Якщо це, звісно, має стосунок до подій. Слухайте, давайте-но почнемо з простих запитань, так, для розігріву? Як вас звати, як щодо цього?

Роблю спробу засміятися, проте не через те, що вона могла подумати. Як мене звуть? Я думала, що знаю хто я, ким стала. Проте після цих вихідних більше не впевнена.

— Леонора Шоу, — відповідаю. — Проте всі кличуть Норою.

— Чудово, Норо. Скільки вам років?

Я знала, що відповіді їй вже відомі. Ймовірно, це перевірка: чи все так кепсько з пам'яттю.

— Двадцять шість.

— А тепер розкажіть, як ви тут опинилися?

— Прошу, в лікарні?

— Так, у лікарні. Тут у Нортумберленді.

— У вас немає північного акценту, — недоречно стверджую.

— Я народилася в Сіднеї, — її усмішка дає зrozуміти, що зараз не час. Згідно з процедурою, вона ставить запитання, а не відповідає. Це несе додатковий зміст, проте я не знаю, який саме. Нагадує обмін: шматочок від мене, шматочок від тебе.

— Отже, — веде Ламарр. — Як ви тут опинилися?

— Це була, — кладу руку на лоба, хочу почухати, проте важкає пов'язка. Боюся її зачепити. Шкіра під нею свербить і горить. — Ми святкували дівич-вечірку. І вона тут навчалася в університеті. Я маю на увазі Клер. Майбутню наречену. Послухайте, я можу вас запитати? Я підозрювана?

— Підозрювана? — її глибокий, розкішний, мелодійний голос розбив це слово на різкі й холодні склади. Потім вона хитнула головою. — Не на цьому етапі розслідування. Ми поки збираємо інформацію, поки жодних точних висновків не маємо.

Тлумачення: не підозрювана, поки що.

— А тепер розкажіть мені, які події минулої ночі пам'ятаєте? — вона знову звернула на потрібну тему, як доданий, вилизаний кіт, що грається з мишкою.

Струп під пов'язкою свербить та лоскоче, я не можу зосредитися.

— Я пам'ятаю, — кліпнула очима. Жахіття, мої очі наливалися слізьми. — Я пам'ятаю... — глитаю ридання, злюся, запускаю нігті в поранені, скривавлені долоні. Даю змогу болю відігнати спогад, де він лежить на світло-коричневому паркеті та стікає кров'ю на моїх руках. — Будь ласка, прошу вас, скажіть мені хто, — зупиняюся. Я не можу це вимовити. Не можу.

Роблю ще одну спробу.

— А?..

Слова задихаються в горлі. Заплющую очі, рахую до десяти, нігтями вгризаюся в рани на долонях, аж поки руки не починають труситися від болю.

Чую видих детектива Ламарр, розплющую очі, вона вперше виглядає стурбованою.

— Перш ніж зробити якісь висновки, нам потрібно почути вашу версію подій, — вона нарешті промовляє. На обличці відобразилося занепокоєння. І я знаю, я знаю, що їй не дозволено казати.

— Усе добре, — збираю силу в кулак. Але втручається щось, сильніше за мене.

— Вам не потрібно мені відповідати. О Господи...

А потім я не можу вимовити ні слова. Сльози течуть рікою. Цього я боялася.

Це те, що я знала.

— Норо, — почулося від Ламарр, а я трусила головою. Міцно заплющила очі, відчувала, як сльози течуть по носі, жалять рани на обличчі. Вона видала тихенький, безмовний звук співчуття, потім підвелається.

— Даю вам хвилину, щоб заспокоїтися, — рипнули двері, відлетіли й захиталися на подвійних петлях. Я зосталася сама. Я плачу, і плачу, і плачу, поки не лишилося жодної сльозинки.

Я щодуху побігла сходами вниз, намагаючись не порізати ноги об скло. Трималася за поручні, щоб не посковзнутися на липкій крові. І ось він, жалюгідна маса наприкінці сходів.

Він був живий.

Тихо квилив, хапаючи повітря.

— Ніно! — я заревіла. — Ніно, спускайся сюди. Він живий! Хто-небудь наберіть службу з надзвичайних ситуацій!

— Нема клятого сигналу! — Ніна кричала у відповідь, поспіхом спускаючись до нас.

— Лео, — прошепотів чоловік, серце завмерло. Він вигнувся й підвів голову, і я знала. Я знала. Я знала.

Я пам'ятаю цю мить з цілковитою, страхітливо болісною ясністю.

— Джеймсе? — першою закричала Ніна, не я. Вона ковзалася на останніх сходинках, потім зігнулася над ним, обережно намацала пульс, її голос урвався, — Джеймсе? Якого дідька ти тут робиш? Господи, — вона майже плакала, але руки автоматично робили свою роботу: перевіряли, звідки тече кров, перевіряли пульс.

— Джеймсе, поговори зі мною, — наполягала. — Норо, говори з ним. Не давай йому заснути.

— Джеймсе... — я не знала, що сказати. Ми не говорили десять років, і ось... і ось. — Джеймсе, Боже милостивий, Джеймсе... Чому, як?

— По... — він заговорив і закашлявся, кров потекла по губах. — Лео?

Пролунало як запитання, але що він тим хотів сказати, я не розуміла. Повідом? Повідомити Лео? Я лише хитала головою. Усе було залите кров'ю.

Ніна розстебнула його кофтину, десь знайшла ножиці і пошматувала ними футбольку. Побачивши його тіло, я ледве стрималася, щоб не заплющити очі. Шкіра, кожен сантиметр якої я цілувала та торкалася, була вкрита кров'ю та ранами від пострілу.

— Паскудство, — стогнала Ніна. — Треба викликати швидку.

— Вона... — намагався промовити Джеймс, але замість слів із його вуст полилася кров. — Вона... тобі розказала?

Про весілля?

— У нього пробиті легені. Найімовірніше, внутрішня кровотеча. Натисни тут, — Ніна поклала мою руку на зібгану футбольку, якою намагалася затиснути жахливий потік крові, що виривався із Джеймсового стегна.

— Що ми можемо зробити? — докладала зусиль, щоб не розплакатися.

— Саме зараз? Спробувати зупинити кровотечу. Якщо літиме, як зараз, він помре, нічого не допоможе. Натисни сильніше, кров ішੇ й досі сочиться. Я спробую накласти джгут, але...

— О Боже, — це була Фло. Вона стояла наче привид, ховуючи обличчя в долонях. — О Боже. Я... я... вибачте, мені від к-крові...

Вона зітхнула й упала. Ніна тихо лаялася, хапаючи повітря.

— Томе! — вона заревіла. — Забери Фло звідси. Віднеси її в спальню, — Ніна прибрала волосся з обличчя, кров заплямувалася їй щоку та брову.

— Клер... — мовив Джеймс і облизав губи. Очі пильно дивилися у мої, наче хотіли щось сказати. Я стиснула його руку, намагаючись утримати її.

— Вона зараз приде. Де її чорти носять? Клер! — я кричала. Відповіді не було.

— Ні... — силувався договорити Джеймс. — Клер... повідомлення... вона розказала? — голос був такий слабкий, зрозуміти, що саме він хотів сказати, було важко.

— Що?

Він заплющив очі. Його рука слабшала у моїй.

— Він помирає, — повідомила я Ніні, у голосі вчувалася тепер істерика. — Ніно, зроби щось!

— А я, розпрокляття, що, по-твоєму, роблю? У цяцьки граються? Дай мені рушник. Ні, тримай стегно. Я сама. Де, *до біса*, Клер?

Ніна підвелаляся й побігла на кухню, почулося ляскання шухлядок.

Джеймс не рухався.

— Джеймсе? — на мене раптово накотила паніка. — Джеймсе, будь зі мною!

Він насили розплющив очі, яскраві та темні у тъмяному світлі коридору, і поглянув на мене. Із розірваної на клапті футбольки виглядали заплямовані кров'ю, незахищені від холоду груди та живіт. Мені хотілося його обійняти, поцілувати, скати, що все добре. Проте я не могла. Тому що це було брехнею.

Зіпила зуби й міцніше притиснула зібгану шматину до його стегна, понад усе прагнучи зупинити потік крові.

— Вибач... мені... — слова були тихішими за шепіт, я навіть подумала, що мені почулося.

— Що? — нагнула голову, щоб зрозуміти.

— Вибач... — його рука стиснула мою. Потім, на мій подив, він простягнув тремтливу руку і доторкнувся до моєї щоки. Повітря свистіло у Джеймсовій горлянці, тоненька цівка крові з'явилася в кутиках рота.

Міцно заплющила очі, щоб не заплакати.

— Не мели дурниць, — нарешті кинула йому. — Це було так давно. Уже все позаду.

— Клер...

От чортівня, де вона?

Сльоза витекла по моєму носі Джеймсу на груди, він простяг руку, намагаючись її витерти, проте йому бракувало сили, тому вона безсило впала.

— Не плач.

— Ой, Джеймсе, — це все, на що я була здатна. Відчайдущий крик, яким намагалася висловити те, що не могла сказати. Джеймсе, не помирай, будь ласка, не помирай.

— Лео... — він промовив ніжно й заплющив очі. Лише Джеймс мене так називав. Тільки він. Завжди він.

Я й досі плачу, стукіт у двері. Воюю з подушками, потім згадала, що є кнопка, що автоматично піднімає частину ліжка.

Ліжко згиняється, нарешті сиджу. Глибоко вдихаю й витираю очі.

— Заходьте.

Двері відчиняються, заходить Ламарр. Знаю, що мої очі червоні й вологі, у горлі хрипить, проте не маю більше сили боротися.

— Скажіть мені правду, — прошу її, поки вона ще нічого не промовила й не встигла навіть сісти. — Будь ласка. Я розповім усе, що пам'ятаю, проте я мушу знати. Він мертвий?

— Мені шкода, — відповідає вона, і я знаю. Намагаюся щось сказати, але не можу. Я сиджу, хитаю головою, намагаюся зібрати слова докупи, але вони пручаються.

Ламарр мовчки сидить, поки я борюся із собою. Зрештою приборкую дихання, вона простягає мені картонну тацию.

— Кави? — лагідно пропонує мені.

Яка мені різниця. Джеймс мертвий. Яка, до біса, кава?

Неохоче киваю, вона простягає мені напій. Довго п'ю. Кава гаряча та міцна, зовсім не схожа на лікарняне прісне й ніяке питво. Напій біжить по тілу, проникає в кожну клітину, пробуджує мене. У це неможливо повірити: я жива, а Джеймс мертвий.

Ставлю горнятко, обличчя заклякло, страшенно болить голова.

— Дякую, — грубим голосом. Ламарр нахиляється біжче і стискає мою руку.

— Це найменше, що могла зробити. Мені шкода. Не хотіла, щоб ви про це дізналися за таких обставин, мене просили, — вона зупиняється, щоб перефразувати. — Думали, буде краще не казати більше, ніж вам відомо. Хотіли мати вашу версію. Неупереджену.

Нічого на те не відповідаю, схиляю голову.

Я писала про це, про такі розмови й допити все своє доросле життя, проте жодного разу навіть не уявляла, що стану їхнім учасником.

— Я знаю, це болітиме, — врешті-решт, починає бесіду Ламарр, — проте спробуйте згадати події минулої ночі. Що ви пам'ятаєте?

— Я пам'ятаю постріл, — відповідаю. — Пам'ятаю, як бігла вниз сходами, бачила... бачила його там, — скрізь зути зубами, на хвилину зупиняюся, повітря свистить між зубами. Я не плакатиму знову. Съорбаю каву, навіть попри те, що кожен ковток обпікає все ество. — Ви ж знаєте про постріл? — нарешті запитую. — Вам же розповіли вони? Ніна, Клер та всі вони?

— У нас є кілька різних варіантів, — вона намагається ухильитися від відповіді. — Нам потрібні всі можливі.

— Ми були налякані, — веду далі й намагаюся повернутися назад. Таке враження, що минуло сотні років звідтоді, як, затуманені адреналіном, ми скрадалися будинком, підбурювані істерикою, алкоголем та непідробним страхом. — Дошка уїджі видала нам повідомлення про вбивцю, — я насилу промовляю цю нестерпну іронію. — Ми не вірили в це, принаймні більшість нас, проте, гадаю, що нас підбурило. І плюс сліди на вулиці. І коли ми прокинулися, маю на увазі першого разу, двері на кухні були навстіж.

— Як?

— Я не знаю. Хтось їх замкнув чи казав, що замкнув. Здається, Фло. Чи то була Клер? У будь-якому разі, хтось їх перевірив. Проте вони були відчинені, і це ще більше налякало нас та довело до безумства. Потім почулися крохи.

— Чия ідея була взяти рушницю?

— Не знаю. Гадаю, Фло її раніше дістала. Ще тоді, коли відчинилися двері. Проте вона мала бути незарядженою. А в ній мали бути набої без куль.

— І ви її тримали?

— Я? — я поглянула на неї цілковито шокована. — Ні! Фло тримала, здається. Ні, це була точно вона.

— Проте сліди ваших пальців на стволі.

Вони знімали сліди пальців із рушниці? Я сиджу, витрішившись на неї, нарешті доходить, що від мене чекають відповіді.

— На с-стволі, так, — прокляття, припини заїкатися. — Але не на ручці, тобто рукоятці. Послухайте, вона розмахувала нею, як скажена. Я лише намагалася прибрати ту річ якнайдалі від нас.

— Чому, якщо ви думали, що вона незаряджена?

Зненацька від цього запитання мене пересмикує. Незважаючи на сонце, в палаті стає холодно. Хочу перепитати, чи я не підозрювана, але мені вже сказали, що ні. Питати ще раз якось дивно.

— Тому що мені не подобається стояти під дулом, і немає значення, чи там сліпі патрони, чи ні. Зрозуміло?

— Гаразд, — м'яко відказує Ламарр і щось занотовує. Вона проглядає аркуш, потім повертається.

— Давайте відмотаємо події назад. Джеймс — як ви познайомилися?

Заплющаю очі. Кусаю внутрішню поверхню губи, щоб не розридатися.

Скільки ж існує варіантів відповіді? Ми разом училися в школі. Ми товаришували. Він наречений Клер. Був, мовчки себе виправляю. Неможливо повірити, що його нема. І я раптово розумію себелюбство власного горя. Я думала про Джеймса. А Клер — Клер утратила все. Учора вона ще була наречененою, а зараз... хто? Такого навіть слова не існує. Навіть не вдова. Хтось, хто журиться та тужить.

— Ми колись зустрічалися... — зрештою відповідаю. Краще бути чесною. Справді? Принаймні настільки, наскільки можу.

— Коли ви розлучилися?

— Давно. Нам було... ой... шістнадцять чи сімнадцять.

Це «ой» фальшиве. Воно лише, щоб додати туману непевності. Насправді я чітко знаю день, коли ми розлучилися. Мені було шістнадцять і два місяці, Джеймсу за кілька місяців мало б виповнитися сімнадцять.

— За взаємною згодою?

— Тоді ні.

— Але з того часу стосунки владналися? Тобто, ви ж були на вечірці Клер... — вона стихає, запрошуючи погратися в розмові про час і його цілющі властивості, і як з шістнадцятилітніх зрад та обманів у двадцять шість можна лише посміятися.

Але я мовчу. Що мені казати? Правду?

Холод оповиває моє серце, вистуджуючи спеку лікарні та тепло призахідного сонця.

Я не люблю такі запитання.

Смерть Джеймса — це нещасний випадок, рушниця, що в жодному разі не мала бути заряджена, спрацювала. Але чому тоді тут поліціянтка і чому мене розпитують про давно забутій розрив?

— Який це має стосунок до Джеймсової смерті? — різко запитую. Занадто різко. Вона підводить голову з-за нотаток, і її темна помада утворює здивоване «ой». Дідько. Дідько, дідько, дідько.

— Ми лише намагаємося відтворити повну картину подій, — пояснюють мені м'яко.

Холод пробігає по спині.

Джеймса застрелили рушницею, що мала би бути незарядженою. Хто ж тоді її зарядив?

Кров відступає від обличчя.

Мені страшенно кортить повторити запитання: я підозрювана?

Проте не можу. Не можу запитати, бо, власне, питання інакличе підозри. Зненацька я нестерпно хочу бути непідозрюваною.

— Це було дуже давно, — відповідаю, намагаючись прийти до тями. — Мені боліло, довго боліло, проте з часом збувався, йдеш собі далі, чи не так?

Ні, не так. Нічого такого. Принаймні я не пішла.

Вона не чує брехні моїх слів. Натомість вона плавно повертає штурвал.

— Що трапилося після того, як підстрелили Джеймса? — запитує Ламарр. — Ви пам'ятаєте, що робили потім?

Заплющую очі.

— Спробуйте мене провести за собою, — промовляє вона м'яко, її голос майже гіпнотизує. — Ви були з ним у коридорі...

Я була з ним у коридорі. Мої руки, мій одяг — усе в крові. Його крові. Калюжах крові.

Він лежав із заплющеними очима, я прихилила голову до його обличчя, намагаючись дослухатися до його дихання. Він дихав. Уривчастий подих відбивався на моїх щоках.

Джеймс був іншим, не таким, як коли ми ще були разом. Зморшки навколо очей, щетина, обличчя висохло й стало виразнішим, більш окресленим. Проте це й досі був Джеймс. Я знала контури його брів, горбик носа, западинку під губами, де збиралися крапелінки поту літніми ночами.

Це й досі був мій Джеймс. За винятком того, що він не був. Та де, трясця її, Клер? Позаду почулися кроки, але це була Ніна, вона тримала щось довге й біле, скоріш за все, простирадло. Вона нахилилася й почала тутого перев'язувати Джеймсову ногу.

— Гадаю, єдине, на що варто сподіватися — те, що вдасться стабілізувати твій стан, — вона чітко та голосно зверталася до Джеймса, але я знала, що слова стосувалися й мене. — Джеймсе, ти мене чуєш?

Він нічого не відповів. Обличчя ставало дивного воскуваного кольору. Ніна хитала головою, а потім мовила мені:

— Клер буде за кермом, ти вказуватимеш дорогу. Я буду поруч із Джеймсом позаду, щоб підтримувати його стан, поки не доїдемо. Томові слід лишитися із Фло. Думаю, у неї шок.

— Де Клер?

— Намагалася зловити сигнал по той бік саду, як виявилося, іноді там ловить.

— Марно, — пролунало над головою. Це була Клер. Стояла біла, як крейда, вона встигла одягнутися. — Він може говорити?

— Він сказав кілька слів, — відповіла їй. Сльози роздирали горло. — Але, думаю... думаю зараз він непримітний.

— Прокляття, — її обличчя ще дужче зблілого, бліді губи без сліду крові, сльози блищають в очах. — Мені треба було прийти раніше. Я лише думала...

— Не верзи дурниць, — відрізала Ніна. — Усе правильно зробила, викликати швидку — найважливіше, якби ж ми могли зловити той клятий сигнал. Так... джгут — це єдине, що можна вдіяти за таких умов. Нічого більше не робитиму, нам слід забрати його звідси.

— Я поведу, — одразу зголосилася Клер. Ніна кивнула.

— Я буду з ним на задньому сидінні, — Ніна поглянула у вікно. — Клер, іди до машини і піджєни її якомога ближче до входів дверей, — Клер кивнула головою і пішла за ключами. Ніна вела далі, звертаючись тепер до мене: — Нам потрібно знайти щось, щоб його підняти. Зашкодимо ще більше, якщо почнемо нести.

— Наприклад, що?

— Щось ідеально рівне, як ноші, — ми взялися роззиратися довкола, проте у вічі нічого не впадало.

— Можемо зняти двері, — Томів голос пролунав позаду, ми аж підстрибули. Він уважно дивився на Джеймса, непримітне тіло якого простягалося серед калюжі власної крові, на обличчі закам'янів страх. — Фло лишив у спальні. Він оговтається?

— Чесно? — запитала Ніна, поглянувши на Джеймса. На її стурбованому обличчі я вперше за цей проміжок часу побачила страх. — Чесно, я не знаю. Так, ймовірність, що він із цим упорається, є. Двері — чудова ідея. Знайдеш викрутку? Здається, під сходами є ящик з інструментами.

Том кивнув і зник. Ніна сковала обличчя в долонях.

— Чортівня, — вона бурмотіла в складені долоні. — Чортівня, чортівня, чортівня.

— Ти як, нормальні?

— Ні. Так, — вона підвела обличчя. — Я нормальні. Лише, розпрокляття, яка ж, у дідька, дурна та безглузда смерть.

До біса, хто стріляє з рушниці, якщо не знає, чим вона заряджена?

Промайнула картинка, де Том розмахує рушницею. Учорашній жарт ледь не вивернув мені нутрощі назовні.

— Бідолашна Фло, — мовила я.

— Це вона натиснула на курок?

— Я-я думаю, так. Не знаю, але вона її тримала.

— Я думала — ти.

— Я? — від подиву та жаху в мене аж щелепа відвисла. —

Господи, ні. Проте будь-хто міг штовхнути Фло, ми ж стояли разом.

Почувся гуркіт із вулиці, шини прошурхотіли по снігу та гравію біля входних дверей. З вітальні долинув глухий звук, з'явився Том із важкими дубовими дверима, ручки залишилися прикручені.

— Важить тонну, — мовив він, — проте нам же його донести лише до машини.

— Добре, — Ніна знову стала до штурвала. Її авторитет був незаперечний. Мене завжди дивувало, як у кризові моменти вона перетворюється із саркастичного жартівника, якого я знаю усе життя, на безстрашного висококваліфікованого лікаря. — Tome, ти береш за плечі, я за ноги. Норо, ти підтримуєш стегна, коли ми його підніматимемо. Намагайся не торкатися до пов'язки, обережно, щоб нічого не зачепилося за ручку. Готові? Рахую: три, два, один — поїхали.

Почали підіймати, Джеймс рефлективно застогнав, з губ знову полилася кров. Нарешті він лежав на змайстрованих власноруч ношах. Я побігла відчиняти величезні сталеві входні двері, вперше можна було подякувати будинку, адже його розміри давали змогу легко винести Джеймса на дверях. Потім миттю підбігла до Ніни, щоб допомогти їй нести нижню частину дверей. Попри їхню вагу, ми винесли їх із коридору в нічний холод вулиці, де на нас чекала Клер. Мотор гудів, пускаючи білі клуби диму в морозяне повітря.

— Він нормальню? — вона запитала через плече, відчиняючи задні дверцята. — Він ще дихає?

— Так, дихає, — відказала Ніна. — Проте уривчасто. Несімо його до машини.

Якимось незбагненим чином, попри жахливе тремтіння, кров і біганину, ми поклали його на заднє сидіння, де, скрутівшись, Джеймс і лежав. Його дихання ледь клекотіло й лякало. Сюрреалістична картина: одна нога звисає з машини, цівки крові парують у морозяному повітрі. Мене від цього аж заціпило, стояла, як вкопана, не розуміючи, що робити далі. Том обережно зігнув ногу й зачинив дверцята.

— Нам двом не вистачить місця, — заявила Ніна. Якусь мить не розуміла, про що вона, потім дійшло. Джеймс займав усе заднє сидіння, Ніні не лишалося жодного сантиметра.

— Я лишаюся, — відказала їй. — Тобі слід їхати з ними.

— Норо? — голос Ламарр звучить ніжно, проте наполегливо. — Норо? Ви тут? Ви можете розповісти мені все, що пам'ятаєте?

Розплющаю очі.

— Ми винесли Джеймса до машини. Не мали на чому нести, тому Том зняв двері. Клер була за кермом, Ніна мала їхати з Джеймсом на задньому сидінні, я — вказувати дорогу.

— Мала?

— Відбулось якесь непорозуміння. Я не знаю точно. Ми поклали Джеймса в машину, а потім зрозуміли, що місця всім не вистачить. Я сказала, що Ніні слід їхати з ним, адже вона лікар, а я лишаюся. Вона погодилася, ми побігли в дім, щоб узяти її телефон і ковдри, але щось трапилося...

— Продовжуйте...

Заплющаю очі, намагаючись пригадати. Події починають плутатися. Пам'ятаю, як Клер заводила мотор і щось кричала Тому через плече.

— Чому ні? — крикнула Клер у відповідь, а потім байдуже додала. — Облиш, зателефоную, коли буду на місці.

А потім гравій зашелестів під колесами, і я побачила червоні вогни, котрі стрибали по брудних коліях, наближаючись до дороги.

— Що за лайно? — кричала Ніна зі сходів. Вона летіла вниз і ревіла: — Клер! Ти куди?

Проте Клер вже не було.

— Якесь непорозуміння, — намагалася я пояснити Ламарр. — Том стверджував, що він сказав Клер, ніби ми зараз прийдемо, але Клер, скоріш за все, це розтлумачила, як *вони не пойдуть*. Вона поїхала без Ніни.

— А далі?

Що далі? А от саме в цьому я і не впевнена.

Я пам'ятаю куртку Клер, що висіла на поручнях. Вона, мабуть, збиралася її взяти із собою і забула. Я беру її до рук.

Я пам'ятаю...

Я пам'ятаю...

Я пам'ятаю, як плакала Ніна.

Я пам'ятаю, як стояла на кухні і дивилася на Джеймсову кров, що стікала з моїх рук у зливний отвір.

А потім... Я не знаю, чи це шок, чи що там потім трапилося, але події розпадаються на фрагменти. І що більше я силкуюся пригадати, то більше не впевнена, чи мої спогади справжні, чи це лише думки щодо того, що трапилося.

Я пам'ятаю, як підняла куртку Клер. А вона точно була її? Я раптом згадую Фло під час стрільби в точнісінько такій самій шкіряній куртці. То це куртка Клер? Чи то була куртка Фло?

Я пам'ятаю, як підняла куртку.

Я пам'ятаю куртку.

Але що я пам'ятаю про ту куртку?

А потім я біжу, сповнена відчаю, біжу крізь ліс, щоби їх зупинити.

Щось мене змусило бігти. Щось змусило мене в панічному розpacі взути холодні кросівки й летіти стрімголов вузькою лісовою стежкою з ліхтариком, що шалено миготів у руці.

Але що?

Я дивлюся вниз. Мої пальці скрючилися, ніби я намагаюся втримати щось маленьке й тверде. Можливо, правду.

— Я не пам'ятаю, — кажу Ламарр. — Саме з цього моменту все як у тумані. Я пам'ятаю, як біжу лісом, продираючись через чагарі...

— У нас є свідчення Тома, — нарешті заявляє Ламарр. — Він каже, що ви щось тримали, подивилися на долоню, а потім вибігли з будинку, навіть не вдягнувши пальто. Що вас змусило побігти?

— Я не знаю, — мій голос сповнений відчаю. — Якби ж я знала. Я не можу згадати.

— Будь ласка, спробуйте. Це важливо.

— Я знаю, що це важливо! — у відповідь переходжу на крик, що аж відчулює в маленькій кімнаті. Пальці впилися в лікарняне простирадло. — Невже ви думаєте, я не розумію? Це мій друг, м-мій...

Я не можу говорити. Не можу дібрати слова, щоб описати, хто для мене Джеймс — був для мене. Мої коліна міцно притулилися до грудей, я надто часто хапаю ротом повітря, мені хочеться розбити голову об коліна. Я хочу гамселити нею, поки спогади не з'являться, проте не можу, я не можу нічого згадати.

— Норо, — промовляє Ламарр, і я більше не маю певності, чи вона хоче мене заспокоїти, чи попередити. Можливо, і те, й інше.

— Я хочу згадати, — зціплюю зуби. — Б-більш ніж ви можете уявити.

— Я вірю, — відповідає вона. Її голос сповнений смутку. Ламарр кладе руку на моє плече. Стукіт у двері, заходить медсестра з візочком.

— Що тут відбувається? — вона переводить погляд з мене на Ламарр, намагається роздивитися моє заплакане лице та неприхованій стрес. Її приємне кругле обличчя вкривають зморшки незадоволення. — Я вам, пані, не дозволю ось так засмучувати моїх пацієнтів! — вона тицяє пальцем у Ламарр. — Не минуло навіть доби звідтоді, як вона ледве не загинула в автомобільній аварії. Геть!

— Вона не... — намагаюся пояснити. — Це не було...

Проте це правда лише частково. Ламарр мене засмутила, і навіть, попри власне заперечення, я рада, що вона йде. Я рада, що можу згорнутися калачиком під простирадлами, поки медсестра розставляє запіканку та варену стручкову квасолю й бубонить собі щось під ніс про свавілля поліціянтів, що вдираються сюди без запрошення, засмучують її пацієнтів, тим самим погіршуючи їхній стан та подовжуючи період одужання...

Палату наповнює запах шкільних обідів, коли медсестра грюкає посудом та приборами, а потім ставить з гуркотом тацюю поруч зі мною.

— Їж, курчатко, — її голос сповнений ніжності. — Ти ж худа як тріска. Пластівці — це чудово, проте це не їжа для одужання. Тобі потрібні м'ясо та овочі.

Я не голодна, але киваю їй.

Вона пішла, я взялася до їжі. Я лежала на боці, трималася за ребра, що відчутно боліли, намагалася звести все докупи.

Мені слід було запитати, як Клер, де вона.

А Ніна, де Ніна? З нею все гаразд? Чому вона не прийшла мене провідати? Мені слід було про все це розпитати, я прогавила свій шанс.

Лежу й дивлюся на шафку. Думаю про Джеймса і про те, що ми одне для одного значили, про все, що я зробила і втратила. Бо, коли тримала його руку, а він стікав кров'ю на підлозі, я зрозуміла, що моя страшеннна злість (я думала, що нізащо її не здолаю, що вона ніколи не зникне) кудись щезла, вона витекла на підлогу разом із Джеймсовим життям.

Як же довго в мені жила гіркота про ті події. А тепер це зникло, образа випарувалась, а з нею і Джеймс, єдина людина, що про це знала.

Щодо цього відчуваю полегкість, проте й нестерпний тягар.

Я лежу і думаю про те, як уперше, ні, таки не вперше його побачила. Тоді нам було дванадцять чи тринадцять, можливо, й менше. А вперше, коли його помітила, це був літній семестр десятого класу. Джеймс грав Багсі Мелоуна в шкільній

виставі. Клер, звісно ж, була Блаузі Браун. Власне, було же-ребкування між цією роллю та роллю Таллули, проте, оскільки вкінці Блаузі таки отримує свого чоловіка, роль дісталася Клер, адже вона ніколи не любила грати переможених.

Я бачила до цього Джеймсові вибрики на уроках, жбурляння паперових літачків, малюнки на руках. Але на сцені... на сцені він осяював собою все навколо. Мені лише виповнилося п'ятнадцять, Джеймсові за кілька місяців мало бути шістнадцять — найстарший серед нас. Того року він зухвало вибрив потилицю, а решту волосся скрутлив у маленький хвостик на маківці. Він мав нахабний та бунтівний вигляд, але для ролі Багсі він вирівнював чуприну олією для волосся й на репетиціях, навіть у школіній формі, був непідробно схожим на гангстера тридцятих. Він точно копіював ходу, манеру стояти, затискаючи невидиму сигару в кутику рота. Це було настільки переконливо, що я відчуvalа запах диму, хоча його, звісно ж, не було. Його мова була лаконічною та різкою. Я хотіла з ним переспати. Я знала, що решта присутніх дівчат і деякі хлопці відчували те саме.

Я знала думки Клер, адже вона зі мною поділилася. Вона сиділа позаду мене й шепотіла на вухо, рожева помада Блаузі торкалася моого волосся:

— Я отримаю Джеймса Купера. Я так вирішила.

Нічого на те не відповіла. Зазвичай Клер отримувала те, що хотіла.

Літні канікули минули тихо, я навіть почала вже думати, що Клер забула про свою обіцянку. Потім повернулися до навчання і з тисячі дрібничок — те, як вона крутила волосся, кількості незастебнутих гудзиків на школіній сорочці — я зрозуміла, що вона нічого не забула. Вона лише вичікувала слушної миті.

Настав осінній семестр і час «Кішки на розпеченному даху». Джеймса обрали на роль Бріка, Клер — Merrі. Вона захоплено теревенила про додаткові репетиції наодинці в студії, проте навіть чарі Клер не змогли впоратися з інфекційним мо-

нонуклеозом. Її звільнили із занять на решту семестру, і роль дісталася дублеру. Мені.

Так замість Клер Merri грава я, гарячу, пристрасну Мергі. Я цілуvala Джеймса щовечора цілий тиждень, боролася з ним, пригорталася до нього з такою чуттєвістю, про яку й гадки не мала. Аж поки він її не покликав, я ніколи до того чи й опісля так не поводилася. Проте Джеймс був п'яним, злим, спантеличеним Бріком, а я перетворилася на Merri.

В останній вечір у нас була вечірка для трупи: кола, бутерброди в акторській, яка насправді була порожнім класом в кінці коридору біля зали. А потім кола та «Джек Деніелс» на паркувальному майданчику, а потім кухня Льюса Фанча.

Джеймс узяв мою руку, і ми вдвох піднялися сходами до спальні брата Льюїса. Лежали на скрипливому односпальному ліжку Тобі Фінча і робили речі, від яких я й досі здригаюся, згадуючи навіть тут, через десять років, у лікарняній палаті.

Так Джеймс Купер утратив цноту. У шістнадцятирічному віці, зимової ночі, на ковдрі зі Спайдерменом та модельками літачків, що крутилися над нашими головами, поки ми цілувалися, кусали одне одного й стогнали.

А потім ми були разом — ось так просто все вийшло, нічого й розповідати.

Господи, я кохала його.

А зараз його нема. Цього не може бути.

Я згадую м'який та приємний голос Ламарр: *A Джеймс, як ви з ним познайомилися?*

Що я мусила їй відповісти, якщо вже говорити щиро?

Я настільки добре його знала, що навіть, доторкнувшись уночі до його обличчя, була би впевненою, що це він.

Я настільки добре його знала, що могла б розповісти про кожний шрам та плямку на його тілі, рубець від апендициту праворуч на животі, шрами від падіння з велосипеда, те, як його волосся розпадалося на три окремі пасма, що спадали одне на одне...

Я знала його серцем.

А він пішов.

Я не говорила з ним десять років, проте думала про нього щодня.

Його нема, нема тоді, коли мені це так потрібно, нема й гніву, який я тамувала в собі увесь цей час, поки переконувала себе, що мені вже байдуже, що це частина минулого, що давно загуло, під замком.

Його нема.

Можливо, якщо я повторюватиму частіше, почну в це вірити.

23

Я сплю, відсипаюся від утоми тієї ночі. Навіть попри гудіння машин з коридору і настирливого світла. Медсестри більше не заходять що дві години, щоб перевірити мій стан. Я сплю... і сплю... і сплю.

Потім прокидаюся у цілковитій дезорієнтації. Де я? Який сьогодні день? Рефлекторно шукаю телефон.

Його нема. Замість телефона стоїть пластикова ємність з водою.

А потім реальність щосили навалюється на мій череп.

Сьогодні понеділок.

Я в лікарні, десь у Нортумберленді.

Джеймс мертвий.

— Прокидаєшся, прокидаєшся, — наполягає північний акцент медсестри, яка швидко окидає своїм професійним оком записи з історії хвороби. — Сніданок буде за хвилину.

Я й досі в лікарняній сорочці, вона вже виходить, а їй кричу:

— Зачекайте!

Вона обертається — брови підняті від здивування. Неохоче так обертається і навіть не думає зупинятися.

— П-пробачте, — зайкаюся. — Я лише хотіла дізнатися, чи м-можу отримати свій одяг. Я хотіла би свій одяг. І телефон, якщо це можливо.

— Ми попросимо родичів їх принести, — вона швидко відповідає. — Ми не кур'єрська служба, — і йде собі з палати, ляскавчи дверима.

У такому разі вона не знає. Про мене. Про те, що трапилося. Мені спадає на думку, що будинок тепер — місце злочину. Жодних сумнівів, що Ніна, Клер й усі інші досі там ходять навшпиньки довкола засохлої Джеймсової крові. Хоча ні, мабуть,

їх відправили додому чи поселили в готель. Треба буде запитати Ламарр, коли вона прийде. Якщо вона прийде.

Це вперше я розумію, наскільки залежу від поліції. Вони — єдина ниточка з навколишнім світом.

Десь близько одинадцятої ранку пролунав стукіт у двері. Я читаю книжку, яку на мое прохання принесла медсестра з благодійної полічки. Я попросила будь-що, окрім криміналу. Частково — тому що не хотіла натрапити на власну книжку. Я ніколи не перечитую після публікації, не кажучи вже про те, щоб гортати їх тут і зараз. А й тому, що не могла витримати жодної стрілянини, смертей чи горя. Вона повернулася з «Квітами на горищі», яку я читала в школі й іще тоді думала: ну що за маячня.

Коли лунає стукіт, я відчуваю полегшення, бо можу відірватися від жорстокого світу південної готики, але мені знадобилося кілька хвилин, щоб звикнути до обличчя Ламарр і затягнутого дротом віконця.

Вона тримає в руках паперове горнятко.

— Кави?

— Ой, дякую вам, — я намагаюся приховати відчай, намагаюся не вирвати з її рук каву. Проте це просто неймовірно, яке значення мають такі дрібниці для дівчини, позбавленої шансу усамітнитися в лікарні. З дотику розумію, що кава надто гаряча, щоб пити. Я панькаюся з нею, намагаючись дібрати слова, щоб розповісти те, що хочу, а Ламарр бубнить щось про несезонність холодної погоди і розчищення доріг від снігу, що нападав за вихідні. Нарешті вона замовкає, і я хапаюся за цю нагоду.

— Сержант...

— Констебль.

— Перепрошую, — я роздратована через власну помилку, намагаюся приборкати хвилювання. — Послухайте, я тут подумала, а що з Клер?

— Клер? — вона схиляється нижче. — Ви щось згадали?

— Прошу?

— Ви почали пригадувати, що відбулося після того, як ви-
бігли з будинку?

— Що? — ми якусь хвилину просто витріщалися одна на
одну. Потім вона жалісливо похитала головою. — Вибачте, я
з ваших слів...

— Що ви маєте на увазі? З нею щось трапилося?

— Розкажіть, що пам'ятаєте, — звертається вона до мене
Якусь мить не відповідаю нічого, намагаючись щось прочи-
тати на її вродливому стриманому обличчі. Її очі зустрілися
з моїми, я нічого не можу сказати. Але є щось таке, чого вона
недоговорює.

— Я пам'ятаю... — повільно веду. — Я пам'ятаю, як біжу
лісом... пам'ятаю вогні машин і скло... а потім після аварії
пам'ятаю, як дерлася, загубила черевик, великі дрізки скла на
асфальті, — коли це кажу, до мене починають поверватися спо-
гади. Низький тунель із голих гілок, бліде світло автомобільних
фар, накульгування, коли намагалася зупинити хоч когось, щоб
допомогли. Вогні фургона, що прорізував темряву, його заноси-
ло дорогою. Я стою, махаю руками як скажена, сльози течуть по
обличчю, я подумала, що він не зупиниться. Якусь мить дума-
ла — мене розчавить. Проте ні, його занесло набік, він зупинив-
ся. Опустилося вікно, бліде обличчя спітало: «Якого дідька?»,
а потім: «*Tu potrapila?..*». Решта слів так і зависла в повітрі.

— Це все. Що було перед тим, плутається... картинки ста-
ють дедалі розмитішими, а потім велика біля пляма. Послу-
хайте, що трапилося з Клер? Вона ж не...

Боже, милостивий.

Боже, милостивий. Цього не може бути.

Мої пальці стискаються на простирадлі, нігті до болю впи-
ваються в пальці.

Вона мертвa?

— З нею все добре, — повільно й обережно веде Ламарр. —
Вона потрапила в аварію, у ту саму, що й ви.

— Як вона? Її можна побачити?

— Мені школа, але ні. Нам поки не вдалося її допитати.
Спершу потрібно почути її версію...

Вона намагається викрутитися. Я знаю, про що вона. Вона хоче моєї правди і окремою порцією — правди Клер, щоб порівняти наші історії.

І знову всередині мене охоплює холод. Я підозрювана? Як мені те дізнатися й при цьому не виглядати підозріло?

— Через її стан ми й досі не можемо провести допит, — зрештою каже Ламарр.

— Вона знає про Джеймса?

— Не думаю, ні, — у голосі поліцянтки звучить співчуття. — Ще надто слабка, щоб це почути.

Не знаю чому, проте це гризе мене найдужче з усіх сьогоднішніх слів. Мені нестерпно від думки, що Клер лежить десь тут у лікарні і не відає, що Джеймса нема.

Чи думає вона, чому він не прийшов? Чи їй настільки зле, що й сил на це бракує?

— Усе буде гаразд? — голос рветься й ламається на останньому слові, я роблю великий пекучий ковток кави, намагаючись сковати власне лихо.

— Лікарі кажуть, що так, проте ми чекаємо на її родину, потім візьмуть до уваги її стан і приймуть рішення, чи готова вона це почути. Пробачте, я б воліла розповісти більше, проте не мені судити про стан її здоров'я.

— Звісно, розумію, — тупо кажу у відповідь. Від сліз, що засіли десь у горлянці, починає тріщати голова. Очі набираються вологи, я кліпаю зі злості, намагаючись її відігнати. — А Ніна, — нарешті витискаю. — Я можу її побачити?

— Ми й досі збираємо свідчення. Тільки-но завершимо, їй дозволять відвідати вас.

— Сьогодні?

— Сподіваюся, що сьогодні, так. Проте нам дуже, дуже допоможе, якщо ви зможете пригадати, що трапилося після того, як ви вибігли з будинку. Нам потрібна ваша версія, не чиясь. Ми хвилюємося, що після розмови з іншими... все переплутається.

Не можу впевнено стверджувати, що саме в неї на думці. Вона хвилюється, що я вдаю, ніби втратила пам'ять, щоб під-

лаштувати свою версію під іншу? Чи це вона просто хвилюється через мої спогади і те, що я можу ненавмисне видати за них чиюсь думку?

Я ж знаю, як легко це зробити.

Я роками «пам'ятала» вихідні з дитинства, де я каталася на віслюку. Те фото зі мною навіть стояло на комінковій поличці. Мені тоді було три чи чотири роки. Мій силует на тлі призахідного сонця й німб навколо волосся, залиого сонцем. Проте я пам'ятала вітер в обличчя, відблиск променів на хвилях, відчуття кусочкої ковдри на стегнах. І лише в п'ятнадцять мама якось згадала, що то зовсім не я, а моя двоюрідна сестра Рейчел. Мене там навіть не було.

То про що йдеться? Хапай свої спогади, а потім дозволимо тобі поговорити з подругою?

— Я намагаюся згадати, — гірко їй відказую. — Повірте мені, я прагну пригадати дужче, ніж ви можете уявити. Немає сенсу не пускати до мене Ніну.

— Річ не в тім, — пояснює Ламарр. — Нам лише потрібна ваша версія подій. Повірте, це в жодному разі не покарання.

— Якщо я не можу побачити Ніну, то можна мені хоча б отримати свій одяг? Телефон? — я думаю про повідомлення та листи, що назбиралися за ці дні... А я ж не маю жодної можливості на них відповісти... Сьогодні понеділок — робочий день. Зі мною має зв'язатися редактор стосовно нового нарису. І мама, чи намагалася вона до мене додзвонитися? — Мені дуже потрібен телефон. Я обіцяю: жодних дзвінків людям, що були в будинку, обіцяю.

— Ой, — вона відказує, а обличчя набуває загадкового вигляду. — Це, власне, ще одна річ, про яку хотіла б у вас запитати. Ми хотіли би проглянути ваш телефон, якщо ваша ласка.

— Звісно ж, але можна мені його потім повернути?

— Так, але ми не можемо визначити місце його розташування.

Мене це дивує. Якщо він не у них, то де?

— Ви приходили його із собою, коли вибігли з будинку? — запитала Ламарр.

Я намагаюся згадати. Упевнена, що ні. Мені взагалі здається, що я не знаю, де був телефон більшу частину дня.

— Я думаю, він був у машині Клер, — нарешті відповідаю. — Гадаю, я лишила його там, коли ми пішли стріляти.

Ламарр киває.

— Машину обнишпорили до крихти. Його там точно нема. Ми також цілком обшукали будинок.

— Може, десь на території комплексу?

— Ми пошукаємо, — вона щось собі занотовує. — Проте ми набирали, слухавки ніхто не взяв. Думаю, якби ви його там лишили, хтось би почув дзвінок.

— Він працює? — я здивована, що батарея й досі тримає заряд. Не пам'ятаю, коли востаннє його заряджала. — Ви кажете, що телефонували на мій номер? Звідки він вам відомий?

— Нам його дала лікар да Соуза, — коротко відказала поліціянтка. У мене пішло кілька хвилин, щоб зрозуміти, що це Ніна.

— I справді були гудки? — повільно питаю. — Не голосова пошта?

— Я... — вона зупиняється, намагаючись пригадати. — Я перевірю, проте так, я більш ніж упевнена, що були гудки.

— Якщо є сигнал, отже, він не в будинку. Там же нема сигналу.

Ламарр зводить брови і між її тоненькими ідеальними бровами з'являється смужка. Потім вона хитає головою.

— Ми залучили технічних фахівців, упевнена, скоро отримаємо точне місце розташування. Щойно отримаємо дані, вас буде повідомлено.

— Дякую, — кажу у відповідь, проте не наважуюся запитати, навіщо ж їм потрібен мій телефон?

Це так я дізнаюся, що починаю одужувати. Медсестри більше не заходять що дві години, щоб перевірити мій стан.

Я страшенно голодна. Реакція на обід, який подавали кілька годин тому, була лаконічною: це все? Ну це точнісінько так, як у літаку тобі подають дитячі обіди, і ти думаєш, невже ко-

мусь вистачає чайної ложечки гущі та сосиски завбільшки з мізинець. Це не їжа, це якась канапка в претензійно елітарному барі.

Мені нудно. Мені страшенно нудно. Більше не сплю годинами, мені нічого робити. Нема телефона. Нема ноутбука. Могла би писати, але без ноута та доступу до рукопису мені нічим зайнятися. Я сиджу і слухаю уривчасті коментарі радіопрограми «Полювання на вдалі покупки» із сусідньої палати. Жіночка стверджує, що через травму голови вона не може витримувати гучність більш ніж 20 на пульті. Про реставрацію меблів королеви Анни знаю більше, аніж будь-коли хотілося.

Це все мене починає дратувати. Але понад усе я налякана.

Коли хворієш, тебе часто накриває ефект фокусування. Я пам'ятаю це ще відтоді, коли нездужав дід і вже потроху слабшав. Тебе не захоплюють важливі речі. Світ починає крутитися довкола незначних дрібниць: те, як зав'язки сорочки тиснуть на ребра; біль у хребті; відчуття дотику руки. Мабуть, це ізольованість тебе паралізує. Зовнішній світ більше не має значення. І що дужче ти застрюеш у тенетах хвороби, то меншає власний світ, аж поки він не обмежується лише диханням.

Проте у мене все інакше. Коли мене сюди привезли, все, що мало значення, — не померти. А вчора я хотіла лишень, щоб мені дали спокій, щоб мати змогу спати й зализувати рани. Але сьогодні мене потроху охоплює хвилювання.

Офіційно я не підозрювана. Чудово знаю з власного досвіду оповідок про злочини, що якби було навпаки, Ламарр мене би попередила, роз'яснила би права, а також порядок проведення допиту, і лише потім його розпочала б.

Проте вони ходять колами, намагаючись щось намацати. Вони не вважають смерть Джеймса нещасним випадком.

Я пам'ятаю слова, що пробилися крізь скло минулої ночі: «*О Боже, отже, тепер ми шукаємо вбивцю?*».

Уесь цей час події здавалися страхітливими, але дещо нереальними, частиною туманного, наркотичного й затяжного стану. Тепер усе здавалося занадто реалістичним.

Коли стукають знову, я не відповідаю. Лежу із заплющеними очима й слухаю у принесених мені навушниках радіостанцію «Бі-Бі-Сі Радіо 4». Намагаюся заблокувати програму «Полювання на вдалі покупки» про вигідний шопінг, проте щойно я здаюся і знімаю навушники, як їй на зміну починається вікторина.

Працівники лікарні не стукають, а навіть якщо й потара-банять для годиться, то відразу й заходять до кімнати.

Лише Ламарр стукає і чекає відповіді. Терпіти більше не можу її обличчя, оті добрі, спокійні та допитливо-услесливі запитання. Я не пам'ятаю. Я не пам'ятаю, розумієте? Я нічого не приховую. Я просто Не. Бісова душа. Пам'ятаю.

Примрежую очі, слухаючи голоси мильної опери «Лучники», щоб побачити, чи вона не пішла. Чую, як обережно відчиняються двері, ніби хтось намагається просунути голову.

— Лі? — хтось шепоче. — Тобто, вибач, Норо?

Миттєво випрямляю спину. Це Ніна.

— Ніно! — видираю навушники, хочу спустити ноги з ліжка, але чи то голова, чи то низький кров'яний тиск — і кімната починає стискатися і віддалятися, на мене накочує хвиля запаморочення.

— Гей, — долинає до мене звіддалік. — Обережно. Судячи з усього, тобі щойно вшили мозок.

— Я нормальню, — відповідаю. Не впевнена, чи хочу її за-спокоїти, чи себе. — Я нормальню, я добре.

І ось нарешті я *нормальна*. Хвиля запаморочення минає, я можу обійняти Ніну. Вдихаю її особливий запах: Жан-Поль Готье та цигарки.

— Господи, як же я рада тебе бачити!

— Я теж дуже рада, — вона відступає назад, оглядаючи мене критично й водночас схвильовано. — Мушу визнати, коли сказали, що ти потрапила в аварію... Я... ой... З мене вистачило й одного шкільного друга в морі крові.

Я тремчу, вона потуплює очі.

— Дідько, вибач. Я... Це не те, що я...

— Я знаю, — ні, Ніні не бракує почуттів, аж ніяк, просто вона реагує і пережовує все інакше, ніж решта. Сарказм є її захистом у житті.

— Давай перефразую, я рада, що ти тут, — вона бере мою руку й цілує. Я розчулена до болю її пригніченим та ніжним виразом обличчя. — Хоча, мушу визнати, вигляд у тебе... — тихен'ко посміється. — От дідько, мені необхідна цигарка. Думаеш помітять, якщо подимлю у вікно?

— Ніно, що, на біса, трапилося? — питаю, й досі притримуючи її руку. — Поліція тут, вони все розпитують. Джеймс *мертвий*, ти знала?

— Так, — відказує тихо Ніна. — Вони приїхали до будинку рано-вранці в неділю. Нічого прямо не казали, проте... Як пояснити? Така кількість людей не приїжджає задля забави. Усе стало зрозуміло після того, як почали знімати відбитки пальців та вивчати сліди пострілу.

— Що трапилося? Чому рушниця виявилася зарядженою?

— Як я це бачу, — голос звучав рівно й жорстко, — є два варіанти. Перший, — вона піднімає вказівний палець, — тітка Фло насправді тримає рушницю зі справжніми патронами. Проте, судячи з їхніх запитань, така версія малоймовірна.

— А другий?

— Хтось її зарядив.

Я й сама про це думала, проте почути таке від когось у маленькій ізольованій лікарняній кімнатці — справжній шок. Обидві сидимо мовчки, міркуючи над словами. В уяві блимають Томові фокуси з рушницею після стрілянини, один за одним спливають: як, чому, а що, якби...

— Як відреагувала Джес? — нарешті питаю, щоб хоч якось змінити тему. Ніна кривить гримасу.

— Точнісінько так, як можеш собі уявити, цілком у своєму репертуарі. Сорок п'ять хвилин істерики по телефону. Спопатку злилася, як чорт, що нас не відпускають, поки не дамо свідчення, потім хотіла приїхати, проте я не дозволила.

— Чому?

Вона на мене дивиться чи то зі співчуттям, чи то з недовірою.

— Ти жартуєш? З якої це клятої дивовижі вони вважають, що Джеймсова смерть — це вбивство? Невже тобі хотілося б, щоб твої найближчі та найдорожчі люди були в це втягнуті? Ні. Щастя, що Джес не має жодного стосунку до цього, і так має бути надалі. Я хочу, щоб вона трималася остронь.

— Твоя правда, — я повалилася на ліжко, сіла, обійнявши коліна. Ніна сіла на стілець і взялася проглядати історію хвороби з німою цікавістю.

— Ти не проти?

— Не впевнена, що хочу, щоб ти знала деталі моого останнього випорожнення й решту проблем, — кажу їй.

— Пробач, професійна цікавість. Як голова? Кажуть, тобі добряче дісталося.

— Щось таке. Проте нічого, виборсаєся. Лише... У мене проблеми з пам'яттю, — тру пов'язку, так ніби намагаюся впорядкувати плутанину зображень. — Після того, як вибігла з будинку.

— Гм-м-м. Посттравматична амнезія. Зазвичай люди не пам'ятають якісь окремі моменти. Твоя схожа... Не знаю. Який проміжок не пам'ятаєш, як думаєш?

— Важко бути певною, оскільки, ой... Як я вже казала, я не пам'ятаю, — кажу й відчуваю, що голос стає злим, мене саму бісить моя дратівлівість, проте Ніна не звертає уваги.

— Це може бути довгий проміжок, так?

— Слухай, я знаю, ти хочеш, як краще, — я масажую скроні. — Ми можемо про це не говорити? Увесь ранок просиділа з поліціянткою, намагалася згадати і, чесно, з мене досить. Усе марно. Коли силкуюся пригадати, змушую себе, то починаю нервуватися й вигадувати дурниці, переконуючи, що це правда.

— Гаразд, — кілька хвилин вона мовчить, потім додає. — Слухай, я розповіла їм про тебе та Джеймса. Сказала, що ви колись зустрічалися. Думаю, ти повинна про це знати. Хоча не могла передбачити, що розкажеш ти...

— Усе правильно. Не хочу нікому брехати. Я розповіла Ламарр, що ми були разом. Вона головний слідчий у справі...

— Я знаю, — Ніна обриває мене на півслові. — Вона з нами також говорила. Їй відомо, що ви розійшлися?

— Тобто?

— Ну, ця велика таємниця. ЗПСШ⁴. Чи як ти її називаєш.

— Востаннє кажу — не було жодних ЗПСШ.

— Добре, добре. Ти їй сказала?

— Ні, нічого такого не розповідала. А ти?

— Ні. Мені нема чого казати. Лише розповіла, що ви зустрічалися, а потім розійшлися.

— Так і є. Нема чого додати, — міцно стискаю губи.

— Справді? Гм, давай, поміркуймо, — вона починає переважувати факти на пальцях. — Ви розходитеся, ти йдеш зі школи, рвеш контакти з усіма друзями й не спілкуєшся з ним упродовж десяти років. Нема чого додати?

— Нема про що говорити, — вперто їй повторюю, витрішившись на сплетені пальці, що обіймають коліна. Поріз темнішають і вкриваються струпами. Уже скоро вони загояться.

— Сіль у тому, — веде Ніна, — що Джеймс мертвий, а вони шукають мотив.

Підвожу погляд і дивлюся прямісінько їй в очі. Вона навіть не намагається ухилитися.

— Що ти сказала?

— А те, що я за тебе хвілююся.

— Ти хочеш сказати, я вбила Джеймса!

— Іди до біса! — вона встає і метається по кімнаті. — Я не кажу. Я лише намагаюся...

— Ти н-нічого про це не знаєш! — відказую. *Дідько*. Перестань зажатися. Проте це правда. Ніна *справді* нічого про

⁴ ЗПСШ — захворювання, що передаються статевим шляхом.

це не знає. Ніхто не знає про цю частину моого життя, навіть мати. Єдина особа, яка хоч щось відає, це Клер. Проте навіть її не відомі всі подробиці. А Клер... Клер у лікарні.

Клер... А що з нею? Заслабка для допиту? Навіть, якщо кома?.. Але вона ж прокинеться.

— Ти бачила Клер? — тихо запитую. Ніна заперечливо хитає головою.

— Ні, думаю, їй не позаздриш. Хоч би що там трапилося під час аварії... — вона знову хитає головою, але більше від незгоди. — Знаєш, що найгірше? Найімовірніше, Джеймс зостався би живим. Поранення було важким, але, гадаю, шанси вижити були щонайменше п'ятдесяти відсотків.

— Що ти маєш на увазі?

— Саме аварія його вбила. Або ж затримка через аварію, що, власне, те саме.

Урешті-решт, наполегливість Ламарр стосовно забраклих хвилин починає набувати сенсу. Події в будинку — лише перша частина історії. Убивство відбулося пізніше, дорогою. Я муши згадати, що трапилося.

Мені взагалі не варто було приїжджати. Я це знала. Знала ще тієї миті, коли повідомлення засвітилося в поштовій скриньці. Проте минулого не повернеш.

Проте. Я думаю про Джеймса, він лежить на підлозі, його темні очі дивляться в мої, а кров калюжами розпливається довкола нас. Я думаю про його слизьку від крові руку. Вона так міцно стискала мою, ніби він тонув, і лише я могла врятувати. Я думаю про його голос, що промовляв: *Лео...*

Якби тоді я знала те, що мені відомо зараз, чи видалила б я повідомлення? Не знаю... Нінина рука тягнеться до моєї, і я відчуваю тепло дотики. Її дужі пальці гладять сітку моїх саден та порізів.

— Усе буде добре, — промовляє вона. Але голос її хрипить, ми обидві знаємо, що це неправда. Неправда, оскільки, хай би що трапилося зі мною та Ламарр, з рештою розслідування, все полетіло шкереберть, і нічого вже не стане на свої місця. Хоч би що трапилося: чи одужає Клер, чи ні, чи буду я підозрювана, чи ні — Джеймс мертвий.

— Я-як Фло? — нарешті звертаюся. Ніна кусає губу, роздумуючи над відповіддю. Потім видихає.

— Не... дуже. Якщо чесно, думаю, у неї нервовий зрив.

— Вона знає про Клер?

— Так, вона хотіла її провідати, проте нам сказали, мовляв, жодних відвідувачів.

— Хтось її бачив? Я маю на увазі Клер?

— Батьки, думаю.

— І... — насилу ковтаю слину. Я не буду заїкатися. Не буду. — А Джеймсові батьки? Вони тут були?

— Гадаю, що так. Думаю, вони приїжджали вчора й... — вона дивиться вниз на руки, ніжно проводить пальцем по найдовшій подряпині. — І бачили його тіло. Наскільки мені відомо, вони поїхали додому. Ми їх не бачили.

У голові виринають пекучі спогади про Джеймсову матір десять років тому. Її довге, як у циганки, волосся, зібране шпильками, дзенькіт браслетів, коли вона щось показувала руками чи сміялася до когось по телефону, її хустинки, що розвивалися легким вітерцем із відчиненого вікна. Я пам'ятаю, як вона поклала слухавку на плече, коли Джеймс нас знайомив: «*Лео. Вона заходить до нас у гості. Починає звикати до її обличчя*». А мама Джеймса усміхнулась і відповіла: «*Мені відомо, що це означає. Лео, я, мабуть, покажу тобі, де холодильник. У цьому будинку ніхто не готовує, якщо закортить перекусити, доведеться нишпорити*».

Там усе було інакше, ніж у мене вдома. Ніхто ніколи не сидів на місці. Двері ніколи не зачинялися, завжди товклися друзі чи сиділи студенти. Усі постійно сперечалися, сміялися, цілувалися, випивали. Жодних годин для обідів, жодних коменданцьких годин. Ми лежали з Джеймсом у залитому сяйвом ліжку, і ніхто до нас не приходив, не стукав у двері і не просив припинити, хай що ми там робили.

Я пам'ятаю татка Джеймса, його густу бороду та акордеон. Він читав лекції з марксистської теорії у місцевому університеті, щоразу на межі відставки чи звільнення. Пізньої години він завжди мене відвозив додому на своєму розбитому

«Моррісі Майнорі». Лаявся через темпераментність карбюратора та пригощав своїми неймовірними каламбурами.

Джеймс був у них один.

Думка про них, дощенту розбитих горем, була нестерпною.

— Слухай, — Ніна востаннє тисне руку. — Мушу йти. На парковці залишила машину лише на годину, час майже сплив.

— Дякую. Дякую, що прийшла, — зніяковіло її обіймаю. — І ще. Ти раптом не прихопила хоч щось із моїх речей, коли залишала будинок?

Ніна хитає головою.

— Ні, вибач. Нам поставили жорсткі умови. Сама взяла лише дріб'язок, щоб перевдягнутися. Можу придбати якесь спортивне шмаття, хочеш?

— Дякую, було б чудово. Я потім віддам гроші.

Ніна іронічно фирмкає і відмахується.

— Мовчи вже, у тебе ж розмір маленький? Будуть побажання?

— Ні. Згодиться будь-що. Лише... Нічого надто яскравого. Ти ж мене знаєш.

— Згода. Знаєш що, я поки тобі це залишу, — вона стягує кардиган, плетену одежину синього кольору з маленькими ґудзиками у формі темно-синіх квіточок. Хитаю головою, але вона все одно навішує її на мої плечі. — Ось, тримай. Принаймні зможеш відчинити вікно й не мерзнути.

— Дякую, — загортався в кардиган. Аж не віриться, як приємно бути одягненою у щось інше, не лікарняні манатки. Таке враження, що до мене повернулася моя особистість. Ніна стенає плечима, швиденько цілує і йде до дверей.

— Бережи себе, Шоу. Не можна допустити, щоб до всього іншого ще й у двох людей дах поїхав.

— Фло? Невже так кепсько?

Ніна знову стенає плечима, обличчя сповнене суму. Потім повертається. Я дивлюся на її кроки в коридорі, і щось промайнуло в голові. Охоронця більш немає біля моїх дверей.

25

Минає близько півгодини, у двері знову різко стукають. Метушливо заходить медсестра. Якусь мить я навіть думаю, що принесли вечерю, шлунок починає скавчати, проте потім розумію, що запах їдалні не проникає крізь двері.

— До вас прийшов чоловік, — каже вона одразу й без церемоній. — Його звати Метт Рідаут. Каже, що хотів би вас побачити, якщо не матимете нічого проти.

Кліпаю очима, ніколи про такого не чула.

— Він співробітник поліції?

— Не знаю, курчатко. Форми на ньому нема.

Спочатку я навіть думаю попросити її дізнатися про нього більше, проте вона притупує п'ятою, нетерпляча та діловита. Розумію, простіше зустрітися з ним самій і все розвідати.

— Нехай заходить, — погоджується зрештою.

— У нього є лише тридцять хвилин, — попереджують мене. — Години відвідин — до четвертої.

— Гаразд. — От і чудово. У мене є привід виштовхати його, раптом він виявиться неадекватним.

Сідаю, загортаяся в Нінін кардиган, прибираю з обличчя волосся. Я буквально схожа на аварію, не знаю, чому мене це хвилює, проте задля власної поваги відчуваю необхідність хоча б спробувати себе трішки причепурити.

Кілька хвилин — і чую кроки в коридорі. Потім у двері нерішуче стукають, зовсім інакше, аніж жвавий Нінін стукіт і недбалій — медсестри.

— Заходьте, — запрошую; чоловік входить до кімнати.

Він мого віку, можливо, старший на кілька років. Одягнений у джинси та вицвілу футболку, курточку перекинуто через плече. Йому жарко й незручно у тропічній лікарняній

атмосфері. Обличчя вкрила густа борода, волосся коротко підстрижене, не стрижка «їжак», а щось на кшталт зачісок римського воїна з короткими кучерями, розподіленими вздовж голови.

Але те, що справді впадає в око, — він плакав.

Спочатку я навіть не знаю, з чого почати. Він теж. Стоїть на порозі, сховавши руки в кишені, онімлій від моого вигляду.

— Ви не з поліції, — кажу нарешті диваючись. Він проводить рукою по волоссу.

— Я... Мене звуть Метт. Я щонайменше... — він замовкає, на губах з'являється гримаса. Бачу, як він намагається перебороти надзвичайно сильне почуття. Глибоко вдихає повітря і продовжує: — Я мав бути Джеймсовим другом на весіллі.

Мовчу, якусь мить ми просто тупо дивимося одне на одного. Я вхопилася за Нінін кардиган, тримаю його біля горла, ніби це мої обладунки. Він, непохитний та напружений, заувмер на порозі. А потім непрохана слюза біжить по його носі, він розлючену стирає її рукавом, і цієї миті я кажу:

— Проходь, проходь і сідай. Хочеш чогось випити?

— Віскі є? — гмікає і мляво сміється. Я роблю спробу засміятися, проте це більше схоже на напад ядухи.

— Якби ж то. Лікарняний чай чи кава з машини, ще вода є, — показую на пластиковий глечик. — З усього переліку рекомендую воду.

— Усе нормально, — відказує він. Заходить і сідає на пластиковий стілець поряд із ліжком. Навіть не присівши, підхоплюється. — Дідько, пробач. Мені не варто було приходити.

— Hi, — хапаю його за зап'ястя. Опускаю очі на руку, що й досі його тримає, здивована таким поривом. Що в біса я роблю? Одразу відпускаю, так, ніби Меттова шкіра обпікає. — Перепрошую, я лише мала на увазі...

Завмираю. А що я мала на увазі? Гадки не маю. Лише те, що не хочу його відпускати. Він — це ниточка з Джеймсом.

— Будь ласка, не йди, — кажу зрештою. Він залишається, стоїть і дивиться вниз на мене, потім різко киває і сідає.

— Пробач, — повторює знову. — Я не очікував... твій вигляд...

Знаю, про що він. Я скидаюся на залатане й замазане нещастя, побите в смертельному бою. Залатане не дуже вдало.

— Усе не так погано, як здається, — сама дивуюся власній усмішці. — Здебільше лише садна та синці.

— Твоє обличчя, — додає він, — твої очі. Я через свій фах зустрічаю чимало домашнього насильства, але ці синці...

— Знаю. Я сама щойно полюбувалася. Красені, еге ж? Добре, що хоч не болять.

Якусь мить сидимо мовчки, потім він каже:

— Хоча знаєш, я передумав, можна й кави випити. Будеш?

— Дякую, ні, — я й досі живу на залишках кави, принесеної Ламарр. Ще не дійшла до межі, щоб перейти на бурду з автомата.

Метт важко підводиться, виходить з палати. Я бачу, які напружені його плечі, що зникають за дверима. Навіть стає цікаво, чи він повернеться, проте Метт таки заходить знову.

— Почнімо спочатку? — пропонує, вмощуючись. — Вибач, таке відчуття, що мене пошматували. Ти, скоріш за все, Лео, правильно?

Я заледве не тремчу. Справжнісін'ке потрясіння — чути ім'я, яким мене називав Джеймс, з вуст Метта.

— Так, усе правильно. Отже, Джеймс... Він розповідав про мене?

— Так, дещо. Я знаю, ви... не знаю. Як це назвати? Дитяча закоханість?

З невідомої причини від цих слів накочує хвиля сліз, що вириють у горлянці. Губа починає труситися, коли роблю спробу відповісти. Тож лише мовчки киваю.

— Бий його трясця, — Метт ховає обличчя в долоні. — Пробач, я просто... Я не можу в це повірити. Лише кілька днів тому ми з ним говорили. Я знаю, там щось було... Справи пішли шкереберть... Але це...

Пішли шкереберть?

Хочеться довідатися більше, розпитати, але не можу вставити свої п'ять копійок — Метт не замовкає:

— Ти пробач, що оце так вдираюся. Якби я знов про твій стан, я б не посмів. Медсестра нічого не сказала. Я лише запитав, чи можу тебе побачити, вона відповіла, що дізнається. Я чув від Джеймсової матері, що ти була з ним, коли... — Метт робить паузу, жадібно ковтає каву, намагається себе пересилити. — Коли він помер. Знаю, як багато ти значила для нього, і я хотів...

Він знову зупиняється, але цього разу продовжити не в силах. Схиляється над горнятком, я знаю, що він плаче і намагається це приховати.

— Вибач, — нарешті кидає хрипко, прокашлюється. — Тільки минулої ночі дізнався. Це так... я й досі не можу звикнути. Я й досі сподівався, що це помилка, але побачивши тебе... Усе стає реальністю.

— Як... як ви познайомилися з Джеймсом?

— Училися разом у Кембриджі. Цікавилися театром — акторське мистецтво, знаєш, вистави й таке інше, — Метт тре рукавом лоба, підводить погляд, упевнено усміхається. — Щиро кажучи, актор з мене ніякий, на щастя, вчасно це зrozумів. Навіть те, що грав разом із Джеймсом. Від якісного пакування підробка кращою не стане.

— Але ви ж продовжували спілкування?

— Так. Я час від часу ходив на його вистави. Усі випускники того року стали банківськими працівниками, держслужбовцями чи ще кимось. Здавалося, він єдиний, хто насправді мав хист до театру. І через це я ним пишаюся, знаєш? Він ніколи не розмінювався на дрібниці.

Потроху киваю. Еге ж, саме таким був Джеймс, якого я знала. Описаний Меттом чоловік був до болю мені знайомий. Джеймс, якого я знала. Мій Джеймс. Цілковито інший, анітрохи не схожий на того несправжнього, зацікленого на матеріальних благах чоловіка, якого описували на вихідних. Гадала, що Джеймс змінився. Проте, можливо, й ні. Чи приайнімні не зовсім.

— То що трапилося? — нарешті спитав Метт. — Там, у будинку? Кажуть, підстрелили з рушниці, але це видається... Чому він узагалі там був?

— Гадки не маю, — заплющаю очі. Рука повзе до гарячої, спіtnілої пов'язки на лобі. — Я нікого не питала. Коли ми почули його кроки, подумали, що це злодій, — подробиць йому не розповідаю. Відчинені двері, наша дурна істерика. Усе ввижається кадрами з фільму жахів, такого заїждженого, що аж смішно. — Припускаю, це був жарт. Наречений зненацька ловить на гарячому майбутню дружину.

— Hi, — Метт хитає головою. — Я так не думаю, він би не поїхав туди без запрошення.

— Чому ні?

— Бо, по-перше, тому що так не робиться. Ніхто не псує веčірку власної дівчини. Це... дурня. Це її остання можливість, поки вона ще не одружена, треба ж бути повним лайном, щоб позбавити її такої можливості.

Міркую. Нічого на те не кажу, чекаючи другого аргументу. Метт глибоко вдихає повітря.

— А по-друге... Власне... вони останнім часом щось не мирилися.

— Що? — одразу відчуваю, що слова вилетіли надто гучно та емоційно, занадто здивовано. Метт налякано підводить очі.

— Послухай, не хочу згущувати фарби, але... Клер не казала?

— Ні... Принаймні... Мені так здається, — прокручую події, намагаюся згадати, про що говорили. Але я знаю Клер. Вона б ніколи не зізналася в проблемі. Фасад повинен завжди сяяти, маска не спадає ніколи. — А що там у них було?

— Не знаю, — він зніяковів. — Я не... Ми про це ніколи серйозно не говорили. Припускаю, банальні передвесільні хвилювання та нерви, як думаєш? Бачив чимало такого за крок до віттаря — цілком нормальні дівчина перетворюється на одержиме весіллям стерво. Напруженість зростає, сім'ї розвалюються, друзі нервуються. Дріб'язок перетворюється на ворожнечу, і кожен стоїть на своїй позиції.

— Проте чому він приїхав? — нарешті питаю.

— Не знаю. Можу лише припустити... Хтось попросив його приїхати.

— Хтось *попросив* його? Але, але...

Але хто?

Клер? Ні. Жодних сумнівів. Вона, як ніхто, знала, що для мене означав би його приїзд. У жодному разі вона не мала бажання звести нас під одним дахом хоча б на кілька годин, не кажучи вже про добу. Це закінчилося би моєю втечею чи жахливою сваркою, вона це знала. Саме тому мене не запросили на весілля. Проте це міг зробити хтось інший, а мотив — байдужість чи хтива злість. Варіант, що Клер навмисно мене запросила, щоби зруйнувати власну вечірку, відпадав сам собою. Навіщо це їй?

Фло? Могла вона таке утнути заради сміху? Вона нічого не знала про мое минуле з Джеймсом. Могла те влаштувати, щоб феерично завершити свої «ідеальні» вихідні. Та й, зрештою, Мелані поїхала. Вільна спальня для двох. Це може пояснити її несподіваний нервовий зрив: не лише винна в розмахуванні зарядженою рушницею, а й у тому, що спланована забава перетворилася на лиху. Але в такому разі вона б знала, що це, скоріш за все, Джеймс підіймається сходами. Чому б вона тоді стріляла з рушниці, навіть якщо припустити, що та була незаряджена? Я бачила її лицезрі тіло, що ледве трималося на ногах, на краєчку сходів. Вона була непідробно нажахана. Або вона несповна розуму, або найталановитіша акторка з усіх, що довелося бачити.

Міг би це зробити Том? Чи могли чвари з Брюсом змусити його підставити Джеймса? Чи Ніна з її дивним споторненим почуттям гумору вирішила утнути злий жарт? Але *навіщо*? Навіщо хтось із них учудив би таке?

Хитаю головою. Це мене доводить до божевілля. Ніхто не запрошував Джеймса. Ніхто. Жодного шансу розіграти вбивство за їхнім сценарієм не було.

— Ти помиляєшся, — звертаюся до тиші. — Ти мусиш помилятися. Найімовірніше, це його рішення. Якщо вони по-

сварилися з Клер, можливо, приїхав, щоб те залагодити, як гадаєш? Він завжди був...

— Трішки йолопом? — запитує Метт і нервово посміюється. — Мабуть, ти маєш рацію. Обачливістю він ніколи не вірізнявся, тобто... — він робить паузу. Я бачу його затиснутий між колінами кулак. — Тобто, він був... — Метт затинається. Знову повисаєтиша. Ми обоє думаємо про Джеймса, що живе в наших головах. — Я пам'ятаю, — додає він зрештою. — Пам'ятаю, як якось в університеті він видерся на стіну й одягнув Сантині шапки на всі кам'яні химери. Ідіот, він же міг загинути.

На останньому слові дивлюся на нього й розумію, до чого йдеться. Здригаюся, і перш ніж стримати себе, простягаю руку.

— Мені ліпше піти, — каже Метт. — Сподіваюся, ти скоро одужаеш.

— Усе буде гаразд, — кажу йому. Потім змушую себе додати, оскільки знаю, якщо не скажу це, шкодуватиму. — Ти... ти зможеш прийти знову?

— Повертаюся вранці до Лондона. Проте буде чудово, якщо підтримуватимемо зв'язок.

Біля історії хвороби лежить ручка, він бере її і надряпувє номер телефону на придатному для запису клаптику паперового горнятка з-під кави.

— Твоя правда, — Метт обережно ставить горнятко на шафку біля ліжка. — Треба було обрати воду. Щасти, Лео.

— Щасти.

Двері повільно зачиняються за ним, крізь вузьке скляне полотно дверей я бачу, як зникає в коридорі його силует. Так дивно людині, що живе сама й настільки самодостатня, почуватися такою самотньою.

26

ВЕЧЕРЯЮ, знову стукають у двері. Години для відвідування добігли кінця — табличка на стіні сповіщає пацієнтів та їхні сім'ї: 14:00—16:00 та 19:00—21:00.

Тому Ніна, яка нишком прокрадається в палату, мене справді дивує. Тримає пакунок, пальці притулила до губ.

— Тс-с-с. Пробралася виключно через те, що скористалася перевіреним: *Ви що — не знаєте, хто я?*

— Знову сказала, що ти родичка Сальми Гайек?

— Що за дурня! Вона ж навіть не бразилійка.

— І не лікар.

— Твоя правда. У будь-якому разі, я сказала, що одразу назад, тримай, — вона кидає пакунок на ліжко. — Мушу визнати, не «від-кутюр», але тобі й так пощастило, що це не пастельний велюр. Зробила все, що могла.

— Вони прекрасні, — відказую вдячно, порпаючись у незнайомій сірій одежині. — Чесно. Єдине, що важливо — жодних позначок «Власність лікарні» та закрита脊на. Щиро, широ тобі дякую, Ніно.

— Навіть принесла тобі капці, ляпанці, щоправда. Знаю, що іноді твориться в лікарняному душі. Плюс, якщо тебе без попередження випишуть, принаймні буде в чому ходити. У тебе ж шостий, так?

— Насправді п'ятий, проте не хвилюйся. Шостий — просто ідеальний. Ось, — знімаю кардиган і повертаю їй. — Тримай.

— Ой, не переймайся. Нехай побуде в тебе, поки не повернеш свої речі. Гроши потрібні?

Заперечливо хитаю головою, проте вона дістає дві десятки й кидає їх у шафку.

— Зайвими не будуть. Принаймні, як остохидне лікарняна їжа, купиш паніні. Так, все. Мушу ти.

Проте не йде. Стоїть і дивиться вниз на свої короткі квадратні нігти. Знаю, вона хоче щось сказати, але через незвичне хвилювання тримає слова при собі.

— Тоді біжи, — врешті-решт, кажу їй, сподіваючись вивести на розмову. Проте вона прощається й повертається до дверей.

Ніна штовхає двері, зупиняється й обертається.

— Слухай, те, що казала раніше, я не мала на увазі...

— А що ти казала?

— Про Джеймса. Про мотив. Насправді я ніколи не думала, що ти... Дідько лисий, — вона глухо б'є кулаком у стіну. — Це маячня. Знаєш, я й досі думаю, що це нещасний випадок, саме це я й сказала Ламарр. Ніколи не вважала тебе причетною. Я лише хвилювалася, чуєш? Про тебе. Не через тебе.

Я видихаю те, що, й сама не знала, сиділо в мені. Спускаю ноги на підлогу. Невпевнено йду до неї й обіймаю.

— Усе гаразд. Я знаю, що ти маєш на увазі. Я й сама хвилююся за нас усіх.

Вона гладить мое волосся, я опускаю руки. Ніна дивиться на мене.

— Вони ж не вважають це нещасним випадком, хіба ні? От що за холера?

— Хтось зарядив рушницю, — відповідаю їй. — Це найвагоміший аргумент.

— Але навіть коли й так. Це міг бути будь-хто. Тітка Фло сама могла зробити це помилково, а потім побоялася зізнатися поліції. Якби хтось із нас хотів Джеймсової смерті, на біса заманювати його в бозна-яку діру, щоб убити?

— Не знаю, — відказую. Через спробу постояти навіть протягом короткої розмови, ноги втомлюються й починають труситися. Відпускаю Нінину руку і йду похитуючись до ліжка. — Я й справді не знаю.

— Я думаю лишень... — починає Ніна, проте слова обриваються.

— Що?

— Я думаю лишень... Облиш. Знаєш, хай яке там жахіття трапилося між тобою та Джеймсом, я гадаю, що тобі варто їм розповісти, — Ніна тримає мою руку. — Знаю, що не з моїм розумом міркувати про це, і мені слід піти до біса зі своєю непроханою порадою, але вважаю, хоч би що там було, не все таке безпросвітне, як ти малюєш. І буде значно краще, якщо ти розповіси їм усе зараз.

Утомлено заплющую очі, тру кляту пов'язку на лобі, що люто свербить. Зітхаю і розплуючу очі знову. Ніна ще тут, руки в боки, поза свідчить про якесь вояовниче занепокоєння.

— Я подумаю, — відповідаю їй. — Згоди? Я подумаю. Обіцяю.

— Згода, — відказує Ніна. Її нижня губа відкопилена, як у дитини. Знаю, якби їй досі там було металеве кільце напроти зубів, вона б ним точно клацала. Пам'ятаю цей звук під час іспитів. Дякувати Богу, Ніна зняла його, здобувши кваліфікацію. Вочевидь пацієнти не люблять хірургів із дірками на обличчі. — Усе, треба йти. Бережи себе, Шоу. Якщо тебе випхають без попередження, зателефонуй, добрे?

— Звісно.

Ніна пішла, а я лежу, обмірковую її слова й думаю, наскільки вона має рацію. Голова пече та свербить, ще трохи й терпіти більше несила. Підвожуся, повільно йду, як стара бабця, до ванної кімнати, вмикаю світло.

Відображення, що зустрічає мене в дзеркалі, значно страшніше за вчоращене. Обличчя болить не так сильно, проте синці майорять фіолетовими, жовтими, коричневими та зеленими барвами — зібрано всі відтінки, щоб художнику творити пейзажі Нортумберленда. Забачивши все це, я лиш криво усміхаюсь. Проте я прийшла сюди не синці роздивлятися. Мене цікавить пов'язка.

Починаю з краечка стрічки, потім відихаю полегшено, коли вона здирається із шаленим, проте приємним болем, бо

маленькі волосинки на скронях та лінії волосся так і лишаються прилиплими до клею на стрічці, а пов'язка смикає рану.

Я очікувала побачити шви, проте нема жодного. Натомість — довгий огидний поріз, заліплений смужками, загалом схоже на... А хіба могли мене заклеїти суперклеєм?

Мені вистригли невеличке півколо на краечку шкіри чепре, саме в тому місці, де поріз тікає у волосся, що вже починає відростати. Доторкаюся пальцями. М'які колючки, як гребінець для немовлят.

Полегшення. Полегшення від холодного повітря, що огортає мій лоб, змітає свербіж та позбавляє лещат пов'язки... Викидаю закривальну шматину у відро й повільно йду до ліжка, досі розмірковуючи про Ніну. І Ламарр. І Джеймса.

Те, що трапилося між мною та Джеймсом, зовсім не стосується справи. Проте, можливо, Ніна має рацію. Ймовірно, мені варто про все зінатися. Можливо, після довгого мовчання упродовж усіх цих років я відчула полегшення.

Ні кому це не відомо. Ніхто не знає, окрім мене та Джеймса.

Як же довго я носила й плекала в собі злість на нього. І ось тепер її нема. Його нема.

Коли Ламарр прийде вранці, найімовірніше, я їй розповім. Чистісіньку правду, не лише правду, бо й усе, що я їй переповідала, було правою. Але це не вся правда.

А правда — ось вона яка.

Джеймс мене кинув. Отже, він мене покинув, надіславши лише повідомлення.

Але те, що я приховувала останніми роками, — це причина. Чому. Він пішов, бо я була вагітна.

Я не знаю, в який саме з тих десятків, а може, й сотень разів, я завагітніла. Ми намагалися бути обережними, принаймні ми думали, що обережні.

Знаю лише, якось зрозуміла, що надто довго не було менструації. Зробила тест.

Ми сиділи на ліжку в Джеймсовій кімнаті на горищі, коли я про все розповіла. Він побілів, дивився на мене широкими чорними очима, в яких засіла паніка.

— Не може... — почав він, потім додав. — Ти не могла...

— Помилитися? — закінчила я питання. Хитнула головою, навіть витиснула смішок. — Повір мені, ні. Я зробила вісім тестів.

— «Аварійні» таблетки? — вів він далі. Я спробувала взяти його за руку, проте він підвівся й почав рискати по невеличкій кімнаті.

— Уже запізно, але так, пила. Нам треба... — в горлі пересохло. Зрозуміла, що намагаюся стримати плач. — Нам потрібно в-вирішити...

— Нам? Це твоє рішення.

— Я хотіла поговорити з тобою. Я знаю, чого хочу, але це твоя д...

Також твоя дитина — це те, що я збиралася сказати. Проте ніколи так і недоговорила. Він зітхнув, ніби отримав ляпаса, й відвернувся.

Я підвелається й пішла до дверей.

— Лео, — його голос задихався, — зачекай.

— Слухай, — моя нога стояла на сходинці, сумка висіла на плечі. — Знаю, що це зараз вилилося на тебе. Коли будеш готовий поговорити... Зателефонуй, добре?

Але він так і не подзвонив.

Коли прийшла додому, зателефонувала розгнівана Клер.

— Де тебе чорти *носили*? Ти не прийшла! Я стовбичила з півгодини у фойє «Одеона», ти навіть не відповідала на дзвінки!

— Вибач, у мене були с-справи, — більш нічого не змогла вигадати.

— Що? Що трапилося? — вона допитувалася, але я не могла відповісти. — Я зараз зайду.

Він так і не подзвонив. Натомість пізніше увечері надіслав повідомлення. Після обіддя я провела в Клер, сушила голову над тим, що робити, чи казати мамі, чи притягнути Джеймса до кримінальної відповідальності, адже вперше це трапилося, коли мені було п'ятнадцять. Хоча зараз мені було вже шістнадцять, і від дня народження минуло кілька місяців.

Повідомлення надійшло близько восьмої.

Лі. Вибач, але це твоя проблема, не моя. Вирішуй сама. Більше мені не телефонуї. Дж.

Я й вирішила сама. Мамі нічого не розповіла. Клер, а Клер була неймовірною. Так, вона й справді може бути різкою та фальшивою, вміло маніпулювати, проте в кризовій ситуації, як от ця, вона була, як левиця, що захищає своє дитя. Озираючись у минуле, я розумію, чому ми тоді товарищували. І знову, і знову наштовхує мене на думку, якою егоїсткою я була після того.

Вона поїхала разом зі мною автобусом у лікарню. Це був ранній термін вагітності, настільки ранній, що обійшлося таблетками. І скоро все скінчилося.

Це не був аборт. Я не звинувачую в тому Джеймса, це те, чого я хотіла. Я не хотіла дитини в шістнадцять. І хай би що там трапилося, його вини було не менше, ніж моєї. І хай би що думали собі люди, не це мене вбило. Я не катуюся через втрату згустка клітин. Я відмовляюся від почуття провини.

Нічого з переліченого.

Річ у... Я не знаю, як це описати. Гадаю, гордість. Щось на кшталт невіри у власну тупість. Я думала, що так сильно його кохала і так сильно помилилася. Як я могла? Як це я могла так неймовірно й страшно помилитися?

І якби я повернулася до школи, мусила б жити з цим розумінням — згадка про нас обох в очах інших. Розповідати сотням: *Ні, ми не разом. Він мене кинув. Я нормальню.*

А мені було паскудно. Я була дурепою, бісове маленьке страшко. Як я могла так помилитися?

Я завжди вважала, що добре розбираюся в людях. Вважала, що Джеймс хоробрий, турботливий, що він мене любить. Але це все виявилося брехнею. Він був слабким боягузом, якому забракло сміливості поставити крапку між нами, дивлячись мені у вічі. Я більше ніколи не довірятиму своїм оцінювальним судженням.

Усе відбулося під час підготовки до випускних іспитів середньої школи.

Екзамени я склала, але до школи більше не повернулася. Навіть, щоб забрати результати. Вечірка восени теж обійшлася без мене. Я не бачила більше вчителів, що допомагали та підтримували під час іспитів. Натомість я перейшла до підготовчого коледжу для вступу до університету. До нього можна було дістатися на двох потягах, саме там, де я була впевнена, що мене не знають. Мій день тривав скажено довго. О 5:30 ранку я виходила, а о 18:00 приповзала. Зрештою мама продала будинок, щоб переїхати до Філа. Мене б це мало розіглити, адже це будинок моого діда, де я виросла, де ми жили разом упродовж стількох років, де кожен куток наповнено було безліччю спогадів. І глибоко в душі я лютувала, проте таки відчула полегшення. Остання нитка з Редінгом та Джеймсом порвалася. Я більше ніколи його не побачу.

Ніхто, за винятком Клер, не зінав, що трапилося. Але навіть вона не знала про повідомлення. Наступного дня я прийняла рішення щодо майбутнього дитини і наших з Джеймсом стосунків.

Вона обійняла мене, заплакала і промовила:

— Ти така хоробра.

Проте я нею не була. Я теж була боягузкою. Так і не зустрілася з Джеймсом, ніколи не спітала: чому? Як він міг так учинити? Це страх? Боягузвство?

Я чула, що після тієї історії він систематично спав з дівчатаами та хлопцями з Редінга.

Це лише підтвердило мої припущення. Джеймса Купера, якого, як я вважала, знаю, ніколи не існувало. Це витвір моєї уяви. Хворої уяви, сплетеної із власних сподівань.

А зараз — зараз я дивлюся крізь марево десяти років... і не знаю. Не те, щоб я його виправдовувала за необачну жорстокість повідомлення, проте я бачу себе: розлючену, праведну, що дотискала й була готова розчавити обох.

Можливо, я шукаю собі виправдання. За помилку, яку зробила, полюбивши Джеймса. Я розумію, якими ми були ще юними, трохи старшими за дітлахів з їхньою безтурботною жорстокістю та чорно-білою мораллю.

Коли ти молодий, сірого не існує. Лише чорне чи біле, погане та хороше. Правила прості — ігровий майданчик моралі, окреслений полями етики, з чітко прописаними фолами та пенальті.

Джеймс зробив помилку.

Я йому довіряла.

Але і я зробила помилку.

Проте зараз... Зараз я бачу лише налякане дитя, яке зіткнулося з тягарем моралі і не знає, як його нести. Я дивлюся на його слова так, як він бачив їх тоді — спроба перекласти остаточне рішення на його плечі, відповідальність, до якої він не був готовий і якої не хотів.

Я й себе бачу — точнісінько таке ж налякане, погано підготовлене створіння.

І мені страшенно шкода нас обох.

Коли Ламарр приходить уранці, на її обличчі — нова гримаса. За її спиною з'являється колега, вона тримає щось у руці.

— Норо, — преамбули нема. — Ви впізнаєте цю річ?

— Так, — здивовано відповідаю. — Це мій телефон. Де ви його знайшли?

Замість відповіді Ламарр сідає, вмикає диктофон і промовляє низьким офіційним тоном слова, яких я боялася, як лиха.

— Леоноро Шоу, ми хотіли би вас допитати як підозрювану в смерті Джеймса Купера. Ви можете нічого не відповідати, проте, якщо під час допиту не надасте даних, на які пізніше посилатимуться в суді, — це може зашкодити вашому захисту. Усе, що ви скажете, може бути використано як доказ. Ви маєте право на адвоката. Вам усе зрозуміло?

Якщо ти не винний, боятися нічого. Правда ж?
Але чому тоді мені так страшно?

Мої попередні свідчення не записували, мене не попереджали. Вони не слутували доказом у суді. Отже, спочатку кілька хвилин ми ще раз пробігаємо по фактах, які я вже розповідала Ламарр. Відновлюємо події для запису. Я не хочу адвоката. Знаю, це дурість, проте не можу позбутися відчуття, що Ламарр на моєму боці, що я їй довіряю. Якщо я зможу перевірити її у своїй непричетності, все буде добре. Що може зробити адвокат?

Ламарр покінчила з відомими фактами і береться до роботи.

— Будь ласка, погляньте на цей телефон, — простягає мені запакований у пластик телефон. — Ви його впізнаєте?

— Так, це мій телефон, — насилу стримуюся, щоб не гризти нігті. Останні кілька днів перетворили їх на збиті тупі уламки.

— Ви впевнені?

— Так. Я впізнаю подряпину на корпусі.

— І ваш номер... — вона проглядає свій блокнот і зачитує цифри вголос. Я киваю.

— Так, усе правильно.

— Мене цікавлять останні ваші дзвінки та повідомлення. Можете мені розповісти, що пам'ятаєте?

Цього я не очікувала. Не бачу жодного зв'язку між ними та Джеймсовою смертю. Можливо, вони намагаються визначити наші дії та переміщення? Знаю, вони можуть визначити місце розташування за допомогою сигналів мобільника.

Щосили намагаюся пригадати.

— Власне, було лише кілька. Сигналу в будинку не було. Я перевіряла голосову пошту, коли поїхали стріляти... і Твіттер. О, я передзвонила в магазин велопослуг у Лондоні, вони ремонтують мій велосипед. Гадаю, це все.

— Жодних повідомлень?

— Я... я не думаю, — намагаюся пригадати. — Ні, я більш ніж упевнена, що ні. Гадаю, останнє відправляла Ніні. Це було в п'ятницю, казала, що чекаю на потяг.

Вона плавно змінює курс.

— Я хотіла би більше дізнатися про ваші стосунки з Джеймсом Купером.

Хитаю головою, намагаючись надати обличчю спокійного, охочого до співпраці виразу. Це було очікувано. Ймовірно, Клер прийшла до тями. Шлунок потроху починає зводити.

— Ви познайомилися в школі, так?

— Саме так. Нам обоим було по п'ятнадцять чи шістнадцять. Ми якийсь час зустрічалися, потім розійшлися.

— Як довго тривали стосунки?

— Чотири чи п'ять місяців.

Це не цілковита правда. Ми зустрічалися півроку. Але я вже сказала «якийсь час», а шість місяців не звучить, як «якийсь». Не хочу створювати образ, що спростовує власні слова. На щастя, Ламарр не заглибується в дати.

— Ви підтримували стосунки після цього?

— Ні.

Вона чекає на мої пояснення. Я теж чекаю. Ламарр схрещує руки на колінах і дивиться на мене. Не знаю, що в ній на думці, проте існує єдина річ, що вдається мені як найкраще, — мовчати. Довжелезна пауза зависає в повітрі. Я чую навіть ледь помітне, чітке цокання її дорогоого годинника. Стасе на мить цікаво, звідки в неї гроші на спідницю, придбану не на зарплату поліціянта, а також на широкі золоті сережки. Вони більш ніж схожі на справжні.

Хоча, це не моя справа. Це лише закуска, щоб посмакувати мозок, поки минає час, а я мовчу. Урешті-решт, з'являється, здається, компаньйон Ламарр. Детектив-констебль Робертс —

кремезний чолов'яга з опецькуватим обличчям, на якому за-вмерло одвічне незадоволення.

— Ви стверджуєте, що за десять років жодного разу не контактували з ним? — різко запитує Робертс, — проте на весілля він вас запросив?

Дідько. Сенсу брехати нема. Це можна перевірити за дві хвилини, поговоривши з матір'ю Клер, чи хто там готував список гостей.

— Ні. Мене запросила Клер на дівич-вечірку, на весілля я не збиралася.

— Це не видається вам дивним? — повертається до розмови Ламарр. Вона усміхається, таке враження, що зібралися подружки випити капучино. Круглі рум'яні щоки, високі вилиці додають їй рис Нефертіті, вона усміхається, а вуста сповнюються теплом та шляхетністю.

— Не дуже, — брешу. — Я Джеймсова колишня. Гадаю, Клер подумала, що нам обом буде незручно.

— А нашо тоді запрошувати вас на вечірку з нагоди майбутнього весілля? Невже це зручно?

— Не знаю. Вам ліпше запитати Клер.

— Отже, з моменту розриву ви жодного разу не спілкувалися з Джеймсом Купером?

— Ні. Жодного контакту.

— Повідомлення? Електронні листи?

— Ні. Жодного.

Зненацька я не розумію, до чого вони ведуть. Вони що — намагаються встановити мою ненависть до Джеймса? Що я не могла винести його присутності поряд із собою? Мій шлунок знову бурчить, тихий голос у голові шепоче, що *занадто пізно просити адвоката...*

— Послухайте, — я таки кажу, додаючи голосу гучності, — це ж нормальну — не підтримувати зв'язок із колишніми.

Проте Ламарр не відповідає. Вона знову збиває мене з пантелику, змінюючи напрямок розмови:

— Ви можете розповісти про своє перебування в будинку. Ви виходили за межі приватної власності?

— Власне, ми їздили стріляти по глиняних тарілках, — непевно відповідаю. — Але ж вам про це відомо.

— Я маю на увазі самостійно. Ви виходили на пробіжку, еге ж?

Пробіжка? І відчуваю, як ґрунт зникає під ногами. Ненавиджу ситуацію, коли не розумію, куди вони ведуть.

— Так, — беру подушку й притискаю до грудей. А потім, згадавши про необхідність гратеги у співпрацю, додаю. — Двічі. Уперше після приїзду в п'ятницю, а друге — у суботу.

— Ви можете сказати приблизний час?

Намагаюся згадати.

— Гадаю, у п'ятницю десь пів на п'яту. Можливо, й раніше. Пам'ятаю, що вже добряче стемніло. Повертаючись, зустріла Клер на під'їздній дорозі близько шостої. А в суботу... Було рано. До восьмої, думаю. Точніше сказати не можу. Сто відсотків — не раніше шостої, бо вже розвиднялося. Мелані не спала, вона може знати.

— Добре. — Ламарр занотовує час, не довіряючи запису. — І ви не користувалися телефоном під час бігу?

— Ні. — Що це за дурня? Мої пальці впиваються у м'якоть подушки.

— А в суботу ввечері ви виходили?

— Ні, — але потім щось пригадую. — Вам розповіли про сліди?

— Сліди? — вона спантеличена, відриває очі від записника. — Які сліди?

— Були сліди на снігу. Коли я поверталася того першого ранку з пробіжки. Вони вели від задніх дверей до гаража.

— Гм, перевірю. Дякую, — вона робить позначку. Потім змінює курс знову. — Ви більше нічого не згадали про той проміжок часу, коли вибігли з будинку. Коли намагалися наздогнати машину?

Хитаю головою.

— Вибачте. Я пам'ятаю, як продираюся крізь ліс... Спалахи машин, розбите скло... Проте ні. Нічого чіткіше не пригадується.

— Ясно, — вона закриває нотатник і підводиться. — Да-кую, Норо. Іще є запитання, Робертсе?

Її колега заперечливо хитає головою, Ламарр озвучує час і місце для диктофона, вимикає його і виходить.

Я підозрювана.

Вони пішли, а я сиджу і намагаюся це перемолоти.

Це тому, що знайшовся телефон? Але який зв'язок може мати телефон з убивством Джеймса?

А потім я розумію одну річ, яку мені варто було б знати раніше.

Я завжди була підозрюваною.

Єдина причина, чому раніше мене допитували без застороги — відсутність доказів та свідчень. З моєю простріленою пам'яттю будь-який адвокат міг виліпити будь-які свідчення. Вони хотіли інформації, наданої тверезим розумом. Вони хотіли отримати її швидко — годі ризикувати, базікаючи з людиною, що перебуває у стані, в якому нема жодної певності.

А от зараз лікарі підтвердили мою адекватність і що стан придатний для допиту. Зараз вони почнуть працювати над справою. Зараз... Зараз я підозрювана.

Мене не арештували. За це ще можна чіплятися.

Мене не притягнуто до кримінальної відповідальності.

Поки що.

Якби ж я могла пригадати ці загублені хвилини в лісі. Що трапилося? Що я зробила? Відчайдушні спроби пригадати наростають, застрягають у горлі риданнями, я зціплюю пальці на подушці й притискаюся лицем до чистої її наволочки, жадаючи понад усе згадати. Без очіх втрачених хвилин хіба я можу переконати Ламарр у своїй правді?

Заплющую очі, думками повертаюся туди, втишу лісової гаявини, у сяйливе громаддя будинку, що пробивається крізь темні скучення дерев. Вдихаю опалі соснові голки, відчуваю холодний кусочок снігу на пальцях, у носі. Пам'ятаю звуки лісу: м'яке шурхотіння снігу, що спадає з перевантажених гілок, крик сови, звук мотора, що зникає в темряві.

І я бачу, як звиваюся вздовж довгої прямої дороги поміж дерев, відчуваючи пружинну м'якість голок під ногами.

Але що було далі, не знаю. Коли намагаюся згадати, виникає відчуття, що хапаю епізод, який відображається на поверхні води. Образи з'являються, проте коли хочу вхопити їх до рук, вони вкриваються численними брижами, і, зрештою, в моїх руках лише вода.

Щось трапилося в темряві зі мною, з Ґлер та Джеймсом. Чи там був хтось. Проте хто? Що?

— Що ж, Леоноро, я дуже задоволений тобою, — лікар Міллер відкладає вбік ручку. — Мене трохи непокоїть ця прогалина в пам'яті, але — з твоїх слів — спогади потроху повертаються. Не бачу причини тебе тут більше тримати. Тобі знадобляться ще кілька оглядів, але це може тобі призначити й терапевт.

Не встигаю обробити почуту інформацію, як він веде далі.

— Вдома є кому тобі допомогти?

Що?

— Н-ні, — витискаю. — Я живу сама.

— Так, а ти можеш побути кілька днів у друзів? Чи хтось із них заходитиме до тебе? Ти, звісно, пречудово видужуєш, проте мені не дуже хочеться відпускати тебе в порожній будинок.

— Я мешкаю в Лондоні, — кажу навмання. Що мені йому казати? У мене немає нікого, кому б нав'язатися на тиждень. Утекти до маминих розпростертых обіймів в Австралію також не варіант.

— Ясно, тебе зможе хтось відвезти?

Згадую Ніну, ймовірно. Її я можу попросити допомогти дістатися додому. Хіба мене можуть так швидко виштовхати звідси?

— Не розумію, — звертаюся до медсестри після того, як лікар зібрав записи й пішов. — Про це ніхто і словом не обговорився.

— Не хвилюйся, — заспокоює вона. — Ніхто тебе не викине надвір, як собаку. Але нам потрібне місце, а твоєму здоров'ю більше нічого не загрожує, тому...

Тому я тут небажаний гість.

Дивно, як сильно б'є по голові ця новина. Розумію, що за ці кілька днів перебування я навіть звикла до закладу. Лікарня раніше здавалася кліткою, а ось тепер, коли двері відчинені, я не хочу її полишати. Я звикла покладатися на лікарів та медичних працівників, буденність та рутину, що захищала від поліції, реальності, від усього, що трапилося.

Що мені робити після виписки? Ламарр трястиме мою душу й удома?

— Вам варто зв'язатися з поліцією, — нарешті кажу їй, самотня й покинута. — Не впевнена, що вони дозволять мені поїхати з Нортумберленда.

— Точно, я й забула, що ти те бідне дівча після аварії. Не хвилюйся, ми ще раз перевіримо, чи їх поінформовано.

— Детектив-констебль Ламарр, — наголошу їй. — Та, що приходила сюди, — не хочу, щоб вона говорила з товстошім та похмурим Робертсом.

— Я їй повідомлю. Не хвилюйся, зрештою, сьогодні тебе ніхто не чіпатиме — це точно.

Після нашої розмови намагаюся зрозуміти все, що трапилося.

Мене виписують. Можливо, вже завтра.

А що далі?

Мені можуть дозволити поїхати до Лондона, чи... Чи ні? I якщо ні — значить арешт. Я намагаюся пригадати, що знаю про свої права. Якщо мене арештують, мене допитуватимуть. Затримають на тридцять шість годин? Гадаю, вони можуть отримати судове розпорядження, щоб продовжити термін, проте певності в тому не маю. От лайно, я ж пишу про злочини та кримінал. Як я можу цього не знати?

Треба зателефонувати Ніні, але телефона нема. У мене є один у палаті, але без кредитної картки він ні до чого. Мій гаманець та речі в поліції. Ймовірно, зателефонувати можна з медсестринської кімнати. Упевнена, вони б не відмовили, якби питання стосувалося чогось важливого, наприклад, зна-

йти когось, хто б мене відвіз звідси. Проте я не знаю її номера. Усі контакти записані в телефоні.

Намагаюся згадати номери, що знаю напам'ять. Колись це був номер Нініних батьків, проте вони переїхали. Знаю свій домашній, але користі з того малувато. Там нікого нема. Знала телефонний номер нашого старого будинку, де я виросла. Мамин номер в Австралії не пам'ятаю, номер Джес також. Не пригадую мобільний номер жодного друга з Лондона. Гадаю, можна було б попросити медпрацівників нагуглити номер редактора, проте від думки зустрітися з нею за таких обставин мене до кісток пробирає холод.

Дивно, але один номер я пам'ятаю пречудово — номер Джеймсовых батьків. Я його набирала, мабуть, сотні разів. Мені відомо, що вони й досі там живуть. Але ім зателефонувати не можу. Не в цій ситуації.

Коли повернуся до Лондона, мушу їм подзвонити. Мушу дізнатися про похорон. Я мушу, я повинна... Заплющую очі. Я не розридаюся знову. Буду плакати, коли виберуся звідси. Але в цю мить необхідно ввімкнути мізки.

Не можу думати про Джеймса чи про його матір та батька.

Потім помічаю паперове горнятко біля ліжка. Меттів номер. Обережно рву папір, згортую і кладу нашкрябаний номер у кишеню. Я не можу йому зателефонувати. Він же буде в дорозі. Але думка, що у мене є принаймні одна людина, якій зможу подзвонити в разі крайньої необхідності, мене тішить.

Дві дні тому я навіть не знала про його існування. А зараз він мій провідник до реальності.

Треба лише зочекати.

Я й досі сиджу, вирячиваючись у повітря, кусаю свої збиті нігти, аж раптом голова медсестри з'являється в дверях.

— Курчатко, тобі телефонують. Зараз з'єднаю, — вона показує на білий пластмасовий телефон, що висить на ручці біля ліжка, я зникає.

Хто це може бути? Хто знає, що я тут? Може, мама? Дивлюся на годинник. Ні, в Австралії зараз сліпа ніч. Хтось у Лондоні

хвилюється, чому не повернулася? Мій агент? Або ж мій редактор? Вона що — могла мене відстежити?

Потім холод пробіг по спині, мене пронизує здогад. Джеймсові батьки. Вони, найімовірніше, знають, що я тут.

Телефон дзвонить. На мить втрачаю сміливість і не відповідаю.

Зрештою, зціплюю зуби і змушую себе підняти слухавку.

— Алло?

Пауза, потім голос запитує:

— Норо? Це ти?

Це Ніна. Полегшено зітхаю. Зринає думка про телепатію.

— Ніно! — як це чудово: чути твій голос, знати, що мене не викинуло на мілінус. — Слава Богу, що ти зателефонувала. Мене збираються виписувати, а я зрозуміла, що не маю твого номера, жодного номера. Це тому ти мені телефонуєш?

— Hi, — відповідає коротко вона. — Така справа, не буду ходити околяса. Фло намагалася вкоротити собі віку.

28

Кілька секунд мовчү.

— Норо? — питає за мить Ніна. — Норо, ти тут? Лайно, мене що — від'єднали?

— Так, тут, — відповідаю приголомшено. — Так, тут, я просто... Господи.

— Не збиралася тобі казати ось так, але й не хотіла, щоб ти це почула від медперсоналу, чи поліції, чи ще когось. Її відвезли до тієї ж лікарні.

— Страхіття. І вона... з нею усе буде добре?

— Я думаю, що так. Я знайшла її в кімнаті готелю, де нас поселили. Вона справді не знаходила собі місця, проте я навіть не здогадувалася... я... — її голос тремтить. Це вперше я розумію напруженість, що впала на її плечі. Поки ми з Клер у лікарні уникаємо шквалу допитів, Ніну, Фло та Тома, найімовірніше, цілодобово допитують. — Й� пощастило, що я повернулася раніше, ніж її попередила. Я мала би помітити. Справи були кепськими, але я й подумати не могла.

— Це не твоя помилка.

— Я бісів лікар, Норо, — в її голосі на іншому кінці дроту вчувалася мука. — Згодна, що я давно не длубалася у психічному здоров'ї, але ми ж мусимо пам'ятати базові речі. *До біса.* Я мала би здогадатися, куди все летить.

— Але з нею ж усе буде гаразд?

— Не знаю. Вона випила купу снодійних таблеток, змішавши їх з «Валіумом» та добрякою порцією «Парацетамолу». А потім запила це віскі. Мене найдужче турбує «Парацетамол». Бридка штука — можеш прокинутися в пречудовому стані в лікарні, а потім, саме тієї миті, коли ти вирішив, що самовбивство не вплискується у твої весняні плани, печінка перестає функціонувати.

— Боже милостивий, бідолашна Фло... Вона сказала... Вона пояснила причину?

— Вона залишила записку зі словами, що більше не могла з тим жити.

— Ти думаєш? — зупиняюся, не знаючи, як запитати.

— Що? Загризло сумління? — майже відчуваю, як Ніна десь там стенає плечима. — Я не знаю. Але, хоч би що було з патронами, рушницю тримала вона. Не думаю, що Ламарр та Робертс з нею гралися в ցацьки.

— Де вона знайшла таблетки?

— Й лікар виписав «Діазепам» та снодійні. Вона — ми... нас тримали під страшенною напруженістю. На її очах застрілили чоловіка. Схоже на посттравматичний стрес.

Заплющую очі. Як безпечно бути тут, загорнутою в ковдру незнання, у той час, поки Фло розривало на шматки.

— Вона була одержима, — повільно веду. — Ти пам'ятаєш, як вона безупинно торочила про ідеальну дівич-вечірку Клер.

— Знаю, — відповідає Ніна. — Повір, упродовж останніх кількох днів ми наслухалися вдосталь. Окрім плачу та звинувачень на свою адресу за все, що сталося, від неї нічого не почули.

— Але що сталося, Ніно? — раптово зрозуміла, що я до болю в пальцях впиваюся в пластмасову слухавку. — Ламарр вважає, що я — вбивця. Я знаю, вона такої думки. Вони запитували щось дивне про мій телефон. Мене офіційно попередили. Я підозрювана.

— Ми всі підозрювані, — втомлено відповідає Ніна. — Ми були в будинку, де підстрелили чоловіка, який помер. Це не лише ти. Трясця його матері, як же я хочу, щоби все це скінчилось. Я страшенно скучила за Джес, я насліду тримаюся.

Її голос втомлений. Втомлений не лише через це, а й абсолютно через усе. Раптом я бачу її та Тома в готельних номерах, вони чекають на допит, на відповіді, на новини про Фло та Клер...

Вони забрали і Нінин телефон також. Її сказали не залишати межі містечка. Вона в тій самій пастиці, що і я. У пастиці подій, що відбулися в будинку.

— Знаєш, мені вже час, — зрештою говорить Ніна. — Мобілки з паскудною оплатою, не певна, що ще лишилися гроші. Я тобі передзвоню й лишу номер у реєстратурі, добре? Попроси мене набрати, коли тебе виписуватимуть.

— Домовилися, — зрештою кажу їй. У горлі зшерхло, кашляю, намагаючись це приховати. — Бережи себе, чуеш? Навіть не думай картати себе через Фло. Все з нею владнається.

— Я й справді не знаю, чи з нею все нормально, — похмуро відказує Ніна. — Я стикалася з передозуванням «Парацетамолом» у студентські роки, і мені відомий процес. Але дякую, що клопочешся. I Норо...

Вона замовкає.

— Так?

— Я... Ой, до біса все, жодного сенсу озвучувати. Забудь.

— Що?

— Я лише хотіла сказати — спробуй згадати, що трапилося після того, як ти вибігла з будинку, добре? Від цього чимало залежить. Я не тисну, — вона обрамляє слова непевним смішком.

— Так, я знаю. До зустрічі, Ніно.

— До зустрічі.

Кладу слухавку, тру обличчя. «Не тисну», — сказала Ніна. Може, їй воно й смішно, але ми обидві знаємо тягар тиску, який доводиться зараз терпіти. Терпіти нам усім.

Я мушу згадати. Я мушу згадати.

Заплющую очі, намагаючись пригадати.

— Норо, — чиясь рука смикає мене за плече, намагаючись розбудити. — Норо.

Кліпаю очима, пробую підвістися, намагаюся зрозуміти, де я і що відбувається.

Це Ламарр, я спала.

— Котра голина? — сонно запитую.

— Майже полудень, — відказує різко. Жодного натяку на усмішку. Загалом у неї досить похмурий вигляд. Детектив-констебль Робертс стойте позаду, його суворий погляд зосе-

реджений та непорушний. Створюється враження, що із самісінського народження йому встремили олівець й наліпили кислу міну на обличчя. Неможливо уявити його в обіймах з дитиною чи під час поцілунку з коханою.

— Ми би хотіли поставити вам кілька запитань, — заявляє Ламарр. — Вам потрібна хвилинка?

— Ні, ні, все добре, — відповідаю. Поводжу головою, намагаючись остаточно прокинутися. — Продовжуйте.

Ламарр киває, вмикає диктофон і повторює попередження. Потім дістає аркуш паперу.

— Норо, будь ласка, прочитайте це. Це виписка з електронних листів та повідомлень, відправлених з вашого та Джеймсового телефонів протягом кількох останніх днів.

Вона передає мені папір, я сідаю зручніше, стираю сон з очей, намагаюся сконцентруватися на щільно надрукованих рядках. Це список повідомлень із зазначеними номерами, датами та часом відправлення. Там ще написані якісь дані, проте я не можу їх розібрати, можливо, GPS-локачія?

Перше в списку відправлене з моого номера, час: п'ятниця, 16:52.

ЛЕОНORA ШОУ: Джеймсе, це я, Лео. Лео Шоу.

ДЖЕЙМС КУПЕР: Лео? Господи, це й справді ти?

ЛЕОНORA ШОУ: Так, це я. Мені конче необхідно тебе побачити. Я на дівич-вечірці в Клер. Будь ласка, прийдь. Це терміново.

ДЖЕЙМС КУПЕР: Що, справді?

ДЖЕЙМС КУПЕР: А К. тобі сказала?

ЛЕОНORA ШОУ: Так. Будь ласка, прийдь. Не можу пояснити по телефону, але мені необхідно з тобою поговорити.

ДЖЕЙМС КУПЕР: Ти й справді хочеш, щоб я приїхав? Це не може почекати до повернення в Лондон?

ЛЕОНORA ШОУ: Ні. Це дуже терміново. Будь ласка. Я ніколи нічого в тебе не просила, ти мені винен це. Завтра? Неділя — запізно.

Довга пауза. Наступна відповідь від Джеймса датується п'ятницею, 23:44.

ДЖЕЙМС КУПЕР: Завтра в мене вистава вдень та ввечері.

З театру звільнюся не раніше 20-21 год. Можу приїхати на машині, але це ще плюс п'ять годин. Буду посеред ночі. Ти справді хочеш, щоб я це зробив?

Відповідь закріплена суботою, 7:21.

ЛЕОНORA ШОУ: Так.

Ще одна пауза. Відповідь Джеймса надійшла о 14:32.

ДЖЕЙМС КУПЕР: Ок.

ЛЕОНORA ШОУ: ДЯКУЮ ТОБІ. Машину лишай на дорозі.

Коли підйдеш до будинку, йди до задньої частини. Я залишу двері на кухню відчиненими. Моя кімната на другому поверсі, другі двері праворуч. Усе поясню на місці.

Ще одна довга пауза. Джеймсова відповідь відправлена о 17:54, вона майже розриває мое серце.

ДЖЕЙМС КУПЕР: Ок. Лео, пробач — за все. Дж х

А потім о 23:18.

ДЖЕЙМС КУПЕР: Їду.

А потім все.

Коли я підвожжу погляд на Ламарр, знаю, що очі топляться у морі сліз, голос зламаний та німий.

— Допитувана закінчила читати виписку, — вона тихо промовляє для запису. Потім звертається до мене, — Отже, Норо? Пояснення? Невже ви думали, ми їх не знайдемо? Видаляти їх не було сенсу, все вдалося відновити із сервера.

— Я... я..., — роблю спробу. Глибоко вдихаю. Змушую себе заговорити. — Я н-не відправляла їх.

— Справді... — це не запитання, а просте, дещо втомлене підтвердження.

— Справді. Ви мусите повірити мені, — знаю, що навіть якщо почну щось базікати, мені це не допоможе. — Хтось міг їх надіслати. Хтось міг скопіювати мою сім-карту.

— Повірте мені, ми до цього вже звикли, Норо. Повідомлення були відправлені з вашого телефона, час відповідає вашій відсутності під час пробіжок та поїздки на стрільбище по глинняних тарілках.

— Але я не беру із собою телефон на пробіжку!

— Докази GPS більш ніж переконливі. Ми знаємо, що ви виходили з будинку й піднімалися на пагорб, щоб зловити сигнал.

— Я їх не відправляла, — безпорадно і марно повторюю. Хочу залізти в ліжко й закутатися з головою під ковдру. Ламарр дивиться на мене з висоти свого зросту, вона більше не сидить поруч, втішаючи. Її обличчя заклякло, як викарбуване. Там є дещіця співчуття, проте з'явилася невідома досі невблаганність. Її обличчя схоже на безжальну байдужість янгола, але не янгола милосердя, а янгола вироку. Він прийшов не заспокоїти, а вершити правосуддя.

— Ми також отримали результати проб з машини, Норо. Ми знаємо, що трапилося.

— Що трапилося? — намагаюся не панікувати, проте чую, як голос стрибає та тремтить. Ім відомо. Ім відомо те, що я не знаю. — Що трапилося?

— Клер вас підібрала, а коли зрештою вибралася на дорогу й рухалася на швидкості, ви схопили кермо, пам'ятаєте? Ви перехопили кермо і спрямували машину на узбіччя.

— Ні.

— Сліди ваших пальців по всьому керму. Садна на руках, зламані нігти — ви билися з Клер. Вона намагалася захиститися, тому її руки в ранах. Її шкіру знайшли під вашими нігтями.

— Ні.

Але навіть коли заперечую, в голові промайнув страшний кошмар: заціпеніле обличчя Клер, підсвічене зеленим сяйвом панелі приладів, мої руки хапають її.

— Ні, — повторюю знову, а в голосі — суцільне ридання. Що ж я накоїла?

— Норо, що вам розповіла Клер? Вона сказала, що одружується з Джеймсом?

Не можу говорити. Хитаю головою, але це не заперечення, я не можу з цим миритися. Я не можу стерпіти ці запитання.

— Допитувана хитає головою, — сухо додає Робертс.

— Фло розповіла про те, що трапилося, — безжалісно додає Ламарр. — Клер попросила її тримати язик за зубами. Вона планувала розповісти все тими вихідними, чи не так?

Господи.

— У вас не було з ним жодним стосунків після розриву, чи не так?

Hi. Hi. Hi.

— Ви марили ним. Клер не говорила до останнього, бо боялася вашої реакції. І в неї були на це всі підстави, я ж не помиляюся?

Розбудіть мене від цього кошмару.

— Тому ви заманили його в заміський будинок, а потім застрелили.

Hi. Боже. Я мушу щось сказати. Я повинна змусити Ламарр стулити рота, змусити ці спокійні, спритні й жорстокі звинувачення зникнути.

— Це правда, Норо? — її голос м'який та шанобливий. Нарешті Ламарр сідає на край ліжка простягає руку. — Еге ж?

Підважу голову, очі блищасть, проте крізь слези бачу обличчя Ламарр, доброзичливі очі, важкі сережки, занадто важкі, щоб така тонка шия змогла їх витримати. Чую клацання та шум диктофона.

Повертаю собі голос.

— Я хочу бачити свого адвоката.

29

МЕНЕ підставили? Але хто?

Намагаюся згадати час першого повідомлення, яке я, буцімто, відправила Джеймсові. Надіслане з моого телефона о 16:52. Саме тоді я бігала. Телефон лежав без нагляду в кімнаті. Хто мав до нього доступ?

Клер ще не приїхала, в цьому я певна, адже ми вперше зустрілися на під'їзній дорозі, але це міг бути будь-хто інший.

Але навіщо? Навіщо комусь отак мене руйнувати, руйнувати Джеймса, руйнувати *Клер*?

Прокручую в думках можливі варіанти.

Мелані видається найменш на таке здатною. Так, вона була там, поки я бігала, і коли на те пішло, вона єдина, хто не спав під час другої пробіжки. Але мені важко повірити, що її хвилювала я чи Джеймс до такої міри, щоб утнути щось подібне. Який сенс ризикувати всім, щоб звинуватити людину, яку вона навіть не бачила? І окрім того, вона поїхала, коли приїхав Джеймс... Заплющую очі, намагаюся стерти картиночку, де Джеймс розпластався на закривавленій дерев'яній підлозі. *Але попри це, вона могла замінити картридж*, — шепотче писклявий голосочок у підсвідомості. — *Вона могла зробити це будь-коли. І можливо, це пояснює причину метушливого від'їзду..* Це правда. Вона таки могла замінити картридж. Але прорахувати решту — розчахнуті двері, рушницю, боротьбу...

Тоді Том. У нього було достатньо можливостей — він був у будинку разом із телефоном, а також на стрільбиці. І несподівано мене осяває: саме він відправив Клер їхати саму лісом. Чому вона так раптово знялася? У нас є лише його версія слів до неї. У світлі подій факт, що вона цілком перекрутила його слова, видається непереконливим. Невже вона могла так рво-

нути в ніч, не перевіривши? Зрештою, Ніна ж лікар. Вона — добрячий Джеймсів шанс на порятунок.

А що, як він сказав їй їхати? Та він будь-що міг заявити: Ніна не їде, вона сказала, мовляв, рушайте, а сама чекатиме на вас у лікарні. Щодо мотиву... Прокручую в голові п'яні розмови про його чоловіка та Джеймса. Якби ж я тоді звернула увагу... Якби ж я слухала! Але мені було нудно, нецікаво від плутанини невідомих імен та стервозного залаштункового життя. Невже собака заритий тут — стара образа між Брюсом та Джеймсом? Хтозна, може, й навпаки.

Але якось не клейтесь. Навіть, якщо він і *відправив* Клер тієї ночі саму, що б цим досяг? Він же не міг прорахувати, що трапиться далі.

І найважливіше, він не міг знати про моє минуле з Джеймсом. Якщо, звісно, хтось йому не розповів.

Клер могла зробити це. Ця думка ні на мить не полишала, проте вбивство продумувалося так, щоб знищити не лише Джеймса, а й Клер. Варіант гарматного м'яса не спрацьовує; щось підступне та *особисте* ховається за тим, як мене навмисне втягнули й змусили обох згадати забуті рани. Хто це міг зробити? *Навіщо* комусь це робити?

Намагаюся поглянути на це, як на власну книжку. Якби я її писала, які причини могла б вигадати для Тома, щоб скривити Джеймса? За задумом, я можу зліпити йому мотив, щоб понівечити й Клер. Але я? Особа, котра могла це вчинити, мусила би знати нас трьох. Хтось, хто знає, як усе розлетілося на друзки. Хтось такий, як...

Ніна.

Проте мій розум відмовляється це сприймати, навідріз відкидає цю ідею. Ніна може бути дивакуватою, різкою, саркастичною, часто необачною. Але в жодному разі вона не могла це зробити. Невже? Згадую її помежоване тugoю обличчя через згадки про рани, що довелося лікувати в Колумбії. Вона живе, щоб допомагати людям. А й справді, не могла ж вона це втнути?

Проте щось шепоче мені тонесеньким голосочком на вухо, нагадуючи, якою бездушною може бути Ніна. Пам'ятаю, як

колись напідпитку вона сказала: «Хірурги не ставляться до людей ніжно та чуттєво. Вони як механіки — лише прагнуть відкрити кришку, роздивитися, як працює, розібрати. Середньо-статистичний хірург — це маленький хлопчик, який розбирає татів годинник, щоб побачити, як там усе працює, а потім не годен зібрати докупи. Що більше знань та практики, то краще ти добираєш схожі деталі. Але ми завжди лишаємо шрам».

Я пригадую також її періодичні шалені спалахи презирства до Клер. Згадую Нінину ліття того вечора, коли вона розповідала, як Клер тиснула, підбурювала її насолоджуvalася реакцією людей. Її сповнювала гіркота, що Клер випроваджувала її з гри упродовж усіх минулих років. Можливо, щось ховається там? Є якась причина, чому вона ніколи не зможе пробачити Клер?

І врешті-решт, я думаю про її дії в перший вечір на вечірці. Гра «Я ніколи не...». Пам'ятаю її навмисний злочинний намір у тому протяжному: «Я ніколи не спала з Джеймсом Купером».

Несподівано, попри спеку в задушливій маленькій кімнатці-сауні, мені стає холодно. Тому що це саме та особистісна злоба, що лежить у корені всієї ситуації. Це не лише цікавість через мене чи Джеймса. Це не бездумство. Це навмисна жорстокість до мене ѹ Клер. Хто тепер тиснув, підбурював і насолоджуvalася реакцією людей?

Але я відкидаю цю думку. Я не буду думати такого про Ніну. Не буду. Якщо почну це припускати — зведу себе в могилу.

Фло. А до цього імені я повертаюся постійно. Фло була там із самісінського початку. Фло запросила гостей. Саме Фло стверджувала, що рушницю заряджено сліпими патронами.

Фло з її дивакуватим захопленням Клер. З її незвичною дивною напруженістю. Вона могла будь-коли дізнатися про мене та Джеймса. Вона ж найкраща подружка Клер з університету. Тож цілком нормальну, що Клер сама розповіла їй про нас із Джеймсом?

Це тому в неї передозування? Вона зрозуміла, що накоїла?

Я підвожу голову, вдивляюся в простір, обмірковуючи це. А потім погляд зосереджується на русі за дверима.

Розумію, що це. Охорона повернулася, поліціянт біля дверей палати. Цього разу я не маю жодного сумніву: вони не прийшли мене охороняти, мене відправляють у поліцейський відділок. Мене арештують, допитають і посадять, якщо зможуть довести обвинувачення.

Холодно, неупереджено аналізую останню з присутніх на вечірці, цього разу вступаючи в суперечку із самою собою.

Я була там. Я могла надіслати ці повідомлення Джеймсові. Я могла поміняти сліпі патрони на справжні. Я тримала рушницю, коли Фло вистрелила. Що може бути простішим, аніж підштовхнути дуло й спрямувати його на Джеймса, коли він піднімався сходами?

І насамкінець найважливіше. Я була присутня, коли події розгорталися далі. Це я сиділа в машині, яка летіла бозна-куди з дороги.

Що трапилося в машині? Чому я не можу це пригадати?

Обмірковую слова лікаря Міллера: *«Іноді мозок приховує події, з якими ми ще не готові мати справу. Я припускаю, ще... механізм самозахисту»*.

До чого не готовий мій мозок? Це правда?

Розумію, що тремчу, як від холоду. Попри спеку в лікарні, задушливу, як завжди, я тягну з підніжжя ліжка Нінин кардиган і загортуюся в нього, вдихаючи запах її парфумів та цигарок, і намагаюся себе заспокоїти.

Мене підставили. Розіграли жорстокий жарт.

Мені аж млосно від думки про арешт та обвинувачення, мені й досі не віриться, що це все відбудеться. Певна річ, ну точно ж, якщо я все поясню, мені ж повірять?

Реально вибиває ґрунт з-під ніг усвідомлення того факту, що хтось страшенно не хоче, щоб я діяла саме так. Але хто? Відкидаю думку про останній варіант. Він надто химерний, щоби впустити його у власні думки, але підступний шепіт не змовкає, коли прокручую всілякі факти та події.

Коли лежу, згорнувшись калачиком, під тонким лікарняним простирадлом з Нініним кардиганом на плечах, мені починають нашіптувати: *«А що, коли це правда?»*.

День повільно тягнеться, таке враження, що я рухаюся у в'язкому сиропі. Це схоже на кошмари, що іноді бачу, в яких мої кінцівки стають занадто важкими, щоб пересуватися... За мною щось женеться, я мушу втекти, проте застригла в багнюці. Ноги занімілі й повільні. Мені зостається лише важко бrestи уві сні, а позад мене — щось страхітливе, воно наближається чимраз ближче.

Моя маленька палата дедалі більше скидається на камеру в'язниці: вузенька смужка скла з дротом, охоронець за дверима.

Якщо мене випустять, подальший сценарій відомий. Додому не поїду, мене арештують, влаштують допит, потім притягнуть до відповідальності. Повідомлення — більш ніж вагомий доказ, щоб мене затримати. А факт, що я заперечувала їх відправлення, лише ускладнює мое становище.

Я пам'ятаю багато років тому, коли ще писала першу книжку, спілкувалася з поліціянтом щодо технік допитів: «*Tu дослухаєшся*, — він сказав. — *Tu дослухаєшся до брехні*».

Ламарр та Робертс свою брехню почули: я сказала, що не відправляла повідомлення. Та попри це, вони реальні.

Намагаюся поїсти, проте їжа не смакує та так і лишається лежати на таці. Намагаюся читати, але слова розпадаються для мене, перед очима лише надрукована сітка, яку стирають інші фрагменти.

Я на лаві підсудних. За ґратами.

Фло в реанімації десь тут у лікарні.

Клер десь лежить без сил у ліжку, а її очі повільно рухаються під заплющеними повіками.

Джеймс у калюжі крові.

Раптом відчуваю той запах — запах різника з липкими від крові руками, моя піжама, калюжі на підлозі.

Стягую простирадла і встаю. Йду до ванної кімнати, обливаю обличчя водою, щоби змити сморід крові й нав'язливі спогади. Однак те, що прагну пригадати, на думку не спадає. Невже могла... Невже я могла відправити ті кляті повідомлення, а потім поховати спогади разом із подіями в машині?

Кому довіряти, якщо я сама собі не довірю?

Ховаю обличчя в долонях, стою і розглядаю себе в дзеркалі під яскравим сяйвом флуоресцентної лампи. Синці й досі видніються під очима, але починають сходити. Мої очі запали, виглядаю, наче після жовтяници. Темні плями в западинах біля перенісся та під очима. Проте я більше не схожа на виродка. Якби мала тональний крем, синці можна й замазати, але я цього не робитиму. Навіть на думку не спадало попросити про це Ніну.

Виглядаю змарніло та старою. На обличчі сліди від жорсткої лікарняної білизни.

Розмірковую, длубаюся в собі. А там майже десять років живе шістнадцятилітня дитина. У мене й досі довге волосся, ловлю себе на думці, що в моменти напруженості й нині прибираю його назад. От лишень волосся більше нема.

Мені дозволять побачити його тіло?

Тремчу, проводжу мокрою рукою по закудланому волоссу, витираю долоні сірими спортивними штанами.

Повертаюся й виходжу з ванної.

У палаті мене збивають із пантелику зміни. Спочатку не знаю, що саме: книжка й досі на ліжку, капці під ним. Напізвавнений глечик з водою на шафці, історія хвороби й досі криво стирчить на бильці в ногах ліжка.

Потім помічаю. Охоронця нема.

Йду до дверей, зазираю в переплетене дротом віконце. Стілець на місці. Горнятко з чаєм потроху парує. Але охоронця нема.

Невеличкий струмінь адреналіну пронизує мене, здіймаючи дібки волосся на потилиці. Тіло знає, що збираюся зробити, перш ніж мозок пошле сигнал. Пальці намацуєть капці, я взуваюся, руки застібають гудзики Нініного кардигана. Нарешті тягнуся за десятифунтовими банкнотами, що й досі лежать згорнутими в шухлядці шафи.

Серце гупає як скажене, коли натискаю на дверну ручку, чекаю миті, коли пролунає різке: «*Стояти!*» або поцікавитьсья медсестра: «Із тобою все гаразд, серденъко?».

Але ніхто нічого не каже.

Виходжу з кімнати в коридор, минаю кілька палат, ноги в ляпанцях вистукують *ляп, ляп, ляп* по лінолеумовій підлозі.

Минаю кімнату медсестр — жодної душі. У крихітній кімнатці сидить медсестра, вона повернулася спиною до скляної стіни й працює з паперами.

Ляп, ляп, ляп. Крізь подвійні двері виходжу в головний коридор, там повітря менше просотане медикаментами, витає запах їжі з кухні в кінці коридору. Пришвидшується. Переді мною виринає знак «Вихід», що підказує, де повернутися.

За рогом серце мало не розривається. Поліціянт стоїть одразу біля чоловічої вбиральні і щось бурмоче по рації. Кілька секунд вагаюся. Я мало не повертаю хвоста й не мчу назад до палати, перш ніж мою відсутність помітять.

Але я зостаюся. Заспокоююся й проходжу повз нього — *ляп, ляп, ляп*, — а серце відбиває — *бам, бам, бам* — у ритм крокам. Він навіть не глянув на мене.

— Роджере, — чую його прохання. — Зроби копію.

Потім повертає за ріг і зникає.

Я йду собі далі, не занадто швидко, але й не надто повільно. Безсумнівно, хтось же мене зупинить? Звісно, не можна ж ось так висковзнути з лікарні?

Ще один знак «Вихід» висить у коридорі між палатами. Я майже поряд. І ось біля останніх дверей до ліфтового майданчика я бачу щось, когось крізь вузьку скляну шибку.

Це Ламарр.

Повітря застриє в горлі, не роздумуючи, ховаюся у відокремленій сусідній палаті, молюся, щоб її мешканець спав.

Штори навколо ліжка завішені, проте я крадъкома загортаюся ними. Стою, серце стугонить як скажене, чекаю і слухаю. Двері головної палати відчиняються, потім зачиняються. Я чую її кроки — *цок, цок, цок, цок* — по лінолеуму. Біля кімнати медперсоналу, що майже напроти палати, де я ховаюся, кроки зупиняються. Мої руки тремтять і чекають, що зараз штори розсунуть і мене знайдуть.

Вона щось ввічливо пояснює старшій зміни, я чую — цок, цок, цок — звук її підборів у коридорі, десь неподалік від вбиральні та моєї палати.

Слава Господові, слава, слава Йому.

Слабкі ноги тримтають від полегшення, здається, що зараз впаду. Але я не можу. Я мушу звідси вибратися, перш ніж вона зайде до палати і зрозуміє, що мене нема. Раптово шкодую, що не намостила подушок й не завісила вікно.

Хапаю ротом кілька разів повітря, намагаючись угамувати нерви, повертаюся, щоб вибачитися перед пацієнтом.

А потім бачу того, хто лежить у ліжку, серце мало не зупиняється.

Це Клер.

Клер лежить із заплющеними очима, їй дісталося ще гірше, ніж мені. До неї приєднано більше приладів, велика кількість дротів стирчить з-під простирадл.

Боже милостивий. Ой лишенъко, Клер.

Якусь мить, хоча й розумію, що це божевілля, не можу стриматися. Руки тягнуться до її обличчя й приирають пасмо волосся з її губ. Очі Клер бігають метушливо під повіками, я затамовую дихання. Напруженість трохи спадає, вона занурюється у свій попередній стан — сон? Кому? Я поривчасто зітхую.

— Клер, — м'яко їй шепочу, щоб ніхто не міг розчути, проте, можливо, ці слова долинуть до неї крізь сон. — Клер, це я, Нора. Присягаюся, я дізнаюся правду. Я докопаюся до того, що трапилося. Обіцяю.

Хочу взяти її руку, хочу поцілувати і сказати, що мені страшенно шкода цих років мовчання.

Хочу сказати, що спробувала би порадіти за неї та Джеймса. Що я дала б їм своє благословення. Мені лише потрібен був час, щоб звикнути.

Але слова губляться. Мені бракує сміливості доторкнутися. Не смію чіпати дроти, що пильнують її сон.

— Будь ласка, Клер, — шепочу. — Будь ласка, одужуй. Будь ласка, прокидайся.

Але вона мовчить. Зіниці рухаються під повіками, згадую Фло під час сеансу, яка сліпо шукала щось, те, що жоден із нас не міг побачити.

Мені здається — серце більше не витримає.

Але шляхів до відступу нема. Мене можуть зараз розшукувати.

Обережно, крадькома я визираю з-за шторок. Коридор пустий, жодної живої душі в кімнаті медперсоналу. Усі заклопотані пацієнтами, старша медсестра зникла також.

Вислизаю, зашторюю за собою і майже щодуху мчу до дверей наприкінці палати, вириваюся до ліфтового майданчика.

Натискаю на кнопку п'ять, десять, п'ятнадцять разів, тисну знову і знову, ніби від цього ліфт приїде швидше.

Потім чую різкий звук та свист, нарешті роз'їжджаються двері ліфта. Залітаю всередину, серце виривається з грудей. Черговий штовхає інвалідний візок із хворою жінкою й виспіве крізь зуби Леді Гагу. Будь ласка, дозвольте мені це зробити.

Ліфт зупиняється, пропускаю першими чергового з жінкою й чимчикую, орієнтуючись за позначками, до центрального входу. Знудьгована жіночка сидить у реєстратурі й гортає журнал «Хеллоу».

Наближаюся біжче, її телефон починає дзвеніти, пропустю ще швидше.

Не бери слухавки. Не бери слухавки.

Вона бере слухавку.

— Добрий день, реєстратура!

Знаю, що йду надто швидко, але зупинитися несила. Я мушу виглядати як пацієнт. Як вона може не помітити мене в ляпанцях? Нормальні люди, відвідувачі не взуті в капці в листопаді. Не ходять у сірих спортивних штанах та плетеному синьому кардигані.

Знаю, вона зараз мене зупинить. Зараз запитає, чи все зі мною гаразд. Дві десятифунтові банкноти в руці вологі від поту.

— Справді? — вона різко запитує, поки я проходжу повз неї. Вона намотує телефонний провід навколо пальця. — Так, гаразд. Простежу за цим.

Серце десь загубилося в п'ятах. Йй усе відомо. Я не можу більше це стерпіти.

Проте вона не підводить голови. Щось киває. Можливо, розмова не про мене.

Я майже біля дверей. Ось знак, що просить дезинфікувати руки перед входом і після виходу з лікарні. Мені зупинитися? Приверне більше уваги те, що я зупинюся, чи те, що не зупинюся?

Не зупиняюся.

Жінка в реєстратурі й досі теревенить по телефону й киває.

Я біля обертових дверей. Несподівано зринає фантазія, що двері ламаються, я потрапляю в трикутну пастику на вході, лишається лише невеличка щілина на вулицю, настільки крихітна, що туди влізе тільки рука.

Але, звісно ж, цього не трапляється. Двері й далі повільно обертаються.

Я вільна.

Я вибралася з лікарні.

Я втекла.

30

Боже. Я на волі. Я на волі.

Холодне повітря обдуває обличчя, я стою цілком розгублена. Усе навколо видається чужим. Раптово пронизує думка, що мене сюди привезли непритомною, і я не маю жодного уявлення, де я і як звідси вибратися.

Тремчу після лікарняної спеки від вітру зі сніжною крупою. Підводжу очі, шукаючи диво, і воно таки з'являється у вигляді знака з написом «Таксі».

Мене лихоманить, повільно бреду за ріг будівлі, де знак повідомляє: «Стоянка таксі». Там одна машина з увімкненими шашечками. У ній сидить чоловік, принаймні так мені вважається — крізь пелену скла розгледіти складно.

Кульгаю ближче, ляпанці починають натирати п'яту. Клащає вікно й із шумом опускається, привітне засмагле обличчя всміхається до мене.

— Чим я можу вам допомогти, серденко? — запитує він. Це сикх, на ньому охайній чорний тюрбан, посередині значок логотипа компанії. Акцент схожий на суміш панджамі та ньюкаслського діалекту, я ледве стримую себе, щоб не розсміятися. Дякувати Богові, стримуюсь.

— Я... мені потрібно, — і несподівано розумію, що й гадки не маю, куди їхати. Повернутися в Лондон?

Hi.

— Я мушу дістатися до Скляного Будинку, — відповідаю. — Це заміський будинок, одразу за Стейнбріджем. Ви чули про це містечко?

— Ага, знаю. Стрибай, серденко.

Але я не сідаю. Попри холод та страшенну лихоманку, я ва-гаюся. Рука зависла біля дверей.

— Скільки це коштуватиме? У мене лише двадцять фунтів.

— Зазвичай двадцять п'ять, — відказує він, — проте для тебе зробимо виняток.

Слава всім святым. Витискаю усмішку на закостенілому від холоду обличчі, здається, наче від цієї спроби воно зараз лусне.

— Залазь, серденько, — він відчиняє переді мною дверцята. — Ти ж замерзла. Хутчіш давай.

Я сідаю.

Машина видається теплим коконом. Пахне зношеним пластиком та сосновим освіжувачем повітря, старими цигарками. Власне, як і в кожному таксі будь-де. Мені хочеться загорнутися в м'яке тепло його сидінь і заснути непробудним сном.

Пальці тремтять, коли намагаюся застебнути пасок безпеки, розумію, наскільки втомлена, як ослабли м'язи після лікарні.

— Пробачте, — звертаюся до нього. Він уважно оглядає, чи я пристебнута як слід. — Пробачте, майже впоралася.

— Не хвилюйся, серденько. Часу вдосталь.

Застібка переконливо клацає, я вмощаюся в кріслі, відчуваючи кожен сантиметр розбитого втомою тіла.

Водій заводить мотор. Заплющую очі. Ми їдемо.

— Гей, сонечко. Панночко, прокидаємося.

Розпліючую очі, спантеличено й розгублено. Де я? Не вдома. Не в лікарні.

Минає хвилина, поки я згадую, що сиджу на задньому сидінні таксі в лікарняному одязі. Машина зупинилася.

— Приїхали, — пояснює він. — Близче до будинку під'їхати не можу. Дорогу перекрито.

Кліпаю, стираю конденсат із вікна. Він має рацію. Дорогу перекрили двома алюмінієвими загорожами, з'єднаними між собою поліцейською стрічкою.

— Усе гаразд, — стираю сон з кутиків очей, намацую в кишені гроши. — Тримайте. Двадцять, правильно?

Він бере банкноти, потім додає:

— Серденько, ти впевнена, що все гаразд? Здається, будинок безлюдний.

— Зі мною все буде добре.

Буде? Мусить бути. Там має бути якийсь вхід. Здогадуюся, що поліція його надійно запечатала, проте не повірю, що будівля перетворилася на Форт Нокс, не за таких умов. Нема нікого, хто міг би порушити спокій місця злочину.

Обличчя водія таксі виглядає нещасним, коли він спостерігає, як я вилажу з машини. Мотор не глушить, я йду за паркан. Не хочу його тут. Не витримаю, якщо він побачить, як спотикатимуся по замерзлій колії в ляпаннях. Стою, поклавши руки на загорожу, намагаюся не тремтіти. Махаю йому на прощання.

Він відчиняє вікно, біла пара виривається в холодне повітря.

— Ти точно впевнена, що з тобою все гаразд? Якщо хочеш, можу зачекати й відвезти до Стейнбріджа, раптом виявиться, що нікого нема. Грошей не візьму. У будь-якому разі, це по дорозі.

— Дякую, ні, — відказую. Зціплую зуби, щоб вони не цокотіли. — Зі мною все нормальню. Дякую, наразі прощавайте.

Він киває, вираз обличчя так само нещасний. Потім мотор заревів, і його машина зникає в сутінках, червоні вогники авто осягають сніг.

Господи, яка ж довга ця під'їзна дорога! Я й забула, яка вона нескінченна. Пам'ятаю пробіжку, коли зустріла Клер на півдорозі. Мої ноги втомилися, вони болять, тіло пробирає холод.

Такого ще не було. Що трапилося з м'язами в лікарні?

Я не подолала ще й половини шляху, а ноги тримтять від спазмів, що дають про себе знати, коли я силкуюсь іти швидше. Через затверділі від холоду підошви капців п'яти починають кривавити, але вони німі, тому я не відчуваю болю. Про це дізнаюся лише з червоних цяток, що перемішуються зі сніжною крупою.

Принаймні багнюка замерзла, а отже, я не борюся з липким місивом, що пристає до п'ят. Але коли перечіплююся і нога потрапляє в глибоку колію, щось тріщить, стопа прогломлює тоненську крижану кірочку й занурюється в холодну-чу калюжу бруду, що сховалася під нею.

Перехоплює дух, я вию і болісно дістаю ногу з гострого льоду. Той крик більше схожий на жалісний. Писк спійманої совою миші.

Мені холодно. Мені страшенно холодно.

Я втнула дурницю?

Проте мушу йти далі. Я на півдорозі. Немає сенсу поверта-тися. Навіть якщо зловлю когось на дорозі, куди їхати? Назад до лікарні, де на мене чекають наручники та Ламарр? Я ви-сковзнула, намагаючись утекти від правосуддя. Це необхідно зробити. Шляхів для відступу нема.

Силую ноги, крок за кроком. Аби хоч трохи зігрітися, обіймаю себе руками, дякуючи Богові та Ніні за синій карди-ган. Єдина річ, що захищає мене від переохолодження. Знову низько стогне та гуде вітер між деревами. Сніг гойдається й падає на землю.

Ще один крок.

А тоді за ним ще один.

Не можу сказати, чи близько до будинку. Більш немає сяйва, що вело мене туди. Не знаю, як довго бреду на цьому пронизливому холоді. Знаю лише, що повинна йти, бо якщо зупинюся, помру.

Щокроку починають виринати фрагменти. Фло з переко-шеним від жаху обличчям, вона тримає рушницю біля грудей. Заціпніле Нінине обличчя, її залиті кров'ю руки, вона нама-гається зупинити кровотечу. Джеймс. Джеймс лежить у калю-жі власної крові й помирає.

Тепер я знаю, що він намагався сказати, коли шепотів: «*no... Leo?*».

Це не «повідом» чи «повідомили». Це «повідомлення». Він запитував, навіщо я його сюди покликала. І чому дозво-ляю ось так померти.

Він приїхав до мене. Він приїхав, бо я попросила.
Я просила його?

Більше не впевнена. Господи, як же холодно.
Так важко дати лад думкам.

Пам'ятаю роздруковані на аркуші паперу повідомлення,
що показала Ламарр. Я більше не впевнена, чи пам'ятаю їх до
того, як мені їх показали, чи після.

Я просила Джеймса приїхати?
Hi. Hi. Упевнена, що не просила.

Я ж дізналася про те, що Клер одружується із Джеймсом
лише після нашої розмови в машині. Я не знала. Навіщо в та-
кому разі мені йому писати?

Мушу цього дотримуватися. Я мушу чіплятися за речі,
в яких упевнена.

Отже, це Фло. Вона — єдина, хто тримав усе під конт-
ролем. Вона запросила гостей, вона вибрала будинок, вона
знала про рушницю.

Вона була в будинку, коли відправляли повідомлення.
Вона знала, що я пішла на пробіжку.

Знову спадає на думку її дивна напруженість, її величезна
й вибухова любов до Клер, яка просто лякає. А може, вона бо-
ялася втратити Клер через Джеймса? Не могла пережити, що
хтось стане між ними? А кращої кандидатури, щоб спихнути
вину, не знайдеш — Джеймсова колишня, тобто я. Найкраща
подружка Клер.

А потім... Потім вона зрозуміла, що накоїла. Зруйнувала
не лише життя своєї суперниці, а й своєї подруги. Знишила
життя Клер.

І більше жити з тим не могла.

Боже, як же холодно... Я так втомилася. Біля дороги лежить
повалене дерево. Можна на нього присісти, лише на хвильку,
тільки щоб ноги перестали третіти.

Важкий крок, другий анітрохи не легший — я прямую до
кругляка. Завалююся на вкритий мохом стовбур, притискаю
тіло до колін, дихаю на ноги, відчайдушно намагаюся зберег-
ти рештки тепла.

Заплющую очі.

Якби ж то можна було заснути.

Hi.

Десь усередині лунає голос. Я знаю, він вигаданий, але він звучить у голові.

Hi.

Я хочу спати.

Hi.

Якщо засну, помру. Мені це відомо. Але тепер вже однаково. Я так втомилася.

Hi.

Я хочу спати.

Щось мене не пускає. Не дає мені відпочити.

Це не жага до життя, воно більше не має значення. Це жага помсти. Джеймс мертвий. Клер побита. Фло помирає. Лишилася єдина річ — це правда.

Я не помру. Я не помру, бо хтось же мусить це зробити. Хтось мусить дізнатися, що сталося.

Я встаю. Коліна трусяться так, що я насилу втримую рівновагу. Проте я стою, поклавши руку на повалене дерево.

Крок.

Потім другий.

Я йду далі.

Я йду далі.

Не знаю, скільки часу минуло. Години збилися докупи, змішалися зі снігом, що прикрив плямами замерзлу багнюку. Я втомлена, втомлена настільки, що не можу думати. Бреду, здійнявся вітер, очі слізяться від його поривів.

Лице оніміло, через вологу на очах світ довкола розплівся. Нарешті підводжу очі, й ось він — Скляний Будинок.

Він більше не видається величним золотим маяком, як я його побачила в той перший вечір. У темряві будівля темна та мовчазна, її обриси зливаються з деревами, вона майже невидима. Виглянув місяць, його віддзеркалення видніється на вікні кімнати, де спав Том. Мороз прикрасив молодик вінцем, і я знаю, що вночі стане ще холодніше.

Окрім незвичної темряви, на дверях будинку з'явилася поліцейська стрічка, а розбите вікно нагорі забили металевою решіткою, яку можна побачити на порожніх будинках у малозаселених місцинах.

Насилу доляю останні метри гравію та піску, тремчу, роздивляюся темні скляні стіни перед собою. І ось я тут, проте не впевнена, що можу це зробити — зайти в дім, ще раз побачити, де помер Джеймс. Але я мушу. Не через Джеймса, не тому, що це єдиний спосіб дізнатися правду про те, що сталося. А тому, що коли не проникну туди, в укриття, я помру від холоду і знесилення.

Центральні двері замкнено, вікон нема, не залізеш. Піднімаю камінь і роздумую над величезною скляною стіною у вітальні. Усередині бачу холодний дерев'яний коминок та плаский темний екран телевізора. Уявляю, як каменюка лепить у гіантську шибку, проте даю їй спокій. Не лише через страшний гуркіт та масштаби руйнування, а тому що, гадаю,

її буде недостатньо, щоб розбити подвійне скло, а можливо, й потрійне. Щоб розтрощити вікно в коридорі, знадобилася рушниця, а мій крихітний камінець, найімовірніше, просто відскочить від стіни.

Кидаю камінь на землю, повільно та важко суну до задньої частини будинку. Стоп не відчуваю, кілька разів спотикаюся. Я бачу кров, що з кожним кроком витікає між пальцями. Жену якнайдалі думку про те, як вибратися звідси, бо, щоб іти пішки, й мови бути не може. Але мерзенне відчуття, що звідси мене забере поліція, не відпускає. Або навіть гірше.

Задня частина будинку не краща за передню. Смикаю довгі розсувні французькі двері позаду вітальні, щосили натискаю пальцями на пласке скло, намагаючись його зрушити з місця, відчайдушно сподіваюся, що їх не взяли на замок. Проте все так і лишається непорушним, результатом моїх спроб стають лише поламані нігти. Я роздивляюся вигнуту частину будинку. Може, залізти на балкон, де курила Ніна?

Хвилину розмірковую про таку можливість, цинкова зливна труба поряд. Але реальність вбиває. Я обманюю себе. Нема жодного шансу, що я вилізу по слизькій скляній стіні в спеціальному взутті для скелелазіння та зі страхувальною системою, що вже й казати про домашні капці й закляклі пальці. Я була в школі найбільшою невдахою із лазіння по канату. Жалюгідна картина: мої худющі руки безсило зімкнуті над головою, потім вони зриваються, і я падаю, наче мішок, на мати, а інші дівчата вправно вилазять на його верхівку, б'ють долонею по дерев'яній поперечині вгорі.

Тут нема мату, а цинкова труба слизькіша, ніж плетений канат. Якщо я впаду — це кінець, моє щастя, якщо зламаю лише щиколотку.

Ні. Балкон — не варіант.

Нарешті без жодної крихти надії я роблю спробу відчинити задні двері.

І вони роз'їжджаються навстіж.

По спині пробігають мурашки. Шок, невіра й страшена радість — не може бути. Не можу повірити, що поліція

залишила їх відчиненими. Невже це може виявитися так просто, порівняно з рештою нестерпно складних речей?

Вхід залипло поліцейською стрічкою, нагинаюся і напівприсядки прокрадаюся в дім. Випрямляюся, очікую на виття сирен чи поліціянта, що зараз вигулькне з-за рогу. Але будинок так само темний та непорушний. Лишень сніг мете по плитці на підлозі.

Простягаю руку, щоб зачинити широко розчахнуті двері, але зробити це як слід не вдається. Вони б'ються об одвірок, але потім знову відскакують. Хапаю ручку, роблю ще одну спробу і помічаю одну дрібницю. На засувці дверної ручки наліпло стрічку, яка не дає зможу зачинити двері повністю.

Розумію раптом, чому двері гуляли навстіж тієї ночі. Чому, навіть після того, як ми їх зачинили, вони розчахнулися. Замок блокує лише ручку, не дозволяючи їй повернути засувку. Якщо запхнути засувку, ручка тоді ні до чого. Коли натискаеш, здається, що все міцно замкнено, проте, окрім власної інерції, ніщо дверей не тримає.

Навіть думаю про те, щоб здерти стрічку, хоча й розумію, що це дурість. Зрештою, це доказ. Переді мною невинно прихований у дверній коробці неспростовний доказ того, що хтось відправив Джеймса на гільйотину. І людина, що наліпила її — вбивця. Обережно, щоб не зачепити стрічку, штовхаю двері й потім тягну стілець через кухню, щоб спертися на нього в будинку. Потім уперше оглядаю все навколо.

Кухня була незвично впорядковано. Не знаю, на що сподівалася: сліди дактилоскопії з дивним срібним відблиском на кожній поверхні. Але щойно починаю це обмірковувати, розумію: сенсу в тому нема. Ніхто з нас не спростовував факт свого перебування в будинку. Відбитки наших пальців скрізь тут, що вони могли довести?

Найбільше кортить доповзти нагору й заснути на одному з ліжок. Проте не можу. У мене може забракнути часу. Мабуть, мое дезертирство вже виявили. Їм відомо, що далеко без грошей, взуття та пальто я не втечу. Знайти таксиста вони зможуть легко. А далі все зрозуміло...

Йду через кухню, кроки відлунюють у тиші. Глибоко вдихаю повітря й відчиняю двері в коридор.

Усе прибрали, щоправда, тільки певною мірою. Більшу частину крові стерли разом зі склом, хоча маленький хрускіт ще відчувається під пластмасовими підошвами. Усередині якісь відмітки на підлозі, стінах, наліпки з написами, які в темряві неможливо розібрати. Не наважуюся увімкнути світло, адже без штор про мою присутність стане відомо на тому боці долини.

Проте плями зосталися. Темні запеклі бризки того, що колись було Джеймсом, а зараз — ні.

Найдивніша річ — його нема, але кров його серця тут. Я стаю навколішки на ніжну дерев'яну підлогу, помежовану друзками скла з наших підошов і просотану кров'ю. Торкаюся пальцями до затверділих жолобків у дерев'яній поверхні й думаю про те, що це був Джеймс. Кілька днів тому це було всередині нього, давало йому життя, додавало шкірі барви й змушувало серце битися. Тепер воно втекло, але ж це те, що лишилося по ньому. Найімовірніше, зараз проводять розтин його тіла, потім поховають чи спалять. Проте частина його назавжди залишиться тут, у цьому будинку.

Підвожуся, змушуючи мої захололі ноги рухатися. Йду до вітальні й хапаю одну з ковдр на дивані. На столі й досі стоять келихи з вином після останньої вечері. У залишках вина стирчать недопалки. Нініні самокрутки перетворилися на набухлі білі черв'яки. Але дошку прибрали, так само, як і папірці. Не можу стримати дрижаки від думки, що поліція прочитала ці душевнохворі написи. Що означало те довге, закручене *вввввивиццццццц*? Можливо, хтось навмисне це написав? Чи воно справді вилупилося з підсвідомості групи, як морська потвора, що виринає на поверхню з найжахливіших внутрішніх страхів, а потім знову ховається на дно?

Ковдра просякнута цигарковим димом, але я закутую нею плечі й дивлюся на спорожнілі підпори над комінком, потім відводжу погляд. Мало не млію від думки про те, що збираються робити. Проте мушу це зробити, це мій єдиний шанс дізнатися, що ж насправді сталося.

Я починаю з верхніх сходинок, стою там, де ми гуртом метушливо товклися тієї ночі. Фло праворуч, я пам'ятаю, що поклала руку на рушницею. Клер та Ніна стояли з іншого боку, Том позаду.

Тиша та темрява в поєднанні з калатанням серця настільки схожі на картинку тієї ночі, що на мить я мало не непритомнію. Мушу втриматися, треба глибше дихати носом і пам'ятати, що справі кінець. Джеймс не підніметься більше нагору сходами. Ми його вбили, вбили разом, вбили своїм п'янім істеричним страхом. Ми всі тримали рушницю. Крапка.

Змушую себе відмотати плівку й пригадати подальші події: Джеймсове тіло летить униз, я і Ніна біжимо перечіплюючись за ним. Зараз спускаюся повільно, тримаюся за поручні. Повсюди лежить скло від розбитого вікна, капцям не довіряю в темряві, особливо слизьким уламкам підошов.

Ось тут Ніна намагалася реанімувати Джеймса.

Ось тут я стояла навколошки в калюжі крові, а він намагався щось сказати.

Відчуваю слізози на обличчі, змітаю їх геть. На страждання часу нема. Хвилини біжать, світанок із поліціянтами не за горами.

Що було потім?

Не повісили двері у вітальні, які Том зняв, щоб винести Джеймса до машини через центральний вхід, де на нас у машині чекала Клер.

Головні двері будинку не заблокували, я відчиняю замок зсередини без жодних проблем. Уривається скажений вітер, що ледве не припечатує сталеві частини дверей до моого обличчя. Сніг влітає в дім, як жива істота, що намагається прокрастися й вигнати рештки тепла надвір.

Заплющую очі, міцно тримаюся за ковдру довкола плечей і виходжу назустріч білій завірюсі. Стою на ганку, де тієї ночі чекала на Ніну. Пам'ятаю, Том щось кричить Клер, вона заводить двигун.

А потім згадую її куртку на поручнях ганку.

Простягаю руку, вдаю, що піднімаю її.

Здригаюся, проте щосили намагаюся повернутися думками до тієї ночі, до чогось невеличкого й круглого в кишенні.

Витягую руку, мої очі заливають слози від крижаної крупи, принесеної хурделицею.

І раптом я пригадую. Я пригадую, що тримала в руці.

І я знаю, чому почала бігти.

Це була гільза. Гільза від рушниці. Це був сліпий набій.

Стояла на тому ж місці, що й тоді. У голові промайнули ті самі думки, що й тієї ночі, тепер я їх пам'ятаю. Це схоже на те, як сніг, розтанувши, розкриває знайому місцину.

Це могла бути гільза зі стрільбища, проте зараз мені чудово відомо різницю між справжнім та сліпим патроном. Справжній має заокруглений кінець, де розташовано кулю. Тієї ночі я тримала сліпий. *Набій без куль*. Той, що мав лежати в рушниці.

Клер замінила сліпий набій на справжній, а потім поїхала тієї глупої ночі з Джеймсом, щоб він помер на задньому сидінні машини.

Чому? Чому?

Тоді я не бачила в цьому сенсу, але й зараз не бачу також. Проте тоді я не мала часу на роздуми. У мене був лише один вибір — наздогнати Клер та зустрітися віч-на-віч.

А от зараз часу вистачає. Повертаюся й суну повільно в дім. Сідаю, обхоплюю голову руками, намагаюся розคลасті всі по поличках. Я не можу лишитися тут до ранку, якщо не... Встаю, задубіла від холоду, піdnімаю слухавку.

Глухо, лише тихе рипіння та потріскування. Я тут застриягла, застриягла до сходу сонця, або ж лишаються мандри скрижанілим бридким шляхом у темряві. Проте не впевнена, що вистачить сил.

Повертаюся на диван, загортуюся глибше під ковдру, марно намагаюся зігріти кінцівки. Господи, як же я втомилася, але спати не можна. Треба все обміркувати.

Отже, Клер убила Джеймса.

Це безглуздя. У неї нема мотиву, плюс вона не могла підробити повідомлення.

Треба мізкувати.

Запитання, що не дає спокою — навіщо? Нашо Клер убивати Джеймса за декілька днів до весілля?

Аж раптом мене обдало холодом, геть не схожим на подув морозяного повітря, і я пригадую Меттові слова в лікарні. Джеймс та Клер останнім часом не мирилися.

Майже одразу ж відкидаю здогад. Ні, дурість. Так, життя Клер мусить бути ідеальним, так, вона ставить занадто високі стандарти. Ради Бога, її кидали й до цього, це була шалена образа, мені те відомо. Я саме сиділа поруч, коли вона реєструвала електронну адресу Ріка на всіх порносайтах та розсилках «Віагри». Проте вона точно не могла вбити людину.

Хоча є одна ключова відмінність.

Коли Рік кинув Клер, Фло не було поруч.

Я зважую слова, що Фло, склипуючи, зронила біла ванної: «Вона моя фортеця, я будь-що для неї зроблю. Все».

Будь-що?

Пам'ятаю її реакцію, коли я пішла спати, той божевільний шквал звинувачень у саботажі.

«Я приб'ю тебе, якщо зіпсуеш усе», — обіцяла Фло. Тоді я серйозно це не сприйняла, а варто було. І це ж лише дівич-вечірка. Що вона утнула б, якби чоловік покинув її найщирішу подругу біля віттаря?

А на кого ж зручно все спихнути, як не на кляту колишню, що поцупила власність, яка справедливо належала Клер, а потім втекла геть на десять років.

Але зараз усе вийшло з-під контролю.

Пригадую однаковісінський одяг Фло того вечора і зненанька розумію: а що, як то не куртка Клер висіла на поручнях, а Фло. Клер могла взяти її випадково?

Фло. Фло взяла рушницю.

Фло сказала, що вона не заряджена.

Фло все підготувала й організувала, переконала мене прїхати.

Фло могла надіслати повідомлення.

Відчуваю, як тенета обплітають мене все щільніше. Що більше я борюся, то дужче заплутуюся.

Джеймс помер.

Клер помирає.

Фло помирає.

Десь на межі Ніна в готелі, вони з Томом розгрібають шквал запитань, на які не знають відповідей, та підозр, які вони не в змозі здолати.

Будь ласка, дозвольте мені прокинутися.

Повертаюся на бік, притискаю коліна до грудей, закутуюся в ковдру. Мушу думати. Мушу вирішити, як вчинити. Проте така спантеличена, розгублена, виснажена. Я лише ходжу околяся.

У мене є вибір: чекати на поліцію і спробувати пояснити мою присутність, пояснити сліпий патрон у куртці Фло й сподіватися, що мені повірять.

Або ж я можу піти на світанку і сподіватися, що вони не здогадаються про мою присутність.

Але куди їхати? У Лондон? До Ніни? Як добиратися?

Звісно, поліція мене знайде. Але ліпше, як не тут.

Мимоволі очі починають заплющуватися, кінцівки тримати від утоми, потім потроху розслабляються, м'язи щохвилини смикаються від виснаження, занурюючись у сон. Я більше не можу думати. Спробую поміркувати про це завтра.

Мимоволі позіхаю, розумію, що перестала труситися. Скидаю на підлогу капці. Тоненька цівка сліз стікає по щоці, проте я занадто втомлена, щоб їх витерти.

Господи, я мушу поспати.

Я подумаю про це... завтра...

Ніч. Ніч пострілу. Я скрутилася в коридорі, залитому яскравим сяйвом та кров'ю Джеймса.

Кров у моїх ніздрях, на моїх руках, під моїми нігтями.

Він дивиться на мене темними, великими й вологими очима.

«Повідомлення, — промовляє хрипко голос. — Лео...»

Тягнуся, щоб доторкнутися до його обличчя, а потім він зникає, а з ним щезає і кров, і світло.

Я прокидаюся. Темно. Серце заходить в грудях.

Якусь мить просто лежу, відчуваючи гупання серця, що лунко барабанить у грудях. Намагаюся зrozуміти, що саме мене розбудило. Нічого не чую.

Повертаю голову й одночасно помічаю дві речі.

Перша — біля входу в будинок, напроти величезної скляної стіни, стоїть щось темне. Його тут не було. Я більш ніж певна, що це машина.

Друга — з кухні долинають звуки. Повільний скрегіт. Стілець ковзає по плитці на підлозі, хтось відчиняє двері.

XТОСЬ є в будинку.

Сиджу, ніби проковтнула стрілу, скидаю ковдру з пле-чей. Серце відчулює аж у горлі, мене нудить.

Якусь мить я навіть думаю озватися й кинути виклик не-проханому гостю. Але потім усвідомлюю — це шаленство.

Хай хто тут був, хоч яка була причина його візиту, нічого хорошого в тому нема. Це не поліція. Вони не приїхали б отак посеред ночі й не кралися через задні двері. Існує лише два варіанти: випадковий злодюжка, якому пощастило знайти відчинені двері; або це вбивця.

Як би мені хотілося, щоби то був злодій. Ця ситуація крас-номовно описує, на яке лайно перетворилося мое життя: ви-падковий незнайомець, який уночі вдирається до будинку, — для мене найвдаліший перебіг подій. Але серцем відчуваю, що це не так. Тут убивця. Він прийшов по мене.

Обережно, надзвичайно обережно підвожуся, тримаючи ковдру навколо себе, як щит, так, ніби м'яка червона бавовна може мене захистити. Мене заспокоює лише те, що незваній гість, так само, як і я, не захоче вмикати світло. Можливо, в темряві я зумію уникнути зустрічі з ним, заховатися, втекти.

Дідько. Куди йти?

Двері виходять у сад, я впевнена, що вони замкнені. Я спробувала відчинити їх з вулиці, пам'ятаю, як Фло замикала їх в останній наш вечір тут. У неї був ключ. Не маю жодного уявлення, де він.

Я чую його на кухні. Він тихенько ступає по плитці.

У мені — два потужні імпульси. Перший — бігти, вибігти з дверей, помчати нагору, зачинитися у ванній — робити все можливе, щоби втекти звідси.

Другий — стояти й боротися.

Я бігаю. Це те, що я роблю — біжу. Але іноді ти не можеш бігти далі.

Стою, стискаю кулаки, кров шумить у вухах, дихання обривається в горлі. Тікати чи боротися? Тікати чи боротися? Тікати чи...

Черевики хрупotaять по склу в коридорі. Потім зупиняються.

Знаю, що вбивця тут, він прислухається. Прислухається до мене. Затамову дух.

Двері вітальні широко відчиняються.

Хтось стоїть на порозі, мені важко розгледіти. У темряві видніється лише силует, чорний на тлі віддзеркалення в сталі вхідних дверей.

Це може бути будь-хто. Він закутаний у пальто, обличчя ховають тіні. Але потім постать рухається, я помічаю проблеск світлого волосся.

— Привіт, Фло, — насилу вимовляю через напруженість у горлі.

А вона смеється у відповідь.

Вона довго смеється, і смеється, і смеється. Не розумію — чому?

Вона підходить, і досі усміхаючись, до смужки місячного сяйва, її стопи риплять по склу.

І я розумію. Бо це не Фло.

Це Клер.

Вона тримається за одвірок, і я розумію: вона така ж слабка, як і я. Ймовірно, її стан був не такий критичний, як Клер удавала в лікарні. Але їй точно непереливки. Вона виглядає вдвічі старшою за свій вік, таке враження, що її добряче побили, і рани загоїлися лише наполовину.

— Чому ти повернулася? — промовляє вона нарешті. — Чому ти не можеш облишити все?

— Клер? — мій голос хрипить. У цьому немає сенсу. Нічого не має сенсу.

Вона повільно кульгає до дивана, падає зі стогоном на нього. У тьмяному, закритому хмарами місячному сяйві вона

виглядає потворно, гірше, ніж я. Обличчя помежоване порізами, величезний синець на лобі, він чорніє в блідому свіtlі.

— Клер, чому?

Я не можу знайти сенс.

Вона нічого не відповідає. Нінин тютюн лежить на столі біля паперу для самокруток. Кривлячись від болю, вона дістає їх, знову вмощується на дивані, полегшено зітхає. Починає повільно й ретельно скручувати цигарку. Хоча вона в рукавицях, її руки тримають, перш ніж прикурити, Клер двічі розсипає тютюн.

— Не курила вічність, — вона притуляє цигарку до губ і робить довгу затяжку. — Господи, я скучила за цим.

— Чому? — питаю знову. — Чому ти тут?

Мій мозок і досі відмовляється сприймати те, що відбувається. Якщо Клер тут, отже, вона вбивця. Але чому, як? Вона не мала змоги надіслати перше повідомлення. Вона єдина з присутніх на вечірці, хто не міг це зробити.

Мені треба тікати. Мені варто було би скрутитися за диваном із ножем для хліба в руці. Але я не можу себе змусити це зрозуміти. «Це Клер, — наполягає мозок. — Вона твоя подруга. Вона передає мені цигарку». Як у мареві сну, беру її, вдихаю дим, глибоко затягуюся, тримтіння в кінцівках минає, у голові просвітлюється.

Простягаю цигарку і їй, Клер відмахується.

— Залиш собі, скручу ще одну. Оце так холод. Будеш чай?

— Дякую, — відказую, і досі перебуваючи в дивному стані напівсну. Клер — убивця, але вона нею не може бути. Не здатна думати про те, що робити, тому знаходжу відраду в тих дивних, автоматичних відповідях.

Вона важко зводиться на ноги й шкандибає на кухню. За кілька хвилин клацає чайник, гудуть бульбашки — він закипає.

Що мені слід зробити?

Самокрутка вигоріла, обережно примошую її на журнальний столик. Попільннички нема, але мені все одно.

Заплющаю очі, тру руками обличчя, промайнула близкавка. Щось на кшталт проекції під повіками: Джеймс, від світла його кров така ж яскрава, як фарба.

Запах зі сну ще й досі сидить у носі, захриплий голос лунає в голові.

Ледве чутний звук у дверях, я бачу, як Клер плентаеться з двома величезними горнятками. Ставить їх на столик, я беру горня в руки. Вона сідає на диван, дістає торбинку пігулок з кишени, кидає дві в чай. Руки не слухаються в шерстяних рукавичках.

— Знеболювальні? — запитую, щоб хоч щось сказати. Вона киває.

— Так, мушу ковтати капсулу повністю. Проте я не вмію їх ковтати, — вона хитнулася й здригнулася. — Дідько, гидота. Не впевнена, чи це знеболювальні, чи то молоко скисло.

Роблю й собі ковток. Огидний смак. Чай завжди огидний, але цей навіть огидніший, ніж зазвичай. Кислий та гіркий у поєданні з цукром, доданим Клер. Нічого, принаймні гарячий.

Мовчки съорбаемо напій якийсь час, проте я не можу більше німувати.

— Клер, що ти тут робиш? Як ти тут опинилася?

— Приїхала на машині Фло. Вона залишила її батькам, а ті, своєю чергою, лишили ключі в моїй шухлядці, щоб Фло їх забрала. От тільки... вона їх більше не забрала.

Ні. Вона більше не. Тому що...

Клер підводить погляд. Її зіниці над горнятком розширилися в темряві, вони блищають. Вона така вродлива, навіть зараз, загорнута в старе пальто, з порізами та ранами на обличчі, без жодного мазка косметики.

— А щодо того, що я тут роблю, можу спитати про це й тебе. Що *ти* тут робиш?

— Я приїхала, щоб згадати, — відповідаю.

— Вдалося? — голос лунає так легко, ніби ми сміємося над останньою серією «Друзів».

— Так, — зустрічаюся з її очима в темряві. Тримаю гаряче горня закляклими руками. — Я згадала про гільзу.

— Яку гільзу? — жодної емоції на обличчі, проте щось причаїлося в очах...

— Гільза в твоїй кишені. Я знайшла її в кишені твоєї куртки.

Вона хитає головою, раптово мене накриває страхітлива лютъ.

— Не грайся зі мною, Клер! Це твоя куртка. Я знаю це. Якби вона не була твоєю, тоді нащо ти повернулася сюди?

— Можливо... — вона опускає очі на горнятко, потім дивиться на мене. — Можливо, щоб захистити тебе від тебе самої.

— Про що це, в дідька, ти?

— Ти ж не пам'ятаєш, що трапилося, еге ж?

— Звідки тобі про це відомо?

— Медсестри, вони багато патякають. Особливо, коли ти спиш, чи їм здається, що ти спиш.

— Ну то й що?

— Ти ж не пам'ятаєш, що трапилося в лісі, правильно? У машині?

— До чого, в біса, ти ведеш?

— Ти схопила кермо, — м'яко веде Клер. — Ти сказала, що не могла жити без Джеймса, мутилася через нього всі ці десять років. Розповідала, що мріяла про нього, що так і не змогла пережити й забути слова його повідомлення. Через тебе машина полетіла хтозна куди з дороги, Лі.

На секунду мене зносить хвилю емоцій. Щоки пашать від потрясіння, ніби вона вдарила мене по обличчю. Мене відпускає, я жадібно хапаю повітря.

Бо це правда. Клер говорить, а в голові блимає жахливий спалах — руки на кермі, Клер відбивається від мене, як від сатани, мої нігті впиваються їй у шкіру.

— Ти впевнена, що твої спогади правдиві? — запитує ніжно Клер. — Я тебе бачила, Лі. Ти тримала руків'я рушниці. *Tu цілилася в Джеймса.*

Хвилину сиджу мовчки. Нічого не кажу, хапаю повітря, руки вхопилися за горня, ніби це зброя. Потім махаю головою.

— Ні. Ні. Ні. У такому разі, чому ти тут? Чому ти не здаєш мене поліції?

— Звідки знаєш, — промовляє вона тихенько — що я це вже не зробила?

Господи, від страху я слабшаю ще більше. Роблю великий ковток, зуби цокотять об край горнятка. Намагаюся думати, прагну зібрати докупи деталі.

Це *неправда*. Клер грається з моєю головою. Жодна здорова людина не сидітиме й не питиме чай із жінкою, яка вбила її нареченого й намагалася скинути їхню машину з дороги.

— Гільза, — вперто повторюю. — У твоїй кишенні була гільза.

— Гадки не маю, про що ти, — відповідає вона, але голос зривається. — Будь ласка, Лі, я люблю тебе. Мені лячно за тебе. Хоч би що ти зробила...

Не можу зосередитися. Голову розриває, у роті засів огидний присмак. Роблю ще один ковток, щоб позбутися його, але присмак лише стає ще насиченішим.

Заплющаю очі, під повіками знову Джеймс у калюжі крові, він помирає в мене на руках. І оце я бачитиму щоразу, коли заплющуватиму очі, аж до останньої своєї хвилини?

«*Повідомлення...* — він задихається, — *повідомлення, Лео*», — у його легенях кров.

Несподівано серед спогадів і плутаних підозр щось мене хапає...

Я знаю, про що говорив Джеймс. Що він намагався сказати...

Опускаю горнятко.

Я знаю, що трапилося. І мені відомо, чому Джеймс мусив загинути.

33

Боже, яка ж я була дурна! Не можу повірити: оце так дурена — упродовж десяти років я нічого не помічала. Сиджу й досі шокована, прокручую всі «а якби». Усе могло би бути інакше, якби я зрозуміла, що розіграли перед моїм носом десять років тому.

— Лі? — промовляє Клер, на її обличчі відобразилося занепокоєння. — Лі, з тобою все добре? Ти виглядаєш... У тебе нездоровий вигляд.

— Усе гаразд, — відповідаю грубо.

Десять років. Десять років це кляте повідомлення шматувало мое серце, а я жодного разу цього не помітила.

— Ти впевнена?

— Лі, — звертаюся до Клер. Вона съорбає чай, вирячившись на мене з-за горнятка, красиві брови зображають спантеличений подив. — Лі, — повторюю, — це твоя проблема, не моя. Вирішуй сама. Більше мені не телефонуй. Дж.

— Що?

— Лі.

— До чого ти, дідько, ведеш?

— Лі. Він ніколи не називав мене Лі. Джеймс ніколи не називав мене Лі.

Хвилину вона дивиться на мене з цілковитим нерозумінням. Згадую знову і знову, якою ж талановитою акторкою вона була. Є.

Акторм мав бистати не Джеймс. Цю професію мусила б обрати Клер.

Вона неймовірна.

Клер ставить горня і робить кислу міну.

— Господи, це було так давно, Лі.

Це не визнання власної провини, не зовсім. Проте знаю її досить добре, щоб повірити: то правда. Вона більше не сперечається.

— Десять років. Яке тугодумство, — промовляю гірко. Гірко не лише тому, що моя помилка зруйнувала моє власне життя, а ще й тому, що якби я раніше здогадалася, Джеймс і досі, найімовірніше, був би живий. — Чому ти це зробила, Клер?

Вона простягає мені руку, проте я відхиляю її. Клер заявляє:

— Послухай, я не кажу, що вчинила тоді правильно. Я ж бо була мала й дурна. Але, Лі, я вчинила, як краще. Ви псували одне одному життя. Того вечора я пішла до нього, він наклав у штани — ну який із нього батько. А ти не була готова до материнства. Але я знала, що жоден із вас не має сміливості для прийняття рішення.

— Ні, — мій голос бринить.

— Ви хотіли цього, обое хотіли.

— Ні, — виривається як схлипування.

— Ти можеш усе це заперечувати, — говорить вона м'яко. — Але це ти пішла, а він тебе відпустив. І для цього знадобилося лише одне повідомлення. Один дзвінок — і правда спливла би. Проте між собою ви не могли вирішити навіть це. Сіль у тому, що він хотів утекти, проте був страшеним боягувозом, щоб розірвати стосунки. Я вчинила якнайкраще.

— Ти брешеш, — зрештою кажу їй. Голос хрипить і задихається. — Тобі було однаково, завжди було однаково. Ти лише хотіла Джеймса, а я стояла на твоєму шляху.

Я пам'ятаю. Пам'ятаю день, коли ми стояли в шкільному коридорі, спекотне сонце пробивалося крізь вікно, і Клер коротко кинула: «Джеймс Купер буде моїм».

Натомість він став моїм.

— Він дізнався, так? — я пильно дивлюся у її бліде лицез, брудне волосся блищить у сяйві місяця. — Про повідомлення. Як?

Вона зітхає.

Потім Клер починає говорити, слова звучать правдиво.

— Я йому розповіла.

— Що?

— Я йому розповіла. У нас була розмова — про чесність і шлюб. Він стверджував, що, перш ніж одружитися, хотів скинути тягар із душі. Запитав, чи може мені дещо розповісти — чи я пробачу його. Я відповіла, що так. Він може розповісти будь-що, все. Сказала, що люблю його, мені можна довірити усе. Джеймс розповів, що на вечірці, де ми зустрілися знову, я сподобалася його другові — ми фліртували весь вечір, я це пам'ятаю. Його другові я дала номер телефону наприкінці вечірки. А Джеймс сказав, що дістав той папірець з кишені друга і залишив собі. Натомість запевнив його, що мені той друг не сподобався, а потім написав мені *сам*. Стверджував, що номер отримав від Джуліана, і запрошуєвав чогось випити.

Вона зітхає й дивиться у вікно.

— Сказав, що це гризло його всі роки, — вела вона далі. — Що стосунки почалися з брехні, що саме його друг мав зрештою бути зі мною. Проте додав, що Джуліан мав жінок за ніщо, а він вчинив так частково через власний егоїзм, але також і заради мене. Йому несила було витерпіти Джуліанову гру, коли мене заманяєть у пастку, мною скористаються, а потім кинуть біля розбитого корита. Він думав, що я лютуватиму, але поки він говорив, я думала, що тією брехнею та обманом він лише порушив свої власні принципи. Ти ж знаєш, який Джеймс... точніше був.

Я киваю, від цього в голові макітриться. Проте мені відомо, що Клер має на увазі. Джеймс був неймовірним згустком протиріч — анахіст із власним суворим моральним кодексом.

— Це було дивно, — Клер розповідала повільно, майже забувши про мою присутність. — Він думав, що через це зізнання мое кохання згасне. Але ні, я ще більше покохала його. Зрозуміла, що той його вчинок був заради мене, заради любові до мене. А ще усвідомила, що я вчинила точнісінько так само. Збрехала, бо кохала його. Подумала... якщо я змогла пробачити його...

Я це бачу. Я бачу її дивну плутану логіку. А ще її прагнення до цілковитої переваги: ти зробив це для мене, а я тобі зробила ще гірше. Я люблю тебе навіть дужче.

Але вона фатально не зрозуміла Джеймса.

Сиджу, намагаючись уявити його обличчя після того зізнання. Вона для нього також намагалася знайти обґрунтування та докази, як і для мене? Він був не готовий до батьківства — вона безперечно мала рацію. Проте це його не переконало б. Він бачив лише жорстокість обману.

— Що ти йому сказала? — запитую нарешті. Мене відпускає втома, в голові розвиднюється, тілом прокочується дивне відчуття незіраності, м'язи перетворюються на вату. Клер на вигляд не краща, її зап'ястя надто тонкі, щоб хапати їй боротися.

— Тобто?

— Ти сказала йому іншу версію. Інакше він би зателефонував. Що ти розповіла?

— Ой, — вона потирає скроні, прибирає пасмо волосся, що впало на обличчя. — Не пам'ятаю. Щось про... Начебто ти сказала, що тобі потрібен час; що ти вважаєш, ніби він спаскудив тобі життя, і більше не хочеш його бачити. Йому не варто було телефонувати, ти сама з ним зв'яжешся, коли будеш готова.

Звісно, я так і не зателефонувала. До школи я повернулася лише скласти іспити, я ігнорувала його, як могла. А потім переїхала.

Десь глибоко в душі мені кортить відупцювати його за дурість, за те, що так просто дозволив обвести себе навколо пальця. Чому він не переступив через свої принципи і не зателефонував? Але відповідь відома. Через те, власне, чому і я не зателефонувала йому. Гордість. Сором. Боягузство. І ще одна, схожа на психічний шок, після якого було простіше бігти вперед, не озираючись. Щось доленоене трапилося в нашому житті — щось таке, до чого ми не були готові, щоб із ним боротися. Нас засліпила ударна хвиля, і ми так і намагалися не думати, не відчувати. Закритися — це ж простіше.

— Що він відповів? — витискаю зрештою. Горло болить, роблю ще один ковток чаю. Холодним він смакує ще гірше, можливо, цукор та кофеїн допоможуть не спати до ранку, поки не приде поліція. Я така втомлена, така страшенно втомлена. — Маю на увазі, після того, як дізнався.

Клер зітхає.

— Хотів скасувати весілля. Я благала їй молила, сказала, ніби він, як Енджел у «Тесс із роду д'Ербервіллів», коли зізнається у зраді, а потім не витримує, коли Тесс признається, що в неї дитина від Алека.

Ми вивчали цей твір у старших класах. Я й досі пам'ятаю палке Джеймсове звинувачення Енджела на весь клас. «*Клятий лицемір!*» — за цей лайливий вигук перед учителем його вигнали з класу.

— Він сказав, що потребує часу на роздуми, проте для того, щоб він мені пробачив, я мала розповісти тобі правду. Тому я повідомила йому, що запросила тебе на дівич-вечірку, щоб все розказать, — вона уривчасто сміється, ніби оце тепер усвідомила суть жарту. — До мене щойно дійшла вся іронія цього: я завжди вважала ці вечірки дурнею, а Джеймс витратив купу часу, щоби переконати мене влаштувати собі свято. Якби він так не наполягав, у мене, найімовірніше, й думки б не виникло.

Розумію. Чудово все тепер розумію.

Клер... Клер ніколи не може бути винною. Хтось інший завжди має звалити на свої плечі провину. Шквал звинувачень повинен поспатися на когось іншого.

А Джеймс хоч колись знов її справжню? Чи він кохав уявну Клер, ту, яку вона розігрувала перед ним? Бо, судячи з тих двадцяти років, упродовж яких я знаю Клер, його план ніколи б не спрацював. Швидше пекло замерзне, ніж Клер визнає щось подібне. Не тому, що я вважатиму її винною, а тому, що її вважатимуть винною *всі*, назавжди. Очікувати, ніби я могла б змовчати, марно. Правда вилізла б. Десять років брехні й обману, але найпринизливішим є такий факт — Клер Кавендіх їх використала, щоби отримати свого чоловіка.

Вона, певно, також знала: Джеймсове рішення залежало від ситуації. Не знаю, яку частину правди він повідав Метту, але якщо вже поділився своїми переживаннями із кимось, то в душі кипіли пристрасті. Жодних обіцянок Клер не давав. Лише сказав, що *можливо* пробачить, якщо вона зізнається.

Знаючи Джеймса, не думаю, щоби він мав успіх.

Ні. Після розголошення правди Клер втрачала все, але не вигравала нічого.

Було лише два шляхи: зізнатися й виставити себе на осуд. Чи відмовитися й, дотримуючись Джеймсової плану, втратити нареченого, але в такому разі правда все одно випливла б. Той бездоганний образ, ретельно ліплений упродовж багатьох років, — вірної подруги, щиро закоханої дівчини, дбайливої, шанованої особистості — розбився б на друзки.

Знаю, як важко позбуватися минулого й починати з нуля. Життя Клер щасливе, шикарне й успішне. Вона прискіпливо зважила «за» і «проти», і вибір було зроблено на користь брехні.

Вона могла вийти з цієї історії знищеною, або могла вбити Джеймса, пережити трагедію хороброю вдовою, що надихала й готова вже рухатися далі.

Джеймс *мусив* померти — звісно, його було шкода, проте необхідність є необхідність.

А я отримала покарання. Джеймсової смерті було недостатньо. Хтось же мусив узяти на себе його загиbel' — це ж бо не могла бути провина Клер, навіть якщо стався б нещасний випадок.

Знадобився цап-віdbувайлo, а той, хто гратиме його роль, знайдеться завжди. Цього разу обрали мене.

Чому я? Ледве стримуюся, щоб не запитати. Я мовчу. Бо я знаю.

Я вкрада чоловіка. Десять років тому стала між Клер Кавендіш та її законною власністю, вкрада у неї з-під носа, поки Клер хворіла на інфекційний мононуклеоз й була занадто слабкою, щоб боротися за своє. І от зараз я утнула це знову,

вилізла з минулого, як рука з могили, і востаннє стала між нею та Джеймсом.

Зараз із цього будинку мені поїхати вже не вдасться, в цьому я певна.

Клер не може дозволити собі мене відпустити.

Серце шалено калатає в грудях, таке дивне відчуття, що все потроху крутиться, і враження, що зараз упаду. Непевно встаю, тримаючи горнятко, перечіплююся і ставлю його на місце. Клер тягнеться за горням, щоб підхопити, перш ніж воно розіллеться, але руки в рукавицях не втримують порцеляну, і горня ковзає між пальцями й швидко котиться по журнальному столику.

Рештки розбризкуються поверхнею столу, і я бачу... я бачу осад на дні. Не цукор, бо він би розчинився. Щось інше. Те, що додало чаю дивного присмаку.

Тепер розумію. Розумію запаморочення. Розумію, чому Клер так багато розповіла, впустивши мене так далеко. І я розумію, ой лиشنько, я розумію, чому рукавиці.

Вона дивиться вниз на горнятко, а потім підводить очі на мене.

— У-упс-с, — промовляє її усмішка.

34

З хвилину не знаю, що робити. Ось так стою й тупо дивлюся на горнятко, відчуваючи млявість у кінцівках й застапорочення, через яке не зауважила ефекту ліків раніше.

Що це за ліки? Знеболювальні? Снодійне?

Стою на місці, хитаюся, роблю спробу сконцентруватися. Намагаюся втримати рівновагу.

А потім суну до дверей.

Повільно бреду, повільніше, ніж у жахливому сні.

Але Клер рушає до мене, її поранені кінцівки не слухаються. Ноги зачіплюються за килим, і вона летить вниз, хапається за небезпечно гострий край журнального столика. Її крик відчулує у коридорі, від чого у голові ще більше паморочиться, я — скільки є сил — біжу коридором.

Борюся із замком центральних дверей, ще кілька годин тому він видавався таким простим. Пальці ковзають, замок не повертається, нарешті впоралася. Я надворі, розриваю тонку поліцейську стрічку, благословенне свіже, морозяне повітря.

Кінцівки гумові, голова важка, розум затуманений.

Але це те, що я роблю. Я біжу. Принаймні це я ще можу робити.

Ступаю крок. Потім другий. Далі ще один. Потім іще, й іще, й іще. А далі ліс мене заковтує.

Неймовірно, невимовно темно. Проте не можу зупинятися.

Холодне повітря обдуває обличчя, довкола обступають обриси дерев, тьмяні на тлі чорного лісу. Вони височать у холдині темряві, я ухиляюся, звиваюся, пірнаю під гілками, закриваю обличчя руками. Папороть та ожина деруть гомілки,

рвуть шкіру. Ноги заніміли й заклякли від холоду, я майже не відчуваю різких ударів, мене тримають лише гострі шпичаки.

Це мій кошмар. Проте зараз я намагаюся врятувати не Джеймса, а себе.

Позаду чую гупання дверей, гудіння мотора. Яскраве світло фар пробивається крізь стовбури дерев, окреслює широку криву, коли машина починає стрибати розбитим багнистим шляхом.

Підїзна дорога окреслює довгу криву, щоб оминути крутий пагорб. Стежка лісом пряма. Якщо бігтиму швидко, встигну. Я зможу дістатися до дороги швидше за Клер. А далі що?

Не можна про це зараз думати. Повітря виривається між зціпленими зубами, я змушує мої м'язи, що досі тремтять, працювати краще й швидше.

Я ж лише хочу жити.

Додаю швидкості. Тут стежка крутіша. М'язи працюють автоматично, намагаюся лиш контролювати свій стрімкий біг. Перестрибую через повалену гілку, нору борсука, темну дірку посеред білого, розкиданого клаптями снігу, а потім несподівано в мене збивається дихання, я врізаюся в дерево.

Руками й коліньми падаю на сніг, у голові дзвенить від болю. З носа тече кров, я бачу краплі на снігу. Задихаюся, задихаюся, намацує Нінін кардиган — темний, мокрий від запеченої крові. Хитаю головою, прагнущи позбутися туману та іскор, що затьмарюють погляд, кров розбризкується довкола.

Я не можу зупинятися. Мій єдиний шанс — добігти до дороги, перш ніж Клер мене спіймає. Підводжуся, тримаючись рукою за стовбур, борюся з нудотним запамороченням, мчу знову.

Біжу, в голові блимають картинки, раптові спалахи, схожі на пейзажі, осяніні блискавкою.

Рано-вранці Клер у гумових чоботах тихенько вислизає з будинку, щоб відправити повідомлення з моого телефона з тієї ділянки у лісі, де є зв'язок, лишаючи на снігу сліди, щоб я їх знайшла.

Клер чекає, поки Ніна не відійде на безпечну дистанцію, і кермує у ліс — для чого? Для того, щоб припаркувати машину й дочекатися, поки Джеймс стече кров'ю.

Біле обличчя Клер у місячному сяйві, закам'яніле від шоку, коли я вискаю з лісу і знаходжу їх там, товчу у дверцята й кричу, щоб вона пустила мене всередину.

Вона відчинила дверцята, подивилася на мене та Джеймса, ми обоє були не пристебнуті. А потім, не промовивши ні слова, завела мотор і натиснула на газ.

Спочатку я не зрозуміла. Вона спрямувала машину в дерево, що виднілося в темряві.

А потім стало зрозуміло, що до чого.

Я ухопила кермо, нігти впилися їй у шкіру, ми боролося за право кермувати автомобілем, а потім — пустка.

Господи, треба дістатися до дороги першою. Якщо вона припаркує машину на початку доріжки, мене відрізано, шансів нуль.

Усе болить. Лишенко, як же все *страшенно* болить. Проте пігулки, підсипані мені Клер, мають неймовірні властивості. У поєднанні з власним страхом та адреналіном вони частково позбавили мене болю, і я змогла бігти далі.

Хочу жити. Ніколи не знала, наскільки сильно, аж до цієї миті.

Господи, я хочу жити!

А потім раптово, майже не усвідомивши того, опиняюся на дорозі. Лісова стежка виводить мене на асфальт так швидко, що я спотикаюся, бажаючи трохи уповільнитися і не вилетіти під колеса машини. Стою, вперши руки в коліна, жадібно хапаю повітря й перевожу подих, розмірковую, куди йти.

Де Клер?

Чую шум, розумію — це гудіння мотора авто, що стрибає по вибоїнах і оминає вирви, вона близько. Вона майже виїхала на дорогу. Проте я не можу, я не можу більше бігти. Я змушу тіло зробити те, що понад його сили.

Я мушу бігти, інакше загину.

Проте не можу. Я не можу. Ледве стою на ногах, про те, щоб спробувати поборотися навкулачки, й мови бути не може.

«Біжи! — кричу на себе в думках. — Біжи, кляте порожнє місце. Ти хочеш загинути?»

Машина Клер на дорозі. Я бачу світло фар, що пронизує ніч, одразу за поворотом.

А потім долинає жахливе вищання шин і такий гуркіт, якого досі чути не доводилося. Вищить гума, скрипить метал, одна машина об іншу. Здається, це відлуння лишиться назавжди в лісовому тунелі й звучатиме в моїх вухах. Підводожуся, спрямовую погляд сповнених жаху очей у напрямку звуку зіткнення.

Потім проламується тиша — чутно лише шипіння радіаторів, що гудуть у холодне повітря.

Бракує сил для бігу. Але йти ще можу, ноги тремтять. Капці згубила. Асфальт такий холодний, як крига, проте я нічого не відчуваю.

Серед тиші чую уривчасте схлипування й шипіння радіо. Зненацька я аж підстрибую й ледве втримуюся на ногах. Дерева осяює блакитне світло, схоже на язики полум'я.

Ще крок. Потім іще один. Змушую себе плестися до повороту, туди, де щось таки сталося.

Але перш ніж дістаюся до місця, чую нечіткий жіночий голос. Вона говорить щось по телефону? Я наближаюся і бачу — це поліцейський радіозв'язок.

Це Ламарр. Вона стойть біля відчинених дверцят своєї поліцейської машини. По обличчю тече кров, у блакитному світлі сирени вона здається чорною. Вона говорить по рації.

— Наземний контроль, — її голос дрижить, чуються схлипування. — Запит на негайну допомогу та швидку, номер дороги 4146, одразу біля Стейнбріджа, зв'язок закінчено, — вона слухає хриплу відповідь. — Роджере, — промовляє нарешті, потім додає. — Hi, я не поранена. Але інший водій, слухай, відправляй швидку. I пожежників з обладнанням для розрізування металу. Все.

Вона обережно кладе рацію і йде до іншої машини.

— Ламарр, — мій голос уривається, його не чути. Кінцівки такі важкі, не думаю, що вистачить снаги на ще один крок. Я тримаюся за дерево обіч дороги. — Ламарр, — мій голос уривається серед шуму мотора та тріскотіння радіо. — Ламарр...

Вона обертається, дивиться на мене. Нарешті знаюю, що можу розслабити коліна, падаю на холодний, вологий від снігу асфальт, я більше не мушу бігти.

— Норо! — чую крізь туман. — Норо! Господи, тебе поранили? Тебе поранили, Норо?

Але слів, щоб їй відповісти, я не знаходжу. Ламарр біжить до мене, я відчуваю, як її сильні руки хапають мене під пахвами, коли падаю на дорогу. Вони тримають моє тіло й обережно опускають на землю.

Скінчилося. Усе скінчилося.

35

НОРО, — мій плутаний, неспокійний сон порушує ніжний, але наполегливий голос, повертаючи до реальності. Мені він знайомий, хто це? Не Ніна. Занадто низький для Ніни. — Норо, — звертаються до мене знову.

Розплющую очі.

Це Ламарр. Вона сидить на стільці біля ліжка: великі, темні та осяні очі, блискуче волосся, зачесане назад із чітко окресленого лоба.

— Як ви почуваєтесь?

Намагаюся приборкати ковдру, помічаю, що на шиї в неї корсет — анітрохи несумісний з її шовковою тунікою.

— Заходила вчора, проте мене випровадили геть.

— Ви теж у лікарні? — бурчу їй. Вона дає мені води, з вдячністю жадібно ковтаю. Ламарр хитає головою, її важкі золоті сережки ніжно гойдаються.

— Ні. Ходжу побита. Учора вранці мені надали допомогу й відправили додому. Пощастило, діти не люблять залишатися самі вночі. Найменшому лише чотири.

У неї є діти? Цю інформацію сприймаю як примирення. Щось у наших стосунках змінилося.

— Я, — починаю фразу, роблю ще один ковток і починаю знову. — Усе скінчилося?

— Ви в нормі, — відказує Ламарр. — Якщо ви це маєте на увазі. А щодо справи, то у списку підозрюваних у Джеймсовій смерті лишилася тільки Клер.

— Як Фло?

Можливо, це моя уява, проте, здається, по обличчю Ламарр пробігає тінь. Не розумію — чому? Її вираз стає знову

спокійним та м'яким, але в маленькій палаті вкотре поселяється страх.

— Вона... Тримається, — відповідає Ламарр.

— Я можу її провідати?

Ламарр хитає головою.

— Вона... вона з сім'єю. Зараз лікарі непускають відвідувачів.

— Ви її бачили?

— Так, учора.

— Сьогодні її гірше?

— Я не казала цього, — промовляє Ламарр, проте її погляд стурбований. Я знаю, що вона щось замовчує. Пам'ятаю Нініні слова про передозування «Парацетамолом». Мені відомо, що руйнівні наслідки вчинків Клер відчуваються навіть зараз.

З усього, що накоїла Клер, це найжорстокіше. Те, що вона заподіяла Джеймсові, що намагалася заподіяти мені, принаймні мало причину. Але Фло — її єдиним злочином була любов до Клер.

Не знаю, коли вона почала розуміти правду, коли здогадалася про повідомлення, яке просила надіслати Клер у перший вечір. Воно було таким безневинним: *«Джеймсе, це я, Лео. Лео Шоу»*. Не знаю, що їй сказала Клер, мабуть, якусь маячню. Жарт на дівчачому святкуванні.

Перші підозри, мабуть, з'явилися, коли Ніна відкрила правду про моє минуле з Джеймсом, і Фло взялася розмірковувати, навіщо Клер ворушити минуле. А коли Ламарр почала допитуватися про телефони... і повідомлення... Вона зрозуміла, що справа темна.

Не думаю, що вона дізналася правду, принаймні не одразу. Вона намагалася зустрітися з Клер у лікарні, але її не пустили. Стан Клер був надто важкий, та й поліція забороняла свідкам із готелю заходити до лікарні. Ніна розповідала, що їй довелося добряче поборотися, щоб провідати мене, і це ж лише після того, як її свідчення перевірили сотні разів. А Клер вдавала спантеличену та напівпритомну, вичікуючи, що стане відомо про мене від Ламарр, перш ніж «прокинутись».

Ні. Фло лишилася в готелі, мучилася й роздумувала, без шансів дізнатися в Клер, що їй розповідати. Вона казала неправду, заплутуючись іще більше в тенетах брехні. Вона міркувала над своїм учинком, над тим, що запустила механізм. І засумнівалася в мотивах Клер. Її охопив відчай.

— Ви знаєте? — я насліду ковтаю, намагаючись відігнати думки про Фло, що лежить десь поряд по коридору й бореться за життя. — Ви знаєте, що трапилося? Клер розповіла?

— Клер не в змозі відповісти на запитання через стан здоров'я, — сумно повідомила Ламарр. — Принаймні так сказав її адвокат. Але у нас достатньо даних для справи. Окрім ваших свідчень, аналізу на вміст токсичних речовин препарату, що вам підсипала Клер, та зізнання Фло більш ніж достатньо. До речі, вона не телефонувала до швидкої.

— Тобто?

— З будинку. Коли Джеймс помирає. Не зареєстровано жодного виклику 999. Це мало би нас насторожити, проте ми були надто заклопотані пошуком інших доказів, — вона зітхнає. — Звісно, коли вам стане краще, зробите офіційну заяву. Але про це потурбуємося іншим разом.

— Я думала, це Фло, — нарешті кажу їй. — Коли знайшла куртку Клер із гільзою. Мені здалося, то куртка Фло. Гадала, що вона підмінила набої. Просто не могла додуматися, навіщо Клер так чинить — зрештою вона отримала те, що хотіла: ідеальне життя, ідеальний наречений. Навіщо це заривати в сміття? І лише коли я згадала повідомлення, добре поміркувала над ним, тоді до мене дійшло: Джеймс ніколи не називав мене Лі. Двічі цієї помилки вона не припустилася, але я мала би здогадатися.

— Вона вже й раніше так експериментувала, знаєте? — красивий, розкішний голос Ламарр наче теплим простирадлом прикрив кригу її слів. — Схожа ситуація. Нам знадобилося чимало часу, щоб накопати про це інформацію. Був професор у її університеті. Його звільнили за непристойні електронні листи старшокурсникам. У листах ішлося про те, що, переспавши з ним, студенти отримають кращі оцінки,

а якщо комусь розкажуть, їх оштрафують. Він затято протестував, проте заперечувати факт, що студенти таки їх отримували, не мало жодного сенсу. Його комп'ютер перевірили, всі листи зберігалися в папці «Видалені», невдалий спосіб замести сліди не спрацював.

Тепер уже участь Клер зрозуміла, хоча тоді її жодна душа не запідозрила. Вона була серед тих студентів, кому листа не відправили. Проте за кілька тижнів до того професор звинуватив її в plagiatі й пообіцяв узяти справу в свої руки. Звісно, серед шквалу звинувачень про той її інцидент забули, проте один колега професора пам'ятав цю розмову. Вона казала, що їй завжди було цікаво...

Заплющаю очі, відчуваю слізинку, яка біжить по носі. Не знаю, чому плачу. Це не полегшення. Не думаю, що це страждання через загибель Джеймса. Можливо, це лютъ та розчарування за марність усього пережитого. Злість на себе, бо не зрозуміла раніше. Що була *такою* дурною.

Ну ѿ чого? Навіть якби я помітила? Тоді б я з простреленими кишками лежала на світлій дерев'яній підлозі, засипана склом?

— Піду, — ніжно каже Ламарр. Підводиться, пластиковий стілець скрипить. — Повернуся завтра з колегою. Зробите офіційну заяву, якщо будете готова.

Нічого не кажу. Лише киваю, очі й досі міцно заплющені.

Вона пішла, тиша навколо. Її переривають лише репліки серіалу з сусідньої палати, пробиваючись через стіну.

Сиджу і слухаю їх. Вдихаю і видихаю носом повітря.

Потім, коли вже трохи заспокоююся, хтось стукає в двері.

Миттєво розплющаю очі, мабуть, Ламарр повернулася. Проте ні — за дверима чоловік. Серце завмирає, потім розумію, що Том.

— Стук, стук, — його голова зазирає в двері.

— Заходь, — бурмочу йому.

Він човгає до палати. Вигляд має невпевнений і боязкий. Зблід, і сліду не лишилося від того чепуруна з міської богеми, якого зустріла кілька днів тому. Його картата сорочка була

м'ята і заплямована. Але з виразу Томового обличчя розумію: мій вигляд значно гірший. Синці потроху сходять, проте наразі жовто-коричневих відтінків і вражаютъ, якщо побачити їх уперше.

— Привіт, Томе, — вітається. Поправляю лікарняну сорочку, що зісковзнула з моого плеча. Він усміхається. Напруженна усмішка людини, поведінка якої тимчасово не відповідатиме усталеним нормам.

— Слухай, мушу зізнатися, — нарешті наважується. — Я думав, це ти. Маю на увазі, ваше з Джеймсом минуле, а потім поліція підсипала жару з повідомленнями і твоїм телефоном, я припустив... — Том замовкає. — Мені шкода, мені дуже шкода.

— Усе нормальнно, — вказую йому на стілець біля ліжка. — Сідай. Не переймайся. Поліція була тієї ж думки, а вони навіть не прийшли до мене.

— Вибач іще раз, — повторює він, голос обривається. Зніяковільний Том сидить, обіймаючи коліна. — Я лише... я й не здогадувався, — він робить паузу й зітхає. — Ти знаєш, Брюс її ніколи не кохав. Він любив Джеймса. Тобто насправді кохав. Навіть попри їхні злети та падіння. Але на Клер часу не гаяв. Коли я йому вчора зателефонував і розповів усе, що трапилося, у відповідь почув, що він шокований, але не здивований. Та дівчинка ніколи не переставала грати.

Сидимо мовчки, я розмірковую над словами Брюса. Думка людини, друга моїх найдавніших друзів, якого я ніколи не бачила. І розумію, що він має рацію. Клер ніколи не припиняла грати. Навіть маленьким дівчам вона грала роль хорошої подруги, ідеальної учениці, бездоганної дононки, вишуканої дівчини. І зненацька здогадуюся, чому мені було так важко порівняти Клер з іншими людьми. Тому що, без перебільшень, вона була для кожного з нас різною. Цікаво, що з нею буде? Невже суддя зможе звинуватити когось настільки чарівного, доброго й такого дуже, надзвичайно вродливого?

— Мені цікаво, — кажу вголос, потім замовкаю.

— Що? — питає Том.

— Постійно думаю, а що було б, якби я відмовилася? Від дівич-вечірки. Я була за крок до цього.

— Не знаю, — повільно відповідає Том. — Ми з Ніною говорили про це вчора. Як я те бачу, суть була не в тобі, у Джеймсові. Ти — лише цукрова пудра на скоринці тістечка.

— Тобто, хочеш сказати... — мовчу, прокручуючи думку. Він киває.

— Гадаю, якби тебе там не було, це був би хтось із нас.

— Це була би Фло, — сумно констатую. — Зрештою, це вона надіслала повідомлення.

Том киває.

— Трішки перекрутити правду — просте завдання для Клер, — зазначає Том. — Нераціональна поведінка Фло, задрість через Джеймса. А найгірше, ми б підтримали Клер.

— Ти бачив Фло?

— Намагався. Нікого непускають. Я думаю... не впевнений...

Том замокає. Ми обоє знаємо, про що він мовить.

— Увечері повертаюся в Лондон, — нарешті каже Том. — Але було б чудово залишатися на зв'язку, — він дістає гаманець і виймає товсту блискітливу картку, де рельєфно написано: *Том Доксма*, його телефон та електронна адреса.

— Пробач, — кажу. — Не маю картки, проте якщо маеш ручку...

Він витягує телефон, я друкую свою адресу в полі «Кому», чекаю, поки від нього надходить пустий лист.

— Є, — він підводиться. — Збиратимусь. Бережи себе, Шоу.

— Буду.

— Як ти дойдеш до Лондона?

— Не знаю.

— Я знаю, — лунає голос із-за дверей. Повертаюся: Ніна. Вона обіперлася на одвірок, незапалена цигарка в роті. Так вона має вигляд дешевого детектива. — Вона поїде зі мною.

36

Дім. Таке маленьке слово, проте коли зачиняю за собою двері своєї крихітної квартири й провертаю замок, на мене накочує настільки потужна хвиля полегшення, що вмістити її в ці три букви неможливо.

Я вдома. Я вдома.

Нас привезла Джес. Вона приїхала по нас із Ніною, щоб відвісти назад до Лондона. Коли приїхали на мою вулицю, дівчата запропонували закинути речі через три сходові марші, проте я відмовилася.

— Страшенно хочу побути сама, — і це чистісінька правда. А ще знаю, що вони й самі страшенно хотіли побути на самоті, удвох на самоті. Я бачила їхні ніжні жести всю довгу дорогу. Рука Ніни на колінах у Джес, Джес торкається Ніниного коліна, коли перемикає передачу. Я не почувалася зайвою, жодних сумнівів.

До цієї миті я навіть не знала, наскільки люблю особистий простір.

Фло померла того ж вечора, коли приходив Том, — на третій день після передозування. Ніна мала рацію. А ще мала рацію, що, врешті-решт, вона передумала. Я так і не побачила її, але Ніна в неї була. Слухала її плач, розповіді про плани на майбутнє і що збирається робити після лікарні. Коли вона померла, її батьки були поруч. Я не знаю, чи спокійно вона відійшла у вічність, Ніна не розповідала, тож, мабуть, ні.

Зітхаю, ставлю валізи на підлогу. Я втомлена, хочу пити, мое тіло заклякло після довгої мандрівки. Відкриваю кавоварку, наливаю води, згортаю паперовий фільтр. Відкручую скляну банку з кавовими зернами і вдихаю аромат. Їм понад тиждень, проте вони ще свіжі, щоб збадьорити мій ніс.

Гудіння кавоварки, що готує улюблений напій, — звук домівки; аромат гущі, що сходить паром, — запах домівки. Вкладаю своє побите тіло на диван, запакована валіза й досі лежить на килимі, роблю довгий, повільний ковток. Зимове сонце пробивається крізь плетені штори, з двору долинає м'який шум машин. Але він далеко, занадто далеко, щоб мене потурбувати. Він більше нагадує плюскіт моря на березі.

Думаю про скляний будинок, що стоїть далеко посеред непорушного лісу, над ним шугають пташки, а лісові звірі тихо нишпоряять у садку. Думаю про пусті скляні стіни, що відображають темні силуети дерев, пропускаючи крізь себе сяйво місяця.

Тітка Фло його виставила на продаж. Так розповіли Ніні батьки Фло. Занадто багато пролилося крові. Забагато спогадів. І вона сказала, що спалить дошку і планшетку, коли поліція повернула їй ці речі.

Єдине, що лишилося не зрозумілим для мене, це сеанс.

Усе інше було згідно зі сценарієм. Усе інше — це частина плану. Але дошка уїджі з її моторошним повідомленням?

Я й досі бачу перед очима плетиво й петлі на аркуші.

В ввввбивциццццццц.

Ламарр вважає, що це було зроблено навмисно. Пункт плану, що мав на меті нас збурити, довести до межі, перш ніж задні двері відчиняться навстіж. Ми мали би одразу запанікувати й погодитися на пропозицію Клер узяти до рук рушницю.

Але я не була певна. Знову згадую Томові слова про повідомлення, що з'являються підсвідомо... Чи то була рука Клер, яка неохоче писала те, що відчайдушно хотіла приховати?

Заплющую очі. Намагаюся впоратися зі спогадами про ту ніч. Проте *нема* способу їх цілком приборкати. Фло померла, а решта з нас — Том, Ніна та я — мусимо жити з тим, що трапилося, з тим, що зробила Клер, з тим, що ми всі робили ціліснік життя.

Валіза на підлозі, відкриваю її та дістаю ноутбук. Мій телефон лишився в поліції, але принаймні можу перевірити пошту. Мене не було в Лондоні понад тиждень, натискаю на

«Надіслати та отримати», з'являється повідомлення: «Завантажується 1 із 187 листів».

Сиджу й дивлюся, як вони падають у скриньку.

Один лист від редактора. Ще один. Два листи від агента. Один від мами з темою: «У ТЕБЕ ВСЕ ГАРАЗД?».

Потім останнім надходить лист із адреси моого сайту. «Гарячі тайські дівчатка. Секретна порада, щоб підсмажити твоє пузо! Твої згоди чекають три коментари!».

А потім серед спаму знаходжу...

Від: Метт Рідаут. Тема: Кава.

Я намацую в кишенні згорнутий клаптик картону, відірваний від паперового горнятка. Його номер майже неможливо розібрати. Ручка розплівлася, а між двома цифрами закрався згин. Проте, гадаю, зможу розібрати, чи то дві сімки, чи дві одиниці.

Я поклалася на долю. Якщо поліція поверне телефон, перш ніж номер зникне...

І ось маєш.

Я пам'ятаю, як він ховав руки в долоні, коли плакав за Джеймсом.

Я пам'ятаю його усмішку.

Я пам'ятаю його погляд під час прощання.

Я не впевнена, що можу це зробити. Я не впевнена, що зможу відпустити те, що трапилося, й почати заново. Хвилину палець бездумно завис над кнопкою «видалити».

І потім я клікаю.

Подяки

ПЕРШ за все хочу подякувати моїм любим дружям з видавництва «Вінтекдж» за підтримку (та за те, що так рідко та ввічливо допитувалися про перебіг моєї роботи). Зателефоную усім, хто цього заслуговує, щоб як слід віддячити. Проте окрема подяка всім із видавництва «Гарвілл», а особливо Елісон Геннесі, моїй чудовій редакторці (та справжній Королеві детективу), котра першою мені повідала про дівичечірку, запустивши механізм у дію. Лізі, Мітчал та Ровені з редакції, Бетан та Фіоні з відділу реклами, Джейн, Моніці, Сему та Пені з юридичного відділу та усім з відділу продажів (занадто багато, щоб перераховувати, але я люблю усіх вас!), Саймону з виробничого відділу, команді дизайнерів-фанатів і особливо Рейчал, Вікі та решті близкучої маркетингової команди.

А також усім іншим — Кларі, Поппі, Сьюзанні, Парісі, Бекі, Крістіан, Дену, Лізі, Кері, Алексу, Френу, Рейчас, Кларі (знову) та усім іншим, для кого не лишила тут вільного місця. Знайте, я люблю вас і сумую. Особливо за талановитим, терплячим, скромним та чарівним відділом реклами.

Дякую моїм постійним першим читачам: Мег, Елеонорі, Кейт та Еліс за виважені дози жорстокості та підтримки, а також правильні запитання.

Величезне спасибі письменникам та дружям за час, витрачений над обмірковуванням моїх, а не власних проблем; онлайн чи десь зовсім далеко ви щодня робите мое життя кращим та цікавішим.

Вельми вдячна Сему, Джону, Річарду та Лорну за технічну допомогу в роз'ясненні особливостей роботи органів правопорядку, складання медичних протоколів та поведінки зі

зброєю. Будь-які помилки — мої (і вибачте за незліченні відхилення від ваших порад).

Безмежне дякую Ів та Джеку з літературного агентства «Ів Вайт» за турботу та підтримку.

І, нарешті, дякую моїй любій сім'ї, особливо Яну та дітям, що дозволяли мені писати в окремій кімнаті, попри те, що радше хотіли провести час зі мною за іншими заняттями. Люблю вас усіх.

КНИЖКИ «НАШОГО ФОРМАТУ» МОЖНА КУПИТИ У

Володимири-Волинському, Дніпрі, Дубно, Житомирі, Івано-Франківську,
Кам'янському, Києві, Коломиї, Луцьку, Львові, Миколаєві, Одесі, Полтаві,
Рівному, Тернополі, Харкові, Херсоні, Чернівцях, Чернігові

**Інтернет-
магазин**

www.nashformat.ua

ЧИТАЙКА

www.chytayka.com.ua

GOODZON UA

www.goodzon.ua

audio
Books

www.audiobooks.ua

BOOKLYA

www.booklya.com

kniga.biz.ua

www.kniga.biz.ua

YAKABOO

www.yakaboo.ua

**Книгарні,
заправки,
супермаркети**

booker.in.ua

ВИДАВНИЦТВО ТОВ «НФ»

Україна, м. Київ, 01032, пров. Алли Горської, 5

Свідоцтво ДК № 4722 від 19.05.2014

(044) 222-53-49, www.nashformat.ua, pub@nashformat.ua

ПРЕСІ. Відділ маркетингу та PR

pr@nashformat.ua

(044) 222-53-49

(097) 904-36-96

ГУРТОВИКАМ. Відділ збуту

order@nashformat.ua

(044) 222-53-49

(067) 247-57-37

ЧИТАЧАМ. Інтернет-магазин

client@nashformat.ua

(044) 222-53-49

(067) 247-57-37

АРТ-ПРОСТИР. Лекції, дискусії

Київ, пров. Алли Горської, 5

(044) 222-53-49

МУЗИКАНТАМ. Видавництво дисків

pub@nashformat.ua

(044) 222-53-49

(097) 595-62-43

ПРОПОЗИЦІЇ (ПЕРЕ)ВИДАТИ

цікаву книжку надслайтє:

martynov@nashformat.ua

NashFormat

NashFormat.ua

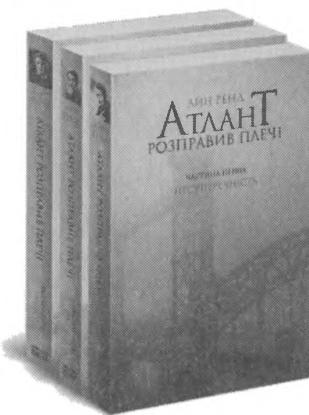
NashFormatua

bitly.com/НашФормат

АТЛАНТ РОЗПРАВИВ ПЛЕЧІ

Айн Ренд

ТЕМАТИКА. Індивідуалізм, психологія творчості, приватна власність, великий бізнес.

ПРО КНИГУ. «Атлант розправив плечі» — художній роман, *magnus opus* Айн Ренд, який авторка писала впродовж 12 років. Книжка стала її найгучнішим бестселером, одним із найвпливовіших художніх творів світової літератури. Згідно з даними опитування Бібліотеки Конгресу США, це друга після Біблії книга, яка змінила життя американських читачів. Три частини книги назовані відповідно до основних законів логіки: «Несуперечність», «Або-або», «А є А». Головна геройня роману Дагні Тагтарт, вольова харизматична жінка, керує найбільшою в країні залізницею і прагне впровадити нові технології, щоб зробити свою бізнес-імперію ще сильнішою, а країну — багатшою. У цьому їй допомагає Генк Ріарден — король металургії, а ще нафтовий монополіст Еллі Ваятт, який перетворює Богом забуту землю на промисловий рай. У їхніх руках — наймогутніші корпорації, від яких залежить долі країни. Вони — сучасні атланти. Їхня релігія — економіка, їхня відповідальність — тигар усього світу. Колись вони мріяли змінити життя суспільства, а тепер їм доводиться чути, що вся їхня праця лише помножує несправедливість, а людям потрібні однакові права і можливості. Спершу атланти лише зниzuвали плечима. Але настане той день, коли їм остаточно набридне тримати цей світ на своїх плечах...

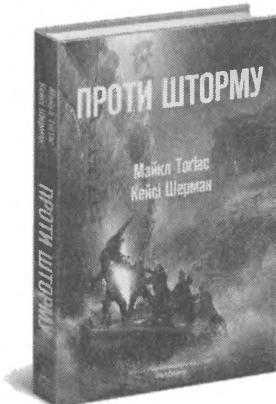
ДЛЯ КОГО ЦЯ КНИГА. Для підприємців, власників бізнесу, менеджерів і всіх вибагливих читачів.

ЧОМУ ЦЯ КНИГА. «Атлант» Ренд не має чітких часових меж, ніби стоїть поза часом, як і події, які розгортаються на сторінках цієї книжки: реалізм переплітається з містикою та науковою фантастикою, утопія з антиутопією, гротеск із романтизмом любовного роману, філософія з політекономією. Бурхливі дискусії й обговорення фундаментальної трилогії, великої «політичної притчі» тривають від 1957 року, з дня першого видання, на ній виросли три покоління американців, мільйони «атлантів» розлетілися по світу. Це «потужна книга-камертон для особистостей, що відчувають у собі спроможність до вольової творчої дії... Те, що ми в собі залишаємо, з чим боремось і кого ми, зрештою, уособлюємо в нашому житті, — обираємо ми самі, — передонаний Олександр Саврук, декан Києво-Могилянської бізнес-школи [kmbs]. — Ця книга не залишить вас байдужими. Вона допоможе вам зафіксувати цей принциповий вибір».

ПРО АВТОРА. Айн Ренд — американська письменниця єврейського походження, філософ, яка створила філософську систему об'єктивізму. Почала писати сценарії з восьми років, а пригодницьку прозу — з десяти. Емігрувала в Америку в 1926 році, працювала помічницею режисера в Голлівуді, потім переїхала до Нью-Йорка, щоб присвятити себе філософії та літературній творчості. Справжня слава до Ренд прийшла після написання антиутопії «Гінн» (1938), водночас на ім'я авторки працювала кіноіндустрія: твори Ренд екранизували в Штатах, Італії... Амбіції дівчини, яка прагнула підкорити «фабрику мрій», не обмежувалися кіномистецтвом, талант Ренд мав стати «втіленням слави і величі всього світу».

ПРОТИ ШТОРМУ

Майкл Торіас, Кейсі Шерман

ТЕМАТИКА

Пригодницький роман, мариністика.

ПРО КНИГУ

На початку 1952 року на східні узбережжя США налетів страшний шторм. Два танкери опинилися в пастці, а життя людей на бортах — під загрозою. Берегова охорона героїчно вирушає на порятунок на невеликих човнах. Історія, описана у книзі, подарує читачеві цілу гамму почуттів: небезпеку, кохання, тривоги, очікування та перемоги. Порятунок кораблів «Лендлтона» та «Мерсер» до цих пір залишається найбільшими рятувальними операціями за участю маленьких катерів та човнів за всю історію судноплавства США.

ДЛЯ КОГО КНИГА

Для всіх, кого ваблять гострі відчуття, героїчні пригоди, романтика моря та невигадані історії.

ЧОМУ ЦЯ КНИГА

Студія Walt Disney екранизувала цю книгу, а отже читачі мають надзвичайну можливість доповнити відчуття від прочитаного, глибше співпереживати разом із головними героями та щиро радіти з ними. Поєднання книги та фільму дарує незабутнє відчуття повноти сприйняття історії.

ПРО АВТОРА

Майкл Торіас — визнаний письменник, автор та співавтор 24 книг. Серед бестселерів, що вийшли з-під його пера, такі відомі твори, як: «Проти шторму» (екранізація студії Walt Disney), «Фатальне передбачення», «Війна короля Філіпа» та «У моєму дворі є дикобраз».

Кейсі Шерман є автором двох романів — «Чорний ірландець» та «Чорний дракон». На основі реальних подій він створив відомий трилер «Троянда для Мері». Шерман був номінований на премію Emmy, він постійно з'являється в десятках програм американського телебачення та на шпальтах різних газет і журналів.

ЗВИЧАЙНА ВДЯЧНІСТЬ

Вільям Кент Крюгер

ТЕМАТИКА

Пригодницький детектив.

ПРО КНИГУ

Історія бере свій початок далекого 1961 року, коли головному герою книги було 13. Безтурботний підліток, який зростав у благопристойній родині: тато — священик Методистської церкви, мама — творча і талановита регентша хору, геніальна сестра — майбутня студентка і молодший братик-школяр. Упродовж тих трьох літніх місяців цей хлопчик пройде жорстку школу дорослішання. Через вервечку загадкових смертей, що матимуть різні прояви — нещасний випадок, природна смерть, аварія, убивство — йому доведеться сповна пізнати життя, сповнене драматизму, таємниць, брехні та зради, відданості та перелюбства.

ДЛЯ КОГО КНИГА

Насамперед для любителів детективів, хоча їх очікує величезний сюрприз, бо автор відходить від усталених прийомів, що вирізняють літературу цього жанру, додаючи чимало паралелей, які й забезпечили книзі шалений читацький успіх.

ЧОМУ ЦЯ КНИГА

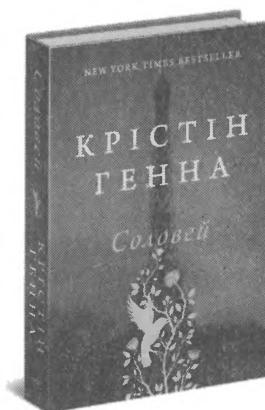
«Звичайна вдячність» — це книга-спогад про людину, яка намагається віднайти свій власний духовний шлях. Сюжет сповнений загадок і різноманітних хитромудрих авторських прийомів, завдяки яким, читач отримає надзвичайне задоволення від неперебачуваності фіналу і глибини оповіді.

ПРО АВТОРА

Вільям Кент Крюгер — американський автор романів-бестселерів The New York Times, відомий серією книг про Корка О'Коннора. У 2005 та 2006 роках він отримує дві поспіль премії Anthony за найкращий роман (у світі є ще тільки один автор, якому це теж вдалося). А роман «Звичайна вдячність» приніс йому премію Едгара Аллана По.

СОЛОВЕЙ

Крістін Генна

«Соловей», що з'явився завдяки перевіреній роками майстерності Крістін Генни, зачарує навіть найвибагливішого читача. Книга 57 тижнів поспіль очолює список бестселерів The New York Times, увійшла до топ-5 найкращих книг 2015 року за версією Amazon. Права на переклад придбали більше ніж 35 країн. «Соловей» визнано найкращим історичним романом 2015 року за версією читачів Goodreads.

ТЕМАТИКА

Історичний роман, Друга світова війна, Франція, материнство, кохання.

ПРО КНИГУ

«Соловей» — життєствердна і надзвичайно зворушлива історія, що розгортається на тлі Другої світової війни під час нацистської окупації Франції. Двох сестер — Вянн та Ізабель Моріак — розділили час і обставини, змусивши кожну йти своїм шляхом. Одну — приєднатися до партизанського руху спротиву, іншу — ділити дах із ворогом та пережити нелюдські страждання заради порятунку власних дітей. Ця книга — відверта розповідь про Другу світову очима жінки та її роль у цій війні, про материнство і справжню сестринську любов, про відданість і, зрештою, перемогу.

ДЛЯ КОГО КНИГА

Для поціновувачів якісної художньої літератури, усіх, кого цікавить період Другої світової та любителів реальних історій.

ЧОМУ ЦЯ КНИГА

У «Соловеї» показано те, про що мовчать підручники історії, — війну очима жінки та її роль у цих подіях. В основі реальна історія бельгійки, яка була членом партизанського руху спротиву.

ПРО АВТОРА

Крістін Генна — популярна американська письменниця, авторка понад 20-ти світових бестселерів та володарка декількох престижних нагород, зокрема «Золотого серця» та «Merri».

ДЖЕРЕЛО

Айн Ренд

Роман «Джерело» Айн Ренд — світовий бестселлер, вперше опублікований у 1943 році в США. На сьогодні це один із найвідоміших творів американської літератури. За романом 1949 року був знятий однойменний фільм, сценарій до якого написала сама Ренд, а головну роль зіграв Гарі Купер.

ТЕМАТИКА

Художня література, архітектура, індивідуалізм, політика, світоглядна література, психологія творчості, бізнес.

ПРО КНИГУ

Уявіть, що ви народилися у першій половині ХХ століття в США і раптом виявили, що люди, маючи радіо, газети, кораблі та літаки, досі живуть у будинках, зведеніх у грецькому стилі. Вони не сприймають нічого, крім фронтонів, химерних статуеток, карнізів та колон... Відмовляються бачити прогрес. Саме в такій ситуації опиняється головний герой роману — талановитий архітектор Говард Рорк. Він навіть не намагається відкрити оточенню очі на абсурдність ситуації, а просто виконує свою роботу. Таких як він — тих, хто має власну думку — супільство кличе егоїстами, вважає «хворими» і неправильними. Перед ним зачиняють двері і всіляко намагаються виштовхнути подалі від епіцентру архітектурного життя. Що ж вчинить герой та чи справді буди егоїстом погано?

ДЛЯ КОГО КНИГА

Для якнай ширшого кола читачів, усіх, хто не боїться йти проти течії, ламати стереотипи та створювати щось нове.

ЧОМУ ЦЯ КНИГА

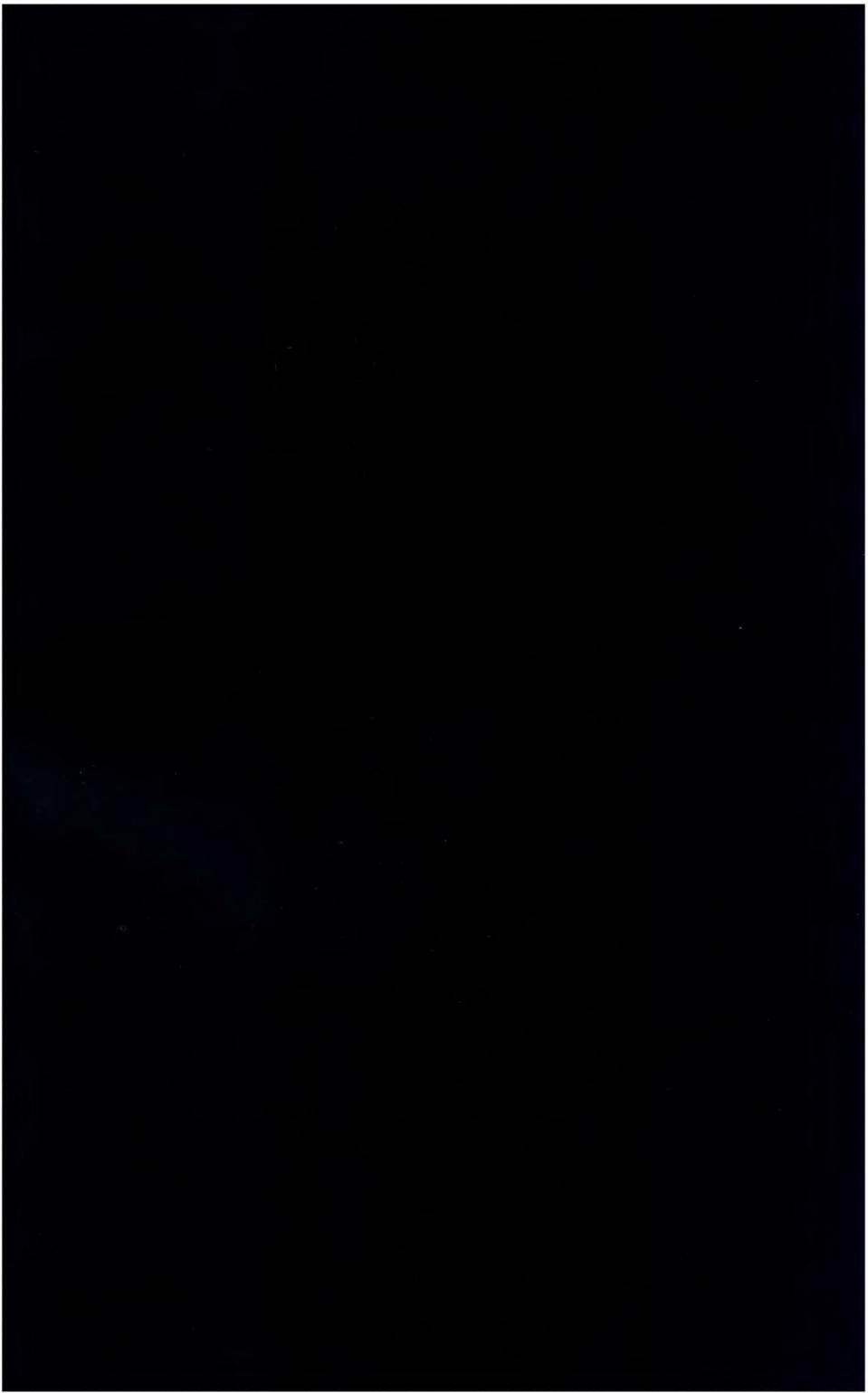
Роман «Джерело» — не лише про архітектуру. Всесвітньо відома письменниця майстерно пише про те, на чому розуміється найкраще — про боротьбу з повсякденністю, стереотипами, та уміння обстоювати власну думку. Ця книга надихне вас до боротьби за власні ідеї та права.

ПРО АВТОРА

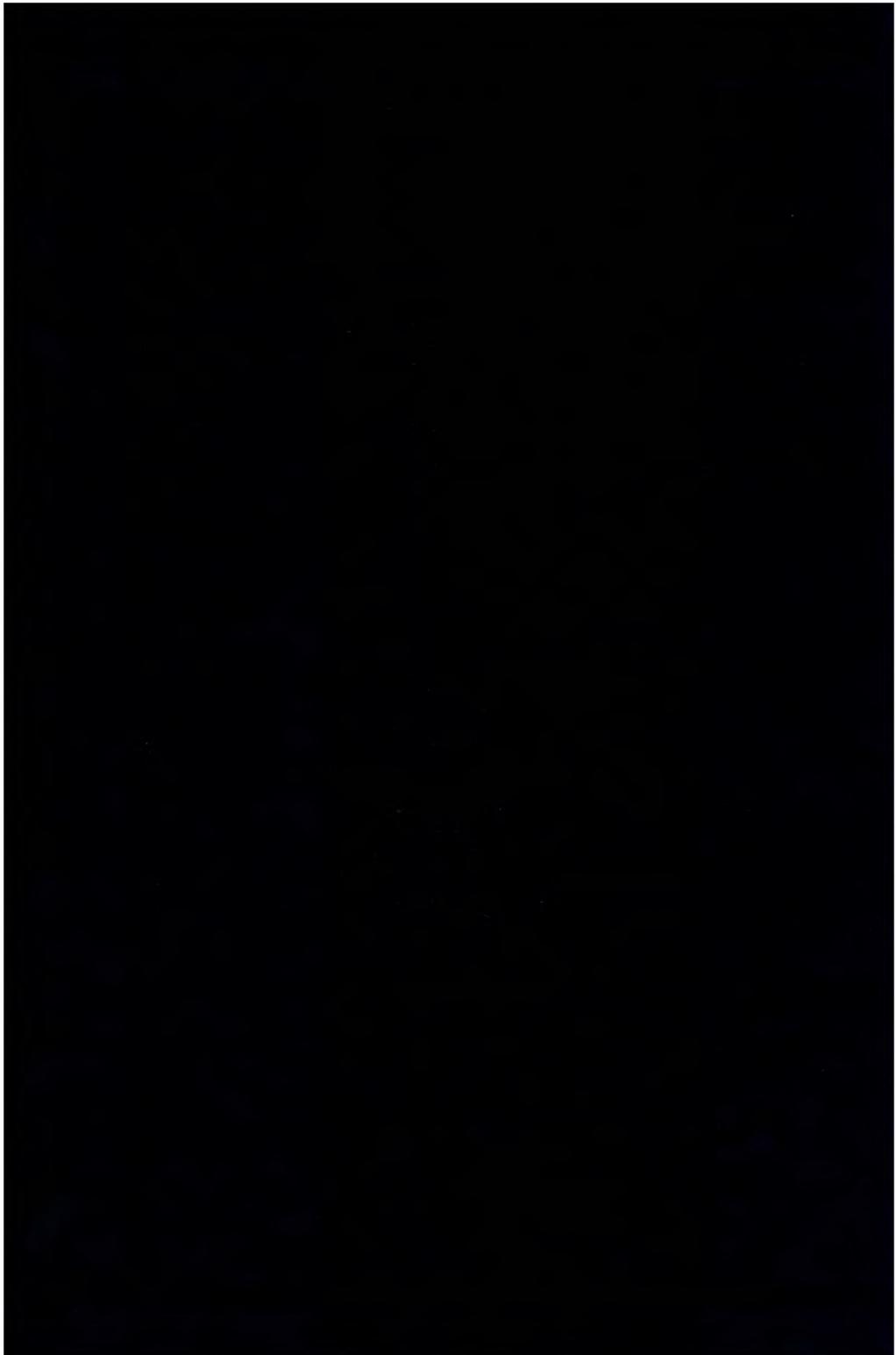
Айн Ренд — американська письменниця, сценаристка, авторка світового бестселера «Атлант розправив плечі». Вважається творцем філософської системи об'єктивізму. Народилася в Санкт-Петербурзі у єврейській родині, яка після революції 1917 року переїхала до Криму. Свої перші сценарії Ренд почала писати у вісім років, пригодницьку прозу — в десять. 1926-го авторка емігрувала до Америки, де працювала помічницею режисера в Голлівуді. Пізніше переїхала до Нью-Йорка, щоб цілком присвятити себе філософії та літературній творчості.

* * *

Ми переконані: в нашій країні повинно бути якомога більше якісної літератури українською мовою. Ми знаємо: наші читачі розумні та вибагливі. Вони потребують небанальних історій, яскравих емоцій та нових сюжетів. Саме тому «Наш Формат» і «#книголав» започатковують серію найкращої сучасної художньої літератури. Ми обрали світові бестселери останніх років, що занурюють читача у новий світ пригод, таємниць та почуттів, адже найважливіше для нас — це допомогти вам мандрувати країнами, пізнавати світ та, зрештою, творити власні історії. Ми запропонуємо вам книжки, що змінять ваше уявлення про себе та світ довкола.

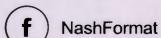
Рут Веа – британська письменниця.

Її дебютний роман «У лісі-лісі темному» відразу після публікації опинився у списку бестселерів за версією видань The New York Times, The Sunday Times, USA Today, Los Angeles Times, а National Public Radio визнало роман найкращою книжкою 2015 року.

Права на її переклад купили три десятки країн, а в Голлівуді готують екранизацію.

Коли старанно приховані і запорошені скелети таки вибираються зі старих шаф на світ божий – чекай біди. Головна героїня, письменниця, несподівано отримує запрошення на дівич-вечірку шкільної подруги, з якою не спілкувалася років десять. Вихідні мають промайнути весело – скляний будинок у густих англійських лісах, весела компанія, гучні посиденьки. Та щось пішло не так...

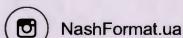
За дві доби вона, зранена та скалічена, приходить до тямі в лікарняній палаті і з жахом усвідомлює, що нічого сінько не пам'ятає... Хоча й відчуває: трапилося щось жахливе.

NashFormat

Nash_Format

NashFormat.ua

bitly.com/НашФормат

ISBN: 978-617-7279-66-1

9 78617 279661 >

Купуйте наші книги
на сайті nashformat.ua

#КНИГОЛАВ